Poštnina plačana v gotovini.
Leto XIV., štev. 100
Ljubljana, nedelja 30. aprila 1933
Cena 2.— Din

Upravništvo: Ljubljana, Knaflja ulica 5. — Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125, 3126.
Inseratni oddelek: Ljubljana, Šelenburgova ul. 3. — Tel. 3492, 2492.
Podružnica Maribor: Gosposka ulica štev. 11. — Telefon št. 2455.
Podružnica Celje: Kocenova ulica št. 2. — Telefon št. 190.
Računi pri pošt. ček. zavodih: Ljubljana št. 11.842, Praga číslo 78.180, Wien št. 105.241.

JUTRO

Naročnina znaša mesečno Din 20.—
Za inozemstvo Din 40.—

Uredništvo:
Ljubljana, Knaflja ulica 5. Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125, 3126.
Maribor, Gosposka ulica 11. Telefon št. 2440.
Celje, Strossmayerjeva ul. 1. Tel. 65.

Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po tarifu.

Dva prva majnika

Prvi majnik, prvi dan meseca pomladi, je v desetletjih pred vojno pri mnogih narodih in v mnogih državah postal splošni praznik dela. Posebej je bil še praznik socialistično organiziranih delavskih množic po evropskih in tudi nekaterih izvenevropskih državah. Marksistične stranke so ga s tako vehemenco reklamirale za sebe, da so ga marsikje zagrenile drugače usmerjenemu delovnemu ljudstvu. Posledica pa je bila, da je proslava prvega majnika vedno bolj bledela in izgubljala na sijaju in pomenu. Zlasti v zadnjih letih so začele rapidno pešati tudi marksistične proslave, ki so nekdaj bile mogočna revija svet objemajoče armade. Tako se je zgodilo, da prvi majnik za svetovno javnost že davno ni več to, kar je nekdaj bil, in da so vedno bolj redke države, kjer se še sploh praznuje. Letos je pozornost politične Evrope obrnjena le še na dve proslavi, na eno v Nemčiji in na ono v Avstriji. V Nemčiji se letos prvič proslavlja praznik dela pod vlado Hitlerjeve revolucije. Toda to ne bo več praznik socialistične internacionale, katere nemška armada je brez boja kapitulirala. Letošnji nemški prvi maj bo slavje narodno socialistične revolucije, ali, kakor se poudarja, praznik nemškega dela. Ni dvoma, da bo Göbbelsova preizkušena propaganda storila vse, da bo tudi to pot triumfiralni sijaj ogrnil Hitlerja in na zunaj podčrtal vdanost vesolnega nemškega naroda glasniku tretjega cezarstva. V tem pogledu nimamo pričakovati ničesar novega, ali vsaj ničesar, kar bi nadkriljevalo pomen ob Hitlerjevem ustoličenju v Potsdamu in ob njegovem nedavnem rojstnem dnevu. Da bi si upal proslavo kdo motiti, na to ni misliti.

Za evropsko javnost zanimiv in morda za Nemčijo pomemben pa lahko postane nemški prvi majnik, ker je Hitler obljubil, da bo ta dan objavil svoj gospodarski in socialno politični program, načrt svoje štiriletke. Dosedaj sta nemški narod in internacionalni svet bila navezana zgolj na ugibanja. Znana je bila samo Hitlerjeva obljuba, da v štirih letih ne bo nobene brezposelnosti več, da bo imel vsak nemški človek svoj kruh in zaslužek. V štirih letih bo pomagano nemškemu malemu človeku, — kmetu in delavcu. Po pravici tedaj vse nestrpno pričakuje razodetja, kako si predstavlja »voditelj nacionalne obnove« težko nalogo, da premaga v razmeroma kratki dobi štirih let težke posledice, ki jih je vsekala celemu svetu in posebej še poraženi Nemčiji svetovna vojna.

Kar je bilo doslej v Nemčiji opaziti, ne kaže znakov gospodarskega in socialnega izboljšanja, niti ne smeri bodočega razvoja. Za enkrat narekuje nemško gospodarsko in socialno politiko vedno še junkerski konzervativizem, reprezentiran po Hugenbergu. Hitlerjevi iniciativnosti in energiji bi bilo sicer pripisovati dovolj moči, da izvrši prelom s svojimi zavezniki in se otrese onih, ki so ga privedli do najvišje oblasti, toda vprašanje nastane, ali bo znal postaviti na mesto sedanjega reda nov sistem, ki bo prinesel prorokovano srečno bodočnost, in ali bo na bojnem polju gospodarstva, kjer ne odloča sila pesti, vzdržal proti zastopnikom velikega kapitala, težke industrije in veleagrarstva. Ako se Hitlerju res posreči najti zdravilo za današnje bolne razmere, mu ne bo nikdo mogel odrekati zasluženega priznanja.

Prvi majnik v Berlinu ima torej pokazati, kako si Adolf Hitler zamišlja izvršitev velike naloge odrešitve iz sedanje nemške stiske.

Tudi dunajski imitator nemškega diktatorja želi prvega majnika pokazati svojo moč. Vsaj na zunaj. S prepovedjo socialistične majniške proslave hoče dokumentirati svojo zmago nad avstromarksizmom. Gotovo niso bili razlogi javne varnosti, ki so ga dovedli k tej gesti sile, kajti več kakor štiridesetletna izkušnja uči, da obhod po Ringu in slavje v Pratru ni nikdar povzročalo niti najmanjših nemirov. Letošnje krotko nastopanje socialno demokratske stranke pa še manj utemeljuje domnevo, da bi majniško slavje moglo prinesti kak revolucionaren prevrat. Razumeti in utemeljiti se da izločitev parlamenta in ureditev nujnih javnih vprašanj z naredbami. Prepoved obhoda, katero je kancelarju odsvetovala celo sama policija, pa se ne more drugače tolmačiti, kakor kot izraz želje, izzvati na vsak način dejanski konflikt. Zato lahko tudi iz avstrijskega meščanskega tiska razvidimo skrb, ki navdaja avstrijsko javnost, da ne bi prenapenjanje strune vodilo do katastrofe.

Verjetno je sicer, da se bo socialna demokracija tudi tokrat umaknila dejanski sili, toda gotovo je, da Dollfuss s svojo radikalno taktiko podira zadnje mostove za sporazum in splošno pomirjenje. Pravijo, da je povzročitelj prepovedi prav za prav državni tajnik Fey. Toda baš to bi dokazovalo, da je Dollfuss popolnoma podlegel heimwehrovskemu vplivu, ki ga vodi zavestno ali nezavestno proti prepadu, kateremu bi se rad izognil proti zmagi hitlerjevskega vpliva tudi v Avstriji.

Vsekakor imamo dovolj povoda koncentrirati svoje zanimanje na dogodka, ki ju prinese prvi majnik v Berlinu in na Dunaju. Senzacij sicer najbrž ne bomo doživeli, pač pa utegne usodni dan mnogo prispevati k jasnosti v političnem razvoju bližnje bodočnosti.

DR. MAČEK OBSOJEN NA TRI LETA

Včeraj je bila pred državnim sodiščem za zaščito države proglašena razsodba v procesu proti dr. Mačku zaradi zagrebških punktacij

Beograd, 29. aprila. M. V državnem sodišču za zaščito države je bila davi ob 10.30 razglašena razsodba v dvodnevnem procesu proti dr. Vladimiru Mačku, ki je bil obtožen zaradi sločina po čl. 3. zakona o zaščiti države. Obsodbo in njeno utemeljitev je prečital predsednik senata dr. Vasa Petrović. Sodba pravi:

Sodba

Sodišče je spoznalo, da je dr. Vladimir Maček kriv, da je od 5. do 7. novembra 1932 v Zagrebu sodeloval pri izdelavi in pismeni sestavi resolucije, ki jo je tudi podpisal, in pri čemer je imel v sporazumu z ostalimi udeleženci namen, da resolucijo izvedo tudi posamezne osebe izven kroga njenih sestavljalcev. Četrta točka resolucije predstavlja zločin po čl. 3. zakona o zaščiti države v zvezi s paragrafom 70. in točko 4. paragrafa 71. kaz. zak. Zato se obtoženi dr. Vladimir Maček obsodi na tri leta strogega zapora. V kazen se mu po paragrafu 78. kaz. zak. všteje preiskovalni zapor od 10. marca do danes. Priznajo se mu olajšave pri izvrševanju kazni (custodia honesta). Razen tega se na osnovi paragrafa 309. in 310. obsoja na plačilo stroškov sodnega postopka, ki se proglašajo izterljivim.

Utemeljitev

V utemeljevanju sodbe se navaja, da morejo biti merodajne le izjave in pojasnila, ki jih je dal dr. Maček v preiskavi in pri glavni razpravi. Za vprašanje odgovornosti je odločilno, ali je bil inkriminirani tekst primeren, da se ž njim vrši propaganda in ustvarja prepričanje ali razpoloženje pri drugih, da se del kraljevine Jugoslavije izloči od celote kot samostojna država. Glede točke 4. resolucije smatra sodišče, da je za njo tolmačenje potrebno, da se oceni vsebina resolucije v celoti, ker se da njen smisel ugotoviti edinole v zvezi z vsemi ostalimi točkami. Še večjega pomena je trditev v točki 3. resolucije, da se je »srbska hegemonija« izvrševala že od početka proti Hrvatom v vseh deželah do Drine, Save in Dunava. Ker se pod tem početkom ne more razumeti nič drugega, kakor čas pred 1. decembrom 1918, je jasno, da se je pod imenom srbska hegemonija menila državna oblast kraljevine Jugoslavije. Sodišče smatra, da sta bili besedi »srbska hegemonija« vstavljeni z gotovo politično tendenco in da se jima je dala označba, ki naj zamenja ali prikrije označbo državnih oblasti obstoječe edinstvene države. **V inkriminirani točki 4. resolucije je izrecno postavljena zahteva glede povratka v leto 1918. kot izhodno točko, in sicer v zvezi z zahtevo, da se odstrani državna oblast iz omenjenega ozemlja. S tem se z ozirom na faktično stanje, ki je obstojalo po polomu avstro-ogrske monarhije pred 1. decembrom 1918, nedvomno zahteva ločitev teh dežel od dosnešnje državne celote z namenom, da se jim da državna samostojnost.** Pojasnilo dr. Mačka, da je »povratek v leto 1918« razumeti le kot izhodno točko za novo ureditev države, je nesprejemljivo, ker je v popolnem nasprotju z zahtevo, da se državna oblast odstrani iz vseh dežel, o katerih govori resolucija. Tega v ničemur ne spremeni niti okoliščina, da je v točki 5. resolucije dopuščena možnost, da se more po ločitvi od celote pristopiti k novi ureditvi državne zajednice. **Ugotovivši zločin v objektivnem smislu, je sodišče na osnovi same resolucije spoznalo, da se v njej predvideva možnost, da se pristopi k novi ureditvi državne zajednice samo pod pogojem, če pride do sporazuma. Pri tem je dana eventualnost, da do sporazuma ne pride, kar bi imelo vsekakor za posledico definitivno ločitev.**

Resolucija nikakor ni bila namenjena »pro foro interno« kakor je trdil obtoženi dr. Vladimir Maček. Obtoženec je sam priznal, da je imela služiti kot osnova za razgovore z drugimi političnimi faktorji. Vrh tega vsebuje načelno programatične izjave **in borbene pozive na akcijo, ki se ne bi mogla omejiti samo na število udeležencev, ki so resolucijo sprejeli, marveč bi morala pritegniti k sodelovanju tudi druge, ker je bil njen namen ustvariti nerazpoloženje v masah proti sedanjemu političnemu stanju.**

Kar se tiče subjektivnega dejanskega stanu, ni dvoma, da je dr. Maček hotel ne samo to, da se resolucija izdela, sestavi in iznese iz kroga udeležencev, marveč, se je tudi zavedal, da se ustvarja z njo razpoloženje pri drugih za ločitev enega dela kraljevine Jugoslavije iz celote kot samostojna država. O tem pričajo tudi izjave, ki jih je dal dr. Maček inozemskim politikom in novinarjem. Ne da bi se podrobno bavilo z vprašanjem, ali in v koliko so izjave reproducirane v inozemskih listih, netočne in pretirane, smatra sodišče, da je njih vsebina zadosten substrat za njegovo kvalitativno namero v omenjenem smislu.

Olajševalne in obremenjevalne okoliščine

Iz navedenih razlogov smatra sodišče, da je obtoženi dr. Maček pri sestavljanju in izdelavi inkriminiranih točk resolucije stremel za tem, da se dosežejo naprej predvidene posledice in je s tem zakrivil zločin tudi v subjektivnem smislu. S tem pa je njegova odgovornost za zločin po čl. 3. zakona o zaščiti države v celoti dokazana.

Po določilih člena 3. zakona o zaščiti države je določena za tak zločin robija do 5 let. Kot olajševalne okoliščine je upoštevalo sodišče obtoženčevo priznanje, da dosedaj še ni bil kaznovan in da je vdovec z dvema nedoraslima otrokoma kot obremenilno pa dejstvo, da se je zločin izvršil v težkih prilikah in da ga je izvršil kot vodja bivše politične stranke, ki je moral imeti toliko jačjo zavest politične odgovornosti. Toda, čeprav je navedena obremenjevalna okoliščina zelo težka, pa je sodišče kljub temu računalo z dejstvom, **da je obtoženec tako v sodni preiskavi, posebno pa še pri glavni razpravi dal izjave, s katerimi je znatno ublažil značaj in smisel resolucije ter njenih inkriminiranih točk. Med drugim je obtoženec naglašal, da je bila naloga stranke v Zagrebu, da najde pota in način, da se takozvano hrvatsko vprašanje reši v mejah te države na zadovoljstvo Hrvatov in Srbov, s čemer je hotel popraviti ali odstraniti posledice zločina.**

V smislu točke 4. § 71. kazenskega zakonika je, zato sodišče izpremenilo kazen robije v kazen strogega zapora. Dalje je skenilo, da poleg kazni strogega zapora ne izreče kazni o izgubi častnih državljanskih pravic. V smislu 3. odstavka § 281. zakona o sodnem kazenskem postopku je sodišče priznalo obtožencu tudi olajšave, predvidene v zakonu o izvrševanju kazni in odvzetju svobode. Preiskovalni zapor se obtožencu všteje v kazen. Določba o plačilu stroškov sloni na §§ 309. in 310. zakona o sodnem kazenskem postopku.

Sklicanje svetovne gospodarske konference

Roosevelt in Herriot sta se sporazumela o potrebi sodelovanja v vseh političnih in gospodarskih vprašanjih sveta

Washington, 29. aprila. AA. Roosevelt in Herriot sta izdala skupni komunike, ki pravi med drugim:

Še nikoli ni bila potreba po sporazumu med Francijo in Zedinjenimi državami za ohranitev miru, za razorožitev in gospodarski napredek sveta ter obnovo denarstva v splošni varnosti tolikšna kakor danes. Pri razgovorih sva ugotovila popolno složnost namenov glede načelne strani svetovnih problemov, s katerimi se bo ukvarjala svetovna gospodarska konferenca. Posebej sva še proučevala, kako naj trgovinska politika stremi za tem, da se izmenjava blaga še bolj razvije, ne pa omeji, in s katerimi sredstvi naj se odpravita nezaposlenost in trgovska stagnacija. Zedinila sva se, da bi v ta namen najbolje služil podrobno izdelan program za izvršitev javnih del s strani vlad v mejah njihovih sredstev. Večina perečih vprašanj je po najinem skupnem mnenju med seboj trdno zvezana, ker tvorijo vse elemente skupnega problema, čigar zdrave in trajne rešitve je treba iskati v vzajemnem sodelovanju po mednarodnem načrtu, pri čemer so pa neobhodno potrebni tudi napori znotraj vseh držav. Pri najinih svobodnih in prisrčnih razgovorih sva ugotovila, trdno volio najinih držav za nadaljevanje tega sodelovanja, ki se je tu tako srečno začelo in ki ga trpljenje milijonov delavcev brez dela zahteva. Bila sva si edina, da je treba to sodelovanje razširiti še na druge narode, da se narodom zagotovi možnost dela v resničnem miru.

Slovo Herriota iz New Yorka

Newyork, 29. aprila. č. Francoski delegat Herriot in francoski strokovnjaki so prispeli včeraj ob 17. iz Washingtona v Newyork. Herriot se je nastanil v hotelu Walldorf-Astoria, kjer so bili zanj pripravljeni prostori v 23. nadstropju. Takoj po prihodu v Newyork je odposlal ameriškemu delegatu na razorožitveni konferenci Normanu Davisu v Ženevi brzojavko, v kateri ga prisrčno pozdravlja. Zatem se je zvečer udeležil banketa, ki mu ga je priredila francoska trgovinska zbornica v Newyorku. Na banketu je v svojem govoru označil Roosevelta kot enega največjih mož, ki so kdaj vodili usodo Zedinjenih držav. Izrazil je upanje, da bo prijateljstvo, ki veže oba naroda, trajalo tudi dalje.

Herriot je danes postavil temelini kamen francoskemu domu v Rockefellerjevem mestu in imel pri tej priliki nagovor, v katerem je proslavljal Rockefellerjevo človekoljubnost in plemenitost, ki jo je pokazal nasproti Franciji.

Na krovu parnika »Ile de France« se je dopoldne vršil zajtrk, ki se ga je udeležilo več ameriških osebnosti. Ob 15. je parnik zapustil pristanišče in se pričakuje za 5. maja v Le Havru.

Rooseveltova pooblastila

Washington, 29. aprila. g. Senat je sprejel z dvetretjinsko večino zakon, ki daje predsedniku Rooseveltu pooblastila, kakršnih doslej še ni imel noben predsednik Zedinjenih držav. Posamezne točke zakona določajo med drugim naslednje: *1. Znižanje vsebine zlata dolarja do polovice sedanje vsebine. 2. Izplačilo vladnih obligacij v višini treh milijard z izdajo nekritih novčanic, ki se bodo v teku 25 let z letnimi obrestmi 4 odst. vzeli iz prometa. 3. Neomejeno kovanje srebrnih novcev. Določitev vsebine srebra v kovancih se prepušča predsedniku. 4. Povračilo vojnih dolgov v srebru z maksimalno vrednostjo 50 centov za unčo. To pooblastilo velja le za obroka, ki je zapadel meseca decembra lani in ki bo zapadel meseca junija t. l. 5. Nadzorstvo cen agrarnih produktov s sistemom premij. 6. Pomoč farmarjem z izdajo obligacij v najvišjem znesku dveh milijard dolarjev z izplačilom neizerljivih kapitalov farmerjev. 7. Ustanovitev bombažne organizacije in udeležba onih bombažnih farmerjev, ki bodo znižali tečaj pri izkupičku prodaje. 8. Izdaja obligacij do največjega zneska 2 milijard dolarjev za odplačilo hipotek na hišah.*

Londonska konferenca sklicana za 12. junij

London, 29. aprila AA. Pripravljalni odbor za londonsko svetovno gospodarsko konferenco bo takoj, ko sestavi seznam povabljenih držav, brzojavno razposlal vabila zainteresiranim državam.

Zunanje ministrstvo je izdalo danes naslednji komunike:

Pripravljalni odbor svetovne gospodarske konference se je danes sestal v zunanjem ministrstvu pod predsedništvom sira Johna Simona. Odbor je sklenil sklicati konferenco v Londonu 12. junija. Zunanji minister Simon je napovedal, da bo konferenco otvoril osebno sam angleški kralj.

Po otvoritvi seje pripravljalnega odbora je izjavil Norman Davis, da namerava ameriška delegacija na konferenci predlagati carinsko premirje. Zato bo pripravljalni odbor v svojih vabilih na zainteresirane države to izrečno omenil.

Seji pripravljalnega odbora so prisostvovali razen angleških in ameriških zastopnikov tudi francoski zastopnik in nemški, belgijski, italijanski, japonski in norveški poslanik.

Izpremenba v vodstvu dunajskega Creditanstalta

Dunaj, 29. aprila. d. Po parafiranju sporazuma med avstrijsko vlado in inozemskimi upniki Creditanstalta se bodo v kratkem izvršile izpremembe v predsedništvu in upravi zavoda, ker želi vlada, da bi se novi predsednik posvetil izključno vodstvu banke in se stalno zadrževal na Dunaju. Zato je sedanji predsednik baron Louis Rothschild že sedaj odstopil.

Ženevska razprava o militarizaciji nemške policije

Ugotovitev vojaškega značaja nemških policijskih čet — Angleško posredovanje zaradi nemških zahtev

Ženeva, 29. aprila. AA. Razprava, ki se je včeraj začela v odboru za vojaške efektive o nemški policiji, se je dopoldne nadaljevala. V imenu francoske delegacije je stotnik Vauthrin dokazal na podlagi nemških uradnih dokumentov vojaški značaj nemške varnostne policije. Njegova izvajanja so nato podprli še angleški, poljski, nizozemski, švicarski in belgijski delegat. Italijanski delegat je skušal pobijati francosko argumentacijo in je predlagal, naj se smatrajo samo nekateri oddelki nemške policije za vojaške efektive, nato pa je še nemški delegat ponovil svoja prejšna izvajanja.

V krogih razorožitvene konference vlada skoraj enodušno prepričanje, da se bodo skoraj vse države izrekle za francosko tezo, po kateri je treba večino nemške policije uvrstiti med vojaške efektive, ki jih ima v mislih konvencija.

Vodja angleške delegacije Eden je povabil za nocoj nemškega delegata Nadolnyja na privatni sestanek. Gre za pojasnitev o amandmanih, ki jih je nemška vlada včeraj predložila v glavnem odboru razorožitvene konference. Teh amandmanov je 17 in so zelo obširni. Med njimi je tudi amandman, v katerem zahteva Nemčija, naj bi se napol vojaške formacije ne štele med njene vojaške efektive. Preden je bila snočnja razprava odgodena do ponedeljka, je Eden izjavil, da se boji, da bo težko nadaljevati razpravo, če bo nemška delegacija vztrajala na teh amandmanih. Če za evropske vojske ne bo sprejet enoten sistem, potem bodo stopile v veljavo lestvice za vsako državo posebej, kakor jih predlaga angleški načrt razorožitvene konvencije. Eden je izjavil, da ne verjame, da bi bila nemška delegacija izrekla svojo zadnjo besedo. Zato je povabil Nadolnya, da se z njim porazgovori in da ga pridobi za rešitev, kakor si jo želi vsa konferenca.

Tragična smrt angleškega letalca

Rim, 29. aprila. Potrjuje se vest, da so v pokrajini Castel San Nicolo na hribu Prato Magno našli truplo in letalo angleškega letalca Bertha Hincklerja, ki se je pozimi ponesrečil v švicarskih Alpah, na kraju, ki je zlasti pozimi zelo težko pristopen. Iz ostankov se vidi, da je letalo zgorelo. Po listinah, ki so jih našli pri truplu, so ugotovili, da gre res za angleškega letalca Hincklerja, ki je krenil 17. januarja iz Londona, da bi dosegel nov rekord na poletu v Avstralijo. Že prvega dne je izginil brez sledu, potem pa ni bilo o njem nobenih vesti več. Kaj je bil vzrok katastrofe, še ni ugotovljeno. Hinckler je pri nesreči dobil na glavi globoko rano. Njegovo truplo so našli par sto metrov proč od letala. Bilo je deloma ožgano, dočim so glavo že obrcale zveri.

Najdba ponesrečenega poštnega letala

Rim, 29. aprila. č. Francosko poštno letalo, ki je vršilo službo med Beyrutom in Marseillom in je izginilo pretekli teden, so sedaj našli pri Sifarelliju blizu Morana v Kalabriji na težko dostopni planini. Izmed sedmih potnikov so našli tri še žive. Letalo se je pri padcu zaletelo v veliko drevo in močno poškodovano. Pastirji, ki so slučajno našli ostanke letala, so čuli slabo klicanje na pomoč. Ko so letalo preiskali, so našli v kabini dva potnika, moškega in žensko ter radiotelegrafista, pri katerih so še opazili znake življenja. Bili so popolnoma oslabljeni, ker so se ves čas hranili samo s keksi in snegom.

Železniška nesreča v ČSR

Praga, 29. aprila. č. Brzovlak št. 48, ki je vozil iz Libercev, je trčil na postaji Bakov v severnovzhodni Češki zaradi napačno postavljene kretnice v garnituro brzovlaka iz Češke Lipe. Lokomotiva brzovlaka se je prevrnila, službeni voz in vagon II. ter III. razreda pa se je močno poškodoval. Pet oseb je bilo hudo ranjenih, med njimi vlakovodja in kurjač brzovlaka. Ranjencem so prisotni zdravniki nudili prvo pomoč, nakar so jih prepeljali v bolnišnico. Lažje je bilo ranjenih 28 potnikov. Iz Češke Lipe je bil takoj odposlan na mesto nesreče pomožni vlak. Doslej je izmed ranjencev ena oseba v bolnišnici umrla.

Proglas velikega kneza Cirila

Pariz, 29. aprila. AA. Za 1. maj je veliki knez Ciril, poglavar ruske carske rodbine izdal proglas na ruski narod. V njem obračunava s petnajstletnim sovjetskim režimom in tretjo internacionalo ter izjavlja, da združuje vse Ruse znotraj in zunaj domovine želja po zmagi nacionalnih sil nad komunističnim jarmom. Na koncu proglasa napoveduje veliki knez skorajšnjo zmago ruskih nacionalnih sil.

Povratek dr. Marinkovića iz inozemstva

Beograd, 29. aprila. p. Danes dopoldne se je vrnil po daljšem zdravljenju v inozemstvu bivši ministrski predsednik dr. Voja Marinković, ki si je vidno opomogel. Na postaji so mu prijatelji priredili prisrčen sprejem.

Tisočkrat preizkušeni uspehi

„Jutrovega“ malega oglasnika priporočajo, da se ga ob vsaki dani priliki poslužite. Danes 477 ponudb in povpraševanj.

Slovanska skupnost

Slovanski narodi imajo v evropskem življenju skupne interese — Potreba medsebojnega intenzivnega spoznavanja — Odnošaji s Poljaki

Že večkrat je imelo »Jutro« priliko poročati o pojavih oživljenja slovanske misli, zlasti pri češkoslovaškem narodu in njegovi mladini. Opažati je, da prodira tudi pri drugih slovanskih plemenih spoznanje da postaja obnovitev stare ideje slovanske vzajemnosti vedno bolj aktualna, da ni le produkt sentimentalnosti in abstraktnih ideologij, temveč praktična potreba časa.

Velika vprašanja, ki tvorijo danes glavni predmet mednarodne politike, predvsem vprašanje direktorija velesil, ohranitve mirovnega stanja in obrambe pred teritorialno revizijo v Srednji Evropi, nujno kličejo Slovane na plan in jim kažejo pot v prihodnjost, ako ne bodo hoteli pripustiti, da se bo usoda Evrope in predvsem usoda njih samih odločala brez njih. Ta pot mora voditi h kar največjemu medsebojnemu zbližanju, ki edino bi prineslo potrebno solidarnost in enakost v politiki, njenih smernicah in ciljih. Ni sicer dvoma, da prvotni italijansko-angleški pakt diktature štirih spada v preteklost in tudi ni nikake neposredne nevarnosti za spremembo mirovnih pogodb. Goto je, da niti Nemčija niti Italija, niti Madžarska niso odstavile vprašanja revizije z dnevnega reda in da se bodo ta prizadevanja vedno in vedno zopet ponavljala. Že samo to dejstvo je dovolj važen vzrok za slovanske države, da v lastnem interesu utrdijo in poglobijo misel vzajemne solidarnosti in edinosti.

Toda z ustvaritvijo enotne defenzivne fronte proti sovražnim poskusom od zunaj slovanska misel še ne more biti izčrpana. Poleg te v bistvu negativne smeri je še bolj važna pozitivna, konstruktivna. Gre tu za ogromno, od morja do morja segajoče ozemlje, polno prirodnega bogastva, z mnogomiljonskim zdravim in svežim prebivalstvom in podane so torej velike razvojne možnosti v ekonomskem in socialnem pa tudi v kulturnem pogledu.

Ne zadoščajo tedaj samo politični stiki kooperacija državnikov, niti same zvezne konvencije, ako naj se iz podanih komponent ustvari ideji slovanstva konkretna vsebina. Treba je, da se doseže čim večje zbližanje narodov samih, ki edino more ustvariti zavest skupnosti.

Historično dejstvo je, da je zavest slovanske skupnosti ravno tako stara, kakor nacionalna zavest posameznih slovanskih narodov, ker je postala živa že v dobi prvega nacionalnega probujenja. Prav posebno velja to za slovanske narode, ki so živeli v okviru avstroogrske monarhije. Mladina, ki je prva sprejela nacionalno idejo in jo zanesla v svoj narod, je od enem netila tudi spoznanje slovanskega bratstva. Pri nas Slovencih je zavest slovanske skupnosti oplojevalno in bodrilno vplivala na probujajoče se narodne množice. Kljub vsem zaprekam, ki jih je avstrijska državna uprava prizadevala grozečemu »panslavizmu«, je v našem narodu vedno živela misel na slovansko družino: naša inteligenca je gojila duševne stike z ostalim slovanstvom, naša mladina se je učila slovanskih jezikov in spoznavala slovanske literature. Kjer so tehnične ovire onemogočale zadostno razširjenje jezikovnega znanja, je naša inteligenca vsaj gojila spoznavanje in pa tudi študij slovanske kulture s pomočjo prevodnega slovstva. Zanimanje za slovanstvo pa je bilo vedno živo in je rastlo od leta do leta.

Danes, ko živimo v svobodni slovanski državi, bi bili dani vsi pogoji, da uspešno navežemo na tradicije svojega razvoja in smotreno gojimo medsebojno spoznavanje z drugimi slovanskimi plemeni. Res so obrnile povsem spremenjene državne, gospodarske in socialne razmere pozornost naše javnosti v drugo smer, domače skrbi so vseslovanske interese potisnile v ozadje, toda historični razvoj sam nas vodi zopet nazaj na staro pot in ni dvoma, da se skromni početki slovanskega preporoda, ki se kažejo tudi pri nas, razvijejo v mogočno strujo, ki bo zopet vodilna v naši miselnosti.

Zdi se nam, da je naloga države in njenih organov, prav posebej pa še naloga naše misleče javnosti, da ta razvoj podpira, še več, da ga smotreno organizira in goji.

Že šolska vzgoja bi morala nuditi možnost učenja slovanskih jezikov. Če ne povsodi, pa vsaj na najvažnejših srednješolskih zavodih naj bi se pouk slovanskih jezikov uvedel kot neobvezen predmet. Imamo pa tudi že posebne organizacije, ki bi mogle in morale prevzeti to skrb, v kolikor se še to ni zgodilo. Kakor so mogoči francoski in angleški jezikovni krožki, bi se morali razširiti krožki za češčino in poljščino. Jugoslovensko-češkoslovaška liga je za medsebojno zbližanje našega in češkega naroda marljivo na delu, ni pa še našla povsod potrebnega zanimanja in zato ni mogla storiti vsega, kar bi bilo potrebno. Zlasti jezikovni in literarni kurzi za mladino so še zelo redki. Zdelo bi se nam potrebno, da bi naš tisk, naša nacionalna družba in pa predvsem naše šole morale stalno dajati pobudo v tej smeri. Ni nam menda treba naštevati še drugih možnosti za zbliževanje, medsebojnih obiskov, ekskurzij, izmenjave dijakov itd., akoravno se zlasti v slednjeimenovanem oziru stori le malo ali nič. Podčrtali bi pa radi važnost posečanja slovanskih univerz s strani naše mladine. Kakor povsod, tako so tudi v tem oziru naši stiki s češkoslovaškim narodom še najbolj živahni. Bili so že pred vojno, ko nas je skupna politična usoda vezala v ožjo zvezo. In tudi še danes je Praga naši akademski mladini drugi dom.

Manj zadovoljivi pa so naši duševni stiki s poljskim na[illegible] Tudi tu je iskati vzroka v zgodovi[illegible]vanska misel, kakor smo jo poznali [illegible] vojno, je bila u[illegible]rjena v Rusijo. Poljski narod, katerega historično slavo je pomagal uničiti ruski carizem, ki je zavladal nad največjim delom poljske kraljevine, ni mogel najti polne kongruence z ostalim slovanstvom in je zavzemal povsem svoje posebno stališče. Avstrijski del poljske kraljevine pa je v Avstriji zopet vžival posebno stališče, ki je narekovalo njegovim predstavnikom posebno politiko. Goliška avtonomija ni dopuščala one solidarnosti s češko in jugoslovensko politiko, kakor bi bila sicer naravna. Avstropolonizem je bolj odbijal kakor pa privlačeval ostale Slovane. V zadnjih letih, zlasti proti koncu vojne, je sicer tudi pri avstrijskih Poljakih prodrlo spoznanje, da od habsburške monarhije nimajo ničesar pričakovati in da je njih bodočnost najbolje garantirana v slovanski solidarnosti; toda v takratnih razmerah je niso mogle konsekvence tega spoznanja praktično uveljaviti. Trenja ob meji, ki so bila ob prevratu neizogibna, so rodila nezaupnost napram Čehom, ki pa je danes že davno likvidirana. Ta posebni položaj je imel za posledico, da je tudi naše zbližanje s poljskim narodom trpelo. Danes so vse motnje daleč za nami in tembolj je potrebno, da se zamuda nadoknadi vsaj že v sedanji mladinski generaciji.

V Ljubljani obstoji društvo prijateljev poljskega naroda, drugod takih združitev menda ni. Želeti bi bilo, da bi ljubljanski centrum vzel nase skrb, da se za zbližanje s poljskim narodom najdejo pota v vsej naši domovini. Bogati zaklad poljske literature bo našemu človeku dragocena odmena za prizadevanje, spoznati poljski jezik in si prisvojiti vsaj njega pasivno znanje. Živa inicijativa bi mogla poklicati v življenje organizacijo po vzoru češko-jugoslovenske lige. Pred vsem pa naj bi naša akademska mladina v večji meri našla pot v Varšavo in Krakov, ti stari ognjišči vede in kulture, ki sta poljskemu znanstvenemu delu že pred stoletji pridobili slavno ime. Razvoj politične zgodovine nam že danes narekuje prijateljsko zvezo s poljskim narodom in bo ta nujnost brez dvoma še stopnjevala. Slovanski blok od Baltika do Sredozemskega morja je naravna tvorba, ki nam jo mora prinesti bodočnost.

O vlogi ruskega naroda v slovanski družini je morda še prerano govoriti. Današnje politične razmere pa naj vendar ne bodo ovira za spoznavanje kulturnega bogastva, ki ga je dal svetu in posebno slovanstvu ruski narod in ki ga posreduje znanje mogočnega ruskega jezika. Sicer pa se tudi na političnem obzorju kažejo znaki nove orentacije tudi v današnji Rusiji in upati smemo, da se bo relacija ruske politike napram zapadnim slovanskim plemenom razvila v novih oblikah in z novo vsebino.

Ne zdi se nam odveč, da smo začrtali nekaj misli o gojitvi slovanske misli, kakor bi jo smatrali za potrebno in zaželjeno. Seveda pa moramo začeti pri sebi in pred vsem skrbeti za konsolidacijo v lastnem jugoslovenskem narodu. Smo zedinjen narod in naša dolžnost je, da gojimo svojo kulturo z ljubeznijo in vestnostjo. Spoznavanje lastnega naroda v vseh njegovih delih, spoznavanje naše knjige — to je srbske, hrvatske in slovenske knjige — mora biti ena naših prvih dolžnosti. —ln.

Nova vloga Bavarske

Konec bavarske samostojnosti — Branik vsenemške misli na jugu — Smrtna kazen za tihotapce kapitalov

Monakovo, 29. aprila. d. Včeraj se je prvič sestal novi bavarski deželni zbor. Za predsednika je bil izvoljen narodno-socialistični poslanec minister Herman Esser, za podpredsednika pa član bavarske ljudske stranke dr. Prost. Socialni demokrati so se glasovanja vzdržali.

Takoj nato je podal ministerski predsedsednik Siebert vladno deklaracijo, v kateri je očrtal naloge Bavarske v novi nemški državi. **Poudarjal je, da se je sedaj k vojaški in državno-politični enoti, ki jo je ustvaril Bismarck, pridružilo tudi zunanje in notranje nacionalno edinstvo, s čemer je bil končnoveljavno rešen tudi bavarski problem v nemški zgodovini.** V političnem pogledu je sedaj prva in najvišja naloga Bavarske, da prilagodi svojo tisočletno zgodovino enotni ureditvi nemške države. Bavarska ima važno nalogo, da tvori **branik vsenemške misli na jugu in vzhodu nemške države.** Svojo posebno nalogo vidi v vzdrževanju dobrih sosedstvenih odnošajev z Avstrijo in Švico.

V nadaljnjih svojih izvajanjih se je bavarski ministrski predsednik bavil z gospodarskimi razmerami ter je naglašal, da se mora preprečiti v gospodarstvu vsako vznemirjenje. Zasebna lastnina in zasebna iniciativnost morata biti tudi v bodoče merodajni. **Obenem je napovedal, da bo državno finančno ministrstvo določilo zadnji amnestijski rok za neprijavljene kapitale, ki so bili preneseni v inozemstvo. Po poteku tega roka bo vlada uporabila najstrožje kazni in se tudi ne bo obotavljala, da ne bi v težkih primerih kvalificirane zločinske veleizdaje kaznovala prestopnikov zakonskih predpisov s smrtjo in zaplembo premoženja.**

Zopetna uvedba vojaškega sodstva

Berlin, 29. aprila. d. Državna vlada je na svoji včerajšnji seji odobrila zakonski načrt o zopetnem uveljavljenju vojaškega sodstva, ki bo bržkone uvedeno s 1. oktobrom, ter zakonski načrt, ki se tiče disciplinskega posopanja proti članom narodno-socialističnih napadalnih oddelkov. Po njem bodo člani napadalnih oddelkov podrejeni javno-pravnemu disciplinskemu postopanju po predpisih, ki jih bo izdal državni kancelar kot vrhovni vodja.

Državna vlada je sprejela na znanje odlok državnega predsednika, s katerim se komisarijat za zrakoplovstvo izpreminja v ministrstvo za zrakoplovstvo, ki ga bo vodil Göring.

Poset dijakov Male antante v Splitu

Split, 29. aprila. n. Tu se vrše velike priprave za sprejem dijakov Male antante, ki prispejo v Split 6. maja, prav na dan mestnega patrona sv. Dujma. Prišlo bo okoli tisoč češkoslovaških in rumunskih dijakov. Ker bo ta poset tudi političnega pomena, se jim pripravlja zelo prisrčen sprejem. V Splitu se mude sedaj delegati dijakov Male antante iz Beograda, ki so že stopili v stike z merodajnimi činitelji zaradi organiziranja sprejema.

Kongres francoskih socialistov

Pariz, 26. aprila.

Nov politični položaj, ki je nastal z zmago Hitlerja v Nemčiji, je bistveno, čeprav le posredno, posegel tudi v francosko notranjo politiko. Pod vtisom nove nevarnosti na meji ob Renu se je del francoskih socialističnih poslancev ob koncu proračunske debate izrekel za vojne kredite v proračunu in s tem povzročil razdor v veliki francoski socialistični stranki, ki ima 129 svojih zastopnikov v parlamentu. Spor je šel za načelno stališče, ki naj ga francoski socializem zavzema proti meščanskim vladam, čeprav bi ne bile tako demokratske in socialne, kakor je sedanja vlada radikalov pod Daladierjem. Manjše levo krilo, ki mu stoji na čelu dosedaj priznani vodja francoskega socializma Leon Blum, se je izjavilo iz načelnih in programatičnih razlogov proti proračunu, medtem ko je desnica, ki jo vodi poslanec Renaudel, potegnila za seboj 90 poslancev. Nasprotja, ki so že dalj časa tlela v francoski socialistični stranki, dasi se je ta še nedavno hvalila z železno disciplino in enotnimi pogledi na vse politične probleme, so postala s tem očita in so tem nevarnejša, ker je Leon Blum, ogorčen nad nedisciplino v stranki in nad nezaupanjem, ki mu ga je izkazala parlametarna frakcija, odložil svoje predsedstvo. Poslužil pa se je svoje zadnje pravice odstopajočega predsednika ter je sklical izredni strankin kongres v nekdanjo papeško prestolnico Avignon, da bi kongres kot najvišja strankina ustanova razsodil med levico in desnico.

Nad vrati mestne hiše v Avignonu, katere dvorano je dal socialistični župan mesta na razpolago zborovalcem, je stalo napisano z velikimi črkami: »V slogi je naša moč.« Toda kljub temu svarilu francoski socializem v Avignonu ni mogel premostiti nasprotij med levico in desnico. Ta nasprotstva namreč niso le bežen pojav, temveč segajo globoko v nauke in dela francoske socialistične stranke. Pojavila so se prvič že dan po zmagi levice pri zadnjih državnozborskih volitvah ob vprašanju tako zvanega kartela ali vladne koalicije celokupne levice, ki jo tvorijo ravno socialisti in radikali. Kakor so socialisti in radikali nastopali v volilnem boju skupno, so radikali računali, da bodo socialisti tudi kasneje pripravljeni skupno z njimi prevzeti odgovornost za vladno politiko. Toda doktrinarci v socialistični stranki so tedaj zmagali, češ da socialistična stranka ne sme direktno sodelovati v nobeni vladi meščanskih strank. Nesoglasje, ki je tedaj nastalo v socialističnih vrstah, se je zaradi trdoglavega vztrajanja na obrabljenih marksističnih teorijah ne glede na potrebe in zahteve položaja vedno bolj stopnjevalo, dokler ni ob padcu zadnje Herriotove vlade postalo že tako napeto, da se je v stranki komaj še preprečil razkol. Ko je tedaj Daladier ponudil socialistom zopet sodelovanje vladi, se je socialistična desnica pod vodstvom Renaudela javno zavzela za tako sodelovanje, toda Leon Blum je s svojo silno avtoriteto še enkrat vzdržal disciplino in izvedel navidezno pomirjenje v stranki.

Avignonski kongres je sedaj obravnaval vso zadevo. Bil je najvihamejši kongres francoske socialistične stranke po znamenitem kongresu v Toursu, kjer je prvič prišlo do razkola v socialistični stranki in do ločitve s komunisti. Po tem za socialistično stranko zgodovinskem zasedanju sta si sedaj prvič stala zopet nasproti dva neprijateljska tabora: Puritanci in demokrati. Prvi zahtevajo, da socialistična parlamentarna frakcija ne sme odločevati o tem, ali bo stranka sodelovala v vladi ali ne. Za tako odločitev je kompetenten kongres socialistične stranke. Sicer socialistična stranka ob izvestnih prilikah lahko pomaga meščanski vladi, toda to sodelovanje sme biti le začasno, nikdar pa ne sme stranka pri tem izgubiti svojega popolnoma ločenega značaja. Temu nasproti je desnica predlagala, naj se stranka ne drži suženjsko teorije, marveč naj se rajši ravna po političnem položaju. Zaradi tega da je boljše, da je socialistična stranka glasovala za proračun, kakor da bi povzročila padec Daladierjeve vlade in s tem omogočila povratek na krmilo kaki reakcionarni vladi. Iz teh razlogov je tudi pametnejše, če socialistična stranka še v naprej podpira sedanjo vlado, ki vodi politiko miru, razorožitve in spoštovanja mednarodnih pogodb in izvaja tudi dosti zadovoljivo socialno politiko, kot pa da s svojo nepopustljivostjo pripravi povratek Tardieuju ali Flandinu.

Kongres je nato glasoval. Z veliko večino 2807 glasov se je izjavil za stališče predsednika Leona Bluma, medtem ko je Renaudel zbral komaj 925 somišljenikov, a 220 glasov je odpadlo na radikalne, boljševiške nazore. Tako je predsednik Leon Blum sicer dobil popolno zadoščenje stranke, toda nasprotja med obema krilomа francoskega socializma se s tem še niso izgladila in iz bojazni, da ne bi iz tega napetega ozračja nastal definitiven razkol v stranki, se že javljajo zahteve, naj bi se za binkošti sklical nov izreden kongres, ki bi sedanja globoka nesoglasja skušal znova izgladiti.

Z nekim nemirom gleda današnja vladna večina v Parizu na posledice avignonskega zasedanja. Če bo del socialistov, čeprav tudi v manjšem številu nego do sedaj, še v naprej podpiral Daladierovo vlado ne glede na zahteve puritancev, bo težko preprečiti razkol v stranki. To pa le tedaj, ako se bo desnica, pokoreč se strankini disciplini, vdala zahtevam levice. V obeh primerih pa se bo sedanja vladna večina, ki se je že pri zadnji proračunski razpravi rešila le z 90 socialističnimi glasovi, razbila. Če se pa razsuje vladna koalicija levice, se bo Francija prej ali slej zopet vrnila h koncentracijski vladi, ki bi ji verjetno po današnjem razpoloženju na Francoskem sledila vlada nacionalne desnice. Na vidiku so celo velike ustavne izpremembe, ki jih že dalj časa z vnemo zahteva v parlamentu vodja desnice Tardieu. Zato se socialistični »Oeuvre« upravičeno roga trmoglavim in zaslepljenim doktrinarcem, češ, da je v Avignonu sicer zmagala levica, v državi pa bo zmagala desnica (misli pri tem parlamentarno desničarsko opozicijo). Francoska socialistična stranka sledi isti usodni zmoti kakor nemška socializem in v svoji nepopustljivosti pripravlja sama sebi propast. Ostaja edina možnost, da bo spretni posredovalec Leon Blum našel kompromis in bo ohranil videz enotnosti socialistične stranke, ne da bi s tem omajal položaja Daladierove vlade.

Mlad, okreten, vitek in duševno svež

MR. BAHOVEC PLANINKA ZDRAVILNI ČAJ

boste postali, ako jemljete zlasti zdaj spomladi, vsako jutro skodelico okusnega **»PLANINKA« čaja Bahovec.** Njegova naravna planinska zelišča, ne kemikalije, vas oproste odvišne maščobe, čistijo vas znotraj in vam regulirajo prebavo. Začnite že danes s **»PLANINKA« čajem Bahovec**, ki ga dobite **v lekarnah in drogerijah**, a pravega samo v originalnih plombiranih zavojčkih po Din 20.— z napisom izdelovalca

LEKARNA MR. L. BAHOVEC, Ljubljana

Reg, br. 1349 od 6. VII. 1932.

Bilanca niškega tabora

Zahvala predsedstva JRKD vsem, ki so na taboru v Nišu manifestirali za novo državno politiko

Beograd, 29. aprila p. Predsedstvo JRKD je na svoji seji, ki se je vršila 28. t. m. pod vodstvom g. ministra Nikola Uzunovića in katere so se udeležili ministrski predsednik, predsednik Narodne skupščine in člani kabineta, razpravljalo predvsem o uspehih velikega manifestacijskega zbora v Nišu. Prečitano je bilo zaključno poročilo banovinskega odbora JRKD za moravsko banovino. Predsedstvo je z globoko satisfakcijo ugotovilo, da je ne samo zunanji marveč tudi notranje politični in nacionalni uspeh niškega zbora prekoračil vsako pričakovanje. Po službenih podatkih je znašalo število udeležencev iz vseh krajev naše države preko 200 tisoč ljudi. Na zborovanju so sodelovali srezi moravske banovine z okrog 170.000 udeleženci. Iz ostalih banovin je bilo 34.500 udeležencev, in sicer največ iz vardarske banovine. Zbor se je vršil kljub nepovoljnim prilikam v popolni disciplini ter je potekel v največjem navdušenju zbrane mase brez najmanjšega incidenta.

Niški zbor je potrdil na veličasten način odločnost našega naroda, da vztraja pri politiki, osnovani na temeljnih principih kraljevskega januarskega manifesta, in pri novi jugoslovenski ustavi in hoče zgraditi veliko nacionalno organizacijo JRKD, v kateri naj se v duhu jugoslovenske ideje združijo vse pozitivne sile Srbov, Hrvatov in Slovencev.

Niš pomeni posebno zgodovinsko manifestacijo naroda iz Srbije proti vsem poskusom obnove starega strankarskega stanja. On je izraz popolne solidarnosti Šumadije v borbi proti separatističnim eksperimentom med Hrvati in Slovenci. Končno je pokazal niški zbor silo organizacijskega dela JRKD in dal udeležencem novih moralnih energij za nadaljevanje in izpopolnitev velikega organizacijskega dela v stranki.

Predsedstvo ugotavlja v globoki hvaležnosti občudovanja vredno disciplino pristašev, ki so v težki gospodarski situaciji in ne glede na nepovoljne vremenske prilike pokazali svojo globoko vero v bodočnost, svojo nacionalno misijo in svojo odločnost, vztrajati do kraja na poti k popolni konsolidaciji kraljevine Jugoslavije. V tem smislu predstavlja niška manifestacija veličasten odgovor našega naroda na grdo kampanjo njegovih tujih nasprotnikov. Tako bo niški zbor cenjen ne samo kot edinstvena manifestacija za program in načela JRKD nego tudi kot obči narodni izraz patriotstva naše celokupne nacije.

Predsedstvo JRKD je sklenilo po zapisniku izraziti tudi svojo globoko hvaležnost in priznanje tako vsem udeležencem zbora kakor tudi strankinim organizacijam in poedincem, ki so se odzvali s tisoči pozdravnih brzojavk, kakor končno tudi ostalim faktorjem, ki so prispevali k uspehu niškega zbora; poimenično pirreditelj skemu odboru občinski upravi niškega mesta, rodoljubnim niškim meščanom, ki so se pokazali s svojo ljubeznijo gostoljubnostjo vredne svojega zgodovinskega imena in v razvoju naše nacije, ter vsem narodnim organizacijam, društvom, ki so pomagala pri velikem poslu; priznanje in hvaležnost tudi železniški upravi in njenemu požrtvovalnemu osobju. Delo, ki ga je opravila niška železniška uprava, mora služiti kot klasičen primer točnosti, discipline in tehnične sposobnosti.

V nadaljnjem je predsedstvo JRKD odobrilo predloge glede razporeditve nadaljnjih velikih zborovanj stranke ter je definitivno sklenilo, da se bo vršilo manifestacijsko zborovanje v Beogradu v prvi polovici meseca junija, v Zagrebu pa meseca avgusta. Nato je predsedstvo po referatu generalnega tajnika JRKD, ministra g. dr. Kramerja rešilo niz tekočih vprašanj. Končno je bil sestavljen poseben komunike, ki ima nalogo, da pripravi vse potrebno za bližnji kongres stranke.

Pred zaključitvijo avstrijskega konkordata

Za protiusluge v šolstvu bo Vatikan priznal večje olajšave za sklepanje zakonov

Dunaj, 29. aprila. d. Pogajanja v Rimu o zaključitvi konkordata napredujejo zelo uspešno. Računajo, da bo avstrijska delegacija že v ponedeljek ali pa v torek odpotovala iz Rima in da bo prinesla s seboj na Dunaj že načrt novega konkordata v ratifikacijo. Vsebina sklenjenih dogovorov še ni točno znana. Ker pa je Vatikan v zadnjih časih sklenil konkordate z več državami, med njimi tudi z Italijo in Prusijo, ki urejujejo v bistvu ista vprašanja na enak način, so v poučenih cerkvenih krogih mnenja, da so se pogajanja za avstrijski konkordat razvijala v isti smeri. Predvsem je šlo za ureditev sedanjega zakonskega prava, šolskih vprašanj in odnošajev, ki so nastali z izpremembo področja dveh škofij na podlagi saintgermainske pogodbe. Kar se tiče zakonskega prava, bo nova ureditev prinesla olajšanje obstoječih določb. Z uveljavljenjem konkordata bo uveden takozvani fakultativni civilni zakon, kar se pravi, da bodo lahko osebe ki se ne bodo hotele podvreči cerkvenemu zakonu, sklenile civilni zakon, ki bo od države priznan in pravnoveljaven. Z modifikacijo zakonskega prava bo olajšano tudi postopanje glede zakonskih ovir, ki jih predvideva kanonsko pravo katoliške cerkve. Ker pristaja Vatikan na modernejše obravnavanje zakonskega prava, bo priznala avstrijska vlada gotove protiusluge na šolskem področju.

Trboveljske občinske zadeve

Trbovlje, 27. aprila.

Na včerajšnji občinski seji se je g. župan Vodušek uvodoma v toplih besedah spominjal prerane smrti bivšega odbornika inž. Persoglia ter upravnega svetnika TPD Ranzingerja. Občinski odbor je soglasno odobril nastavitev novega dostavljača Rateja. Občinski tajnik g. Kajtna, ki je dovršil svojo službeno dobo, se upokoji z 31. decembrom t. l. Občinski odbor mu izreka za njegovo 40-letno zvesto službovanje priznanje in zahvalo. Ostale personalne zadeve se izroče personalnemu odboru. Ker je občina v težkem finančnem položaju zaradi zakasnelih nakazil davkov, se županu naroča, da izplačuje vse obveznosti v okviru davčnih dohodkov.

V imenu upravnega odbora je poročal g. Pavlin. Razpisana dela pri novi izolirnici se izroče kot najcenejšim ponudnikom naslednjim domačim obrtnikom: kleparska dela Klenovšku Rajku, krovska dela Milošu Rozinu, mizarska dela Pavlenču, ključavničarska dela tvrdki Jereb-Bizjak, vodovodna instalacijska dela Gučeku Francu in električna napeljava Klenovšku Jakobu. Po daljši debati se je določila psetina 50 Din za vsakega psa brez izjeme. Odklonejo se prošnje nekaterih posestnikov za napravo škarp. Naprava kleti pri občinskih hišah se ne odobri iz tehničnih razlogov, ker je graditev kleti na tistem terenu zaradi talne vode nemogoča. Prošnja štiha za uvrstitev nove ceste na Tereziji med občinske ceste se odkloni, pač pa bo občina tisto cesto po potrebi popravljala. Pleskanje pri klavnici se izroči pleskarju Rozinu-Tomšetu. Odobri se nabava termometra za klavnične hladilnice. Odobri se nabava dveh ognjevarnih blagajn in sicer eno za Trbovlje in drugo za Hrastnik.

Odobren je načrt za zgradbo zasilnih stanovanj. Stroški bodo znašali okrog 120.000 Din. Prošnje nekaterih društev za podpore se zaradi finančne stiske, v kateri se nahaja občina, odkloni. Odobrita se pravilnika za podpiranje brezposelnih in pravilnik za socialno politično upravo. Sedanji prehranjevalni odbor se razpusti, delokrog pa prevzame poseben odbor. Beračenje tujih, dostikrat nasilnih ljudi, se je pri nas tako razpaslo, da postajajo razmere nevzdržne. Kr. banska uprava se naproša, da naroči vsem varnostnim organom, da vsakega tujca, ki berači od hiše do hiše, takoj izžene iz občine. Nabiranje podpor in milodarov s polami naj se dovoli samo onim karitativnim in prosvetnim društvom, ki jim je to dovoljeno v smislu njihovih statutov.

Ministrstvo za trgovino in industrijo se naprosi, da se v smislu § 180 prepove vsako krošnjarenje v občini Trbovlje in okolici. Med krošnjarji so mnogokrat sumljivi elementi, ki iščejo stike s politično nezanesljivimi osebami. Dostikrat se pojavljajo v občini razni letaki s protidržavno vsebino, zaradi česar so bili preganjani domačini, ni pa bilo mogoče ugotoviti pravih krivcev. Banska uprava se naproša, da predlaga spremembo trošarinskega zakona v tem smislu, da morajo plačevati občinsko trošarino tudi privatne osebe. Z vinom se pri nas močno tihotapi, zaradi česar so močno oškodovane občinske finance, obenem pa se pospešuje pijančevanje. Da se bodo lažje ugotovili brezobzirni kolesarji, se uvedejo številke, ki bodo morale biti pritrjene vidno na kolesih. Za morebitne poškodbe pasantov bodo odgovarjali vedno lastniki koles. Sresko načelstvo se naprosi, da bo postopalo proti vsem dirkačem kar najstrožje.

Rumunski gosti v Beogradu

Beograd, 29. aprila. p. Jutri dopoldne pride iz Sofije v Beograd pevski zbor rumunskih železničarjev in skupina rumunskih novinarjev. Rumunski pevci so bili na dalji turneji po Grčiji in Turčiji, kjer so priredili nekoliko zelo dobro uspelih koncertov. Tudi v Beogradu priredijo koncert.

Ekskurzija ljubljanskih maturantinj

Maturantinje VIII. a razreda mestne ženske realne gimnazije v Ljubljani so se odpeljale s snočnjim brzovlakom na daljšo ekskurzijo kot zaključek svojega gimnazijskega studija preko Sušaka in Raba do Splita ter se vrnejo preko Plitvičkih jezer in Zagreba v Ljubljano. Ekskurzijo vodi razrednik g. prof. Ciril Peternel.

Vremenska napoved

Zagrebška vremenska napoved za danes: Polagoma naraščanje oblačnosti, toplo, vetrovno, poslabšane vremena. — **Situacija včerajšnjega dne:** Južno Evropo pokriva visoki pritisk, preko severnega kontinenta in Centralne Evrope pa prehaja barometrska depresija, ki povzroča v naših krajih tople južne vetrove, zaradi katerih narašča temperatura. —lo.

Dunajska vremenska napoved za nedeljo: Pri sedanjem nestalnem in nezanesljivem vremenu najbrž prebodno izboljšanje in bolj toplo z južnimi vetrovi. Za prihodnji teden: **mogoče je, da bo padla temperatura.**

Naši kraji in ljudje

Prva aretacija v preiskavi umora

Poizvedbe zaradi umora na Dolenjskem se intenzivno nadaljujejo v stiškem kakor tudi litijskem okolišču, a sledovi so delno zavedli tudi na gorenjsko stran. Preiskovalni organi upajo, da bo velika zagonetka razvozljana že prav v kratkem. Včeraj je bila izvršena prva aretacija. Ta novica se je zlasti hitro razširila v okolici Tržiča in Kranja. Prijeli so mladega fanta, pri katerem so našli močno okrvavljene hlače in spodnje perilo. Povod za aretacijo so dale še nekatere druge okoliščine, o katerih pa v interesu preiskave še ne moremo poročati.

Št. Vid pri Stični, 29. aprila.

V zagonetni zločin, nečloveški umor mlade žene Amalije Anžlovarjeve, ki od srede razburja ves stiški okraj, prve dni ni pronikla jasnost ali vsaj točnejša sled, ki bi pomagala preiskovalnim organom spraviti zločinca za varne zapahe. Vsekakor pa so preiskovalni organi že prvi dan po umoru, zlasti popoldne, ko se je najhujše razburjenje poleglo, dognali nekatera dejstva, ki zavijajo zločin v kopreno misterioznosti, bodisi, da so tako zločinci hoteli zavesti preiskovalne organe na napačno sled, ali pa, da bi spravili sum na nedolžne ljudi, pridobili časa in se poskrili na varno. Pričakovati pa je, da so vprav znamenja, ki so jih zločinci bržkone namenoma zapustili za seboj, da bi otežkočili, oziroma onemogočili zasledovanje, tista oporišča, s pomočjo katerih bodo preiskovalni organi po logični rekonstrukciji zločina morilca v najkrajšem času razkrinkali.

Kakor v neštetih primerih, je ljudska radovednost tudi v tem primeru uspešnemu zasledovanju zločincev vrgla marsikatero poleno pod noge. Neumiselno je bilo, da so nekateri že zgodaj zjutraj po umoru poskušali lezti skozi malo ovalno podstrešno lino, pod katero je bila spodaj prislonjena lestva in skozi katero je domnevno prišel zločinec v hišo. Namreč odločilnega pomena bi bilo, ako je bila lina, pri kateri sicer ni imel nihče in nikdar kaj opravka, zaprašena. Če bi bila lina zaprašena, bi bilo jasno, da je bila lestva prislonjena le z namenom, da prikrije pot, po kateri je morilec prišel v hišo, sicer bi pobrisal prah, ko se je prerival skozi luknjo. Dvomljivo je tudi, kako je zlezel skozi lino manjši mož, — ker le tak more skozi njo — ko je, stoječ na lestvi, odprtino komaj dobro z rokama dosegel. Tajinstveno je tudi, kako je mogel zločinec od zunaj odtrgati močan železni pas, ki je bil znotraj z močnimi žeblji pribit preko odprtine. Nemogoče je bilo, odtrgati to železo z golo roko. Zločinec je moral rabiti kak drog, da ga je odtrgal. Žeblji so tako močno držali, da so ostali v lesu in so se jim odtrgale le kapice. To pa je delalo precej ropota in je le čudno, da se nista zakonca Malija že takrat zbudila, kaj šele mala Anica, ki je spala v sobi, katere okna so poleg te tajinstvene line.

Vprašanje je tudi, kako je mogel morilec nemoteno brskati in vse razmetati po škrinjah in omarah, po sobi, kjer je spala Anica Horvatova. To je moral opraviti z največjo opreznostjo, da se otrok ni zbudil. Ta opreznost pa ni brezpomembna, če je morilec nato sam otroka zbudil in ga s čudnim naglasom izgovorjave vprašal po očetovem denarju.

Ko je otrok tekel po stopnicah v pritličje, ni opazil nikogar pred nasproto spalnico, čeprav je stekel k starim staršem takoj, ko je mož šel iz njene spalnice. Bržkone je bila deklica tako preplašena, da ni ničesar videla okrog sebe, sicer bi mogla vsaj razločiti, ali so bila nasprotna vrata odprta ali zaprta, če je bil kdo tam. Svetlo je že bilo toliko, da so se stvari razločevale tudi v gornji predsobi, iz katere vodijo vrata v spalnice in ima tri okna, od katerih je srednje zelo veliko in nezastrto. Če bi bil imel Andrej Mali, mož umorjene, v kritičnem času več prisotnosti duha, bi stekel po stopnicah v pritličje, ki so mu bile bližje, kakor pa majhna vrata v zastrešje, kamor se je skril, ko je odpahnil od sebe razbojnika, ki mu je nastavil revolver na prsi. Iz pritličja bi bil z enim skokom na cesti, saj so bila vežna vrata običajno le zapahnjena. Na cesti pa bi z lahkoto priklical sosede, ki bi roparjema ovirali neopaženo in nemoteno pobegniti.

Stara Marija Anžlovarjeva, gospodinja in mati pokojne Amalije, je izpovedala: Hčerka je bila že nekaj dni močno prehlajena in je le še tako tiho govorila, da je ni mogla prav nič razumeti. Zaradi prehlajenja je tudi večer pred umorom ležala z možem spodaj v trgovini na peči, dokler nista šla ob 22. v svojo sobo in je ona vrata v trgovino zapahnila. Da je bila hčerka v času umora oblečena v petero zimskega perila, je vzrok in dokaz njenega močnega prehlada. Zato ni razumljivo in tudi banovinski zdravnik dr. Fedran iz Hudega pri Stični, ki je truplo obduciral, ne more potrditi, da bi mogla umorjena s prehlajenim grlom in dobljenimi smrtnimi poškodbami pozvati moža, naj ji dá brisačo. Seveda je razumljivo, da je bil Andrej Mali ob pogledu na razmesarjeno ženo iz uma in ves zbegan in bodo njegove izjave, ko se umiri, točnejše in bodo marsikatero nejasnost razbistrile. Znano je, da sta se zakonca zelo dobro razumela in živela vseh tri najst mesecev zakona v najlepši harmoniji, kar je tudi rajnka večkrat omenila, češ: »Boljšega moža ne bi mogla dobiti.«

Glede poškodb umorjene, ki jih je bilo poleg obeh smrtnih na vratu še devetnajst manjših, bi se dalo sklepati, da se je žrtev obupno branila, saj je vsa porezana po obrazu in največ po desni roki, na kateri ima posneto kožo in meso s prstov in z dlani do mišic, kakor z britvijo. Izključeno je, da bi dobila grozna vreza v vrat stoje med vrati. Saj je morala kri kar bruhati iz rane in je bila krvavitev tako močna, da bi morala biti okrvavljena tudi spredaj po vsem telesu. Kakor se je pa izkazalo pri obdukciji, je bila od vratu doli povsem čista brez vsakih madežev, na ramenih in hrbtu pa je bila vsa v krvi. Iz tega bi bilo sklepati, da je bila nesrečna žrtev zaklana na postelji, kar potrjujejo tudi ubodi, ki so jih našli v žimnici.

Razčistiti je treba tudi, odkod in kdaj krvavi madeži v sobi, kjer je spala nečakinja Anica. Morda je prišel morilec že krvavih rok v njeno sobo? Saj je težko umeti, kako se je mogel zločin dogoditi v kratkem času, ko je moški zapustil sobo male nečakinje in je ona koj za njim stekla k starim staršem v pritličju. To razdobje je bilo le za nekaj sekund in se je moralo vse dogoditi s filmsko naglico.

Kakor rečeno, bo kolikor mogoča točna rekonstrukcija dejanja v tajinstveni zločin posvetila z jasnostjo, ki bo ne le dognala motive umora, temveč tudi spravila na dan tudi tiste, ki so bili zmožni tega gnusnega dejanja. Šele takrat se bo v naših krajih poleglo razburjenje zaradi umora Amalije Malijeve.

Pokojnica je bila vsenaokrog vedno spoštovana in priljubljena. Bila je za kmetiško ženo nenavadno subtilna in inteligentna. Pred desetimi leti se je vrnila po triletnem bivanju iz Amerike, kjer je bila pri sorodnikih. Že takrat se je priučila angleščine, ki jo je doma tako spopolnila, da jo je perfektno govorila in pisala. Stalno je dopisovala z odličnimi rodbinami v Ameriki in z gospemi na Angleškem. Popolnoma sama pa se je naučila perfektno tudi nemščine. Po vsej hiši je sled za izobraženo ženo. Po sobah, na mizah, omarah, pultih, prav tako tudi v trgovini je polno slovenskih, nemških in največ angleških leposlovnih knjig. Čudovit čut je imela za lepe knjige, saj ni v vsej hiši niti ene knjige povprečnega avtorja. Posebno lepo zbirko angleških klasikov je imela v sobi, kjer je spala njena nečakinja. Med drugimi: celotno izdajo Browninga in Shakespearja v luksuzni usnjeni opremi. S knjigami je imela največje veselje in je zanje še vedno našla čas, čeprav je v hiši opravljala prav vsa domača dela in pomagala tudi v trgovini, ker niso imeli nobene dekle.

V sobi zadaj za trgovino leži na pultu lepo pisan obširen koncept pisma, namenjen neki odlični dami v Londonu, v katerem končuje s pozdravi, ki predrage ji gospe ne bodo nikdar več dosegli.

Lepote bogato srce je za vedno utihnilo. Preveč grd, preveč zverski je bil zločin nad njim, da bi mogel za večno ostati nemaščevan.

Pevski zbor državne učiteljske šole v Ljubljani

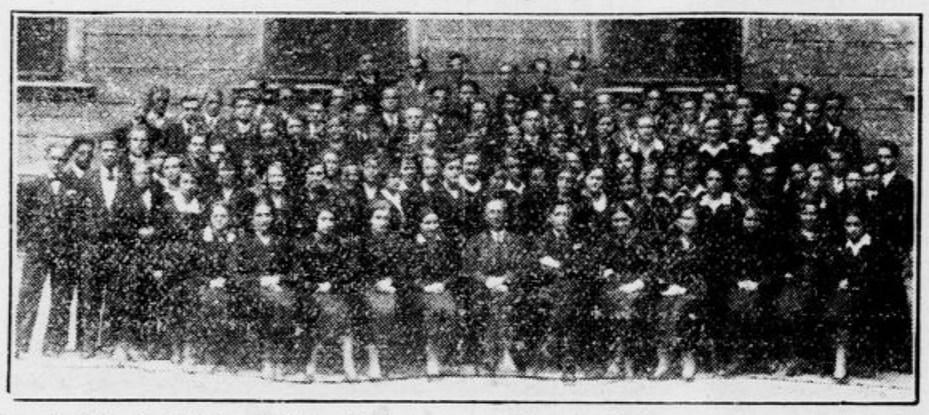

bo priredil pod okriljem Rdečega križa samostojni koncert jutrišnji ponedeljek v veliki dvorani hotela »Uniona« pod vodstvom prof. Ivana Repovja. Sodeluje tudi šolski godalni orkester, ki ga vodi prof. Prosenc. Program, ki je naštudiran z vso vestnostjo in natančnostjo, je zelo pester. Poleg orkestra nastopi mnogoštevilni mešani zbor, moški in ženski zbor. Izvajali bodo umetne pesmi skladateljev: Ferjančiča, Adamiča, Pavčiča, Ocvirka, Mokranjca in Vodopivca, poleg tega pa nekatere svojevrstne narodne pesmi za moški in ženski zbor. Zato bo ta koncert izredno zanimiv in bo nudil prav gotovo tudi razvajenemu okusu mnogo plemenitega užitka. Ta zbor je s svojimi dosedanjimi nastopi dosegel že lepe uspehe, saj ga vodi priljubljeni dirigent prof. Repovš z vsem svojim navdušenjem in njemu lastno požrtvovalnostjo. Vso javnost vabimo, da se udeleži koncerta in sama presodi, kaj se da glasbeno doseči z vnemo in pridnostjo na srednji šoli. S svojo udeležbo bo javnost pokazala, da ji skrb za mladino ni tuja, temveč, da zna ceniti trud in idealizem glasboljubeče mladine. Vstopnice so v prodaji v Matični Knjigarni in eno uro pred koncertom pri blagajni v Unionu. — Na sliki je v sredini direktor zavoda Nande Marolt, na desni pa dirigent prof. Repovš.

V znamenju rdečega križa

Prvo zborovanje odbornikov in delegatov iz vse Jugoslavije

Ljubljana, 29. aprila.

V posvetovalnici na magistratu so se danes dopoldne zbrali k seji člani uprave Rdečega križa kraljevine Jugoslavije. Ta odlična človekoljubna organizacija uživa pokroviteljstvo Nj. Vel. kralja in kraljice, osrednjo instanco pa tvori glavni upravni in glavni nadzorni odbor. Po smrti Marka Leka bo treba na glavni skupščini izvoliti novega predsednika, zdaj pa vrši predsedniške posle I. podpredsednik g. dr. Tugomir *Alaupovič*, minister v p., ki je tudi vodil današnjo sejo. Glavni odbor šteje 24 članov (med njimi je naš ožji rojak državni svetnik g. Ivan Škarja). Člani glavnega odbora so dalje predsedniki vseh 15 oblastnih odborov: eBograd, Banjaluka, Bitolj, Cetinje, Ljubljana, Mostar, Niš, Novi Sad, Osijek, Priština, Sarajevo, Split, Skoplje, Užice in Zagreb. Današnje seje se je udeležilo 36 odbornikov in delegatov. Iz poročila glavnega odbora navajamo:

Med žalostnimi dogodki preteklega leta beleži RK predvsem izgubo enega svojih najodličnejših voditeljev in sodelavcev. Umrl je njegov dolgoletni, izredno zaslženi predsednik dr. Marko Leko, v čigar spomin je glavni odbor sklenil ustanovitev posebnega fonda za podpiranje zaščitnih sester in samaritanov. Delo društva podaja sliko živahnega gibanja in borbe za uspešno pomoč vsem, ki so pomoči potrebni. Organizacija društva je po številu krajevnih odborov preteklo leto znatno napredovala in šteje danes 1195 krajevnih odborov, samo da vsi ti odbori ne razvijajo enako živahne delavnosti. Vseh članov šteje RK v državi 53.174, rednih, ustanovnih in dobrotnikov. Glavni odbor je za razne podpore izdal več ko 1,600.000 Din, oblastni odbori pa so na svojih delovnih področjih izdali nad 1,000.000 Din podpor. V ljubljanski oblasti je oblastni odbor s svojimi krajevnimi odbori razdelil nad 155.000 Din, razen tega pa je razdal še mnogo obleke in obutve, tako da je na ta način podprl nad 4000 oseb; oblastni odbor sam pa je podpiral okrog 2000 oseb in je potrošil v ta namen več ko 15.600 dinarjev.

Posebno pozornost je društvo tudi preteklo leto posvetilo siromašnim in zapuščenim otrokom. Razen vsote 358.000 Din, ki jo je društvo imelo v ta namen v svojem proračunu, je glavni odbor razdelil vsem oblastnim odborom še 86.000 ter 18.000 Din za ustanavljanje otroških okrevališč. Enako kakor centrala, so v tem pravcu marljivo delovale posamezne oblasti. V ljubljanski oblasti je šlo skozi ferijalne kolonije RK 300 otrok, 3000 otrok pa je dobivalo hrano v 35 šolskih kuhinjah. Odsek mednarodne unije za podpiranje otrok pri našem društvu je preteklo leto podpiral 818 otrok, med katerimi je bilo največ dece ruskih emigrantov. Mednarodna unija je v ta namen prispevala nad 93.000 Din.

Akcija za prebrano prebivalstva v pasivnih krajih, ki se je pričela septembra 1931 in se zaključila v juliju lani, je zbrala prostovoljnih darov v denarju 3 in en četrt milijona Din, razen tega pa še 135 vagonov živeža ter 21 vagonov krme za živino. Oblastni odbori so po državi nabrali 1,333.000 Din, nadalje 116.5 vagonov živeža in 9 vagonov krme. V teh podatkih pa niso vključeni tudi darovi, ki so bili nabrani na področju pasivnih krajev ter so bili na licu mesta tudi razdeljeni.

Sestrska šola RK v Beogradu ki je doslej dala 161 diplomiranih sester, šteje trenotno 79 učenk. Po vsej državi se je lani vršilo 26 nižjih in 7 višjih samaritanskih tečajev, ki jih je obiskovalo 1123 poslušalcev. V zdravilišču RK v Vrnjački Banji se je v teku sezone zdravilo 349 oseb, med njimi največ naših in ruskih invalidov. Velika skladišča ima RK v Beogradu, Nišu, Ljubljani, Sarajevu in Bitolju. Ta skladišča so velike skladovnice, v katerih se za časa velikih nabiralnih akcij stekajo nabrane življenjske potrebščine, ki jih potem RK razdeli med potrebne, poleg tega pa se hrani v njih oprema za reševalne akcije, ki jih RK podvzema ob večjih katastrofah.

Naš RK je v živahni delovni zvezi z vsemi organizacijami RK v svetu. Kolikšnih simpatij je naše društvo deležno onstran meja države, priča tudi dejstvo, da je polkovnik holandske Armade spasa Gowars v spomin na vojna leta, ko se je mudil v Srbiji, z dovoljenjem vrhovne komande Armade spasa poslal našemu RK darilo 46.600 Din. Kako dobro je RK organiziran tudi v sanitetno tehničnem oziru, kaže dejstvo, da ima v ljubljanski oblasti n. pr. konjiški odbor svojo bolnišnico, guštanjski svoj sanitetni avto, ptujski hiralnico, odbor v Slovenski Bistrici pa javno kopališče. Organizacija podmladka je v preteklem letu dobro napredovala. Zajela je v svoje delo po Jugoslaviji 3434 novih šol s 355.230 novimi člani. V njegovem področju je lani delovalo 765 šolskih kuhinj, v katerih se je brezplačno hranilo 39.585 otrok. Račun o gospodarstvu RK v preteklem leu izkazuje nad 12,000.000 prometa in 1,140.000 prebitka.

DAMSKI PLAŠČI in DEŽNI PLAŠČI

iz specijalnih edinstvenih blagov za katere imam samozalogo. Športna oblačila vseh vrst. Za gospode vsakovrstne obleke po meri

K. PUČNIK, LJUBLJANA

ŠELENBURGOVA ULICA ŠT. 1.

Vesela revijska opereta! Danes premiera!

sijajnih šlagerjev, opojne muzike, razkošnega baleta, duhovitih dovtipov, smeha in zabave!

V glavni vlogi ženski Charlie Chaplin temperamentna in nadvse priljubljena

ANI ONDRA

KIKI

Življenjski roman male prodajalke ča sopisov, ki je postala od neznatne koristke slavna revijska zvezda!

Sodelujejo: HERMAN THIMIG, BERTA OSTYN, PAUL OTTO

Danes nov Foxov zvočni tednik!

Danes ob 3., 5., ¼8. in ¼10. zvečer

ELITNI KINO MATICA

Telefon 2124

Zobe lahko kupite — pa ne svojih!

Zobni kamen — uničevalec Vaših zob!

Od takrat, ko Vam zobni kamen omaja zobe, pa do takrat, ko Vam zob izpade, je dostikrat samo en korak! Kakor pa je zobni kamen nevaren, tako lahko ga je mogoče za vselej odpraviti: kar s Sargovim Kalodontom! Pri nas ima samo Sargov Kalodont znanstveno priznani sulforicinov oleat po dr. Bräunlichu v sebi. On odpravi zobni kamen polagoma in zanesljivo. Pravilna zobna nega je tale: po 2 x na leto k zobnemu zdravniku na pregled — po 2 x na dan Sargov Kalodont!

SARGOV KALODONT

Proti zobnemu kamnu

Oče Frtičar — 90letnik

Letos 19. aprila je praznoval Jakob Kovač, po domače Frtičar, svoj 90. rojstni dan, godoval bo pa jutri, 1. majnika. Rodil se je kot 14. otrok v Mali Ligajni pri Vrhniki 1843. Njegov oče si je postavil lepo domačijo na Frtici ob državni cesti med Drenovim gričem in Vrhniko, kjer je poleg kmetije otvoril tudi znano, še danes obstoječo gostilno.

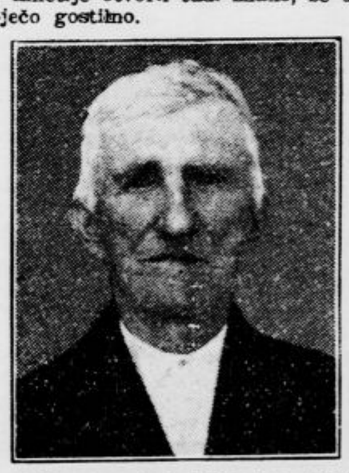

Na Frtico je prišel Jakob kot štiriletni deček. Leta 1865. je prevzel po očetu posestvo in gostilno in se leto nato prvič poročil. Po vdovitvi se je poročil drugič z vdovo Marijo Oblakovo leta 1889., ki mu pa je letos 6. aprila umrla, stara 88 let. — V dragem zakonu ni imel otrok. Otroke prvega zakona je pa že davno vse preskrbel. Bil je vzoren gospodar in pošten gostilničar do 80. leta starosti, na to je pa oddal vse skupaj svojemu pranečaku Jožetu Kovaču, ki je poročil njegovo vnukinjo, sam pa uživa pri teh lepo jesen svojega življenja, še vedno zdrav in na duhu izvanredno veder.

Številni pravnuki mu delajo veselje. — Vsi, ki ga poznamo, ga ljubimo in radi poslušamo, ko nam pripoveduje doživljaje in navade iz davnih časov. Leta 1848., ko je vojaštvo marširalo v Italijo, so trenarji izropali gostilno, iz škafov pili vino, vse pojedli, starši in otroci so pa zbežali v bližnji gozd.

Kot deček je hodil romat na Žalostno goro pod Krimom in ni bilo še takrat ne sluha ne duha po poznejši južni železnici iz Ljubljane v Trst. Kot mladenič je fural daleč tja v Italiji, v Verono in še dalje. Po 10, 14 dni so bili na poti. In še veliko ve povedati. Nad 30 let je bil občinski odbornik. Kratek čas tudi župan Vrhniški. Vedno pošten in veren človek, a vedno naprednega mišljenja. Izvanredno je čil, večkrat nam še zapoje kako staro krajsko pesem, ki jih danes ni več slišati. Pred letom, ko smo praznovali god njegove žene, se je celo še zavrtil. Mala dela še vedno opravlja okoli hiše, predlanskim je še držal za plug. Takih korenjakov v tej starosti je pač malo. — Zato pa, dragi očka Frtičar, Bog te ohrani zdravega in zadovoljnega najmanj še do stotega rojstnega dne!

Jubilej uglednega obrtnika

Hrastnik, 29. aprila.

Hrastniški krojaški mojster g. Anton *Štefančič* praznuje danes svojo 70letnico in je njegov jubilej vreden omembe tudi zaradi tega, ker je delovanje tega zglednega narodnjaka tesno združeno z življenjem

naših narodnih organizacij. Jubilant je rodom iz Litije, svojo krojaško obrt pa je pred 40 leti premestil v Hrastnik, ki je bil takrat v začetku svojega naglega razvoja. Kot obrtnik si je g. Štefančič takoj pridobil velik sloves. Delal je tudi za dame, kar je bila takrat redkost na deželi, in kot izboren krojač je imel med svojimi odjemalci vse rudniške uradnike, kar pa ga ni privabilo v društvo takratne merodajne nemške gospode v naši dolini, ki si je prizadevala na vse kriplje, da bi si pridobila med vsemi sloji čim več privržencev. Ostal je zvest narodnjak in se je ravno tako, kakor poprej v Litiji, kjer je bil med soustanovitelji pevskega društva »Lipa«, tudi v Hrastniku vneto udejstvoval v vseh narodnih društvih. Nad 30 let je deloval tudi v vrtah naših požrtvovalnih gasilcev. Med vojno se je začasno preselil k svoji hčerki, ki je takrat vodila kino Gaberje v Celju, po vojni pa se je spet vrnil v Hrastnik. Ko je njegova obrt najbolj cvetela, si je zgradil nad sedanjo dekliško šolo na hribu svoj dom in je bila njegova hiša prva od današnje naselbine, ki je ohranila ime Frtica, kakor je g. Štefančič kot Litijana nazval svojo domačijo.

Jubilantu, ki je še vedno čil in zdrav, želimo še mnogo srečnih let!

Pri lenivosti črevesa, bolezni jeter in žolča, odebelelosti in protinu, katarju želodca in črevesja, obolenjih danke odpravi naravna **»Franz Josefova« grenčica** zastajanje v trebušnih organih hitro in brez bolečin. Dolgoletne izkušnje po bolnišnicah uče, da uravnava **»Franz Josefova« voda** izborno delovanje črevesja. **»Franz Josefova« grenčica** se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

VSAK NAROČNIK »JUTRA« je zavarovan za 10.000 dinarjev!

JRKD v Celju močno zasidrana

Podrobnosti z impozantnega občnega zbora krajevne organizacije — Odnošaji med stranko in njunim članstvom — Poročilo nar. poslanca Ivana Prekorška

Kakor smo na kratko že poročali, je imela sredi meseca krajevna organizacija JRKD v Celju svoj občni zbor, ki se je spremenil v lepo zborovanje, saj se je zbralo okrog 300 somišljenikov. Predsednik dr. Rrnest Kalan je v svojem izčrpnem poročilu med drugim izvajal:

Že pri volitvah v novembru 1931 se je v Celju pokazal razveseljiv pojav, da so vsi pristaši prejšnjih naprednih in nacionalnih strank odločno manifestirali svojo voljo, da izbrišejo vse sledove prejšnje strankarske razcepljenosti. Ta pojav se je po ustanovitvi stranke še poglobil in v Celju danes ni več nikakih razlik med pristaši bivših nacionalnih strank. Krajevna organizacija je popolnoma homogena in kompaktna. Število članstva je lepo, vendar mnogi še niso prišli, ki spadajo k stranki po svojem mišljenju in po svojem delu. Pri mnogih je kriva komodnost, mnogi poznajo stranko le, kadar prihajajo k njej s svojimi željami, pri mnogih pa je tudi nezadovoljnost s težkimi ekonomskimi in socialnimi prilikami vzrok, da se ne približajo strank. Ne upoštevajo pa, da je izhod mogoč le v skupnem složnem delu vseh, ki so dobre volje. Pri ureditvi naših razmer mora sodelovati vsak, kdor se strinja z današnjo linijo državne politike. Kdor priznava pravilnost programa in potrebo stranke, mora imeti tudi pogum, da nosi moralno odgovornost za delo stranke in da tako podpre tudi delo naših demokratičnih reprezentantov. Stvarna in pozitivna kritika naj bo iznešena na pravem mestu, to je v stranki sami. Sodelovanje v stranki pa je omogočeno vsakomur, ker je stranka zgrajena na principu solidarnosti stanov in stanovskih interesov.

Kakor prepušča stranka v strokovnih in stanovskih vprašanjih svojim članom popolno prostost, tako je morala na drugi strani postaviti princip izključne kompetence stranke in strankinih instanc v političnih vprašanjih. Vse želje in zahteve članov je treba uveljavljati le pri krajevni organizaciji, ki jih mora sporočiti in zastopati pri nadaljnih strankinih in upravnih instancah. To velja tudi za mnogoštevilne želje do domačega narodnega poslanca.

Naša posebna skrb mora biti, da navežemo naše mladino in vzbudimo v njej interes za javna vprašanja. Zato bo krajevna organizacija ustanovila poseben mladinski odsek.

Delo krajevne organizacije je bilo v minulem letu tem večje, ker je od ustanovitve sreske in okrožne organizacije v Celju vršila tudi posle teh dveh organizacij. Zunanje delo organizacije je obstojalo predvsem v številnih intervencijah pri višjih instancah stranke ter pri upravnih in drugih oblastvih. Narodni poslanec g. Prekoršek je bil krajevni organizaciji v vseh zadevah rade volje na razpolago. Razen tega so torišča strankinega zunanjega dela razne javne korporacije gospodarske in kulturne ustanove ter društva. V celjskem občinskem svetu ima stranka odločujočo večino. V občinskem klubu, ki mu načeluje g. direktor Mravljak, se vsa vprašanja, o katerih ima odločati občinski svet, rešujejo prej sporazumno in se že tudi izgladijo vsi morebitni nasprotni nazori. V Celjski mestni hranilnici, v kateri je ob ustanovitvi stranke vodilo posle gerentstvo, je bil izvoljen upravni odbor, ki mu načeluje podpredsednik krajevne organizacije g. lekarnar Posavec. Člani stranke se udejstvujejo v raznih gospodarskih, nacionalnih in humanitarnih organizacijah na najvažnejših mestih in so povsod glavni nositelji vsega dela.

Razmerje do meščanov nemške narodnosti je postalo od skupščinskih volitev v splošnem znosno; njihovo sodelovanje v občinskem svetu je korektno in lojalno. Razmerje bi pa bilo znosnejše, če bi celjsko nemško glasilo pisalo o lokalnih razmerah, kakor tudi o razmerah v naši in v sosednjih državah bolj korektno in taktno ter manj izzivalno.

Poročilo predsednika dr. Kalana je bilo sprejeto z velikim odobravanjem, nakar so poročali še tajnik g. Zorko, blagajnik g. Vranjek in član nadzornega odbora g. Turnšek. Po soglasni razrešnici odbora je povzel besedo narodni poslanec g. Ivan Prekoršek in podal obširen in zanimiv pregled aktualnih političnih in gospodarskih vprašanj. Izvajal je med drugim:

Neodvisna narodna država je za nas, ljudi iz predvojne dobe, sama po sebi že taka pridobitev, da je vse nevolje današnjih dni, ki ne prizanašajo nikomur, ne morejo zasenčiti. Bil smo priče, kako se je pred našimi očmi zrušila velika, dobro urejena velesila Avstrija in so na njenih ruševinah preko noči vzrasle nove države. Morda je v tem tudi nekaj vzroka, da se še vsi ne zavedamo, kaj je država in kakšna je njena moč. Prej smo bili vajeni rušiti nam tujo državo in zato nam sedaj še manjka prave državljanske zavesti. V širjenju raznih tendencijoznih vesti se odlikuje zlasti meščanska inteligenca. Vsi moramo poznati eno, najvišjo resnico o sedanjih težkih časih: Kdor ima danes delo, pa ni lačen in ne prezeba, ne sme tarnati, ko so milijoni brez dela in kruha. Brezposelnost je socialna bolezen in v veliki meri posledica dejstva, da je stroj nadomestil človeka.

Cene žita so v zadnjih letih silno padle. Padec cen je povzročil propast naše kmetije. Obubožanje kmetije je povzročilo tudi obubožanje drugih gospodarskih panog: obrti, trgovine in industrije. Dokler kmet ne bo zmožen, da si nakupuje življenjske potrebščine, ni misliti na trajno izboljšanje gospodarskih prilik.

Gosp. poslanec je nato govoril v novem državnem proračunu, ki je napram predlanskemu zvišan od 14 milijard na 10.438.000 Din. Omenil je tudi zakon o zaščiti kmetov, odpravo žitnega monopola, ukinitev sladkornega kartela, zakon o odpravi trošarine na vino, naknadne kredite za javna dela in vzdrževanje socialnih zavodov, občiski zakon, veliki pomen pakta Male antante ter izredno važnost zakonskega predloga o dekoncentraciji državne uprave in prenosu poslov na banske samouprave.

Gosp. poslanec je dalje omenil znani pastirski list jugoslovenskih škofov. Naglasil je, da je cerkve in vere nevredno, da se je v svetišča, ki so last vsega naroda, vnesla politika in grda beseda. Neodpustno je tudi, da je voditelj b vše SLS dr. Anton Korošec, ki je dosegel v tej državi najvišji položaj, v trenutku, ko je besnelo sovraštvo iz inozemstva proti nam, podpisal punktacije in pred svetom oslabil pozicijo naše države.

Posl. Prekoršek je zaključil z besedami: »Vlijmo si vere v srca in duše, ter postanimo apostoli in branitelji državne misli!«

Član banovinskega sveta in mestni župan g. dr. Alojzij Goričan je poročal o delu v banovinskem svetu. Navedel je važne podatke iz novega proračuna dravske banovine ter zahteve banovinskega sveta po izvedbi dekoncentracije državne uprave in pojačanju avtonomije banovinskih samouprav, zahtevo po ukinitvi kulука državnih nameščencev, resolucijo glede sanacije našega denarstva ter zahtevo po uvedbi diferenciranja samoupravnih doklad. Dotaknil se je vprašanja nadprodukcije inteligence, brezposelnosti med učiteljstvom, trošarine na vino, izpadka državne dotacije za dravsko banovino in ustanovitve bednostnega sklada.

Po živahni debati so se v popolnem soglasju izvršile volitve odbora. V glavnem je bil izvoljen dosedanji odbor z dr. Kalanom na čelu. Impozantni občni zbor je pokazal, kako močno je v lepem Celju že vsidrana ustvarjajoča misel stranke sloge in dela.

Večer Ivana Zormana

Ljubljana, 29. aprila.

Stiki med domovino in našimi naselbinami v Ameriki so dokaj redki in bolj slučajni kakor smotreni. Zlasti v kulturnem življenju dobivajo oni tam preko oceana premalo izpodbud od nas, mi smo pa vse premalo poučeni o njihovem dejanskem kulturnem delu, ki je ako tesno združeno z ohranitvijo narodne samobitnosti in jugoslovenske nacionalne zavesti. Zato moramo samo pozdraviti, da se je v okvirju agilnega odbora »Krke« ustanovil poseben klub prijateljev Ivana Zormana, največjega pesnika in skladatelja ameriških Slovencev, ki je že dolg leta duša vsega našega narodnega življenja v velikem Clevelandu.

V petek zvečer je priredila »Krka« pri Mikliču večer, ki je bil ves posvečen temu kulturnemu pionirju med našimi izseljenci. Lepa udeležba je pokazala živahno zanimanje za simpatično prireditev. Večer je otvoril g. Podbevšek, ki je s kratkimi besedami orisal življenje in delo pesnika »Poti ljubezni«. Njegova poezija vzbuja v rojakih spomine na domovino in tako goji tista nežna občutja, ki so najboljša bramba pred izmenjajočimi vplivi mrzle tujine. Zormanova pesem pa tudi bodri rojake in jim vliva vero v narod. Koncertna pevka ga Pavla Lovšetova je z občutjem in z vsemi drugimi odlikami svoje pevske umetnosti zapela nekoliko Zormanovih pesmi, ki jih je pesnik sam uglasbil. Preproste pesmi so s svojimi prav tako preprostimi, pretežno otožnimi in domačih melodij spominjajočimi napevi vzbujale polno pozornost občinstva, ki se je pevki zahvaljevalo z dolgotrajnim aplavzom, med tem ko ji je »Krka« poklonila velik šopek. G. Božidar Jakac, naš priznani slikar in avtor velikega spisa o Ameriki »Odmevi rdeče zemlje«, je razvijal pred občinstvom svoja dva filma o Clevelandu, industriskem središču Amerike in kulturnem centru ameriških Slovencev. Nismo videli samo pravih in resničnih nebotičnikov, razgleda s 45. nadstropja in ogromnega obrata v clevelandskih tovarnah, marveč tudi majhne lesene hišice naših rojakov, pred katerimi se igrajo otroci, ki govore med seboj v slovenskem jeziku. Član naše drame g. Jan je iz zbirke »Pota ljubezni«, ki je izšla v Clevelandu v prav okusni opremi in z ilustracijami B. Jakca, recitiral nekoliko Zormanovih pesmi. Nič presenetljivega ni v tej poeziji, ki so jo inspirirali naši predmodernistični pesniki, nič izrednega — toda vsako preveva topla domovinska ljubezen, v vsaki utriplje slovensko srce. Tudi g. Jan je bil deležen aplavza vsega navzočega občinstva. Naposled je stopil na podij še operni pevec g. Svetozar Banovec, takisto Zormanov znanec in poznavalec naših ameriških kolonij. Tudi on je pel same Zormanove pesmi in skladbe toplo in navdušeno, da so segle vsem ljudem do srca. Ne smemo pozabiti še g. L. M. Škerjanca, ki je odlično spremljal pri klavirju oboje pevcev in tako pripomogel k umetniškemu učinku. Vmes in po prireditvi pa je igrala Mikličeva godba.

Upajmo, da klub Ivana Zormana ne bo ostal samo pri petkovi prireditvi, marveč bo skušal vzdržati stalne in redne stike s kulturnim življenjem naših ameriških rojakov in seznanjati ž njim Ljubljano in vso slovensko javnost!

V Podšentjurju na Jurjevo nedeljo

Ej, gotovo si že strmel v ljubko podšentjusko cerkvico, ko si zrl iz vlaka med litijsko postajo in kresniškim tunelom v prizor, kakor si ga navajen na blejskih razglednicah. Cerkvica zgrajena na holmu, ki ga oblivajo savske »serpentine«, je posvečena pomladnemu vitezu sv. Juriju; vasica, ki se je razplela pod holmcem pa je dobila ime po patronu, ki nosi v deželo čudežna hotenja in razpoloženja.

I, zato menda pa je čudežna tudi vsa podšentjurska vasica. Kako neki si naj predstavljamo pošteno kranjsko vas, koder ne premorejo niti ene — oštarije? Ali jo poznate kje? Podšentjur je taka vas, le enkrat na leto se vseli tja za žegnanjsko nedeljo iznajdljivi Urškovec iz Litije, ki prinese s seboj vedro iskre pijače in paternošter suhih klobas, da si žejni in lačni pobožnjaki iz vsega okoliša, ki so se prišli poklonit nebeškemu dragoncu, ne želé prehitro iz ljubke vasice domov.

Danes, na Jurjevo nedeljo je spet gori sejem. V solncu se koplje vsa cerkvica, ki ne more sprejeti številnih gostov pod svoj starodavni krov, in ponosno posluša staro, davno pesem, ki jo prepeva že v davnih časih zloženo Jurjevo himno:

Sveti Jurij blagoviti,
ti mučenec čudoviti,
oče vernih vseh stanov,
Tebi hvalo danes poje,
označuje dela tvoja,
cerkev božja vseh rodov.

Okrog domovanja šentjurskega patrona se je spletlo v teku stoletij, odkar stoji nad savskimi vrtinci, že mnogo mnogo pripovedovanja. Pred dvema, tremi leti je sadil neki domačin okrog cerkve jablane. Pa je naletel na grobove in okostnjake davnih neznancev. Po kamenitih ploščah, s katerimi so bili grobovi pokriti, so domnevali, da so to znabiti grobovi rimskih vojščakov. Cerkvico pa so presodili za kapelico sosednji poganiški graščini.

To-le pa prosim ohranite zase — pod strogo molčečnostjo! Kajti bi zame ne bilo dobro več stopiti med Podšentjurce. Zato vam povem to-le bolj na uho. O Podšentjurcih gre glas, da so prodali celo svojega patrona. Pa so o tem raztresene razne govorice, ena trdi celo v verzih med drugim tako:

Podšentjurci so patrona prodal',
zato, da so soli kupil',
da so si močnik — osolil'...

Vsekakor huda obtožba to, in bi šel nerad zaradi nje v pržon. Je pa s stvarjo menda tako, kakor trdijo stari očanci: Svoje dni so imeli v podšentjurski cerkvici čeden kip vzglednega viteza sv. Jurija. V mladeniškem zanosu je korajžno jezdil »belega« šimelna. S sulico pa je nebeški mladenič drezal v pošastno zverino, zmaja, ki se mu je, grd kakor smrtni greh, kobalil okrog nog. Narod je ves goreč častil junaškega zaščitnika, dokler ni prišlo do zgag. Prišel je bojda svoje dni v Podšentjur pobožen kapucinar, ki je trdil, da je to hud, smrten greh: češ, Podšentjurci imajo v glavnem oltarju le enega svetnika in — dve zverini. Toliko časa je onegavil pobožni mož, da je pregovoril »cerkmoštre«, ki so ponudili vso trojico nekam tja doli v Sevnico... Res so udarili v roke za svetnika, njegovega konja in pošastnega zmaja. Domov so prinesli nekaj srebrnjakov pa čedno križpotno znamenje.

Ta kupčija se je zgodila že pred deset letji, ko je bilo sedanjemu mežnarju borih 12 let.

Ta ali oni bo gotovo vprašal, zakaj se postavili na mični zasavski prostorček domovanje svetega Jurija. Pripoveduje starinska pravijica, da je bil sveti Jurij njega dni vojščak. Služil je pri konjenici in je prišel na vojaškem pohodu tudi v Zasavje. Pred Litijo, v okolici Podšentjurja je Jurijevo četo pričakovala sovražna četa, ki se je utaborila na holmu nad savsko strugo. Nihče od Jurijevih vojščakov ni mogel zaradi izstrelkov nevernikov niti čez Savo niti v hrib. Pa se je ojunačil sam vodja Jurij; pognal je konja v valove, preplaval reko, nato pa se je v drznem zaletu pognal v strmi breg na severni strani holmca — in že je stal pred neverniki... Okorajžena je udarila za vodjo tudi njegova četa, ki je pogane pregnala v divji beg.

Ko zreš z grička v strmi breg in v divje savske vrtinčine, strmiš, kako je mogel čudežni sveti Jurij premagati poboče v »Skalah«. Ali to in še sto drugih stvari boš zvedel na podšentjurskem žegnanju. Le pridite: bo potice, bobov in harmonik... in polno prgišče svetnikovega žegna.

—nč—

Knjiga o rasti in padanju Slovenije

Filip Uratnik, Pogledi na družabno in gospodarsko strukturo Slovenije. Tiskovna zadruga v Ljubljani 1933. Slovenske poti.

V zbirki »Slovenske poti«, ki ji je Tiskovna zadruga poverila nalogo, da postane nekakšna popularna akademija, ki naj obravnava vsa aktualna vprašanja slovenskega kulturnega in socialnega življenja, je nedavno izšla zanimiva študija »Pogledi na družabno in gospodarsko strukturo Slovenije« od Filipa Uratnika, tajnika Delavske zbornice za Slovenijo in znanega delavca na socialnem, kakor tudi na socialno - slovstvenem polju. Knjigo je pisatelj razdelil v dva obširna, dovolj izčrpna dela, izmed katerih prvi opisuje naše gospodarske in družabne razmere, drugi pa zastavlja aktualna vprašanja in odpira smernice iz gospodarskih in socialnih zagat naših dni.

Čas, ki v njem živimo, je tako čez mero poln nerešenih vprašanj družabnega življenja, da je socialna politika že zdavnaj nehala biti stroka, ki naj se zanjo zanima samo specialist. Vprašanja gospodarske in socialne politike so postala vprašanja dneva, ki se mora z njimi uktvarjati slednji delavec in slednji izobraženi človek. Toda o krizi družbe, o tej najbolj ponavljani krilatici našega časa, je pač za vsakogar odveč izgubljati besed, dokler ne pozna temeljnih dejstev našega družabnega in gospodarskega življenja. — »Želimo, da bi bila ta dejstva vsem čitateljem skupno izhodišče, ko nam bodo sledili v drugi del knjige, ki se bavi z aktualnimi problemi,« piše pisatelj v uvodu. »Tu je mogoče, da bodo čitatelji drugega mnenja, kakor smo mi, vendar pa naj temelji tudi to drugačno mnenje na poznanju in upoštevanju nespornih dejstev, ki smo jih opisali v prvem delu te knjige, ne pa na njih nepoznanju in neupoštevanju. Če bo izpolnila knjiga to nalogo, bo dvignila diskusijo o naših družabnih in gospodarskih problemih na višji nivô. To je naloga, ki smo si jo z njo zastavili.«

In ko človek prelistava Uratnikovo knjigo, mu mora biti stran za stranjo v resnici bolj hvaležen za množico dragocenega živega gradiva, ki ga je pisatelj zbral na teh skoraj 100 straneh. Dasi se delo bavi z vsemi najtežjimi problemi, ki jih naš čas odpira v mali Sloveniji na približno takšne ostrine kakor povsod drugod v velikem svetu, vendar se pisatelj nikjer ne spozablja v ekstreme, nikjer patetično ne obtožuje, temveč samo hladno, objektivno ugotavlja, kakor so blodne, objektivne, pa zato nič manj zgovorne številke v statistiki. Posamezna poglavja in pregledne tabele obravnavajo vse strani materialnega življenja naroda od njega naturnih korenin pa do vprašanja, ki se rešujejo v politiki države. — Zanimiva je ugotovitev, da vojna s svojimi desetimi milijoni mrtvecev evropskih narodov nikakor ni rešila pritiska preobljudenosti. Deset milijonov ljudi, ki so padli na evropskih bojiščih, bi v miru, pri normalnem gospodarskem in življenjskem prometu med narodi bržkone našli prilike za izselitev. Ti izseljenci ne bi delovnega trga svojih domačih dežel samo razbremenili, temveč jim bi bili tudi sicer v močno gospodarsko oporo. Samo ta račun, ki v približno enaki meri kakor za Evropo velja tudi za Slovenijo, daje precej jasnega vpogleda v težko vzročnost vsega kaosa in razpada, ki ga doživljamo po vojni.

Po uvodnih poglavjih o gibanju prebivalstva in o njega starostni sestavi, ki je zelo važna za tehtanje življenjskih izgledov kakšnega naroda v bodočnosti, prehaja pisatelj k temeljiti analizi gospodarske in socialne strukture našega naroda. Dejstva in gesla, ki jih imamo v svoji dnevni politiki vsak dan na ustih, pa so prazna, če so vzeta samo iz zraka, prihajajo tu v jarko luč. Ob številkah dokazuje pisatelj, kako Slovenija izgublja podobo dežele, v kateri prevladuje trdna kmečka posest, kako se kmečka posest vzdržema drobi naprej in kako naša posestva vsak dan bolj postajajo gospodarske edinice, ki ne morejo več preživljati svojih ljudi.

Dasi je statistično gradivo o Sloveniji iz neštetih razlogov zelo nepregledno, nesistematično, razmetano, vendar podaja pisatelj nazorne slike o vsaki panogi našega gospodarskega življenja posebej. Socialni problemi dninarjev in poljedelskih delavcev, gozdnih delavcev in delavcev v krajih, kjer so zamrle stare obrti in industrije; račun našega narodnega premoženja in donos našega narodnega gospodarstva, analiza konzurma in pregled dajatev — vse je Filip Uratnik obdelal z obširnim materialom, ki bo, tesno, pregledno nanizan v eni knjigi, s pridom poslužil vsakemu človeku, ki je čas v njem pobudil zanimanje za reševanje življenjskih vprašanj naroda in druge.

V drugem, krajšem delu odpira pisatelj smernice o populaciji in racionalizaciji, o gospodarskem jačanju našega podeželja, o naši izseljenski politiki, o starostnem zavarovanju našega delavstva, o brezposelnosti v svetu in v Sloveniji: vprašanja, ki so v tej krizi neprestano na dnevnem redu in ki jih Filip Uratnik v svojih izvajanjih sicer ne rešuje do konca, vendar pa jih obravnava na zatorej živahen in jasen način, da morajo vzbuditi vsaj razmislek v človeku, če že ne diskusije.

S to knjigo je Tiskovna zadruga, katere redne publikacije obsegajo pretežno leposlovje, storila korak v sredo perečih aktualnosti dneva, za kar ji bodo njeni čitatelji gotovo hvaležni.

—r—

»Zdravniški vestnik« je priobčil v tretji številki daljšo razpravo dr. Pavla Lunačka »Sectio caesarea«. V nji premotriva na celi vrsti konkretnih slučajev cesarski rez s posebnim ozirom na ponovne sekcije in na Dörflerjevo metodo. O rupturi simfize med porodom razpravlja dr. Pavel Pehani, dr. Viktor Kocijančič razpravlja o izkušnjah s pernoktonom pri eklampsiji. Tako je v tem zvezku zastopana državna bolnica za ženske bolezni kar s tremi znanstvenimi razpravami svojih mladih zdravnikov. Omeniti je še članek dr. Antona Slivnika »O cepljenju proti škrlatinki« in »Ob desetletnici zakona o zavarovanju delavcev. »Zdravniški vestnik urejuje dr. R. Neubauer na Golnika.

»Modra ptica« je objavila v aprilski številki zanimiv članek Tomaža Struklja »O razstavi v Padovi in o sodobni arhitekturi v Italiji, Franciji in Nemčiji«, dalje prozo Vladimirja Bartola, Janeza Žagarja, Mile Meliharjeve in Milene Mohoričeve.

»Gruda« je izdala številko za marec in april, ki vsebuje prozo Ivana Albrechta, Venceslava Winklerja, Vinka Bitenca in Joža Lavriča, dalje članek Janžeta Novaka, Vlada Krefta, Milice Stupanove, Jožeta Kranjca in dr. ter nekaj lirike (Esen, Samsa, Lubič, Lenan, Željeznova - Kokalj, Rojec).

Za Veliko noč na Koroško

Velikonočno jutro. Savska dolina se kopje v solncu, danes vsa praznična. Tudi nam, ki se vozimo na Koroško, je pri srcu toplo in svečano. Pred zoro že smo odbrzeli proti Gorenjski, malo se pomudili v Kranjski gori in se sedaj dvigamo proti Korenskemu sedlu. Naš avtobus se je kakor renčeča zver zagrizel v strme ride in jih požira drugo za drugo. Za nami vstajajo julijski velikani. Vitki Jalovec je pravkar pogledal izza Vitranca in se ozira tja proti kraljici Škrlatici, široki Prisank pa mrko motri njegove poglede. Toda kdo bi se menil za to, kar je za nami, saj nas čakajo onstran gora tudi lepote, večini še nepoznane. Že se sveti skozi smrečje rdečkasta Dobračeva stena. Na vrhu smo.

Po opravljenih obmejnih formalnostih se jamemo spuščati nizdol. Počasi, korakoma se vozimo po strmem klancu — nad 25% strmine — vsaka večja hitrost utegne postati usodna. Na Strmcu se nam odpreZiljska dolina. Greh bi bilo, ostati v zaprtem vozu, zato le hitro ven, da se razgledamo in sprehodimo, avto nas bo že spodaj počakal. Nam nasproti se dviga Dobrač s svojimi silnimi stenami, na zapadu vidiš Karnske alpe, izza Dobrača gleda masiv Osojščice s slovito Kanzel, na vzhodu pa, kjer prehaja svet v ravnino, se sveti Baško jezero. Ob vznožju se belijo neštete vasi, mimo katerih hiti bistra Zila v naročje Dravi. — Dospeli smo do avtobusa in hajdi naprej proti Beljaku. Pri Brnci prekoračimo Zilo, ozremo se še na slikovito razvalino Pod Vetrovom in že se bližamo Beljaškim toplicam. Pred nami pa se razprostira Beljak. Še nekaj minut in v mestu smo.

Beljak je zelo prikupno, živahno mesto s 25.000 prebivalci. Že v prejšnjih stoletjih je cvetel kot trgovsko mesto, o čemer pričajo stare patricijske hiše na Glavnem trgu. Danes je Beljak važno železniško križišče in središče tujskega prometa v deželi. Ima več komfortnih hotelov in razvit avtobusni promet. Osojsko, Baško in Vrbsko jezero, Beljaške Toplice in Kanzelbahn so poleg zanimivih gorskih tur glavne privlačnosti za tujce. V mestu samem pa zanima vsakogar veličastna gotska župna cerkev s 95 m visokim zvonikom in relief Koroške poleg gimnazije, zares zanimivo delo. Del naše družbe si je ogledal ti dve znamenitosti, drugim pa je bolj imponiral interieur Parkhotela in so se kar tam utaborili.

Po obedu se odpeljemo proti Osojskemu jezeru, da se od tam dvignemo na Kanzel. Družbi je kar videti, kako nestrpno pričakuje trenutka, ko se bomo v tistem rdečem zaboju popeljali v zračne višave. Niti romantična razvalina Landskron, niti zeleno jezero in starodavni samostan osojski ne vzbujajo posebnega zanimanja. Kdo bi tudi sanjaril o vitezih in grajskih gospodičnah ter o kraljih - spokornikih? Annenheim, dolinska postaja. Po nekaj minutah že jadramo proti vrhu. Obzorje se širi z vsakim metrom višine in ko po 10. minutah izstopiš — 1500 m visoko —, gledaš pod seboj skoraj vso deželo. Pogled ti seže od Visokih Tur in Dolomitov preko Karnskih Alp in naših Julijcev ter Karavank do Obirja in Pece. Najboli se diviš seveda silnim stenam Mangarta, Jalovca in Škrlatice. Iz ozadja pa štrli Triglavov vrh. Nič manj ko 7 večjih in manjših jezer našteješ. In mesta in vasi, kdo bi jih štel? Kako bi opisal krasoto barv, ki jih gleda začudeno oko? Pridi in se naglej! Kot posebno zanimivost naj omenim še pravljično hišico »Knusperhäuschen«, vso obloženo s srčki, prestami in pogačicami, lesenimi seveda. Na mnogih srčkih so napisane življenjske resnice, n. pr.: Wem Gott will rechte Gunst erweisen, den — lässt er ohne Gattin reisen.« Toda dovolj o tem, da ne bo zamere.

»Zaboj« nas je varno spet prinesel v dolino. Poslovimo se od Osojskega jezera in odrinemo proti Vrbi. Vozimo se skozi Wernberg in dalje skozi slovensko Lipo. Na desni nas pozdravlja stožčasta Kepa in drugi karavanški vrhovi. Pred nami se zasveti Vrbsko jezero in kmalu zavozimo med elegantne vile in hotele na Vrbi. Nedvomno je to najprijaznejši kotiček Vrbskega jezera. Svet je precej odprt, položni holmi se dvigajo okoli in okoli in se sanjavo ogledujejo v jezerski gladini. Kepa in Golica pa čuvata kot zanesljiva stražarja ta čarobni svet.

Na griču, pol ure južno od Vrbe, leži Loga vas. Del izletnikov se je nastanil ob jezeru v pensionu »Waldvillac, ostali pa smo šli v vas med svoje rojake. Loga vas kljub bližini enega prvih alpskih letovišč ni prav nič izgubila svoje domačnosti. Lepi kmečki domovi pričajo o naprednosti prebivalcev in skoraj v vsaki hiši najdeš prijetno sobico za bivanje. Zato so tujci ta kraj že davno izvohali in prihajajo sem v vedno večjem številu. Kaj bi tudi ne, saj je tu gori lepo kakor malokje. Nemoteno uživaš naravo in krasni razgled, če si pa zaželiš jezerske kopeli ali mondenega življenja, se potrudiš na Vrbo. Za nas ima Loga vas še ta pomen, da se z domačini pomeniš lepo slovenski. Pojdi tja, ne bo ti žal!

Večer smo preživeli v Schleicherjevi gostilni v družbi logavaških pevcev, ki so nam zapeli mnogo lepih koroških pesmi, katere Ljubljančani tako radi poslušamo. Nagloma je potekel prijetni večer in morali smo k počitku. Vam pa, dragi rojaki, še enkrat hvala za vašo pozornost in ljubeznjiv sprejem!

Zlato jutro nas je kmalu dvignilo iz pernic. Poslovili smo se od Vrbe in po gladki asfaltni cesti zdrdrali ob jezeru proti Celovcu. Pri Porečah nas dohiti vlak in razvije se zanimiva dirka med njim in našim avtobusom. Že se veselimo zmage, kar moramo čez progo, zatvornice pa — zaprte. To nam je vlakovodja strgal korenček!

Okoli devetih privozimo v Celovec. Brez postanka jo uberemo skozi mesto proti severu, na Gosposvetsko polje.

Pred nami na levi se dviguje Šenturška gora, pod njo vidimo Krnski grad, kjer se je vršilo ustoličenje koroških vojvod, malo dalje opazimo na zelenem bregu kmetijsko šolo Tanzenberg, na desnici pa nas pozdravlja Magdalenska gora. Po teh višinah je še pred sto leti tekla narodna meja med nami in Nemci. In danes?

Zdajci se je za ovinkom prikazala impozantna dvostolpna cerkev, stoječa na griču, krog nje lična skupina hiš. Zdrava, Gospa Sveta! Ob cesti pod košatimi drevesi stoji vojvodski prestol, na katerem je v davnih vekovih slovenski knez delil pravdo svojim podložnim. Stoletja pa so minila in naš jezik je umolknil pri Gospej Sveti. Toda dan je preveč veder in narava se smeje preveselo, da bi rojile človeku po glavi turobne misli. Zato še kratek skok v vas, da počastimo gosposvetsko majko božjo, nato pa nazaj v Celovec, da si ogledamo glavno mesto Korotana.

Prvi vtis, ki ga napravi Celovec na tujca; čas se je v tem mestu ustavil v predvojnih letih. Pogrešaš modernih stavb, lepih trgovin in zlasti živahnosti. Ulice, ki so tudi v starem delu po večini ravne in široke, so prazne in dolgočasne. Edinole Novi trg, kjer se okoli znanega »lintverja« koncentrira ves avtobusni promet, tvori častno izjemo. Drugače pa ima mesto v svojem starem delu lepo število monumentalnih stavb, zlasti častitljivo deželno zbornico z renesančnim dvoriščem, magistrat in bogato okrašeno baročno stolnico. Med novimi zgradbami imponirajo gledališče, delavska zbornica in novo bogoslovje od Lendkanalu. Pozabiti ne smemo spomenika vojvode Bernharda Sponheimskega na Starem trgu, ki je res umetnina prve vrste.

Točno opoldne smo zavili po velikovški cesti proti vzhodni strani. Cesta vodi po lepo obdelani ravnini preko Krke in dalje na Velikovec. Če pa hočeš na Klopinjsko jezero, zaviješ na desno mimo Grabštajna proti Dravi, ki jo prekoračiš po lesenem mestu pod Tinjami, ki se mogočno dvigajo na levici. Pokrajina se močno razlikuje od one, ki smo jo gledali dan poprej. Svet je bolj raven in enoličen, gore so se odmaknile v ozadje. Najbližja sta še Obir in Peca; med njima opaziš naše Kamniške, na skrajnem vzhodu pa ti pošilja pozdrav Uršlja gora. Široki hrbet Svinje planine s krasnimi smučarskimi poljanami zapira svet na severni strani. Taka je Podjuna, malo otožna, a vendar lepa, polna tiste tihe, nevsiljive lepote, ki jo moraš znati uživati; in — vsa je slovenska.

Po enourni vožnji smo dospeli do Klopinjskega jezera. V hotelu »Obir« smo obedovali, pevci iz bližnjega Škocijana pa so nam pripravili prijetno presenečenje z ubranim petjem. Srčna jim hvala! Klopinjsko jezero je idealno letovišče, zlasti za one, ki so potrebni počitka. Blagodejni so sprehodi po borovih gozdovih, nič manj blagodejna jezerska kopel. Ob treh smo se poslovili od tega prijaznega kraja in nastopili pot povratka.

Skozi Dobrlo vas in mimo Goselnega jezera ter dalje po divje romantični Belski dolini nas je privedla pot v Železno Kaplo. Po kratkem postanku odrinemo dalje proti meji. Z jezerskih serpentin pozdravimo poslednjikrat Koroško, ki nam je v teh dveh dneh nudila toliko lepega. Z izletom smo bili zadovoljni prav vsi, tudi tisti, ki so med potjo imeli vedno kaj kritizirati. Tudi oni bodo gotovo še šli na Koroško. Zvezi za tujski promet v Ljubljani, ki je izlet organizirala za tako nizko ceno, pa naše priznanje in zahvala!

R. K.

(Prihodnji izlet na Koroško se bo vršil predvidoma za binkoštne praznike z odprtimi avtobusi.)

Na taboru v Nišu

Tam daleč na jugu ob reki Nišavi stoji srce moravske banovine — Niš, mesto burne preteklosti, junaštva in slave...

Brzovlak drvi po širnem rodovitnem Niškem polju, ki pa je ob Nišavi in Moravi precej močvirnato. Pisk lokomotive, prej enakomerni ropot koles se sedaj sunkovito menjava in že vozimo mimo mnogih vlakov na prostrani niški kolodvor. Čeprav bije ura polnoči, ni tu ure počitka. Peron je natrpan seljakov, ki hite v mesto, da si čimpreje priskrbe prenočišča ali okrepčajo v gostilnah in kavarnah v pričakovanju velikega dne, ko bodo manifestirali za velико, mogočno, nedeljivo Jugoslavijo.

Ker nam ni bilo mogoče dobiti prenočišča, smo v gostilni pričakali zoro. Zgodaj smo se odpeljali z električno cestno železnico v termalno kopališče Niško banjo. Proga je zelo dolga, mori namreč nad 12 kilometrov, a tramvaj vozi iz mesta proti banji z brzino našega kamničana. V pol ure smo tam. Kopališče je zelo lepo urejeno, v restavraciji pa dobiš za cenen denar najizbranejša jedila. Vrelec ima 35° C, a v bližini kopališča je več vil, med njimi krasno poslopje »Jela«, letovišče našega vladarja. Ko smo si privezali duše, smo se lepo vrnili v Niš. Tedaj se je vlil dež, ki je neprenehoma namakal že itak razmočeno zemljo.

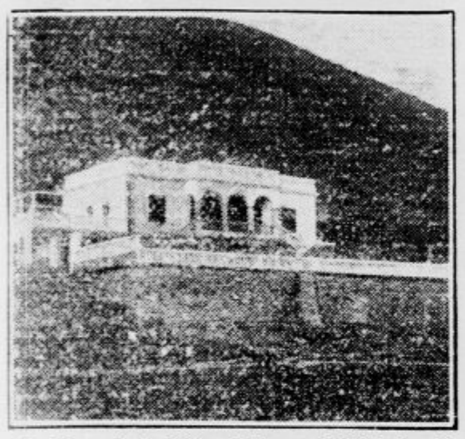

Kraljevo letovišče »Jela« v Niški banji

Jutranji vlaki so prihajali vsi polni, nabito polni. In nato so se polnile ulice. Tisoči, nešteti tisoči, ki so v silnem nalivu vztrajno čakali prihoda članov vlade in poverke. Iz ogromnih množic pa so se dvigale noštete zastave in plapolale v vetru. Prihod članov vlade in poslancev je navdušil ljudstvo. Ogromna povodka med silovitim nalivom. Cela vojska seljakov, zastave, godbe, vzklikanje kralju, dinastiji, vojski, troedinemu narodu, Jugoslaviji, petje junaških in nacionalnih pesmi. Nepozabni vtis. Povodka je krenila na zborovališče. Prostrani prostor je bil prenapolnjen, premnogi niso mogli prisostvovati zboru. Tu si videl manifestirati složno bratje iz junaške zemlje Kraljeviča Marka, sinjega Jadrana, bogatih banatskih polj z brati od izvira bistre Save. V silni plohi in občutnem mrazu si videl stati nepremično skromne seljake, vse premočene in premražene v opankah do gležnjev v vodi, čvrsto pritiskajoče k svojim prsim simbole našega edinstva — trobojnice — in zdelo se je opazovalcu, da bi ti, z jugoslovenskim dubom prežeti sebiaki raje žrtvovali svoje najdražje, kakor da bi si pustili iztrgati zastave iz rok. Pozneje je silen nalив onemogočil nadaljevanje zborovanja, toda še naprej pozno popoldne so mnogi govorniki vzbodbujali narod k delu za procvit i boljšo bodočnost naše domovine. Dvesto tisoč zborovalcev si je potrdilo neomajno zvestobo.

Iz niške zgodovine.

Ogledali smo si mesto. Niš ima prometno in strateško izredno važno lego. Tod mimo vodi železnica Beograd—Caribrod—Carigrad na jug pa enako važna proti Solunu ter tretja na Prokuplje, ki bo podaljšana na svobodno Kosovo. Zgodovina Niša posega že tja daleč v stari vek. Tu je stal močno utrjeni Naissus. Leta 274. se je tu rodil cesar Konstantin Veliki. Huni so mesto za preseljevanja razdejali; ko si je opomoglo, so ga pa porušili Slovani. Za niškim zidovjem se je že prelilo mnogo krvi, posest Niša je pač bila zrelo važna lastniku kakor napadalcu. Za turškega gospodstva je bil Niš važna trdnjava. V srbske roke je prišel l. 1878. Orientalski značaj mesta je izginil, le nekaj malih mošej še tvori spomin na turške čase. Ulice so široke, hiše povsem nove, a večina pritlične ali enonadstropne, večnadstropna hiša je tu redkost. Tu so tudi velike vojašnice. Krasna je saborna cerkev s petimi kupolami, zidana v bizantinskem slogu. Samostan Pantelej, grobnica od Bolgarov ubitih duhovnikov, izkopanine rimskega Naissa so priče burne preteklosti. Niš je središče trgovine in obrtništva moravske banovine. Tobačna tovarna, predilnica, tkalnica, tvornica obuval in usnja, v predmestju pa je več opekaren, pivovarna, klavnica in razni mlini, priče razmaha porajajoče se industrije, katere pogoji so bližina premoga in vodne sile Nišave. Okolica je vinorodna, trta daje tu zelo dobro kapljico. Pokrajina je polna prirodnih krasot. Kteti vodijo v Niško okrožje, Ličevaško in Jelašničko klisuro, na Svrljiški grad, rudnik Podvis in v letovišča Studeno in Sv. Petrk. Pa še kam...

Čele-Kula.

V predmestju ob poti proti Niški banji stoji znamenita Čele-Kula (stolp narvaških glav). Predvsem nekaj zgodovine: Rusi so v pogajanjih s Turki zahtevali neodvisno Srbijo, ki naj bi bila pod pokroviteljstvom Rusije in Turčije, toda o tem niso hoteli Otomani nič slišati. Brž so sklenili zvezo z Anglijo in Avstrijo ter začeli pomladi 1809 vojno zoper Ruse.

V velikem številu so Turki udarili na Srbe upornike, ki so zaradi nesloge med poveljujočimi vojvodi in slabega ruskega vojskovanja doživeli hud poraz. Junak Karagjorgje je prodiral preko Ibra, da se združi s Crnogorci in je dvakrat srečno prebil Turke. Med tem ko je »Crni Đurađ« zmagoval, so doživeli Srbi pod poveljstvom kneza Sindjelića pri Nišu na Kamenici poraz. Miloje Petrović, sosed kneza Sindjelića, je iz mržnje do slednjega odrekel svojo pomoč. Vojvoda Sindjelić je junaško podlegel s svojimi borci dne 31. maja 1809. na Kamenici. Ko so Turki že vdrli v okope srbske vojske, ki ni mogla več vzdržati divjega navala nevernikov, je junaški poveljnik Sindjelić zažgal zaloge smodnika in številni Turki so z ostanki

In Čele-Kula tam stoji...
In glava tam ob glavi
strmi in nemo pravi:
»O bratje, glejte, čujte nas —
maščujte nas, maščujte nas!
(E Gangl »Čele Kula«)

hrabre brezpravne »raje« zletel z okopom v zrak. Iz maščevanja so razjarjeni zmagovalci - Turki porezali glave padli srbski posadki in zazidali v omenjeni stolp 252 glav, ki stoji še danes, katerega so pa obzidali po osvobojenju v lepo kapelico; lobanje so popadale iz zidovja in so jih pokopali v zemljo. Poleg štirih lobanj, ki so še vzidane, so torej danes le prazne votline neme priče strašnega dogodka. Stolp je vedno pokrit s številnimi venci, ki jih polagajo spominu padlih herojev. Opaziš tudi vence francoskih in angleških društev, ki so poklonila tem neustrašnim borcem za svobodo. Junaku Sindjeliću pa so postavili krasen spomenik s stolpom S Sindjelićem se pač more meriti le še junaštvo bana Nikole Šubića-Zrinjskega, ki je rasel slično smrt pod ruševinami Sigeta. — —

Prišel je čas odhoda. Težko smo se ločili od drugih niških znancev, zaorila je še pesem »Slovenec, Srb, Hrvat«, in že nas je brzovlak povezal s prenatrpanega kolodvora proti prestolnici.

Vladimir Puc.

Gremo v Belo Krajino

Posebni brzec — „Mala Jugoslavija“ — Turški vpadi

Dne 7. maja ob 5. zjutraj popelje poseben vlak fotoamaterje in druge izletnike v Belo Krajino. Prvikrat pohiti v ta lepi del naše domovine toliko število izletnikov, zato se pa tudi vsa Bela Krajina pripravlja na svečan sprejem gostov. Posebni vlak se bo ustavljal samo na večjih dolenjskih postajah, pač pa potem na vseh postajah Bele Krajine. Vsi izletniki bodo razdeljeni v manjše skupine ter bodo izstopali v Semiču, Črnomlju, Gradacu in Metliki. Belokranjski domačini in člani društva »Bela Krajina« so prevzeli vodstvo posameznih skupin, tako da bo omogočeno vsakomur izrabiti ta dan za ogled vseh najbolj znamenitih delov naše Bele Krajine.

Malokateri del naše zemlje je preživel toliko važnih zgodovinskih dogodkov, kakor ravno Bela Krajina. Upravičeno jo nazivljemo danes »malo Jugoslavijo«, saj bivajo v tem majhnem kotu naše domovine i Slovenci i Hrvati i Srbi. Skozi stoletja živijo v najlepši slogi, delajo skupno ter prenašajo vdano tudi vso bedo, ki jo je toliko v tej sicer lepi deželici.

Ko se pripeljemo z vlakom skozi dolg predor pri Semiču, se nam odpre prekrasen razgled. Vozimo se med lepimi vinskimi goricami, ki se razprostirajo daleč na okoli, v dolini se pa blešče stari gradovi in razvaline — spomini velike zgodovine, ki jo je preživela Bela Krajina — nekdanja Vindomarchia.

Že 19 let po kosovski bitki (l. 1408) je občutila Bela Krajina vse krutosti turškega divjaštva, kajti v teh letih so se pojavile prve turške čete pred Črnomljem, Metliko, Semičem in pod Žumberakom, uničujoč vse, kar so dosegle. Po teh dogodkih beleži zgodovina do prihodov Srbov v Belo Krajino turške vpade v l. 1431., 1469., 1472., 1489., 1528. Zgodovina pripoveduje, da so odpeljali Turki l. 1459. v suženjstvo do 60.000 ljudi iz Bele Krajine in bližnje Hrvatske. Teko so že Turki do skrajnosti opustošili te kraje in dovolji je, da omenimo, da je bila samo Metlika uničena po Turkih v l. 1408., 1431., 1469., 1511., 1517.,

Belokranjice rišejo pisanice

1575. in 1578. Pri vsakem vpadu so vse požgali in pomorili vse prebivalstvo ali pa ga odpeljali s seboj v sužnost. Ista nesreča je doletela tudi druge kraje Bele Krajine, ki je delila usodo s sosedno Hrvatsko. Vsled vednih turških bojev izmučeni narod v Bosni, Hercegovini in v Hrvatski se je začel seliti in iskati zavetišča pred Turki in tako je že v začetku 16. stoletja pričela dobivati Bela Krajina novo sliko, ker je bilo staro prebivalstvo deloma uničeno, ali pa je zbežalo iz ravnine okoli Črnomlja in Metlike v sosednje hribe krog Semiča, na njihovo mesto so se pa ali posamič ali v večjih skupinah priseljevali Hrvatje in Srbi, ki imajo še danes cela naselja v Beli Krajini. Tako je bil v l. 1534. do 1540. naseljen Žumberak, nekoliko let pozneje (1546.) pa Marindol itd.

Razni gradovi v Beli Krajini n. pr. v Semiču, Črnomlju, na Vinici, v Gradacu, v Pobrežju, na Krupi, Metliki itd. pričajo, da je belokranjsko ljudstvo živelo dolgo let pod tujerodnim gospodstvom, ki je pa sedaj popolnoma izginilo ter so vsi gradovi postali last domačinov. Nad Belo Krajino je razprostrl svoja krila tudi nemški viteški red, ki si je pridobil velika posestva v Metliki, Semiču, Podzemlju, Črnomlju itd. Germanizacija belokranjskih mest je pred desetletji sijajno napredovala s pomočjo tujih gospodarjev, tako da so imeli Nemci celo svoje organizacije. Vse to je pa utonilo v odporni sili našega domačega prebivalstva, ki je dalo našemu narodu velike može n. pr. našega največjega sedanjega pesnika Otona Župančiča, Engelberta Gangla in mnogo drugih odličnih narodnih delavcev. Narod, ki biva v Beli Krajini, je ohranil mnogo starih navad, ki so drugod že izginile. Ohranil je lepo belokranjsko narodno nošo, ohranil pa je tudi pošteno in dobro srce ter gostoljubnost. Belokranjski kmet živi v bedi in z velikim naporom mora obdelovati malo rodovitno zemljo, ki je po večini kraška, toda na tej svoji zemlji visi z vso dušo; ljubi svoj vinograd, svojo zidanico in z največjo gostoljubnostjo sprejme vsakega tujca, ki se oglasi pri njem.

Dolga leta je bila Bela Krajina pozabljena, odrezana od vsega sveta — je že tako, da mnogokrat prezremo lepo stvar, ki nam je tik pred nosom! Vsi, ki se zanimajo za ta skriti biser naše zemlje, naj izrabe zamude prilike in pohite 7. maja tja čez temne Gorjance!

Naše morje

Crikvenica

največje kopališče na Jadranu. 4 in pol ure vožnje od Zagreba via Plase. 30 hotelov in penzijonov. Tega leta velike svečanosti in znatno znižane cene. Informacije in prospekte pošilja Zdravn. poverjeništvo in hoteli sami.

HOTEL MIRAMARE nasproti plaže. Lift. Družabni prostori. Tople morske kopelji Predsezona 65—80 Din.

DOM DR. SEIDL. 50 sob s tekočo vodo. Kopelji, garaže. Pension v predsezoni 65 do 80 Din.

HOTEL PENS. ESPLANADE vis-a-vis plaže. Popoln komfort. Tek. voda. Garaža Popolna oskrba v gl. sez. 85—95 Din.

HOTEL PENSION SLAVIJA. 25 moderno opremljenih sob s tekočo vodo. Kopelji, garaže. Informacije gratis.

PARK HOTEL CRNKOVIĆ vis-a-vis kopališča parka. Dipl. kuhinja. Cene predsez. 65—70 Din gl. sez. 80—90 Din. Prospekti

PENSION REST. WIEN. Nova moderna zgradba. Vis-a-vis kopališča. V sobah tekoča voda. Informacije gratis.

PENSION ADRIA, prekrasna, mirna lega Predsez 60—75 Din. Pod istim vodstvom: **Hotel Miramare Crikvenica; Palace-hotel Zagreb**

HOTEL-PENSION IVANČIĆ. V bližini pristanišča in kopališča. Tekoča voda. Popoln pension od 60—90 Din.

HOTEL-PENSION CRIKVENICA, nedaleč od pristanišča. Moderno opremljene sobe Popolna oskrba od 60—75 Din.

PENS. REST. GJURASIN, novozgrajeno moderno urejeno poslopje z elegantno opremo. Tekoča voda. Pension v predsezoni 65—80 Din.

PENSION DANICA. Kopanje pred samo vilo. Popolna oskrba 60—70 Din. Prospekti gratis.

PENSION EUROPA I. IVANČIĆ, neposredno ob kopališču. Mirna meščanska hiša. Popolna oskrba od 75—85 Din.

PENSION »WIMMER« nasproti kopališča v lepi vili Popolna oskrba 65—85 Din

MAKARSKA

Morsko kopališče in letovišče na podnožju Biokova (1762 m). Divna plaža (1500 m), kristalno čisto morje, krasen borov gozd ob plaži. Izvrstna studenčnica, električna razsvetljava, dnevne zveze s parobrodom s Splitom in Metkovičem v dveh urah. Kopanje brezplačno. Prospekte in informacije daje brezplačno Kopališno povjerenstvo. 167

Omišalj — Hotel Učka

z dependanco »VILA LOVORKA« z lastnimi kopališči in prhami. Zmerne cene. Zahtevajte prospekt! 177

Hotel Lončarić, Selce

pri Crikvenici. Renomiran. Obiskan od Slovencev. Vsaka soba s teraso. Elektrika. Voda. Domača in dunajska kuhinja. Pension Din 65—75. Prospekt. 168

Lepa kapelica obdaja danes Čele-Kulo

Ob svežem mladem grobu

Artiče, 29. aprila.

Mlado sokolsko društvo v Artičah je zadela prva bridka izguba. 26. t. m. popoldne je preminul mladi član Franci *Bračun.* Pokojnik je sicer bolehal že dalj časa, a

kljub temu je vse pretresla njegova smrt. Tako mlad je moral umreti, bilo mu je šele 23 let. Saj je komaj vzvetelo njegovo življenje. Lani je dokončal zadnji letnik državnega moškega učiteljišča v Mariboru. Poln upov je gledal v bodočnost. Srce mu je hrepenelo med narod. Vse svoje sile je želel posvetiti le njemu. Toda ni mu bilo usojeno. Svež grob je sprejel njegovo truplo v petek ob pol 7. Ljubljenemu bratu bomo ohranili trajen spomin, žalujoči rodbini izrekamo iskreno sožalje.

I. pokrajinski zlet SKJ

V zletni pisarni in po zletnih odsekih je delo v polnem razmahu

Ljubljana, 29. aprila.

Bliža se naš veliki praznik, na katerega se z vso intenzivnostjo pripravlja ne le jugoslovensko, temveč celokupno slovansko sokolstvo. Na zletu bo pokazalo sokolstvo ponovno narodu svojo moč in veličino, dokazalo pa bo tudi, da je ni sile, ki bi ga ovirala v njegovem mogočnem pohodu v korist naroda, domovine in človečanstva.

Na zletišču, ki bo na letnem telovadišču Ljubljanskega Sokola v Tivoliju, je nastalo živahno vrvenje, delavci, ki jih je stavila mestna občina zletnemu odboru iz vrst brezposelnih na razpolago, so zaposleni s planiranjem, tesarski mojstri pa medsebojno tekmujejo, kdo bo prej dovršil prevzeto delo. — Po pogodbi mora biti telovadišče do 20. maja izgotovljeno in izročeno svojemu namenu.

V zletni pisarni in v vseh ostalih Ljubljanskemu Sokolu odmerjenih prostorih v Narodnem domu, se vrše dnevno permanentne seje zletnih odsekov, ki sestavljajo celotni program do najmanjših podrobnosti.

Finančni odsek (predsednik br. dr. Fran Pavlin) in **gospodarski odsek** (predsednik br. Leo Čebular) delujeta vzporedno in iščeta novih virov, da se doseže za vsako ceno aktivnost zleta. — Prva pošiljatev zletnih znakov dospe prihodnji teden v Ljubljano ter se bo pričelo takoj z razprodajo istih v zletni pisarni v Narodnem domu (vhod z Bleiweisove ceste). Želeti je, da si članstvo in vsi udeleženci po možnosti čimprej nabavijo zletne znake, to pa iz dveh razlogov: 1. da se prepreči naval na pisarno v zadnjih predzletnih dneh in 2. da se finančnemu odseku omogoči redno in nemoteno poslovanje.

Cena zletnemu znaku za članstvo je Din 25.—, za naraščaj Din 10.—. Zletni znak bo nudil naslednje ugodnosti: 1. brezplačen vstop k medzletnim telovadnim tekmam v dneh 25., 26. in 27 junija; 2. prost vstop na pozdravni večer na Taboru dne 27. junija; 3. prost vstop h glavnim telovadnim nastopom v dneh 28 in 29. junija; 4. izposloval se bo tudi prost vstop v deželni muzej. — Izvenljubljansko članstvo pa bo imelo na podlagi zletnega znaka pravico do brezplačnega skupnega prenočišča in do voznih olajšav, telovadeče članstvo in naraščaj brezplačno, ostalo članstvo pa četrtinsko vožnjo; izdane bodo tudi še posebne železniške legitimacije, ki bodo morale biti za povratek žigosane od zletnega odbora.

Prireditveni odsek (predsednik dr. Ciril Pavlin) je med najvažnejšimi odseki in kot tak glavna opora finančnemu; v glavnem bo njegovo delo osredotočeno na veseličnem prostoru velesejma, kjer se bodo vršile 27., 28. in 29. junija velike narodne veselice z raznimi prireditvami.

Železniški odsek (predsednik br. Miroslav Gregorka) vrši z vso intenzivnostjo važno delo, polno odgovornosti, vsaj je poleg natrpanih rednih vlakov pričakovati mnogo posebnih vlakov iz vseh delov naše kraljevine in iz Češkoslovaške.

Rediteljski odsek (predsednik br. Milko Krapež) je po številu povsem naravno najmočnejši; v odseku je zbranih nad 400 bratov, ki bodo vršili v predzletnih in zletnih

Zletni znak, delo akad. kiparja A. Dolinarja

dnevih naporno in odgovorno rediteljsko službo. Odsekov izvrševalni odbor ima že sestavljen točen načrt. V nedeljo 14. maja ob 11. uri bo informativen sestanek vseh v odseku sodelujočih bratov, in sicer na zletišču samem.

Stanovanjski odsek (predsednik Dragotin Šebenik) je v permanenci ter ima v vsakem okraju svoj pododsek, skupaj 11 po številu. Članstvo bo nastanjeno po ljubljanskih in okoliških šolah; odsek si je zagotovil po vseh ljubljanskih hotelih čim največ sob, naravno, da apelira tudi na privatnike za prepustitev prenočišč, deloma brezplačnih, deloma po krajevno običajni ceni.

Prehranjevalni odsek (predsednik br. Ciril Majcen) bo poskrbel za dobro in zadostno prehrano telovadečega članstva in naraščaja na zletišču. Cena obedu za članstvo je določena na Din 8.50, za naraščaj Din 6.50; jedilni pribor in skodelico — najbolje vojaško s pokrivalom, ki služi obenem za krožnik — si bo moral prinesti vsakdo s seboj. Odsek bo odredil, da bodo po vseh ljubljanskih restavracijah in gostilnah enotne cene, ki bodo morale biti vidno razobešene in se bo v tem pogledu vršila stroga kontrola.

Tajniški odsek (predsednik Stane Flegar); člani tega odseka so porazdeljeni v ostale odseke kot tajniki, odnosno kot zapisnikarji; predsednik odseka pa zavzema mesto glavnega tajnika v zletnem odboru.

Razstavni odsek (predsednik France Ahčin) zbira gradivo za razstavo, ki bo vsebovala zgodovino ljubljanskega Sokola od njegove ustanovitve pa do današnjega dne. Razstava bo na velesejmu.

Časnikarski odsek je v stalnih stikih z vsemi, sokolstvu naklonjenimi časopisi in obvešča javnost o zletnih pripravah.

O delovanju gradbenega in zletnega odseka smo že poročali. Točen spored vseh izletov izide v »Zletnih navodilih«.

Sprejemni odsek (predsednik br. Janko Bleiweiss-Trsteniški) in **zdravniški odsek** (predsednik dr. Ivan Jenko) sta tudi že sestavila svoj program, začela pa bosta poslovati tik pred zletom. Glavna ambulanca bo na zletišču v bivšem kinu Tivoli, kjer bodo imeli bratje zdravniki permanentno (dnevno in nočno) službo.

Dne 25. maja pa priredi »Ljubljanski Sokol« sokolski tabor v Vižmarjih s sodelovanjem »Glasbene Matice«, naslednice »Narodne čitalnice« kot spominsko proslavo narodnega tabora, ki se je vršil istotam 17. maja 1869. Istočasno razvije sokolsko društvo v Št. Vidu svojo zastavo. — Po taboru bo javen telovadni nastop ljubljanskega sokolskega okrožja na letnem telovadišču v Št. Vidu. Več o tej prireditvi, ki je zamišljena v najširšem obsegu, prihodnjič.

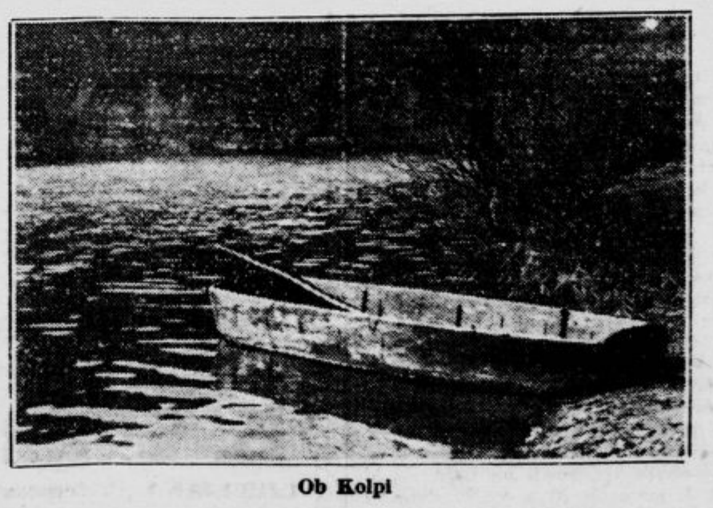

Ob Kolpi

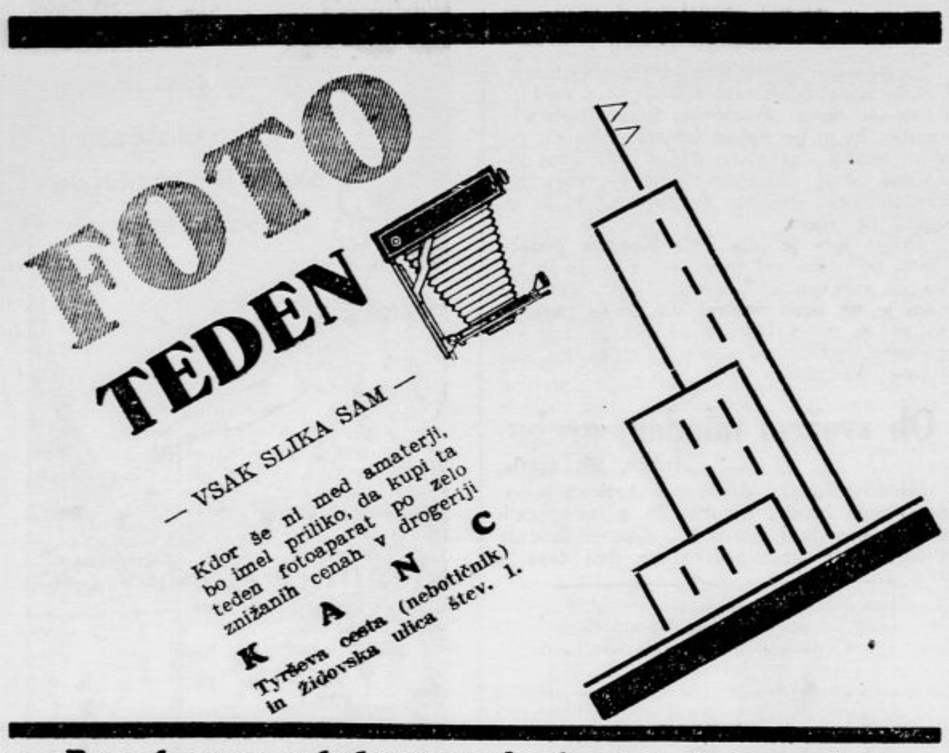

Brezobvezen ogled v trgovinah od 1. do 8. maja!

Domače vesti

* **Prvega maja počiva delo v tiskarnah** zato bo izšla prihodnja številka »Jutra« v sredo, 3. maja. Ponedeljsko »Jutro« pa izide redno jutri z izčrpnimi poročili o današnjih prireditvah in dogodkih.

* **Spoštovanim naročnikom.** Včerajšnji številki »Jutra« so bile priložene položnice za one gg. zunanje naročnike, ki jim je naročnina potekla. Prosimo jih, da jo obnove zaradi reda že v prvih dneh maja. Oni, ki bi imeli še kak zaostanek, naj blagovolijo v kratkem poravnati tudi tega, ker zavarovanje pri zavarovalnici »Triglav« za primer smrtne nesreče po nezgodi velja samo za naročnike, ki niso z naročnino v zaostanku. — Uprava »Jutra«.

• **Za jubilejno proslavo NSZ je dovoljena četrtinska vožnja.** V prihodnjih dneh bo NSZ razposlala podružnicam in ostalim društvom izkaznice, s katerimi bodo udeleženci uživali 75 odstotni popust na vseh progah in za vse vlake razen orientekspresa. Posamezniki lahko dobijo izkaznice na tajnost pri tajništvu NSZ, Ljubljana, Delavska zbornica. NSZ vabi vse delavstvo, njegove prijatelje in vso ostalo nacionalno javnost, da se v velikem številu udeleži jubilejne proslave in razvitja prapora, ki bo 14. maja na Taboru v Ljubljani.

• **Predavanja o Meštroviću.** Profesor Varnier, direktor Francoskega instituta v Zagrebu, je odpotoval na Češkoslovaško ter bo v bližnjih dneh v Pragi na poziv tamkajšnjega francoskega instituta predaval o Meštroviću in njegovi umetnosti glede na nedavno pariško razstavo Meštrovićevo. Predavanje je v zvezi z Meštrovićevo razstavo v Pragi, ki bo v kratkem otvorjena.

J. MAČEK
Ljubljana, Aleksandrova c. 12
največja izbira površnikov
in oblek za gospode ter deco.

• **Ameriški novinar v Splitu.** V Split je prispel dopisnik velikega ameriškega lista »Chicago Tribune« Ames Ben, ki potuje v lastnem motornem čolnu »Marco Polo« ter s svojega potovanja pošilja poročila svojemu listu.

• **Znani slovaški slikar Joža Uprka,** velik prijatelj našega Jadrana, pride v kratkem v Dalmacijo, da na naši obali poišče zanimive motive za svoj mojstrski čopič.

• **Odvetniška vest.** Advokatska zbornica v Ljubljani razgleša, da se je advokat v Brežicah g. dr. Anton Megušar s. t. m. s svojo pisarno preselil v Kranj.

• **Iz poštne službe.** Poštni upravitelj g. g. Anton Smodiš v Ptuju je trajno upokojen.

• **Novinarska vest.** Uredništvo celjskega lista »Deutsche Zeitung«, ki ga je urejeval nedavno umrli urednik g. Franc Schauer, je te dni prevzel sourednik dnevnika »Deutsches Volksblatt« v Novem Sadu g. dr. Ferdinand Hribovšek.

• **Službeni list dravske banovine** objavlja v 35. letošnji štev.: Zakon o občinah; poslovnik banovinskega arhiva v Mariboru; popravek v naredbi o potrebi nameščanja zaprisežnih gozdnih čuvajev v dravski banovini; poprave v razglasu o kategorizaciji dovoznih cest k železniškim postajam v dravski banovini ter objave banske uprave o pobiranju občinskih trošarin v letu 1933.

Zvočni kino IDEAL
Danes ob 3., 5., 7. in 9. uri zvečer
Film pesmi, petja, veselja, smeha, zabave, mladosti in ljubezni
Dunajski valček
Muzika Joh. Straussa
V glavnih vlogah
Gustav Fröhlich
Hans Junkermann, Julia Serda, Maria Paulder, Julij Falkenstein

• **Izlet po Sredozemskem morju.** Kakor je našim čitateljem že znano, priredi Jadranska straža izlet po Sredozemskem morju s turističnim parnikom »Kraljico Marijo«. Za potovanje se je prijavilo rekordno število udeležencev, tako da bo Jadranska straža morala najeti še en parnik. Dan izleta je že določen. Parnik »Kraljica Marija« odpelje iz Splita 15. maja. Posetil bo vsa važnejša pristanišča na Sredozemskem morju in se vrne v Split 17. junija.

• **Samomor slovenske služkinje v Zagrebu.** V Zagrebu se je s plinom zastrupila služkinja Ana Flegarjeva, stara 20 let, zaposlena pri trgovcu Feldmannu. Domneva se, da jo je pognala v smrt nesrečna ljubezen.

• **O velikem požaru na Dravskem polju,** o katerem smo že poročali, nam pišejo, da je v Prepoljah bil to že tretji večji požar v tem letu. Čudno je, da je nastal ogenj prav v prazni hiši Jakoba Habjaniča in da je kmalu potem začelo goreti sredi vasi v nasprotni smeri, kakor je veter pihal. Sumi se, da je bila na delu zločinska roka. Hudo je pri gašenju, da nekatere občine nimajo zadostno preskrbljene z vodo, posebno v onih vaseh, kjer ne teče skozi vas kak potok. Že večkrat se je poudarjalo, da bi se morale take občine oskrbeti z zadostnimi vodnimi cisternami. Tako pa morajo gasilci črpati vodo iz domačih studencev, ki jih kmalu izpraznijo in morajo potem prepustiti poslopja uničevanju ognja. O nastalih požarih vodi oblastvo najstrožjo preiskavo.

• **Razstava slovenske cerkve.** Umetnostno zgodovinsko društvo priredi v okviru jesenske razstave ljubljanskega velesejma s sodelovanjem njega uprave in akad. slikarja Toneta Kralja v paviljonu, v katerem se je lani vršila razstava »Žena v slovenski umetnosti«, razstavo »Slovenske cerkve«. Razstava naj pokaže lepotno vlogo cerkve v naši pokrajini, njeno umetnostno in estetsko bogastvo v notranjščini in podrobnostih, njen zgodovinski razvoj in njeno sodobno stanje. Razstavljene bodo fotografije, risbe, načrti pa tudi nekaj originalov. Za ilustracijo estetskih vrednot naših cerkva pa je potrebna zbirka slik, ki naj pokaže, kako je naša umetnost gledala našo cerkev in kaj je lepega na nji odkrila. Da zadoste temu namenu, se obračajo prireditelji na likovne umetnike Slovenije, da jim dajo na razpolago za ta namen slike, ki predstavljajo cerkev v slovenski pokrajini, notranjščine in zunanjščine cerkva ali tudi oltarje ali druge umetniško pomembne predmete cerkvene oprave, nadalje slike in kipe nabožne vsebine i. t. d. Gradivo naj bi bilo zbrano do srede avgusta t. l., nakar ga bo pregledala prireditvena komisija, ki sestoji iz gg.: monsignor Henrik Steska, dr. Fran Stelé, Tone Kralj, Pavel Winter, dr. Milan Dular. Že naprej opozarjamo, da bo pri izbiri odločal edino umetnostni kriterij. Prijave naj se vpošljejo do 1. junija t. l. — Razstavo sodobne cerkve bo organiziral akad. slikar in kipar g. Tone Kralj po lastni presoji in ureditvi.

• **Dnevi Rdečega križa v Ljubljani.** Spored javnih prireditev je: Danes ob 9. svečano zborovanje društva R. k. kraljevine Jugoslavije v zborni dvorani univerze. Vhod iz Vegove ulice. — Ob 10. promenadni koncert vojaške godbe v drevoredu »Zvezde« in promenadni koncert železničarske godbe »Sloge« na Krekovem trgu pred Mestnim domom. — Ob 10. se začno pri Mesnem domu zbirati vsa društva, ki se udeleže manifestacijskega obhoda po mestu: samaritanski oddelki R. k., ljubljanski Podmladek R. k. (z vseh osnovnih in meščanskih šol, z vseh gimnazij ter z učiteljišča), skavti, gasilstvo. — Ob 11. odhod manifestacijskega izprevoda izpred Mestnega doma. Razporeditev izprevoda: Zastopstvo R. k. — Zastave R. k. ter Podmladka R. k. — Vojaška godba. — Podmladek R. k. z zastavicami (mnogo stotin v štiristopnih korakajočih podmladkarjev obojega spola) — Skavti. — Samaritanski oddelki R. k. v kroju. — Železničarska godba. — Gasilci (do petsto mož). — Izprevod krene mimo stolnice čez Marijin trg in po Wolfovi ulici na Kongresni trg. Tam se razstavi tako, da zapre prostor, na katerem se bo vršila javna vaja samaritanskih in gasilskih reševalcev po sporedu, ki smo ga že objavili. — Po končani vaji se vse pri vaji in pri manifestaciji sodelujoče korporacije — samaritani in gasilci z vsem svojim reševalnim orodjem uvrste v izprevod, ki krene po Vegovi, Peternelovi in Gosposki ulici nazaj na Kongresni trg, da defilira pred zastopnikom Nj. Veličanstva kralja in vrhovnimi predstavniki R. k., ki bodo zbrani na univerzitetnem balkonu, in da se po Šelenburgovi ulici vrne pred Mestni dom, kjer se razide. — Ob 14. odhod predstavnikov R. k. v posebnih avtobusih na Bled. — V ponedeljek 1. maja ob 20. v veliki dvorani hotela »Uniona« koncert pevskega zbora ljubljanske drž. učiteljske šole.

• **Obsodba zaradi poneverbe.** Pred okrožnim sodiščem v Smederevu je trajala tri dni obravnava proti Jovanu Tedoroviću, bivšemu upravniku oblastne hranilnice, ki je oškodoval hranilnico za milijon dinarjev. Obsojen je bil na tri leta težke ječe ter na povračilo škode.

• **Kamnoseštvo Alojzij Vodnik, Ljubljana, Kolodvorska ulica,** odprodaja zaradi velike zaloge nagrobne spomenike pod izredno ugodnimi plačilnimi pogoji tudi na hranilne knjižice.

• **Zdravnik dr. France Pucelj v Kamniku** se je preselil na Glavni trg v hišo trgovine Žargi. Poleg splošnega zdravilstva popravlja tudi zobe.

• **Zoper mole v obleki** je najboljše sredstvo TARMOL, ki se dobi v vseh lekarnah in drogerijah. Izdeluje ga »Chemotechna«, Ljubljana, Mestni trg 10 (na dvorišču tvrdke A. & E. Skaberne.)

• **Usnje, čevljarske potrebščine, damske torbice, aktovke najboljše kvalitete po solidni ceni nudi tvrdka Franc Erjavec, trgovina usnja, Ljubljana, Stari trg 18**

• **Darujte podpornemu društvu slepih, Ljubljana, Pod Trančo 2-III.**

• **Obledele obleke barva v različnih barvah in plisira tovarna Jos. Reich.**

• **U. F. nogavice v veliki izbiri na drobno in debelo pri Karlu Prelogu, Ljubljana.**

Iz Ljubljane

u— **Proslava poljskega narodnega praznika.** Društvo prijateljev poljskega naroda proslavi narodni praznik konstitucije 3. maja v verandni dvorani hotela »Uniona« 3. maja ob 20. z nastopnim programom: 1. dr. Rudolf Mole: Ob sedemdesetletnici januarske revolucije; 2. dr. Fran Stele: Slikar Artur Grottger, predavanje s skioptičnimi slikami. Vstop prost. Po predavanju prijateljski sestanek pri »Slamiču«. Vabljeni vsi prijatelji poljskega naroda!

u— **Vajeniška razstava na Obrtni nadaljevalni šoli za umetne in moške oblačilne obrti na IV. deški osnovni šoli v Ljubljani na Prulah,** ki bo odprta to nedeljo — 30. t. m. — od 8. ure dalje, se na izraženo željo Združbe čevljarjev za sodni okraj Ljubljana, ki ima ta dan dopoldne svoj občni zbor, ne bo zaključila ob 13.- **ampak šele ob 15. uri.** Vsi prijatelji mladega obrtnega naraščaja, dobrodošli! Vstop prost.

u— **Godba 40. pehotnega polka Triglavskega** priredi danes 30. t. m. promenadni koncert v Zvezdi od 10. do 10.30 v prid Rdečega križa. Dirigent Marković. Spored: 1. Skorpik: »Daj dam«, koračnica; 2. Fučik: »Marinarella«, uvertira; 3. Dvořak: »Iz lepih dana«, srbski popuri; 4. Racha: »Ili — Ili«, koračnica.

Ženka v čast mi poje pesem, nežno me naziva: srček, ko od Slamiča prinesem lep keramični ji vrček!

u— **»Sovražen aeroplan nad Ljubljano!«** Na premnoga vprašanja iz občinstva odgovarjajo prirediteljі: Pri navideznem izpodnebnem napadu bo aeroplan resničen in bodo eksplozije resnične. Torej bo močno pokalo v resnici. Vsa ta javna vaja samaritanov in gasilcev se bo vršila tako, da se bo vsakemu zdelo, da je priča resničnega izpodnebnega napada. Nevarnosti za gledalce pa seveda ne bo nobene, ker iz teh bomb ne bodo leteli resnični izstrelki drobci in ne bodo izhajali resnični strupeni plini, ampak le povsem nedolžne megle. Vsaka bojazen je potem takem neosnovana. Na videz ranjeni in na videz zastrupljeni bodo samo v naprej v to določeni člani vežbajočih izvajalcev.

u— **Spored koncerta Učiteljskega ženskega zbora,** ki bo v ponedeljek 8. maja ob 20. v veliki unionski dvorani: I. del: Adamič: »Pesem beračev«, »Na zelenem travniku«; Tomc: »Čakala bom Jezusa«, Adamič: »Sonce sije, dežek gre«, Svatovska, »Svančice, dančice, tiritiritinje«, Lijadov: »Ti rjekali«, »Oj, nji zarja li«, »Snegi belije«, »Na ulici došč«. Ženski zbori. V II. delu zapoje gospa Strozzijeva Papandopulove »Djevojačke popijevke«. III. del ima zopet ženski zbor in sicer zapoje Bravničarjeva zbora: Polžek davkov ne plačuje« in »Polžek lipov bog«, dalje Osterčev kvartet in Švarovo »Zimo«. Sklepno točko tvori Papandopulov narodni obred v 4 stavkih za sopran-solo, ženski zbor in klavir »Dodoli«.

R. PAJK
KLOBUČAR
Sv. Petra c. 51
Vam očisti, pobarva in preoblikuje za mal denar KLOBUKE vseh vrst v najmodernejšo obliko.

OBVESTILO O PRESELITVI!
„OBNOVA“
gradbena družba z o. z. v Ljubljani
preseli dne 1. maja 1933 svoje poslovne prostore s Miklošičeve ceste 16 na Šmartinsko cesto štev. 21, telefon 22-78. 5324

DAME,
ali že poznate produkte
5314 **„LA TOJA“?**

Advokat
dr. JANC IGO
naznanja, da
se preseli s 1. majem
s svojo pisarno v Ribnico, kjer bo uradoval v hiši g. Ivana Bregarja.
5308

Lepa in pripravna
birmanska darila
kupite ugodno in poceni pri
H. Suttner
LJUBLJANA, Prešernova ulica 4
5004

MOLECIN
preizkušeno dobro sredstvo zoper mole in drugi mrčes v zalogi samo
DROGERIJA KANC
Tyrševa cesta (nebotičnik)
Židovska ulica štev. 1.

cec. Zborovodja je prof. Srečko Kumer. Vstopnice po običajnih koncertnih cenah se dobe v knjigarni Glasbene Matice.

u— **Prvi večer v seriji fotografskih predavanj,** ki jih priredi Fotoklub Ljubljana v prvi polovici meseca v Delavski zbornici, bo izpolnil klubski predsednik g. Lojze Pengal s strokovnjaškim pregledom portretnega in genreskega motiva v amaterski fotografiji. Ta večer bo v torek 2. maja. V četrtek 4. maja govori K. Kocjančič o pokrajinskih in podobnih motivih, prihodnji torek (9. maja) pa bosta obdelala gg. Ante Gaber domoznansko, g. Viktor Vodišek pa športno in reportažno fotografijo. Že naslovi teh predavanj kažejo, kako obširno in mnogostransko je področje, v katerem se udejstvujejo člani fotokluba, kajti na podlagi njihovih lastnih diapozitivov, ki so jih pripravljali s požrtvovalno vnemo za interne klubske večere, je nastala zamisel, da bi se s strokovnjaško besedo in projicirano sliko pokazale vse možnosti, ki jih ima amater tudi z najbolj preprostimi tehničnimi pripomočki. Javnost, zlasti fotoamaterski krogi, bo gotovo s simpatijo sprejela to najnovejšo akcijo organiziranih ljubljanskih amaterjev in se ne bo dala preplašiti po malenkostni vstopnini 2 Din, ki naj bi krila režijske stroške.

u— **Pevski zbor Glasbene Matice ljubljanske.** V ponedeljek 1. maja odpade vaja mešanega zbora. Prihodnja vaja mešanega zbora se bo vršila v sredo 3. maja ob 20. Odbor.

u— **Violinistka Vida Jerajeva** priredi v ponedeljek 15. maja samostojni violinski sonatni večer v dvorani Filharmonične družbe. Natančni spored in vse ostalo javimo.

u— **Občni zbor Zveze gospodinjskih pomočnic** se bo vršil 14. maja ob pol 17. v Delavski zbornici. Vabljene so vse članice Zveze. Odbor.

u— **Novi grobovi.** V ljubljanski bolnici je po kratki bolezni umrl g. Ivan Sitar, zobni tehnik. Pogreb bo danes ob 5. izpred bolniške mrtvašnice. — Istotam je umrla gospa Francka Česnikova, soproga železniškega uradnika. Danes ob 17. jo bodo spremili k večnemu počitku. — V najlepši dobi, stara šele 33 let, je nadalje umrla v bolnici gospa Marija Valentičeva. Pogreb bo danes ob 15.30. — Pokojnim blag spomin, žalujočim naše iskreno sožalje!

u— **V interesu javnega miru in reda,** zabranjuje uprava policije v Ljubljani v smislu členov 66. in 67. zakona o notranji upravi na dan 1. maja vsako javno manifestacijo, kakor budnice, sprevode, obhode, shode, zabave in koncerte, ki bi se priredili v proslavo 1. maja. Proti onim, ki bodo to prepoved prekršili, se bo postopalo po členu 69. zakona o notranji upravi. Upravnik policije Vekoslav Keršovan.

Bogato zalogo pomladanskih plaščev in oblek Vam nudi
Damska in moška konfekcija
Drago Gorup & Co.
Miklošičeva cesta 16-I. nad.

u— **Mornarska sekcija JS** je na svoji prvi seji izvolila naslednji odbor: načelnik Drago Drnovšek, odborniki Vekoslav Bavdek, Ivan Knapič, Ivan Bevc, Josip Makovec, Janko Bedrač, Viktor Kušar, Vlado Ražem, Viktor Havliček, Boris Lampret, August Kregar in August Belantič. Prihodnji sestanek mornarjev bo 6. maja ob 20. v vrtnem salonu pri Klemenčiču (prej Košak) na Krekovem trgu. Pridite vsi!

u— **Oskrba Ljubljane z mlekom.** Z jutrišnjem dnem prevzamejo Gorenjske mlekarske zadruge v Naklem obrat Osrednjih mlekarn v Ljubljani in sicer za razpečavanje mleka v steklenicah, za izdelovanje jogurta in raznih vrst mehkega sira. Ta bodo imele tudi zalogo mleka in vseh vrst mlečnih izdelkov. Mleko se bo pasteriziralo v moderno opremljeni mlekarni v Naklem, nakar se bo dovažalo v mesto v higiensko zaprtem tovornem avtomobilu, ki bo blago dovažal tudi neposredno velikim odjemalcem.

u— **Majskih hroščev že zdaj kar mrgoli.** Kaže, da bo letos, ko je njihovo leto, te nadloge vse preveč. Sicer jih je, kakor pravijo, mnogo ugonobil zadnji sneg, kajti topli dnevi, ki so bili pred zapadom snega, so jih prezgodaj zvabili na dan in s tem v smrt.

u— **Blago je primerjal.** V Schusterjevo trgovino na Mestnem trgu sta prišla dva mlada neznanca, ki sta v srbohrvaščini zahtevala, da jima pokažejo nekaj blagovnih vzorcev za obleke. Ko so jima ustregli, sta se začela na vse pretege pogajati za ceno. Posebno eden je bil zgovoren, medtem ko je drugi postajal vedno bolj redkobeseden. Medtem ko je prvi motil ljudi v trgovini, je drugi hitro izmaknil z mize kos blaga ter ga vtaknil pod suknjič. Navihanec pa se je uštel, kajti prodajalec ga je pri poizkusu tatvine opazil. Hitro so ga prijeli in poklicali stražnika. Zlikovec je lagal, da je prisvojeno blago samo primerjal s staro obleko. Drugi neznanec je med tem pobegnil. Tatu, brezposelnega trgovskega pomočnika Boška B. so odvedli v zapor.

Nudimo Vam
za pomladna oblačila, damska in moška, novodošlo blago modnih vzorcev, barv in desenov v veliki izberi in po znano ugodnih cenah.

Svila gladka v vseh barvah od	Din	15.—
Svila tiskana	„	18.—
Voln. Creppe Hamerschlag ..	„	40.—
Moški modni kamgarn .	„	114.—
Moški modni štof . . .	„	50.—

šifon 6.50, za rjuhe 18, za kapne 28 itd.

Oglejte si naše izložbe, posetite nas!
SPECIALNA TRGOVINA
NOVAK LJUBLJANA
Kongresni trg 15 (nasproti nunski cerkvi)

SUKNO TEOKAROVIĆ

Iz same volne za vsa oblačila.
Rekord današnjih dni sta nizka cena in poznana odlična kvaliteta.

u— **Čudna konjska kupčijat.** Pri posestniku Ovnu na Dolenjskem sta se zglasila pred dnevi dva moška, ki sta se zanimala za nakup para konj. Ponudila sta posestniku za konja 7000 Din in kupčija je bila kmalu sklenjena. Konja sta moška odvedla. Kupec, neki S. iz Ljubljane, je obljubil, da prinese denar Ovnu že naslednje dni, česar pa ni storil. Zaradi tega je prišel Oven v Ljubljano, kjer pa je zvedel, da sta konja že prodana. Zaradi tega je zadevo prijavil policiji, ki je S. prijela in ga izročila sodišču, a posredovalca, znanega mešetarja K., ki se rad druži tudi s cigani, še zasleduje.

u— **Cenj. občinstvu** se vljudno naznanja, da je kavarna »Zalaznik« odprta do 2. po polnoči. Se priporoča Zalaznik Ivan.

u— **Opozarjamo na današnji oglas manufakturne prodaje** pri tvrdki Mara Ramovš, Tavčarjeva ulica 2-I.

Iz Maribora

a— **10.letnica angleškega krožka v Mariboru** je bila dopolnjena že letos 4. januarja in tako že preko 10 let v obmejnem Mariboru Društvo prijateljev angleškega jezika in angleške prosvete s pomočjo jezikovnih tečajev med članstvom in širšo javnostjo vrši svojo veliko kulturno misijo. Društvo deluje z veliko vztrajnostjo, o kateri priča zlasti lepo urejena knjižnica, ki šteje že nad 500 izbranih vezanih knjig iz klasične in moderne anglo-ameriške književnosti. Prvi predsednik in vneti mecen društva je bil odvetnik g. dr. Josip Rapoc, ki je danes edini častni član društva. Odboru društva predseduje zdravnik g. dr. Fran Toplak, tvorijo pa ga velezaslužni javni delavci. Agilni angleški krožek bo proslavil svojo 10.letnico v sredo 10. maja ob 20. v Narodnem gledališču z akademijo, ki bo vse točke svojega programa pojasnjevala tudi v slovenščini, tako, da bo ta akademija dostopna vsemu prebivalstvu, od katerega se pričakuje, da bo znalo ceniti požrtvovalno 10.letno delovanje krožka.

a— **Ljudska univerza.** Prihodnja prireditev bo v petek 5. maja, ko bo predaval g. prof. Osip Šest, režiser ljubljanske drame o vprašanju dobrega in lepega vedenja v družbi.

Pretresljiva Kalvarija ljubeče žene-matere in dveh nedolžnih otročičev se vam odkrije v nepozabnem romanu
PROKLETSTVO LJUBEZNI
ki ga dobite pri upravi »SLOVENSKEGA NARODA«, LJUBLJANA, Knaflјeva ulica štev. 5.
Oba dela broširana 30.— dinarjev, (s poštnino Din 35.—), okusno vezano v platno s poštnino Din 50.—.
Plačate lahko tudi v dveh mesečnih obrokih

a— **Velika gasilska vaja v Limbušu.** Vrla gasilna društva, ki se neprestano izpopolnjujejo v korist in pomoč bližnjega in celokupnosti, bodo priredila danes dopoldne v Limbušu veliko gasilsko vajo, ki bo nedvomno zanimala tudi širše občinstvo. Pri vaji bodo sodelovali gasilci iz Studencev, Peker, Bistrice in Limbuša z vsem moštvom in orogjem. Pričetek vaje bo oznanil strel s slovenske Kalvarije.

a— **Slovensko planinsko društvo,** podružnica Maribor, opozarja, da o vseh važnih zadevah ureditve, uprave, gospodarstva koč itd. odloča edinole odbor in ne posamezni odborniki osebno. Zato naj se pismene vloge pošiljajo na društveno pisarno pri »Putniku«, Aleksandrova cesta 35. Vse vloge rešuje odbor.

a— **Fotografi amaterji pozor!** SPD podružnica Maribor, potrebuje za Mariborsko kočo, kočo na Klopnem vrhu, Senjorjev dom na Pohorju in za postojanko pri Sv. Pankraciju na Kozjaku lepe letne posnetke. Zato vabi amaterje fotografe, da predložijo svoje posnetke. Plošče, ki bodo najbolj odgovarjale, bo odbor odkupil in najlepše posnetke nagradil. Podrobnejše informacije daje Lojze Strašnik, načelnik propagandnega odseka SPD Maribor, Gregorčičeva ulica 6, telefon 20-38.

a— **Vabim vse akademske starešine,** da se v čim večjem številu udeleže koncerta akademskega pevskega zbora iz Ljubljane, ki bo 2. maja. Predsednik društva jugoslovenskih akademikov v Mariboru.

a— **Ekskurzija kovinarjev v Štore in Celje.** Kovinarji mariborske strokovne obrtne nadaljevalne šole priredijo v torek 2. maja pod vodstvom učitelja g. V. Rodeta in ključavničarskega mojstra g. Kumerca poučni izlet v železolivarno v Štorah in tovarno Westen v Celju. Odhod ob pol 6. zjutraj. Dobrodošli tudi mojstri in pomočniki.

a— **Kopališče OUZD v Mariboru** bo zaprto 1. in 2. maja in ne ob napačnem datumu, ki je bil že naveden.

Tom Mix:
DEMON PUSTINJE
To je velenapeti film slovitega cowboja. Predvaja ga danes ob 3., ½5., 6., ½8. in 9. uri zvečer ob dveh sijajnih šaloigrah in zanimivega tednika KINO LJUBLJANSKI DVOR (telefon 2730) ob najnižjih ljudskih cenah. Ne zamudite tega sporeda!

Tel. 33-87.

a— **Krščanska ženska zveza za Maribor in okolico** priredi 4. junija veliko dobrodelno tombolo za upostavitev Doma revežev, ki se namerava zgraditi v Mariboru za obubožane in dela nezmožne družine in posedince. Obračamo se na občinstvo, da to človekoljubno akcijo podpira ter prispeva bodisi v denarju bodisi v blagu. Dovolili si bomo poslati v kratkem času naše pooblaščene odbornice, da prevzamejo Vašo, blagohotno nam namenjeno podporo. Odbor

a— **Podivjan bik** je napadel 25 letnega hlapca Ivana Slamiča z Rance in ga podrl s tako silo, da si je Slamič pri padcu zlomil levo roko v zapestju. Slamič se zdravi v mariborski bolnišnici.

a— **Najdena krava.** Na sejmu za živino je očividno pozabil nekdo svojo kravo, ki je še naslednjega dne mirno mulila travo okrog sejmišča. Krava je rumeno-lisasta in je stara 10 let. Lastnik naj se zglasi pri ravnateljstvu mariborske mestne klavnice.

a— **Tatvina odej.** Iz nekega osebnega avtomobila, ki je stal predsinočnjim pred Holzovo gostilna na Tržaški cesti, je neznan tat odnesel dve odeji, vredni okrog 500 Din.

Iz Celja

e— **Proslava 50 letnice obrtne nadaljevalne šole** bo 7. maja. Od 8. do 17. bo razstava šolskih izdelkov v Obrtnem domu, ob 15.30 pa se bo pričela v Mestnem gledališču svečana proslava 50 letnice ustanovitve šole. Proslavo bo otvoril župan g. dr. Goričan, o zgodovinskem razvoju šole bo govoril njen vodja šolski upravitelj g. Joško Bizjak, sodelovali pa bodo pevski zbor obrtnega naraščaja, obrtnega naraščaja, obrtni vajenci in vajenke s telovadnimi točkami in živo sliko ter Celjsko godbeno društvo. Vstopnice za proslavo se dobe v knjigarni K. Goričarja vdove.

e— **Koncert »Oljke«** bo danes ob 15.30 v posojilnični dvorani v Vojniku. »Oljka« bo pela iste pesmi, kakor nedavno na koncertu v Celju, na katerem je žela živahno priznanje občinstva.

e— **Šahovski brzoturnir za prvenstvo Celja** 26. in 28. t. m. je pokazal velike sposobnosti nekaterih igralcev. Zmagal je g. Branko Diehl, drugo mesto je zasedel g. Alojzij Volkar, tretje g. dr. Cvetko Šribar, četrto pa g. inž. Iskren Pipuš.

Javna zahvala

Zahvaljujem se najlepše g. dr. Strnadu, zdravniku javne bolnice v Celju, za uspešno izvršeno operacijo vnetega slepiča ter s tem še pravočasno preprečil mojo smrt. Rana se je tekom 8 dni brez bolečin in gnojenja zacelila. Zahvaljujem se tudi vsem drugim gg. zdravnikom za trud in pozornost v času moje bolezni.

Celje, dne 28. aprila 1933.

MIHAEL SALOBIR,
posestnik, trgovec in gostilničar,
5334 Sv. Jakob—Št. Jurij ob juž. žel.

e— **Razglasitev vojnega razporeda.** Obvezniki, ki so prejeli požive k razglasitvi vojnega razporeda in se razglasitvi niso mogli odzvati, se pozivajo, da se v teku prihodnjega tedna javijo v občinski pisarni na Bregu. Kdor se ne bo udeležil naknadne priobčitve, bo kaznovan po vojaških zakonih.

e— **Gasilski dan** bo priredilo Prostovoljno gasilno in reševalno društvo v Celju v nedeljo 4. junija.

e— **Zaključek samaritanskega tečaja,** ki ga je priredil Rdeči križ pod vodstvom g. dr. Fischerja, bo danes dopoldne ob 9. v Zdravstvenem domu. Obenem se bodo vršili izpiti udeležencev tečaja.

e— **V domovinsko zvezo** so bili spejeti na seji celjskega občinskega sveta v petek zvečer naslednji prosilci: Ferdinand Herman, Alojz Vrčkovnik, Urban Krivec, Marija Irmanova, Josip Delakarda, Bernard Globočnik in Marija Kolarjeva.

e— **Napisi nad obrtnimi lokali.** Županstvo okoliške občine poziva obrtnike, ki še niso spravili napisov nad obrtnimi lokali v sklad s predpisom člena 128. obrtnega zakona, da store to v roku 3 mesecev.

Vse vrste
fotoaparate
zamenjate ali prodaste najbolje pri
Lojze Šmuc Foto Turist
Miklošičeva cesta 6. 95

Pri odebelelosti vzbuja redna zdravilna uporaba naravne **»Franz Josefove«** grenčice jako delovanje črevesja in dela telo vitko.

Ne pozabite, kako ste trpeli in hirali pozimi!
Pazite na bodočnost!
Radijoemanacijsko termalno kopališče
DOLENJSKE TOPLICE
Vam sigurno ozdravi revmatizem, išijas, ženske bolezni, arteriosklerozo, starostno oslabelost itd. Vse kopališke naprave so izključno na izvirkih in se polnijo z lastnim pritiskom brez vodovodnih cevi in črpalk. Zaradi tega je neokrnjeno bogastvo emanacije in oglikove kisline. V kopališkem domu so kopeli in sobe pod eno streho. Zaradi tega je stalna zdravilna inhalacija emanacije v vseh sobah in izredno ugodnost pri kuri, zlasti pri slabem vremenu. Pošta, brzojav, telefon. Postaja Straža—Toplice. Zahtevajte brezplačne prospekte!
Sezona od 1. maja do 1. oktobra. 179

e— **Steru svila v 200 krasnih desenih** meter 15 Din. Samo dokler traja zaloga. Stermecki, Celje.

e— **Nabavite si takoj** nove srečke drž. razredne loterije v področju »Jutra« v Celju.

e— **Elitni kino Union.** Danes ob 16.15, 18.30 in 20.45 in jutri ob 16.30 in 20.30 zvočni velefilm »Jutranja zarja« ter zvočne predigre, v torek ob 16.30 in 20.30 pa zvočna opereta »Quick« in dve zvočni predigri.

Iz Kranja

r— **Pomožni odbor za pomoč brezposelnim v Kranju** se zahvaljuje vrlim bratom Čehom, ki so zaposleni v tukajšnjih podjetjih »Jugobrunis«, »Jugočeški« in »Tekstilindust.« in so člani Česke besede, za poklonjene podpore v znesku 1005, 880 in 1300 Din, skupaj 3180 Din. Še posebej si štejemo v prijetno dolžnost, zahvaliti se češkim malčkom, ki so poklonili siromašnim svojim bratcem in sestricam dar 360 Din. Iskrena hvala!

r— **Redna glavna skupščina sreske organizacije JRKD v Kranju.** V včerajšnjem poročilu je nastala pomota glede dnevnega reda. Vršile se bodo volitve nadzornega in ne novega odbora, ki je stalen za dve leti.

r— **Nov naraščajski prapor** bo poklonil v nedeljo 7. maja Sokol v Kranju svojemu naraščaju in bo s tem izročil dosedanji naraščajski prapor med dragocene spomine na dobo, ko so se pričele uresničevati davne sanje o svobodi jugoslovenskega naroda. Prapor, zastava 7. čete I. jugoslovenskega polka v Sibiriji, je bil izdelan l. 1918 v samostanu v Tomsku po naročilu četnega komandirja br. Toneta Baha in br. Alfonza Završnika, ki sta zastavo ponesla preko Sibirije in Vladivostoka v svojo že svobodno domovino in jo izročila Sokolskemu društvu Kranj za naraščajski prapor. 10 let je čuval naraščaj častno in ponosno svoje odlikovanje. Da otme zgodovinsko dragocenost prezgodnjega poškodovanja, je sklenila društvena uprava lani na svečani seji 1. decembra, da shrani prapor k mnogim sokolskim svetinjam in razvije v tekočem letu nov naraščajski prapor; izvršila bo sklep, kakor omenjeno, 7. maja ob skrajno slabem vremenu pa 14. maja. Sodelovanje so obljubili realna gimnazija, tekstilna šola, Glasbena šola, deška in dekliška narodna ter obrtna in trgovska gremijalna šola. Na sporedu je: ob 11. akademija v telovadnici, ob 15. razvitje pred mestno hišo, kumujejo bratje ustanovitelji društva, in ob 16. nastop na velikem letnem telovadišču.

Z Jesenic

s— **Nagrade fotoamaterjem.** Dodatno k »Jutrovemu« poročilu o Skalaški fotoamaterski razstavi sporočamo, da je prejel prvo nagrado, darilo Ljubljanske drogerije »Adrije«, kamero Certo-film za zviti film 6×9 g. Smolej, drugo nagrado, album, darilo Rozmanove trgovine s fotografskimi potrebščinami g. mr. ph. Koželj in tretje darilo, dar tvrdke Gregorič, 300 Din v materialu, g. Torkar.

Iz Kamnika

ka— **Zdravnik dr. France Pucelj** se je preselil na Glavni trg v hišo trgovine Žargi. Poleg splošnega zdravilstva popravlja tudi zobe.

Iz Zagorja

za— **Posestvo »Biba« na Menini planini** je v dnevih 25. in 26. t. m. od okrajnega kmetijskega odbora prevzela v svojo oskrbo banska uprava. Za gospodarja tega planinskega posestva je postavljen g. inž. Sadar, oskrbnik planinskega doma pa je po odloku g. bana ostal še vnaprej dosedanji oskrbnik g. Franc Jeglič.

Iz Višnje gore

vg— **Jadranska straža.** V ponedeljek 1. maja v gostilni pri Zupančiču ustanovni občni zbor Jadranske straže. V ljubezni in zdravem razumevanju do našega sinjega morja se družijo pod okriljem JS tisoči in tisoči širom naše domovine, dokumentirajoč na ta način visoki pomen posedovanja edinih in najvažnejših vrat v široki mednarodni svet. Člani pripravljalnega odbora bodo na ustanovnem občnem zboru brez dvoma številnim posetnikom izčrpno poročali o pomenu in namenu ustanovitve podružnice JS. Zato se pričakuje, da bo poset ustanovnega občnega zbora rekorden.

vg— **Branibor.** Kakor se čuje, se v doglednem času ukine tukajšnja podružnica Jugoslovenske Matice, ki je lepo vrsto let prav pridno in požrtvovalno zbirala sicer skromne, a sigurne prispevke za naše zasužnjene brate izven mej Jugoslavije. Na mesto stopi društvo »Branibor«.

Iz Trbovelj

t— **Koncert slavčkov pred odhodom na turnejo.** Danes ob 16. se bo v dvorani Delavskega doma vršil javen koncert trboveljskih slavčkov, na katerem se bo izjaval spored, ki ga je zbor naštudiral za svojo turnejo po ČSR. Dirigiral pa bo pevovodja g. Šuligoj. Iz Ljubljane se udeležita tega koncerta tudi skladatelja Adamič in Osterc.

Iz Hrastnika

h— **Kino predvaja** danes najboljši Pat in Patachonov film »Pat in Patachon kot proscI«. V predigri »Triglav pozimi«.

Iz Novega mesta

n— Kino **»Dom«** v Sokolskem domu bo predvajal danes ob 18. in 20.15 veseli zvočni film »Strašilo garnizona«. V glavnih vlogah: Feliks Bressart in Lucie Englisch Predigra Ufin in zvočni tednik.

Iz življenja na deželi

BLED. Zvočni kino »Bled« bo predvajal danes cirkuški nemški velefilm »Skok v prepad«, kot predigro pa najnovejši Foxov tednik.

GORNJI LOGATEC. 1. aprila je imela krajevna organizacija JRKD občni zbor, ki je bil dobro obiskan. Med drugim je poročal tudi narodni poslanec dr. Rape, katerega izvajanja so zborovalci z navdušenjem sprejeli in odobrili. — Pri občinski upravi so se izvršile zaradi smrti g. Ivana Riharja nastopne izpremembe: za županovega namestnika je bil od občinske uprave imenovan notar g. Mrevlje, za občinskega svetovalca pa g. Leskovec Valentin. Kot novi odbornik je bil pritegnjen k občinski upravi lesni trgovec g. Lenassi. — Zaradi prestopka po členu 4. zakona o zaščiti države je okrožno sodišče v Ljubljani pogojno za

Čitajte tedensko revijo »ŽIVLJENJE IN SVET«

DARMOL
čokolada za odvajanje
deluje blago in zanesljivo
Ne škoduje!
Odobreno od Ministrstva socialne politike in narodnega zdravja S. štev. 249 od 18. 4. 1932.

dobo dveh let obsodilo tukajšnjega župnika Skubica Antona na štiri mesece, organista Leopolda Šemrova na tri mesece in Gantarja Filipa na en mesec strogega zapora. — Pri Sokolu se je 23. aprila praznovala 10-letnica ustanovitve z akademijo in igro »Krst Jugovićev«, ki se je podala prav dobro. Vmes pa bo predaval g. Puhar, uradnik pri Higijenskem zavodu v Ljubljani, v Sokolski dvorani o treznosti, in sicer dopoldne po maši za deco in naraščaj, popoldne ob 15. pa za odrasle. Vabljeni člani in nečlani! — Sokol se zdaj pripravlja na svoj javni nastop, ki bo 10. in 11. junija.

KOPRIVNIK V BOHINJU. Sokol v Koprivniku v Bohinju priredi v nedeljo 7. maja popoldne spevoigro »Srce in denar«. Ker bo ta dan žegnanje, bo po predstavi prosta zabava. Vabimo prijatelje, da nas posetijo.

LJUTOMER. Občni zbor sreske organizacije JRKD za srez ljutomerski bo 7. maja ob 10. dopoldne v Gornji Radgoni, ne pa 14. maja, kakor smo svoječasno poročali, na kar opozarjamo vse krajevne organizacije.

RATEČE - PLANICA. **Na ustanovnem zboru podružnice SPD za Rateče-Planico,** ki se je vršil prejšnjo nedeljo v dvorani Mlekarske zadruge, je bil z velikim odobravanjem občinstva izvoljen za predsednika župnik, duhovni svetnik g. Josip Lavtižar. G. župnik je vse življenje navdušen planinec in ko je prišel službovat v Rateče in tedaj v Planici še ni bilo nobene koče, jo je dal postaviti na svoje stroške na lepem razglednem prostoru v bližini izvira Save-Nadiže. Toda že drugo zimo je to kočo odnesel snežni plaz. Da so Rateče-Planica postale znane daleč na okrog, je to v prvi vrsti njegova zasluga. Z njim vred so bili izvoljeni v odbor za podpredsednika g. Ivan Jalen, za tajnika g. Lojze Erlah, za blagajnika pa g. Jože Oswald.

SVIBNO PRI RADEČAH. Zveza bojevnikov, skupina Svibno, proslavi v nedeljo 7. maja dopoldne ob 9. petletnico postavitve spomenika v vojni padlim tovarišem. Po slavnostnih govorih predsednika Nanuta in vojaškega kurata g. Bonača zapojejo domači fantje nekaj žalostink. Nato bo v šoli gledališka igra »Divji lovec«. Tovariši in prijatelji, pridite na našo slavnost!

ŠOŠTANJ. Krajevna organizacija JRKD za šoštanjsko okolico je priredila 27. aprila setsanek članov v Družmirju pri Gregorevčiču. Na sestanek smo povabili poslanca Mravljeta. Bližnji člani so se udeležili sestanka polnoštevilno, medtem ko so bili daljni zastopani po odposlancih. G. poslanej je v jedrnatem govoru očrtal pomen naše stranke in njeno stremljenje po urejeni državi in delo narodne skupščine za omiljenje krize ter je še posebej poudarjal škodo, ki so jo povzročile punktacije. Člani so ga poslušali z zanimanjem in so ga po govoru nagradili z navdušenim aplavzom.

ZAGORJE OB SAVI. V imenu bedne dece izreka odbor KJS najtoplejšo zahvalo vsem, ki z rednimi mesečnimi prispevki pomagajo vzdrževati kuhinjo tem najbednejšim.

Med. dr. IVO RAKULJIĆ - ZELOV
javlja, da se je z univerzitetne ženske klinike v Grazu, kjer se je specializiral in vršil službo asistenta pri dvornem svetniku prof. dr. E. Knauerju preselil v Ljubljano in
ordinira za operativno gynekologijo (ženske bolezni) in porodništvo
s 24. aprilom t. l. na MIKLOŠIČEVI CESTI 34/I od 9. do 11. in od 16. do 19. ure.
TELEFON 20-25 TELEFON 20-25

SPORT

Dva posebna vlaka v Zagreb

Število kibicev se je povečalo nad 1500 — Nova navodila za potovanje — Kdo bo zmagal?

Velikansko zanimanje za pohod na ligino tekmo med Primorjem in Concordio v Zagrebu, kakor tudi stalno naraščanje prijav, posebno z dežele, je primoralo vodstvo pohoda ASK Primorja in Zvezo za tujski promet, da v dogovoru s železniško upravo aranžira dva posebna vlaka, ki bosta pripeljala v Zagreb preko 1500 kibicev. Res impozantno število, ki bo brez dvoma ne samo alarmiralo močno slovensko kolonijo v Zagrebu, temveč maso zagrebških sportnikov in s tem tudi napolnilo igrišče Concordie pri popoldanski tekmi, ki prične ob 16. Prvi vlak odhaja iz Ljubljane točno ob 6.35, pobere v Hrastniku ob 7.37 Zagorjane, Trboveljčane in Hrastničane, v Zidanem mostu, postajališče ob 7.47, odhod ob 8., pobere Celjane in ostale Štajerce, postane v Sevnici ob 8.21, v Brežicah ob 8.54 in pride v Zagreb ob 9.41. Ta vlak se vrača iz Zagreba točno ob 21.30 in ima na vseh prej imenovanih postajah postajališče za povratek zunanjih udeležencev. Drugi posebni vlak odhaja iz Ljubljane točno ob 6.55 in se ustavi samo na Zidanem mostu. Povratek iz Zagreba ob 21.36 s postajališčem samo na Zidanem mostu. Ker je tedaj prvi vlak pripravljen predvsem za zunanje udeležence in korporacije iz Ljubljane (Soča, Tabor, društvo aranžerjev itd.) naprošamo udeležence iz Ljubljane, da se poslužijo drugega posebnega vlaka. Pohod po Zagrebu z godbo na čelu odpade, zaradi nemožnosti aranžmaja povorke, vzlic temu se pa vrhniška godba udeleži izleta na čelu večje skupine »drukerjev« iz Vrhnike, ki bo na ljubljanski postaji in zagrebški pri odhodu in povratku, kakor tudi pri kosilu in večerji koncertirala, tako da bo brez dvoma uživala zaradi svoje požrtvovalnosti naklonjenost udeležencev. Imejiteljem režijskih kart sporočamo, da je vodstvu uspelo preskrbeti dovoljenje železniške uprave, da se poslužijo obeh vlakov.

Vodstvu je uspelo preskrbeti prvovrstno prehrano po znižani ceni v Sremski menzi, Ilica štev. 6, in sicer, kosilo in večerjo: prva izbira skupno 22 Din (juha, pečenka, 10—12 vrst, prikuha ali salata, pecivo ali kompot), večerja: juha, pečenje 10—12 vrst, prihuha ali salata, pecivo ali kompot; druga izbira: skupno 20 Din, pečenka svinjska ali telečja, prihuha ali salata, pecivo ali kompot, večerja prav tako. Tozadevni kuponi se bodo prodajali v obeh posebnih vlakih. Poleg tega se bodo prodajale v vlakih tudi vstopnice za popoldansko tekmo, in sicer stojišča po 10 Din. Naprošajo se vsi simpatizerji, da pridno segajo po vstopnicah in da se na igrišču združijo v skupine. Vodstvo pohoda je skušalo po svojih najboljših močeh ugoditi željam in nuditi čim več udobnosti udeležencem. Na vas je, »junaški ljubljanski in ostali slovenski kibici, da podprete pri popoldanski tekmi slovenskega zastopnika v liginem tekmovanju!

Nekoliko o moštvih današnjih nasprotnikov

Prvo letošnje srečanje med obema kluboma v Ljubljani je končalo neodločeno 1 : 1. Tedaj je Concordia odnesla v Zagreb eno dragoceno točko. V kolikor je v tej tekmi prevladovala Concordia s tehniko, je na drugi strani prekašalo Primorje svojega nasprotnika z odločnostjo, hitrejšimi in nevarnejšimi prodori ter telesno kondicijo. Zlasti lep je bil finish Primorja po izenačenju.

Danes ima Concordia brez dvoma prednost pred Primorjem, ker igra na lastnem terenu. Vprašanje pa je, kako ji bo uspelo izpopolniti vrzel v napadu, ki je nastala zaradi nastopa njenega najboljšega napadalca Valjarevića, v državni reprezentanci. Ali bo njen napad v postavi Jazbec, Martinović, Kodrnja, Lolić, Babić prodornejši in odločnejši od formacije, v kateri bi igral Valjarević. Njena tehnika bo prevladovala, kaj pa kondicija?!

Primorje je od prvega srečanja izvršilo nekatere spremembe v svojem moštvu, ki so se zelo dobro obnesle!

Kondicija moštva se je zaradi skoraj enomesečnega odmora in resnega treninga brez dvoma dvignila, povezanost moštva se je izboljšala; tudi v tehničnem oziru je moštvo brez dvoma dobro izrabilo odmor.

Elan moštva in odločnost bosta brez dvoma pojačana zaradi prisotnosti impozantnega števila »drukerjev«. Borba med »tehniko« Concordie in »elanom« ter »odločnostjo« Primorjašev bo zaradi tega enakopravna, silno zanimiva in skrajno napeta.

Kdo bo zmagal? To vprašanje bo rešeno drevi. Težko se je spuščati v prorokovanja. Upamo, da bodo Slovenci prinesli domov časten rezultat, presenečenja, ugodna ali neugodna, pa niso izključena.

Moštvo Primorja je včeraj ob 14. odpotovalo v Zagreb. Odšli so naslednji igrači: Starc, Svetic, Hasl, Pišek I, Slamič, Boncelj, Sočan, Zemljak, Šlamberger, Jug I Joža, Franci in Uršič.

Pred odločitvijo za prestop v nacionalno ligo

V Ljubljani, igrišče Ilirije ob 15.30 Ilirija : Rapid (Maribor) — V Mariboru na igrišču Maribora ob 15.30 Maribor : Železničar

Samo še tri tekme in ligino prvenstvo LNP bo končano. Danes bo predvidoma padla odločitev za prvo in drugo mesto. Dočim se v Mariboru srečata najresnejši aspirant za prvo mesto Maribor in zadnje plasirani Železničar, se bosta v Ljubljani spopirjela kandidata za drugo mesto Rapid in Ilirija. Ljubljanska tekma ne bi bila tolikšne važnosti, da ne bi LNP nedavno razposlal prizadetim klubom okrožnico, če so zato, da tekmujeta za prestop v nacionalno ligo oba prvoplasirana kluba v podsaveznem prvenstvu, kakor je to predlagala savezu večina podsavezov. S tem sta današnji tekmi dobili odločilen pomen.

Poglejmo današnje stanje prvenstvene tabele. Maribor ima 7 točk in score 18:14, Rapid 6 točk, score 15:18, Ilirija 4 točke in score 11:12, Železničar 3 točke in skore 11:16. — SK Maribor in SK Rapid igrata danes svoji zadnji tekmi, Ilirija in železničar pa po dve. Če Maribor zmaga nad železničarjem, je rešen vseh skrbi in mu nihče ne more odvzeti naslova podsaveznega prvaka. Tudi v primeru neodločenega izida je Maribor zaradi boljše razlike golov še vedno prvi in bi ga mogla Ilirija prehiteti le, če bi visoko premagala Rapida in nato še železničarja. Ilirija more v najboljšem primeru doseči 8 točk — če premaga Rapida in železničarje. Tekma z Ilirijo je za Rapida torej izredno važna. Če zmaga, mu je drugo mesto zasigurano, Ilirija ga ne more prehiteti in bi s tem Rapid prav tako tekmoval za prestop v nacionalno ligo. Ilirija ima težko stališče. Iz obeh tekem si mora pridobiti vsaj 3 točke. Ako igra z Rapidom neodločeno, mora premagati železničarja in bi potem odločila razlika golov, ki je pa pri Iliriji boljša kot pri Rapidu. Vseh neprilik pa se lahko reši, če bo danes zmagala, Ilirija bi si svoj score tako popravila, da bi ji niti morebiten poraz po železničarju ne mogel škodovati in bi sigurno zavzela drugo mesto. Zaradi izredne važnosti današnjega srečanja smemo pričakovati veledramatično borbo, ki bo privabila obilo gledalcev.

SK Grafika : SK Korotan na igrišču Primorja ob 10.30. Prvenstvena tekma je odločilne važnosti za oba klubą. Korotan, ki je na drugem mestu v tabeli, bo na vsak način hotel obdržati mesto in učvrstiti svojo pozicijo. Grafika, ki ima še vedno možnost, da se z zmago nad svojim protivnikom dvigne v ospredje, bo gotovo napela vse svoje sile, da uspe. Zato pričakujemo napete in zanimive borbe ter ne bo nikomur žal, če si tekmo ogleda.

SK Korotan (Kranj) : SK Jadran (Ljubljana). Danes gostuje v Kranju SK Jadran iz Ljubljane s prvim moštvom in rezervo proti tukajšnjemu Korotanu. Gostje so v Kranju dobro znani še po gostovanjih prejšnjih let in so vedno pokazali lep in zanimiv nogomet. Ta tekma je za Korotan zadnja pred prvenstvom in obenem tudi zadnja na neograjenem igrišču. Zaradi zanimive in napete borbe, ki se obeta za ta dan, bo poset občinstva sigurno mnogoštevilen. Pričetek ob 14

Izognete se škodi, če uporabljate vedno in povsod le splošno preizkušen Persil, ki varuje perilo. Rabite pa Persil sam, ker vsebuje toliko najboljšega mila, da je vsak nadaljnji dodatek nepotreben. Pazite vedno na navodilo o uporabi, ki je na zavitkih.
Persil varuje perilo

SK Krško : SK Laško. V nedeljo se odigra ob 16. na novoglaniranem igrišču v Krškem nogometna tekma med imenovanima kluboma. Tekma ima značaj preizkusne tekme za sprejem SK Krško v LNP in jo bo sodil podsavezni sodnik g. Marussig iz Sevnice. Pri tekmi se poslovi tudi zaslužni sportnik g. Herzog Bruno.

Današnji nogomet v Celju. Danes ob 14.30 bo na igrišču pri »Skalni kleti« zanimiva prvenstvena tekma med Jugoslavija in Atletiki. Sodil bo g. Ochs.

Službene objave LHP. Za Bratstvo se čitajo s pravico nastopa 7. maja: žen Marija, Kočar Ana, Šimnic Malči, Zupanc Pavla, Zupan Pavla, Ambrožič Mira, Kozjek Rozika, Hafner Anica.

ASK Primorje (predsedstvo). Seja eksekutive bo v ponedeljek, 1. maja ob 20.30 v posebni sobi restavracije Slamič. Vabljeni gg. ravn. Čustović, inž. Debelak, Jugovec, Kralj, Stanko, ravn. Šetina, za sanacijski odbor gg. dr. Birsa in dr. Dougan in načelniki nogometne, lahkoatletske, plavalne in kolesarske sekcije. Udeležba obvezna.

ASK Primorje (nogometna sekcija). Seja sekcijskega odbora bo v torek ob 20. v gostilni Činkole.

ŽSK Hermes (nogometna sekcija). Danes ob 10. na našem igrišču trening B moštva z Reko. Junioriji komb. igrajo predtekmo z juniorji Ilirije ob 14. na igrišču Ilirije. Postava v garderobi, kjer se dobi pri gospodarju oprema.

Najidealnejši
IZLET NA BLED,
PARK HOTEL — kavarna KASINO
Dnevno koncert in ples. Priporočljivo za avtomobiliste vsled lepo urejene ceste! 5318

SK Jadran. Danes ob 13. naj bodo vsi pred trnovsko cerkvijo zaradi odhoda v Kranj.

TSK Slovan. Ob 8.30 naj bodo na igrišču Primorja: Bunc, Šaus, Poljšak, Uhan, Bögel, Thuma, Ceglar, Jerančič, Rozman, Eržen, Poznik, Lipovšek Nande, Šlegl in ostali igralci. Igramo trening tekmo z juniorji Primorja, katere obveščamo, da bo tekma dopoldne, ne pa popoldne, kakor je bilo v »Jutru« objavljeno.

SK Grafika. Ob 15. naj bodo na igrišču Korotana Kervina, Gantar, Anzelc, Šorn, Ustnik, Čepar, Indof, Verbak, Weber, Fister, Burič, Martinčič. Imenovani igrajo trening-tekmo z rezervo Korotana. Ob 10. pa na igrišču Primorja Trpin, Mihelič, Mekina, Pipan, Stupica, Bežan, Katavič, Verčnik, Strohmajer, Trobevšek, Potrato; reditelji: Bogdan, Požgaj, Kesler. Blagajno imata Monor in Fernich.

SK Reka. Danes ob 9.30 morajo biti na igrišču Hermesa Pikič, Dane, Oto, Drage, Korle, Drnovšek, Ane, Broni, Zinke, Eržen, Korli, Rožmanc, Erjavc.

Kolesarsko in motociklistično društvo »Sava« sporoča, članom in prijateljem žalostno vest, da je preminil njega zvesti član g. Sitar Ivan, zobotehnik. Društva vabi člane, da se polnoštevilno udeleže pogreba danes ob 15. izpred mrtvašnice splošne bolnice.

TKD Atena (hazenska sekcija). Danes ob 9.30 obvezen trening za vse članice.

PROTI SONČNIH PEG? ORISOL CREME!

Vsak naročnik „Jutra“ je zavarovan za 10 000 Din!

Gospodarstvo

Valutne zmede

Padec ameriškega dolarja je v evropskih finančnih krogih povzročil pravo zmedo. Ljudje ne vedo več, kam bi se obrnili s svojim denarjem, ko so pričele opuščati zlati standard celo države, ki imajo v vsakem oziru dovolj zlata (n. pr. Južna Afrika, ki ga največ proizvaja, in Zedinjene države). V finančnih krogih zlasti poudarjajo, da bi Zedinjene države s svojimi ogromnimi rezervami v zlatu lahko obvarovale dolar pred vsako nevarnostjo, če bi to le hotele. Sredi aprila so znašale monetarne zlate rezerve Zedinjenih držav nič manj kakor 4313 milijonov dolarjev, to je še za 400 milijonov dolarjev več nego sredi lanskega leta (v juniju). Zedinjene države imajo prej ko slej največ zlata na svetu, zakaj Francija, ki je vsa zadnja leta samo kopičila zlato, ga ima le za 3178 milijonov dolarjev in šele v znatni distanci sledijo tema dvema državama druge države, namreč Anglija s 896 milijoni dolarjev zlata, Švica s 489 milijoni dolarjev, Španija s 436 milijoni, Nizozemska s 384 milijoni, Belgija s 371 milijoni, Italija s 332 milijoni, Japonska s 231 milijoni, Kanada s 113 milijoni in Nemčija s 100 milijoni dolarjev. Pravijo, da obseg zlatih rezerv danes ne more biti več merilo za zaupanje v valuto kake države. V Švici, ki ima svoj obtok bankovcev krit z zlatom v višini 165%, vse obveznosti na pokaz pa v višini 98%, se navzlic temu opaža zadnje dni odtok inozemskega kapitala, kar je povzročilo, da je morala švicarska Narodna banka v tretji četrtini aprila oddati za 74 milijonov frankov zlata in se je zaradi tega njen zlati zaklad zmanjšal za omenjeni znesek na 2465 milijonov frankov.

Tudi nizozemska Narodna banka je morala zadnje dni oddati znatnejše količine zlata, da obdrži tečaj goldinarja. Mednarodni kapital se deloma seli v Francijo, ki je po splošnem prepričanju izmed vseh držav najbolj odločna držati svojo zlato veljavo. Navzlic temu pa je morala Francija v tretji četrtini aprila oddati za 245 milijonov zlata, predvsem Angliji, kamor priteka sedaj mnogo tujega kapitala. Angleži se danes z vsemi razpoložljivimi sredstvi borijo, da bi preprečili dvig funta, ki bi zlasti sedaj po padcu dolarja škodoval konkurenčni zmožnosti angleškega blaga. Tako zaznamujejo danes v angleških finančnih krogih z zadoščenjem, da je na podlagi intervencij na trgu uspelo malo oslabiti funt. Istočasno pa smatrajo Američani kot neuspeh, da dolar noče dovolj pasti. Tako smo prišli do paradoksne situacije, da smatra mednarodni kapital, da je bolje nalagati denar v državah, kjer je valuta že padla, kakor pa v državah s polnovredno zlato valuto in da se morajo države z razvrednoteno valuto boriti proti »škodljivemu« dvigu valute.

Anglija bo dala posojilo Franciji

Angleška vlada je te dni napovedala, da bo povišala sredstva za intervenciiski fond od sedanjih 150 na 250 ali 350 milijonov funtov, da bo možno še nadalje nakupovati tuje devize v cilju, da se prepreči dvig funta. Anglija, ki je še pred dobrim poldrugim letom prosjačila v Parizu za devizne kredite, ima danes v Franciji ogromna dobroimetja. Stvar se je sedaj že tako obrnila, da se v Franciji boje, da bi Anglija odtegnila te naložbe, kar bi povzročilo odtok zlata v Anglijo. Zaradi takih transakcij je bila Francija zadnje mesece ponovno primorana oddati zlato v Anglijo. Zlati zaklad Angleške banke se je od početka leta dvignil že od 120.6 na 185.9 milijona funtov. Upravitelji angleškega intervencijskega fonda pa so primorani oddajati nakupičene devize Angleški banki v zameno za funte, da si pribavijo nova sredstva za nakup prekomerne ponudbe deviz. Angleška banka pa dobljene devize takoj zamenja za zlato. Francija ima sicer dovolj zlata, da izplača vse angleške naložbe, vendar bi ji bilo baš v sedanjem trenutku prav neljubo, če bi morala oddajati v večji meri zlato v Anglijo. Zato se je francoska vlada dogovorila te dni z angleškim zakladnim uradom, da najame na angleškem trgu kratkoročno posojilo od 25 do 30 milijonov funtov v obliki šestmesečnih zakladnih bonov z obrestno mero 2.5 odst. Z na ta način dobljenimi angleškimi funti pa bo sproti kupovala na angleškem deviznem trgu odvišno ponudbo francoskih frankov.

Dinar je čvrst

Že v zadnji nedeljski številki smo omenili, da so tečaji deviz in valut na črni borzi precej popustili, predvsem zaradi slabega povpraševanja, tako da je premija na tej črni borzi padla od 45 na 38%. Tudi (napoleondori), ki so se v marcu trgovali še po 350 Din, so v ceni popustili na 318—320 Din. V preteklem tednu je prišlo do nadaljnjega popuščanja privatne premije. Beograjsko »Narodno blagostanje« ugotavlja v svoji včerajšnji številki, da se na črni borzi opaža nadaljnja okrepitev dinarja in pocenitev deviz. Premija je nazadovala do 33%. Tudi cena zlatnikom še popušča, tako da so se pretekli teden zlatniki trgovali po 310—315 Din. Ker je Narodna banka prenehala kupovati dolarske novčanice, se je pojavila tudi znatna ponudba dolarjev pri neobičajni rezerviranosti kupcev. Kakor je iz gornjih številk razvidno, se je premija na črni borzi, v kateri je vračunan tudi riziko, že za malenkostno razliko približala oficijelni premiji Narodne banke (28.5%), kar je vsekakor dokaz, da ta oficijelna premija ni fiktivna, temveč da ustreza realni vrednosti dinarja. Razočaranje onih, ki so verovali le v dolar, je v zvezi z negotovostjo glede ostalih zlatih valut povzročilo, da skušajo sedaj mnogi čim povoljneje realizirati tesavrirane valute in devize. Marsikateri, ki je v jeseni 1931 precej izgubil pri funtu, se je sedaj znova opekel pri dolarju. Dinar se že od lanske jeseni drži na zunanjih trž'ščih docela stabilno na doseženi višini, kar povzroča, da se k dinarju zopet vračajo tudi načelni pesimisti.

BARVE, LAKE, FIRNEŽ

in vse ostale pleskarske in slikarske potrebščine — ako hočete biti res zadovoljno postreženi — kupite le v trgovini

„LUSTRA" — V. LAZNIK

Ljubljana, Gosposvetska 8 — (poleg Slamiča)
Telefon 2753

Pri večjem odjemu znaten popust. 98

DOBRNA!

Za srčne, živčne in ženske bolezni,

počitka potrebne!

od 15. aprila do 15. junija

20-dnevno zdravljenje za pavšalno ceno
Din 1.200.—

(Dovoz in odvoz z avtom, stanovanje, štirikrat na dan hrana s kruhom, dnevno ena kopel, dve zdravniški preiskavi, takse in davki.) Prospekti na zahtevo!
119

Zadružno gibanje v preteklem letu

Lani je bilo v dravski banovini vpisanih v zadružne registre 71 novih zadrug (od tega 5 kreditnih, 9 konsumnih in nabavnih, 4 živinorejske, 4 kmetijsko strojne, 3 elektrarniške, 7 stavbnih in 5 vodovodnih; v likvidacijo je stopilo 25 zadrug, v konkurz so prišle 4, likvidacijo pa je z izbrisom zaključilo 23 zadrug. Od prevrata sem je bilo v Sloveniji ustanovljenih 1151 zadrug, izbrisanih pa je bilo 336 zadrug, tako da se je po vojni število zadrug povečalo za 815. Zadnja leta je bilo gibanje zadružništva naslednje:

	vpisi	likvidacije	konkurzi	izbrisi
1927	46	28	3	27
1928	66	30	2	27
1929	80	19	2	46
1930	81	27	1	32
1931	288	27	1	10
1932	71	25	4	23

Kakor je iz gornje primerjave razvidno, je bilo ustanavljanje zadrug tudi lani zelo živahno, čeprav je bilo zaradi nevšečnih razmer ustanovljenih le 5 kreditnih zadrug (ki sicer tvorijo večino naših zadrug) nasproti 11 v letu 1931. Velik prirastek novih zadrug v l. 1931, ki je znašal 288, pa seveda ne more biti merilo za primerjanje z lanskim prirastkom, kajti v tem letu je bilo v zvezi s postopanjem za razglasitev veleposestniških gozdov ustanovljenih nič manj kakor 199 gozdnih in pašniških zadrug. Mlekarska zadruga ni bila ustanovljena nobena (l. 1931. je bilo ustanovljenih še 9 mlekarskih zadrug), kar je posledica gibanja za združitev kmetovalcev v večje zadružne edinice. Zmanjšalo se je tudi število novoustanovljenih živinorejskih zadrug (od 18 na 4), dočim je število novoustanovljenih »raznih zadrug« naraslo od 6 na 22, kar je v zvezi z deloma nezdravim gibanjem za ustanavljanje zadrug za razne zavarovalne posle.

Gospodarske vesti

= **Naš industrijski izvoz.** Zaradi valutnih sprememb se je letos deloma povečal tudi naš izvoz industrijskih in rudarskih proizvodov. Predvsem vidimo, da se je znatno dvignil naš izvoz dušikovih gnojil. Letos smo v prvih treh mesecih izvozili za 17.6 milijona Din kalcijevega karbida in cianamida nasproti 6.2 in 11.7 milijona Din v istem razdobju zadnjih dveh let. Tudi izvoz bakra se je dvignil na 9484 ton nasproti 5152 in 4586 tonam v istem razdobju zadnjih dveh let, po vrednosti pa na 77 milijonov Din nasproti 58.6 in 63.9 milijonov. Izvoz cementa se je po količini dvignil nasproti lanskemu prvemu četrtletju od 7251 na 7951 vagonov, vrednost pa je navzlic temu za malenkost padla od 16.0 na 15.1 milijona Din (l. 1931. še 31.0 milij. Din). Manj zadovoljiv je bil izvoz ekstraktov za strojenje, ki je znašal 6.0 milj. Din (lani 7.1, predlanskem 11.7 milj. Din), prav tako izvoz sode, ki je znašal 3.8 milj. Din (4.2, 11.7) ter izvoz svinca, ki je znašal 2.6 milij. Din (3.5, 5.0). Povečal pa se je izvoz rjd od lanskih 17.7 na 24.3 milij. Din

= *Ljubljana pije dobro mleko.* Pod gornjim naslovom so ljubljanski dnevniki nedavno prinesli članek o rezultatih analiz o kakovosti mleka. Objavljeni podatki se gotovo nanašajo le na lanski privoz in na lansko kontrolo mleka ker nekateri od lanskih privoznikov letos ne privažajo več. Glede opombe zaradi lanske poskusne organizacije okoliških kmetovalcev je omeniti, da smo lani res poskusili organizirati okoliškega kmeta. Priredili smo nad 20 dobro uspelih predavanj, ki pa niso bila samo organizatoričnega, ampak v glavnem poučnega značaja, kako je treba pridobivati in ravnati z mlekom. V pogledu organizacije nismo uspeli. Težko je doseči z dobro besedo nekaj proti volji kmetovalcev samih. Takega uspeha ne zaznamujejo niti večja mesta izven naše države, ki so ponekod morala seči celo po prisilni pasterizaciji mleka (Bratislava). S strožjim postopanjem higijenske uprave in poučnimi predavanji smo dosegli vidne uspehe, ki se kažejo na mlečni posodi in na zmanjšanem prelivanju mleka na ulicah. Le tako naprej, pa bomo v Ljubljani pili res najboljše mleko! Glede na mnenja, da predstavlja organizacija »Gorenjskih mlekarskih zadrug« resno konsurenco okoliškim kmetom, je treba poudariti, da sta si zadruga in kmet poedinec le toliko časa konkurenta, dokler nista popolna v pogledu pridobivanja najboljšega mleka. Naše gorenjske zadruge niso in tudi ne mislijo biti konkurentinje okoliškemu kmetu. Vsi vemo, da je okoliški kmet že zdavno usmeril svojo gospodarstvo na mlekarsko plat in s tem dejstvom zadruge tudi računajo. Na vidiku imamo načrt, po katerem je mogoče zbližanje zadrug kakor okoličanov, saj je za obe stranki na ljubljanskem trgu dovolj prostora. Kljub krizi lahko še vedno povečamo konsum mleka, saj vemo, da konsumira Ljubljana pri 60.000 prebivalcih komaj 20.000 litrov mleka dnevno. Na severu pa poznamo mesta, katerih prebivalci porabijo dvakrat celo trikrat toliko mleka kakor naši meščani. Da pa povečamo konzum mleka v našem mestu, moramo pripraviti vse pogoje za pridobivanje najboljšega mleka. V tem primeru bo izpadel iz trga edino prekupčevalec, prelivač mleka na ljubljanskih ulicah, ki ovira razvoj dobrega mlekarstva. — Fr Pavlica.

= **Letno zborovanje drevesničarskega odseka Sadjarskega in vrtnarskega društva** se bo vršilo v soboto 6. maja v Škofji Loki. S tem zborovanjem je združen tudi izlet drevesničarjev in sadjarjev v to prastaro postojanko slovenskega sadjarstva. Vabljeni so tudi vsi napredni sadjarji, kajti nič ni bolj potrebno nego sodelovanje drevesničarjev in sadjarjev v vprašanjih vzgoje sadnega naraščaja. Drevesničarji bodo veseli, ako jih sadjarji opozorijo na njihove napake in bodo radi upoštevali njih želje. Odhod iz Ljubljane bo 6. maja ob 12. Po prihodu bo ogled drevesnic v Žabnici in v Dorfarjih pri Škofji Loki, ob 1/416. pa bo zborovanje drevesničarskega odseka Sadjarskega in vrtnarskega društva. V nedeljo dopoldne se bodo zbrali udeleženci ob času, ki bo določen na zborovanju, pred poslopjem Kmetijske družbe v Ljubljani, da se odpeljejo na ogled drevesnice Kmetijske družbe na Bokalcih. Ob 10. dopoldne pa bo redna letna skupščina Sadjarskega in vrtnarskega društva v dvorani Delavske zbornice na Miklošičevi cesti št. 22. Udeležencem letne skupščine in drevesničarskega zborovanja je dovoljena polovična vožnja do Ljubljane in nazaj. Posetniki naj kupijo do Ljubljane celo vozovnico, ki bo veljala tudi za vožnjo nazaj. Ta vozna olajšava velja po naredbi ministrstva za promet od 4.—10. maja.

= **Nova tekstilna tvornica v Kranju.** Gospod Anton Božič, trgovec v Kranju, namerava v Primskovem pri Kranju zgraditi tkalnico za izdelavo volnenih in bombažnih tkanin. Na podlagi predloženega projekta je banska uprava draveške banovine razpisala komisijski ogled in obravnavo na kraju samem, ki bo v torek 2. maja.

= **Poravnalno postopanje** je uvedeno o imovini dolžnika Jos. Bukovca, mizarskega mojstra v Ljubljani, Opekarska 51 (poravn. upravnik Tone Javornik, revizor v Ljubljani; poravnalni narok pri okrož. sodišču v Ljubljani 3. junija ob 9., prijavni rok do 28. maja).

= **Stanje hmeljskih nasadov.** Hmeljarsko društvo za Slovenijo poroča 30. t. m.: Obrezovanje hmelja se je vršilo koncem marca in v začetku aprila pri še ugodnem vremenu. Obče se je opazovalo, da so bili hmeljski sadeži slabejši kakor v drugih letih. To je povzročila lanska suša. Po velikonočnih praznikih nastalo slabo vreme (dež in sneg) je precej oviralo nadaljevanje spomladanskega obdelovanja, ki je sedaj v polnem teku. Zaradi skoro stanovitnih mrzlih vetrov in nizke nočne temperature (0°) kljejo mladi poganjki le polagoma iz zemlje in pričakujejo zaželjeno toploto. V našem okolišu se je ploskev zasajena s hmeljem, **morda povečala za kakih 10%.** Neznatni ostanki lanskega pridelka so bili pred kratkim prodani po 54 Din za 1 kg. Tudi se povprašuje po ostankih letnika 1931. V naprej prodanih je nekaj stotov hmelja po 25 Din za 1 kg.

— **Hmeljske cene se nadalje dvigajo.** Pri zelo čvrsti tendenci so se cene na nürnberškem hmeljskem trgu ponovno nekoliko dvignile. Cena hallertauskemu hmelju se je pret. teden dvignila na 230—235 mark za 50 kg (75—76.60 Din za kg) nasproti 210—215 markam (68.50—70.10 Din za kg) v prejšnjem tednu.

= **»Slavonija« znižuje glavnico.** Na rednem občnem zboru »Slavonije« d. d. za lesno industrijo v Zagrebu je bilo sklenjeno, da družba zniža svojo glavnico od 30 na 15 milijonov Din, in sicer na ta način, da se nominalna vrednost vsake delnice zniža od 200 na 100 Din.

= **Dobave.** Direkcija državnega rudnika Kakanj sprejema do 5. maja ponudbe glede dobave 2000 kg jedilnega olja. — Direkcija državnega rudnika Kreka sprejema do 18. maja ponudbe glede dobave 2000 kg katrana, 100 komadov karbidnih svetiljk, 90 komadov krtačic za dinamostroj, 50 bal krovne lepenke, 300 kg firneža, 30 kg terpentina, 30 kg laka za tla, 500 kg raznih barv 50 kg kita in 10 komadov krtač za apno.

= **Dobava drv.** Dne 3. maja se bo vršila pri komandi savske divizijske oblasti v Zagrebu licitacija glede dobave 1885 m³ drv.

Borze

Na ljubljanski borzi je znašal pretekli teden devizni promet 3.4 milijona Din nasproti 3.62, 2.05, 1.98 in 1.06 milijona Din v zadnjih štirih tednih. Največ prometa je bilo v šilingih.

Devize.

Curih. Pariz 20.365, London 17.49, Newyork 458, Bruselj 72.275, Milan 26.85, Madrid 44.25, Amsterdam 207.95, Berlin 119.25, Dunaj 55.60, Praga 15.415, Varšava 58.05, Bukarešta 3.08.

Dunaj. (Tečaji v privatnem kliringu Beograd 11.96, London 31.45, Milan 48.50, Newyork 821.63, Pariz 36.71, Praga 25.66 Curih 180.22 100 S v zlatu 131.40 S papir.

Blagovna tržišča

ŽITO.

+ **Novosadska blagovna borza** (29. t. m.) Tendenca mirna. Prometa je bilo 38 vagonov. **Pšenica:** baška okol. Novi Sad, Sombor, srednjebaška, gornjebaška, sremska 207.50—212.50; baška pot. 210—215; gornjebanatska 205—210. **Ječmen:** baški, srem. 64/65 kg 95—97.50; pomladni 66/67 kg 100—102.50. **Oves:** baški, sremski, slavonski 90 — 92. **Koruza:** baška in sremska 59—61; za april - junij 64 — 66; banatska 58 — 60; baška, ladja Sava in Begej 61 — 63; ladja Tisa in Dunav 62 — 64 **Moka:** baška in banatska »0g« in »0gg« 345 — 355; »2« 325 — 335; »5« 305 — 315; »6« 275 do 280; »7« 170 — 180; »8« 65 — 67.50. **Otrobi:** baški 55 — 57.50. **Fižol:** baški, sremski beli 100 — 105; slavonski marogasti 92.50 do 95.

VINO

+ **Vinsko tržišče v dravski banovini.** (30. aprila.) Klub pomladni sezoni vinska kupčija ne more oživeti, ker se skoro nič ne gradi. Smo pač v hudih denarnih razmerah, na upanje pa nihče več nič ne da. Tudi vinski veletrgovci so pričeli previdneje postopati in zmanjšujejo svoj obrat, ker malokateri gostilničar sproti poravna svoj račun. Cene pri proizvajalcih vina zaradi vsestranske denarne potrebe padajo namestarejših letnikih. Še najbolj gredo v prosto da bi se v tem času dvigale, osobito pri met lanska cenena, popolnoma povrela vina. Cena jim je po 2 do kvečjemu 3 Din za liter.

ŽIVINA.

+ **Živinski sejem v Ptuju.** Na zadnji živinsik sejem 24. t. m. je bilo prignanih 159 krav, 41 telic, 117 volov, 14 bikov in 155 konj. Cene so bile naslednje: krave 1.75 do 3.75, telice 2.50 — 4.75, voli 2.50 — 4.50 in biki 2.50 — 3.50 Din za kg žive teže. Konji so se prodajali po 600 — 4600 Din. Vsega je bilo prodanih 112 glav. — Na svinjski sejem 26. t. m. pa je bilo pripeljanih 164 prascev in 185 svinj. Prasci so se prodajali po 100 do 200 Din za komad, svinje pa 7 do 9.50 za kg žive teže. Vsega je bilo prodanih 184 repov.

Posledice bede v rudarskih revirjih

Hude stiske obrtnikov in zadrug — Zahteve zagorskih rudarjev

Hrastnik, 29. aprila.

V hrastniškem in ojstrškem rudniškem obratu je 120 reduciranih rudarjev delalo v petek svoj zadnji šiht. Od reducirancev se je začasno obdržalo v službi še 25 kopačev in pravijo, da bodo ti v službi še toliko časa, dokler ne bodo nekaterih jamskih predelov popolnoma zaprli. Nad 20 najstarejših reducirancev je predloženih za upokojitev. Seveda ni gotovo, da bo vsem tem pokojnina tudi priznana. Nad 80 pridnih rudarjev pa je tako brez dela in zaslužka.

Beda in stiska se v vedno večji meri prenaša tudi na obrtnike in trgovce. Na zadnjem sestanku, ki ga je sklicalo vodstvo obrtne nadaljevalne šole, je bilo sklenjeno, da letos ne bo prirejena običajna vsakoletna razstava vajeniških izdelkov. To je sklenjeno zaradi tega, ker obrtniki nimajo naročil in ker jim ne kaže delati na zalogo. Konzumno društvo rudarjev namerava zaradi krize opustiti svojo podružnico na Logu. Konzumna zadruga r. z. z o. z. pa se je te dni poravnala s svojimi upniki na 40 odst. Poročtvo za zadrugo prevzame Ljudska posojilnica. Stavljen je bil predlog, naj bi se zadruga razšla, premoženje pa naj bi prevzela posojilnica. Kriza se pozna tudi pri apnenicah. Prejšnja leta je bilo v tem času stavbene sezone polno naročil, letos pa jih je le malo.

Zagorje, 29 aprila.

Pred rudniško restavracijo v Toplicah se je vršil včeraj popoldne velik rudarski shod, ki ga je sklicala II. rudarska skupina, da bi podala poročilo o anketi, ki se je vršila pri banski upravi zaradi redukcij v trboveljskih revirjih. Tajnik zveze rudarjev g. Arh je obširno razložil potek te ankete. V svojem govoru je naglasil, da je bila velika redukcja nameravana že v jeseni. Ker TPD ni dobila zaželjenih naročil od državnih železnic, je takoj izvedla nameravano redukcijo kopačev, poleg tega pa je odtrgala še 10 odst. akordnih zaslužkov. O kaki socialni obzirnosti ni bilo govora niti v primerih, ki bi bili še kolikor toliko mogoči po tolikih redukcijah, ker so bili izbrani za žrtve samo starejši kopači. Zborovalcem je dobrodošla obljuba, da bo posebna komisija pregledala ves revir. Rudarji so tudi pripravljeni sprejeti primerno delo v drugih rudnikih, poskrbeti pa je treba za primerne nastanitve ter urediti vse najosnovnejše socialne in delovne pogoje. Na zborovanju se je odločno poudarjalo, da je beda in izkoriščanje delavcev na toliki višini, da bi bilo potrebno od strani države delavce zaščititi s posebnim zakonom, ki bi uvedel nadzorstva nad podjetji. Delavci plačujejo od svojih najskromnejših zaslužkov vse predpisane davke, razne podjetniške družbe pa se na raznovrstne načine otresajo svojih obveznosti. Tudi zaradi tega bi bila potrebna kontrola države nad velikimi podjetji. G. Šober je govoril tudi o novem pravilniku bratovskih skladnic ter je v svojem govoru naglašal, da je najboljša stran pravilnika ta, ker ie reduciranim rudarjem zavarovana pokojnina. Med shodom in ob zaključku so se slišale kletve in jok največjega obupa.

Repertoarji

DRAMA.

Nedelja, 30.: ob 20. uri »Izpreobrnitev Ferdiša Pištore«. Izven. Znižane cene.
Ponedeljek, 1.: »Dame z zelenimi klobuki«. Red C.

OPERA.

Nedelja, 30.: ob 20. »Pri belem konjičku«. Izven. Znižane cene.
Ponedeljek, 1.: zaprto.
Torek, 2.: ob pol 19. »Parsifal«. Poslednja vprizoritev. Izven.

ŠENTJAKOBSKO GLEDALIŠČE.

Začetek ob 20.15.

Nedelja, 30.: »Ljubezen v treh«.

Izvrstna komedija »Ljubezen v treh«, ki je imela pri sinočnji premieri popoln uspeh, se ponavlja drevi ob 20.15. Besedna in situacijska komika zabava poseti'ke vso predstavo. Kdor se hoče dve uri res dobro zabavati, naj poseti predstavo. Vstopnice se dobe od 10. do 12. in od 7. dalje pri blagajni Šentjakobskega gledališča v Mestnem domu. Vabljeni.

MARIBORSKO GLEDALIŠČE.

Nedelja, 30.: »Se li razumemo?« Zadnjič. Znižane cene.

Peter Preradović iz Zagreba bo prisostvoval drevi zabavni in duhoviti komediji »Se li razumemo«. Pisatelj je dosegel na Dunaju ogromen uspeh ter rekordno število predstav, zato je za to poslednjo uprizoritev v Mariboru veliko zanimanje.

»Mornar«, po mnenju mnogo odličnih kritikov ena najboljših sodobnih poljskih komedij, se pripravlja v režiji H. Tomašića. — Gledališka uprava prosi abonente, da čim prej poravnajo zaostale obroke.

Oj, le naprej
dokler je še vetra kej...

Zdaj pa še postoj pri tvrdki VLAJ,
glej, kaj nudi ti za mesec maj!

Pojdi noter brez skrbi,
saj tam DOBRO in POCENI se dobi
raznega blaga obilo
za obleke in perilo!

MIHAEL VLAJ

Zaloga manufakturnega in modnega blaga

LJUBLJANA 5307

Wolfova ulica 5 — Pri Zvezdi

Oblastveno dovoljena razprodaja od 1. maja 1933

Zaradi prezidave lokalov bomo priredili velikopotezno

razprodajo

v prostorih. Razprodajamo vse vrste
ČEVLJEV
po čudovito nizkih cenah.
Oglejte si cene v izložbenih oknih!

WAIDACHER, NASLED. W. WREGG
TRGOVSKA TVRDKA S ČEVLJI
MARIBOR, Slovenska ulica 6. 5337

ZAHVALA

Za premnoge dokaze iskrenega sočutja in sožalja, ki smo jih prejeli povodom smrti naše iskreno ljubljene, nepozabne soproge, oziroma matere, hčerke, sestre, svakinje in tete, gospe

Ledinek Antonije roj. Kocbek

soproge železniškega uslužbenca

se vsem najiskreneje zahvaljujemo. Posebno zahvalo smo dolžni pevskemu društvu »Drava«, ženski zvezi, vsem darovalcem prekrasnega cvetja ter vsem, ki so drago pokojnico spremili na njeni zadnji poti.

Maribor, dne 28. aprila 1933. 5338

Žalujoči ostali.

ZAHVALA

Za vse izraze sočutja povodom smrti naše nepozabne hčerke, sestre, svakinje in tete, gospodične

MIHAELE PODBEVŠEK

se tem potom vsem najiskreneje zahvaljujemo. Posebno zahvalo smo dolžni preč. župniku g. I. Turku iz Šmihela, primariju banovinske ženske bolnice g. dr. M. Ž. Červinki in sekundariju g. dr. Ludviku Kožuhu, ki sta zastavila vse moči, da bi otela mlado življenje, in vsem čč. sestram za skrbno nego. Prisrčno se zahvaljujemo gvardijanu frančiškanskega samostana p. Ciprijanu, ge. Lori Brezovarjevi in gdč. Anici Štihovi za pogoste, tolažilne obiske v času njenega trpljenja, vsem darovalcem prelepega cvetja in končno vsem, ki so jo spremili na njeni prezgodnji, zadnji poti. 5331

Novo mesto—Ljubljana—Zaječar, dne 28. aprila 1933.

Žalujoči ostali.

Kraljestvo mode

Pestra modna tvoriva

Ni je bolj trdožive mode, kakor je moda vzorčastih tkanin. Neštetokrat se je že zdelo, da so jo izpodrinila enobarvna tvoriva in vendar se vedno iznova pojavi ter zmaga. Žene že vedo, zakaj se ji tako rade uklonijo; vzorčasta obleka jih namreč pomladi za najmanj deset let. A tudi one, ki še ne rabijo »pomlajanja«, se zavzemajo za vzorčasta tvoriva, ki jih store ljubke in nežne, kakor cvet v poletni naravi.

Letos je moda zares širokopotezna, prinaša namreč najrazličnejše vzorce na vseh mogočih tkaninah. Ljubiteljicam takozvanega primitivnega sloga se izpolnujejo želje v pisano vzorčastem platnu, ki ima navadno le geometrične motive. Slične vzorce prinaša tudi sirova svila. Nedvomno pa so najbolj posrečeni pisani sviloni krepi, ki se zaradi prekrasnih barv in vzorcev zde skoraj kakor pravljica iz tisoč in ene noči. Tudi težke svile so letos vzorčaste. Med njimi beleži največje uspehe grobo tkani »flamisol«. Za večerne obleke prihajajo v modo vzorčasti taft, pa tudi obleke iz rožastega organdija prištevamo med najlepše modele te vrste.

V vzorčastih tvorivih imamo torej tolikšno izbiro, da si je prav lahko mogoče ustvariti celo garderobo izključno iz vzorčastih tkanin. Taka ideja more biti seveda le moden poizkus, ki smo ga pa zaradi njegove zanimivosti prinesli v naši skupini skic. Torej:

Zjutraj: obleka iz vzorčastega platna. Seveda povsem stvarna. Par gub v krilu, kratki rokavi, vrezani žepki. Poleg tega pas iz barvaste slame (1).

Dopoldne: enakomerno ornamentiran kostum iz šantunga. Lahno zvončasto krilo, mala jopica s kepom. Jopico zavežemo s pentljami, ki izhajajo iz pasu in iz kepa (2).

Popoldne: Obleka z odgovarjajočim paletojem. Ves komplet je izdelan iz težke vzorčaste svile. Paletot ima pelerino z elegantnim, postrani zavezanim šalom. Vzorec naj bo svetel na temni podlagi n. pr. črno-belo, modro-belo, rdeče-slonokoščeno, zeleno-peščeno izveden (3).

Za obiske: majhen kostum, ki sestoji iz vzorčastega krila ter male bolero-jopice. Zraven nosimo enobarvno bluzo (4).

Zvečer: večerna obleka naj ne bo preveč slavnostna, tako da jo moremo nositi tudi popoldne. Lepa rožasta princesna obleka s cvetličnim vencem krog vratu ter s temno šerpo iz težke svile (5).

Slavnostna večerna obleka pa je najlepša iz rožastega organdija. Naša skica kaže, kako jo moremo kombinirati z enobarvnim organdijem, da dosežemo lep kontrast. Obleka ima nabrana krilca na ramenih in sicer iz rožastega in iz enobarvnega tvoriva (6).

Podzemlje

se zove novi, nizki klobuk v obliki krožnika. Izdelan je iz klobučevine in skoro vsaki dami izvrstno pristoja. Oglavje je posebno nizko, krajci pa so precej široki. Edini okras tega modela je ozek, črtast trak. Klobuk naj soglaša v barvi z odgovarjajočim plaščem ali obleko.

Kovina z medlo svilo

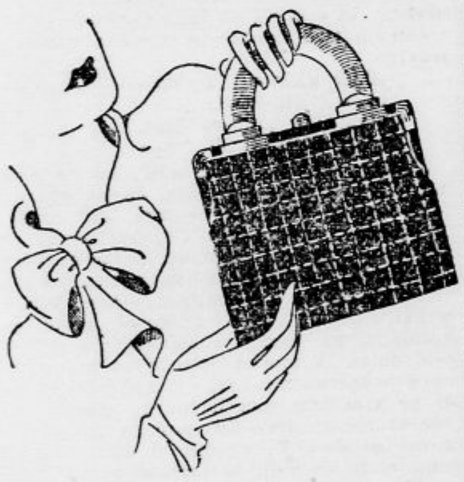

je tvorivo modernih torbic. Tu uporabljamo v prvi vrsti georgette, ki ga prešijemo v karirastem vzorcu, da dobi malo bolj živahen videz. Popolen kontrast k nežnemu tvorivu torbice same pa je krepek ročaj iz nikljaste cevi, ki si je kot originalna novost pridobil mnogo ljubiteljic.

Zdravniška posvetovalnica

F. K. Log. Naravno brezovo vodo pomešajte z enakim delom alkohola ali pa s kolinsko vodo in pridenite na 100 g te spojine 2 g salicilne kisline, da se ne pokvari. Po umivanju namažite lasišče, če bi bilo preveč suho, z brilantino ali pa, če hočete doseči temnejšo barvo las, z orehovim oljem. — **Koz. Lj.** Ker mislimo, da razumete pod »kurjo poltjo« ogrce, Vam priporočamo, da umivate kožo temeljito večkrat s toplo vodo in alkaličnimi mili in jo potem z grobo brisačo dobro zbrišete. Potem umijte kožo s alkoholom. Če bi pri tem postopku postala koža preveč suha, Vam priporočamo sledečo kožno kremo za dosego mehkih, belih rok: boraksa 10 gr, Cold-Creama 90 gr. — **S. J.** Proti izpadanju las Vam priporočamo Hebrov milni kalcijev špirit, ki obstoja iz: zelenega mažnega mila 100 gr, vinskega špirita 200 gr, lavendolove esence 3 gr. To sredstvo se rabi z vodo kakor druga mila, le da je potem potrebno dobro izplakovanje z vodo, ker je pene zelo težko spraviti iz las. Ker je koža potem precej suha, se mora naknadno namazati lasišče s kako mastjo ali oljem. — **N. P.** Predčasni izliv semena je znak razdražljive oslabelosti živcev. Priporočamo Vam lahka pomirjevalna sredstva, večtedensko vzdržnost in pa fizikalno terapijo (kopeli, gimnastika). — **A. B.** Mazilo, katerega uporabljate za nego obraza, najbrže ni v nobeni zvezi z ječmeni, ki se Vam pojavljajo na očesu. Za zdravljenje teh se rabi precipitatovo mazilo. Priporočamo Vam pa zdravniški pregled. — **N. B.** Kar popisujete, ni naduha, ampak nagnenje črevesja k tvorbi plinov. Tako napihnjeno črevesje pritiska na trebušno prepono in s tem na pljuča in srce. Ogibajte se jedi, ki napihujejo: to so: pripravljene s kvasom, gotovo sočivje, n. pr. fižol itd. in skrbite za redno odvajanje (karlovaška ali pa grenka sol). Tople kopeli in masaža tudi pospešuje delovanje črevesja. Če morete, pojdite v Rogaško Slatino.

Radio

Nedelja, 30. aprila.

LJUBLJANA 7.45: Gimnastika. — 8.15: Poročila. — 8.30: Kmetijsko predavanje. — 9: Versko predavanje. — 9.30: Prenos cerkvene glasbe. — 10: Živalska etika. — 10.30: Čudežne dogodivščine strica Gašperja. — 11: Samospevi g. Dermote s salonskim kvintetom. — 11.30: Salonski kvintet. — 12: Čas, plošče. — 15: Dekliško predavanje. — 15.30: Magistrov šramel - trio. — 16.30: Komedija »Gospod senator«. — 20: Solistični koncert ge. Pavle Lovšetove. — 20.45: Kuplete poje g. Bajde. — 21.30: Čas, poročila, salonski kvintet.

BEOGRAD 12.30: Operetna glasba. — 15: Narodne pesmi. — 16: Zborovski koncert. — 18.55: Jugoslovenske pesmi. — 20.10: Violinski koncert. — 21.10: Koncert opernega kvarteta. — 22.45: Lahka glasba. — ZAGREB 12: Komorna glasba na ploščah. — 17: Prenos cerkvenega koncerta. — 20: Orkestralen in pevski koncert. — 22.10: Plesna glasba. — PRAGA 19: Godba na pihala. — 20: Pesmi. — 20.30: Jeremiasova rapsodija »Pesem stoletja«. — 22.20: Plošče. — BRNO 19: Prenos iz Prage. — 20: Koncert orkestra balalajk. — 20.30: Prenos iz Prage. — 21.10: Orkestralen koncert. — VARŠAVA 17: Koncert solistov. — 20: Koncertni večer. — 23: Plesna glasba. — DUNAJ 9.35: Orgle. — 10.30: Klavirske skladbe. — 11.30: Simfoničen koncert. — 12.50: Lahka glasba. — 15.30: Komorni koncert. — 19: Zabaven program. — 20: Dramski večer. — 22.05: Lahka godba orkestra. — BERLIN 20.05: Orkestralen koncert. — 21.20: Iz nemških oper. — Ples. glasba. — 23: »Majska noč«. — KÖNIGSBERG 20.05: Prenos iz Berlina. — 21.10: Wagnerjeva glasba. — Godba za ples. — MÜHLACKER 20.30: Orkestralen koncert iz Frankfurta. — 23: Valpurgina noč. — BUDIMPEŠTA 17: Prenos cerkvenega koncerta. — 18.45: Orkestralen koncert. — 20.15: Operetni večer. — Ciganska godba. — RIM 17: Prenos koncerta iz Augustea. — 20.45: Mešan glasbeni program in veseloigra.

Ponedeljek, 1. maja.

LJUBLJANA 12.15: Plošče. — 12.45: Dnevne vesti. — 13: Čas, plošče, borza. — 18: Salonski kvintet. — 19: Esperantsko predavanje. — 19.30: Srbohrvaščina. — 20: Prenos opere iz Beograda. Vmes napoved časa in poročila.

BEOGRAD 1215: Radio-orkester. — 15.30: Popoldanski koncert. — 19: Plošče. — 20: Prenos opere iz gledališča. — Lahka godba. — ZAGREB 12.30: Plošče. — 20: Prenos opere iz Beograda. — PRAGA 19.15: Koncert pevskega zbora. — 20.15: Spevoigra. — 22.15: Češki jazz za dva klavirja. — BRNO 19: Prenos iz Prage. — 21: Majski sprehod. — 22.15: Jazz iz Prage. — VARŠAVA 17: Klavirski koncert. — 20: Operetni večer. — 23: Godba za ples. — DUNAJ 10.30: Godba na pihala. — 11.30: Koncert dunajskih filharmonikov. — 12.50: Skladbe Joh. Straussa (jun.). — 14.40: Komorna glasba. — 16.50: Zborovsko petje. — 17.20: Leharjeva glasba. — 19.35: Orkestralen koncert. — 21.40: Wagnerjeva opera »Somrak bogov« (III. dejanje). — BERLIN 20: Praznik narodnega dela. — Lahka glasba. — KÖNIGSBERG 20: Program kakor v Berlinu. — MÜHLACKER 20: Prenos programa iz Berlina. — 22.50: Nočni koncert. — 24: Plesna glasba iz Berlina. — BUDIMPEŠTA 17: Orkestralen in pevski koncert. — 19.45: Večer madžarske glasbe. — 21.15: Koncert ciganske kapele. — 23: Lahka in plesna glasba. — RIM 17.30: Prenos koncerta iz Filharmonije. — 20.15: Dvospevi. — 22: Mešan glasbeni program.

Schroll
Od leta 1813 odlično belo platno

Slatinske tablete za hujšanje odstranijo vso preobilno tolščo in Vas napravijo vitke, mladostne in lepe.
Apoteka BAHOVEC, Ljubljana

ŠAH

Urejuje dr. Milan Vidmar

Široko šahovsko publiko zelo zanima vprašanje, ki ga čujem skoraj vsak dan: je li mogoče živeti od šaha? Posvetiti se mu popolnoma, poklicno? Živeti samo na 64ih poljih, na njih samo sejati in žeti?

Od nekdaj je šahovska sirena vlekla v svoje mreže akademsko mladino. Na visokih šolah nabira svoje novince, svoje in samo svoje mojstre. Tudi naši akademiki ljubijo šah. Odgovor na zgoraj postavljeno vprašanje je zato važen.

Poklicnih šahistov je dovolj na svetu. Vsi veliki šahovski mojstri žive samo za šah in šah jim reže kruh. Menda sem danes edina izjema med njimi, kajti tudi dr. Euwe služi baje večino svojih dohodkov s šahom.

Pred desetletji je bil šahovski poklic zaničevan. Vsi umetniški poklici so nekdaj bili zaničevani. Šahovski je najmlajši med njimi. Zato je še najpohlevnejši. Pesniki, slikarji, igralci, virtuozi so se že prikopali do zasluženega priznanja. Šahisti se boré zanj. Nedvomno celo uspešno.

Saj ni dvoma, da je umetniška igra na šahovnici plemenitejše, lepše in mnogokrat koristnejše delo nego marsikatero poslovno delo, ki prinaša denar in z njim družabni ugled. Etičnih ugovorov se šahovski poklic ne boji. Pač pa so mu še vedno nevarni materialni.

Večina velikih šahovskih mojstrov ima težko življenje. Veliki Rubinstein živi v grozni bedi. Schlechter je med vojno umrl od lakote. Stari svetovni prvak Steinitz je umrl v pomanjkanju. Lakota, beda, trpljenje so spremljevalci velikih kombinacij na šahovnici.

V preteklem stoletju je menda samo M. I. Čigorin, veliki ruski mojster, dobro živel. V Peterburgu je imel dobro plačano šahovsko rubriko, ruski klubi so skrbeli za to, da je lahko potoval po svetu in pobiral nagrade v slavo ruskega šaha. V Peterburgu je tudi imel šahovsko šolo.

Med Nemci je nekdanji prvak dr. Tarrasch dosegel varno mesto. Po vsi Nemčiji ima šahovske rubrike, ki mu donašajo kakih 2000 mark na mesec. Njegov stari prijatelj Mieses ima prav tako kot šahovski publicist visoke dohodke.

Svetovni prvak M. Aljehin se je sam ocenil na 10.000 letnih dolarjev. Njegovi dohodki pa vro večinoma iz praktične igre: turnirjev, dvobojev, simultank. Seveda piše tudi Aljehin dovolj šaha.

Capablanca je dobil od svoje domovine Kube v priznanje za šahovske uspehe naslov in plačo diplomatskega atašeja. Službe pa seveda ne vrši. Kuba je zadovoljna, da njen sin s šahom vrši uspešno propagando za njo.

Šahovske knjige, rubrike, simultanke, predavanja, šole, turnirji so dnevno delo poklicnih šahistov. Poklicnemu priznanemu mojstru donaša to delo običajno malo: kakih 5000 mesečnih dinarjev. Zgoraj opisane izjeme so na redko posejane.

Če me tedaj mlad akademik vpraša za svet, mu odgovarjam: pusti ta nežni poklic. Prešibek je še. Preveč nadarjenosti za stvar zahteva in preslabo jo plačuje. Malo zrase v vsaki generaciji velikih mojstrov, mogoče samo kakih deset. Na vsem svetu! Med njimi doseže kvečjemu trocija udobno življenje, če se popolnoma posveti šahu.

Človeštvo ne išče duhovitih stvari. Konjske dirke so ljudstvu brez primere ljubše nego šah, ker ne mučijo glave. Dvoboj boksarjev je za povprečno glavo dovolj duhovit. To se honorira. Kjer pa plačuje množica, je zaslužek obilen.

Človeštvo nerado plačuje znanost. Največji učenjaki uživajo po mnenju preprostega moža miloščino. Tudi veliki šahovski mojster je množici samo fenomen. Kdo bi mu dajal kruh za življenje? Svet je zelo materialističen, šah pa prav nič. Zato se ne razumeta preveč.

*

Naslednja preprosta študija, ki jo je v »Wiener Schachzeitung«-i priobčil L. Ehrlich, je zelo poučna. Posebno začetniku bo dobro došla. Saj mu odpira vpogled v nepričakovane skrivnosti. Nihče, ki ne pozna šaha temeljito, bi jih ne slutil.

Ehrlichova študija pa bo gotovo zanimala tudi izurjenega igralca. V končnicah je nebroj težav, ki so za praktično igro važne. Ideja, ki jo vidimo v študiji je zares za igro važna dovolj.

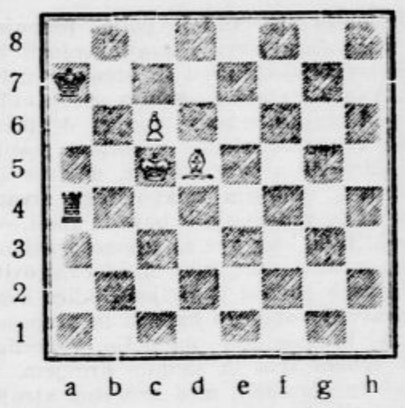

Beli: Kc5, Ld5, c6 (3 figure)
Črni: Ka7, Ta4 (2 figuri)
Beli na potezi zmaga.

Vsa moč bele vojske leži v kmetu, ki se naj prelevi v damo. Prva poteza ni dvomljiva:

1. c6—c7 . . . .

Tega nevarnega kmeta črni direktno očividno ne more zadržati. Bori se pa lahko z njim indirektno:

1. . . . . Ta4—a5+

Le na videz je to že obup. Beli mora zelo pazljivo igrati. Kar oglejte si naslednje variante:

a)
2. Kc5—d6? Ta5×d5+!
3. Kd6×d5 Ka7—b7
4. Kd5—d6 Kb7—c8
5. Kd6—c6 pat.

b)
2. Kc5—d4? Ta5×d5+! itd.

c)
2. Kc5—b4? Ta5—b5+!!
3. Kb4—c4 . . . .

po 3. Kb4×b5 je črni pat.

3. . . . . Tb5—b8!

in belemu ostane na vsak način samo premoč lovca. Torej remi.

Pravilno je le:

2. Kc5—c4! Ta5—a1

Na 2. . . . . Ta5—a4+ bi seveda sledilo 3. Kc4—b3 in beli dobi.

3. Ld5—c6 Ta1—c1+
4. Kc4—d5! . . . .

Na 4. Kc4—b5 sledi 4. . . . . Tc1—b1+ 5. Kb5—a4 Tb1—b8!

4. . . . . Tc1—d1+
5. Kd5—e6! . . . .

Kralj sme na linijo e le, če drži polje e8.

5. . . . . Td1—e1+
6. Ke6—f7! Te1—f1+
7. Kf7—g7 Tf1—g1+
8. Kg7—h8 . . . .

Končano! Na h1 je šah nemogoč.

Janko J. Šrimšek:

Konjarji

Rude je razpredel svoj načrt: »Tako bo najbolje. V štirih dneh se boste čudili. Denarja kakor peška. Samo pametno se je treba lotiti takih reči. Če bi bil v ugodnih prilikah imel vsaj po par tisočakov začetnega kapitala na razpolago, ne bi danes visel na očetovih plečih in stroških.«

»Kaj jaz tudi?« se je vmešal najmlajši brat Francek.

»Molči in spat se poberi, da ne bodo oče jutri godrnjali in nas zmerjali z nočnimi ujedami! — Dolfe, kavo zavri! Daj mi cigareto, Janko! — Česa vam tu ni bilo naprodaj! Za slepe cene! Čaj, kava, riž, petrolej, rum, sladkor, konjak, moka, saharin, tobak, olje, sardine. — No vrag je to! Vsakdo zahteva gotove novce. Na dlan mu jih odštej, z robo pa potlej gospodari kakor veš in znaš. Poznal sem v Šiški šoferja. Pri čaši piva sva sedela pri Keršiču in mi je ponujal: »Cel vagon, ako hočeš! Bencina. Prodaš ga za petrolej. Celo lepše in svetleje gori. Kraji in sela onstran Borovniškega klanca: Begunje, Kozljek, Cerknica, Grahovo, Mlaka Dolnje in Gornje Jezero, Žirovnica, Sv. Vid se stepo za njega. Dam ti ga po sedem, tudi po šest kron liter, ki si moj človek. Ampak — na rovaš niti kap'je. Po trinajst do sedemnajst ga prodaš. In to ti je zaslužek s sto odstotki in več!« — E-ej! Jaz revček pa gospodar vsega skupaj dveh bankovcev po petdeset kron! In še ta dva krivo žigosana. Poglejte! S tisoč osem sto kronami, recimo, bi bil po šest vze' tri sto litrov in prodal za štiri tisoč pet sto. Te štiri in pol tisočaka bi bil v drugič zatržil. Sedem sto petdeset litrov. Zopet vzemimo prodajo po petnajst kron. Iznosi gotovih enajst tisoč in več. Ponovite trgovino še nekajkrat in čistih sto do sto petdeset zelencev bi bilo pod streho — — Ali razumete, otročički, mojo povest? — To je bencin! Kje je druga roba, ki se prodaja brez znoja z dobičkom dve sto, tri sto procentov!«

Rude nas je navdušeno pogledal drugega za drugim, mi trije pa smo razgretih glav čečkali s svinčniki vsak po svojem papirju in računali — računali — —

»Popolnoma točno!« je potrdil Gustelj. »Ampak, koliko bi potrebovali za prvo silo?«

»Najmanj dva do tri tisočake!«

»Toliko?« sem se zanesel. »Saj konji niso tako dragi. Za nekaj sto kronic se dobi par. Sam veš, kako so ljudje prišli do njih. Vsak bi se mrhovine rad iznebil. Zima je. Sena ni. Do paše je daleč.«

»Vse to je resnica,« je prikimal Rude. »Toda rečem ti, da bomo lahko veseli, ako nam hribovci ne bodo delali zgage. Ker vsi ti vojaški konji so ostali po dolinskih vaseh ob glavni cesti, medtem ko višji kraji komaj čakajo, da se tudi oni okoristijo. Ali ne govorim prav?«

»Aha!« je udaril Gustelj. »Je! Zadnji čas je, da se podvizamo. Če smo že dvakrat bili bedaki, bodimo vsaj v tretje pametnejši.«

»Kako: dvakrat?«

»Lahko bi si bili konj nabrali zastonj, kolikor bi bili hoteli, ko so se soške vojske vračale. Po vseh njivah jih je bilo na preostanek, po vseh vaških kotih so se potikali. Vsak mu'ec jih je imel po troje. Burke smo uganjali z ubogimi živalmi, sedaj ,ko jih potrebujemo, jih ni. In v drugič oni dan, ko jih je pred Kopitarjevo gostilno vojaška komisija prodajala. Tako ti je to, če si pri rojstvu padel na trdo. Kadar se ti sreča sama ponuja, jo pehaš od sebe. Pozneje se cmeriš. Ako nam še sedaj v Starem trgu izpodleti, se ne lotim ničesar več.«

»Ne bo! Verjemite mi, da ne!« je krepil Rude. »Le denarja — denarja — in še enkrat: denarja mi dajte!«

»Denarja, da! Denarja!«

»Poglejmo!« je rekel Gustelj in počasi potegnil iz žepa oguljeno listnico. Zasukal se je na sedežu tako, da nam je obračal hrbet in nismo mogli videti, kaj skriva v njej. Ganljivo skrbno je brskal po predalčkih, slinil prste in zamišljeno prešteval: »Ena — dve — tri! Hudič! Zgončeva Ivanka me je upilila za krono. Izpil sem tri četrtinke. Vino je po šestnajst. Vze'a mi je iz dvajsetaka trinajst kron.«

Vrgel je na mizo tri razcefrane desetkronače, štiri fotografije in šop ljubavnih pisem in kart: slike in dopisovanje z nežnim spolom, ki je bil z njim v zvezah denarnih in — onga— v zadnjih vojnih mesecih. Ker moj Gustelj, brat, je bil velik babjek pred Gospodom že tiste dni.

»No?« ga je pogledal Rude.

Toliko in prevrtanega ne več!« je Gustelj menil pobito in pljunil na one tri bankovce. »Pisal pa bom Miciki in Fani, še bolje — brzojavim jima jutri zjutraj, da nujno potrebujem; da sem v zagati; bolan; magari za svoj lastni pogreb bom zahteval. Najkasneje v petih dneh bom premogel osem sto do tisoč kron.«

»Trideset kron? To za voz ni dosti!« je zavrgel Rude. »Novci morajo biti do popoludnevnem. Slišal si, kako je občinski Janez razglasil v nedeljo pod lipo. Prodaja se vrši v četrtek dopoldne, danes je torek. — Koliko imaš ti?« je pobaral Dolfeta.

Dolfe je postavil na mizo štiri ogromne posode s črno kavo, nam postregel s svežim zavojčkom tobaka in zažvenkljal s povežnjem ključev. Pomenljivo nam je pomežiknil, pa rahlo in previdno, da ne bi prebudil očeta v izbi, izvlekel izpod postelje zabojček, kamor je zaklepal svoje skrivnosti.

»Nekoliko več že kakor oni —« je s palcem čez ramo pokazal na Gustlja. »Milijonar še nisem, ali bo že Bog tudi to dal. Mlad sem še —«

Iz knjige, zavite v materino ruto in povezane in zavezljane v platneno vrečico, ki se je bila našla v mojem nahrbtniku, ko sem se vrnil iz kasarne, je potegnil štiri zložene in lepo zlikane stokronske bankovce. »To je moje premoženje. Na njegov račun se pri mami zadolžim še za štiri takele krpe. In bo vsega osem sto. Bo zadostovalo?«

»Za tebe v vsakem oziru. Tvoje gmotno stanje popolnoma odgovarja zahtevam našega akcionarskega društva,« je razsodil Rude, si zavil smodčico in srknil požirek črne blojdre iz trebušatega lončka.

»Jaz imam dve kroni,« je dejal Francek. »Dal vam jih bom. Samo ne ogoljufajte me. Vrniti mi boste morali. Obresti ne zahtevam in zaslužka tudi ne.«

»Spat, muha, sem ti rekel. Če ne —«.

Pri dogorevajoči sveči smo izpili kavo in do pike natančno ugotovili stanje našega kapitala in še to, za koliko bo treba potrkati pri tej ali oni dobri dušici za posojilo.

Ko smo s cigaretami v ustih po dvoje in dvoje legali v dve postelji, je barometer za drugi dan osorej prerokoval naslednje denarne prilike: dva tisoč šest sto kron, če pojde vse po sreči; dva tisoč dve sto, ako se kje v svojih upih ne urežemo; v najslabšem slučaju gotovil dva tisoč kron, ki jih zberemo sami iz lastnih moči — — —

★

Dolfe je ostal mož beseda. Prav za prav se je mati omehčala, ko nas je videla tako pogumne in podjetne. Po dolgem prerekanju in beračenju vseh štirih — Francka, petega ne omenim — je iz škrinje prinesla pet posva jkanih stotakov in nam jih drhtečih rok zaupala pod poroštvom Rudolfove nedeljske suknje. Dolfetove pištole in Gustljevih potrdil o oddanih priporočenih pismih za Fani in Miciko. Sam je v naglici in napol zastonj prodal Bekševemu Francetu par novih čevljev, kupljenih od postojnskih tihotapcev, za tri sto kron. Rude

Prvi maj

Ozelenela sta gozd in polje, prepojena in spočita, silna v svoji svežosti in moči izvabljata starcu in otroku smehljaj. Vsa z zlatom rastočega sonca oblita, pod sinjim nebom opojno dehteča, odeta v svetlo zeleni, z rožami posuti pajčolan, silita tebe, kmet, delavec in meščan k češčenju zmagovitega stvarstva, ki te vzpodbuja k boju in rasti. — K boju tam, kjer gre za zmago pravične misli, k rasti tam, kjer si že zmagovit.

Od vseh povsod ti življenje kliče svoj pozdrav. Osvobojeno hudega in prebujeno naj te spominja na polju, v gozdu, med vinsko trto in sadnim drevjem, v hribih in planinah, med brnečimi stroji, ob bijočih transmisijah, v globokih rovih, pred počivajočimi rudniki in tovarnami ČASA, ki zahteva od tebe skrajnih žrtev, da vstaneš ti in tvoj rod nekoč v svojem ustvarjanju ž njim zmagovit.

Prvi maj!

Zdaj pa zdaj zavejejo še mrzle sape, po hribih se tu pa tam blišči še sneg. Ali škrjanček prepeva v bukovju nemoteno pesem v razkošje poletja hiteče pomladi. V njegovi pesmi ni slabosti, ni dvoma. V zboru tovarišev in tovarišic se veseli kipečih sil okrog sebe v skrbi za svoj rod. Nič manjši ni od orla v tem hotenju.

Pomlad slavi praznik svojih sil. Dela in zmage.

Plug počiva.

Srp in kosa sta na brusu.

Prvi maj!

Veselja čas. — Tudi danes, v tem razbitem, samega sebe iščočem času, ko množice po vsej Evropi manifestirajo delo svojih rok in uma z mrkimi obrazi, iz katerih gleda obup.

Za vse milijone brezposelnih praznik vere v bodočnost, praznik spominov na preteklost.

To je siromakov prvi maj.

In mi vsi, zavedajoči se sil svojega dela in poslanstva v svetu, polni volje dati vse, kar zmoreta dobrega um in telo, slavimo prvi maj kot vsakoleten opomin, kot praznik večno zmagovitega stvarstva, da vztrajamo v svojem boju za človekove in narodove pravice proti vsem, ki jim je mrak sedanjega časa dobrodošel ščit za njihovo nečlovečnost.

Naj nam je ta dan slavje naše k soncu stremeče misli, našega hotenja: dati človeku človeške pravice.

In uresničimo besede velikega voditelja češkega naroda T. G. Masaryka:

T r u d i m o s e, d a m e d n a m i n e b o b e r a č a !

Potem pride človeštvo do svoje pomladi, ko bo prvi maj slehernemu praznik dela in plačila.

Orji! Brat!

Lopar na Rabu

Obmorski raj velike bodočnosti — Idila in Sahara — Slovenske gradbe in še kaj

Sušak se je dramil iz spanja ter se otresal objemov lepe pomladne noči. Morje je ležalo liki zrcalo gladko in čisto. Parnik »Senj« se je pripravljal za odhod. Na njem je bilo mnogo potnikov, kako ne — tik pred velikonočnimi prazniki. Do minute točno, kakor je označeno v voznem redu, smo zapustili sušaško luko, in »Senj« je začel elegantno rezati morsko površino. Na krovu me je seznanil uslužni gospod kapetan parnika s sopotnikom inženjerjem Franjom Dedkom, ki gradi sedaj na Karadjordjevem pristanišču na Sušaku velika carinska skladišča. Oba sva bila namenjena na otok Rab. On poslovno, jaz pa z namenom, da spoznam tiste kraje, o katerih sem že toliko lepega slišal in čital. Vožnja je bila divna. V prijetnem razgovoru z gospodom kapetanom in inženjerjem mi je čas naglo bežal. Zadivljen od lepote v pomladnem solncu se kopajočih krajev Kraljevice, Crikvenice, Selc, Novega in Senja sem užival z dušo, polno tistega miru in harmonije, ki jo more ustvariti samo večno, skrivnostno morje.

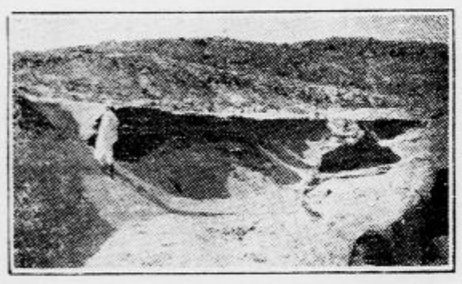

Ko je zapuščal parnik luko v Baški, in smo sedli v obednici za mizo, ki je bila pripravljena za obed, mi je predlagal g. inženjer Dedek, da spremenim v toliko svoj potni načrt, da izstopim z njim na zadnji pristaniški postaji pred Rabom, in sicer v Loparju, saj mi to ne bo žal. Omenil mi je, da skrivajo otoki našega Jadrana še mnogo naravnih čudes, ki so — žal — javnosti popolnoma neznana, ker vabi reklama samo v konvencionalna letovišča in gredo tako legije obiskovalcev našega Jadrana mimo teh skrivnosti, ker jih morda namenoma nihče nanje ne opozori. To je zbudilo mojo radovednost, zato sem rade volje sprejel predlog g. inženjerja ter se z njim izkrcal v loparskem zalivu. Že zaliv sam mi je nudil nekaj posebnega. Nismo se izkrcali iz parobroda na obalo, ker se parobrod zaradi plitkosti morja ne more popolnoma približati, temveč sredi zaliva smo stopili v majhno ribiško barko, ki nas je pripeljala do obale pred lični pension »Sonja«. Iz odprtih, od solnca obsevanih oken prvega nadstropja so se razlegali zvoki klavirja: Carmen. To je bil prvi pozdrav. Vsa okolica ni nudila tiste običajne slike naših jadranskih otokov, na katero smo vajeni. Če ne bi vedel, da sem na otoku Rabu in ne bi slišal akordov klavirja, bi mislil, da se nahajam tam daleč na vzhodu v vrtu Getzemanskem. Okrog in okrog so se razprostirali divni gaji, ki so me s svojo bujno in nenavadno vegetacijo naravnost zadivili.

Po črni kavi sva se napotila na sprehod po otoku. Gospod inženjer je prevzel vlogo cicerona. Pot naju je vodila ob vrtu pensiona navkreber do lične, z olivnim gozdičem obdane cerkvice, od tam dalje pa v borov gozdič, do med bujnim zelenjem skrite majhne vile, ki je last profesorja Miličevića iz Beograda. Od tam sva šla naprej po gozdiču ter prišla na skrajno zapadno stran otoka na lepo ravnico, vrh iz morja se dvigajočih pečin ter je krog in krog obdana z borovci. Na tej ravnici si postavija sedaj ljubljanski zobozdravnik dr. Puher svoj dom za letovanje. Zavidam ga. Ne toliko zaradi tistega, z vso udobnostjo in obenem preprostostjo urejenega domovanja, ki mu ga gradi g. inž. Dedek, temveč bolj zaradi divote tistega kraja in pa nebeškega miru, ki počiva nad njim. Predstavljajte si samo visoko nad morjem ležečo ravnico, posejano z borovci. Sredi te ravnice majhen, bel dom, od katerega vodi steza do morja na lepo plažo in do pečin, ki so kakor nalašč pripravljene za sončenje. Morje, gozdič, neprecenljiva samota, nebeški mir. Nobenih kavarn, gramofonov, radijev, pižam in razkošnih toalet, nobenih obiskov, razen tistih, ki si jih sam želiš. Ob štirih zjutraj te budi iz borovih in olivnih gajev petje ptic, zvečer te pa uspava tak mir, kakor da je sam Bog položil svojo sveto roko na tvojo, od južnega solnca razgreto glavo.

Takih krajev in domov je še več na tem otoku. Tam ob morski plaži se sveti iz zelenih gajev lepa vila »Haus am Meer«, last neke profesorice iz Gradca. Še naprej, obdano z eksotičnim vrtom, gleda prijazno v morje letovišče nekega odvetnika iz Kufsteina na Tirolskem. Še mnogo drugih že kupljenih parcel okraj obale pa čaka, da se bodo začele graditi na njih vile. Takoj za pensionom »Sonja« leži velika parcela, na kateri namerava graditi ljubljanski arhitekt O. velik, moderen hotel.

Po popoldanski malici v pensionu »Sonji«, pri kateri nama je bila tovarišica vzgojiteljica loparske mladine, prijazna gospodična učiteljica, katere sviranje na klavirju naju je prvo pozdravilo ob prihodu na otok, sva se napotila na drugo stran, kjer leži mesto Lopar s svojimi ličnimi hišicami in dvema čednima hoteloma. Srečavala sva črno oblečene žene, ki so nosile na ramah v lesenih, našim »neškam« podobnih posodah material za gradbo pota ob morju, ki ga gradi ljudstvo samo. Drugi prebivalci zopet so delali na polju in vrtovih, ker pomlad je silila iz zemlje in pošiljala poljube iz čudovito modrega neba.

Radoveden, kam me bo peljal gospod inženjer, sem stopal ob njegovi strani, ko sva se vzpenjala na grič, ki je ves posejan z njivami, vrtovi in vinogradi. Na vrhu tega griča se nama je odprl razgled na drugo stran polotoka, ki nudi prejšnji povsem nasprotno sliko. Tu se nehajo olivni in borovi gaji. Tu se začenja tisto, kar je videl le majhen odstotek vseh tisočerih in tisočerih obiskovalcev Raba. Narava je ustvarila v tej dolini velik kos saharske puščave, ki jo jesensko deževje odnaša v morje in jo pomladna burja zopet napolni z najfinejšim peskom, ki pokriva vso dolino v mogočnih valovih kakor v pravi Sahari. Ta fenomen me je očaral in šele pri pogledu na mogočno morje peska ob obali, ki tvori najidealnejšo plažo edinstveno na vsem Jadranu, mi je postalo razumljivo, da se tu naseljujejo ljudje od blizu in daleč.

Uro daleč sva se spuščala po saharski dolini, po mehki mivki do morja. Gospod inženjer je kot poslovni človek takoj preračunal, koliko milijonov kubičnih metrov najidealnejše mivke pokriva to dolino. Prišel je do zaključka da gre vrednost te mivke, če bi se nahajala na Sušaku, Ljubljani ali Zagrebu in bi se porabljala v gradbene svrhe, v stotine milijonov. Jaz pa sem zagledal v tej lepi puščavi fato morgano. Na skalovju in pečinah, s katerimi je obdana saharska dolina, sem uzrl celo mesto modernih hotelov, pensionov, sanatorijev, vil in razkošnih restavracij. Po plaži v dolini sem pa videl solnčiti se tisoče in tisoče gostov in slišal razgovore Angležev, Američanov, Francozov, Špancev, Čehov in Nemcev. To zasanjano sliko bodočnosti mi je razdrl gospod inženjer z opombo da je že čas, da se vrneva, ker solnce se je že spustilo v morje nad Saharo so pa legle črne sence, ki so jo delale še bolj divjo in romantično. Po stezi med pečinami sva se vzpela zopet do ravnice, raz katero sva se spustila v mesto Lopar in od tam do pensiona »Sonja«, kjer je znova pel klavir.

Pri večerji so nama drugovali lastnik »Sonje« gospod Čepernić, njegova hčerka, ki je učiteljica v Loparju, in nekaj gostov, ki so že prišli na velikonočni odmor. Razgovor nam je tekel prijetno v sanjah o lepi bodočnosti romantičnega Loparja, ki čaka kot Trnjulčica, da pride princ in jo zbudi iz pozabljenja, nepoznanja in morda tudi krivičnega omalovaževanja. Lopar! Princi že prihajajo in si grade vile. Lopar vstaja in je na potu k razvitku do ameriške Floride.

Drugo jutro zgodaj smo se ločili. Ko sem stopal po kamniti stezi proti mestu Rabu, ki leži za gričem na drugi strani Loparja, mi je bilo mehko v duši; videl sem že lepe kraje, toda na Loparju bi ostal najrajši.

A. Z.

Škorec in škrjanec

Ko so nas v jeseni zapustili že prav vsi pevci in selilci in odleteli v toplejše južne kraje, ki jim nudijo tudi v zimski dobi primerne mehke in tečne hrane, se škorci in škrjanci še vedno potikajo po naši deželi. Očitno niso tako občutljivi napram jesenskemu vremenu, njegovim meglam, burjam in nalivom. Tudi njihovi želodčki ne odpovedo takoj, kakor hitro bi zmanjkalo žuželk, ličink in črvičev. V oktobru včasih šele v novembru se zbero v velike jate in se črez noč prizgube v južne predele Evrope ali pa celo čez morje v Afriko. Nekateri škorci pa so se sploh že tako utrdili, da jim tudi naša zima ne škoduje huje nego drugim pticam, in tako prebijejo hude zimske čase kar pri nas. Kakor hitro pa se je najhujši naval zime pomiril, komaj da se prikažejo prve kopne ledine in pomladansko solnce le količkaj prisije topleje, že so zopet med nami, škorci na vrtovih v sadnem drevju, ob vinogradih v visokih jagnedih, škrjančki pa na njivah, na travnikih, na poljskih ogonih, v brazdah, v razorih, na vzarah ter v prostem, odprtem zračnem prostoru pod sinjim nebom.

Skoro istočasno se vračajo, skoro istočasno nas zapuščajo škorci in škrjanci, in vendar so si med sabo popolnoma različni skoro prav v vsem.

Škorci se kakor kosi, ki so jim po velikosti zelo podobni, zelo radi drže naših domov, naših vrtov, mestnih in podeželskih drevoredov, zlasti pa drevesnih nasadov in sadovnjakov blizu vinogradov. Ko se vrnejo v prvi pomladi, posedajo cele ure, kramljaje in čebljaje, na najvišjih in najtanjših vejicah golih dreves. Samci imajo tedaj rumene kljune kakor kosi, perje pa se jim tedaj svetlika v solncu kovinastomodro, kakor da bi še nosili tople žametaste kožuščke. Na visokih zračnih vejicah se zibljejo, grejejo, skakljajo in presedajo; ozirajo se in obletavajo škorčnike, ki so jih jim na novo pripravili ali pa popravili in osnažili skrbni gospodarji; potem zopet dopadljivo gledajo dekleta in mladeniče, ki obdelujejo vinograd; v njem in v bližnji črešnji bodo za nje dozorevali najslajši in najokusnejši prigrizki. Zato veselo žvižgajo in piskajo, pa naglas kličejo kopačem v vinogradu: »Vi, Vi, juhu, juhu, Vi, Vi.« Ko so se naveličali, se spuste na bližnji travnik; precej visoke noge imajo; z njimi stopicajo smešno, čudaško dostojanstveno sem in tja, pripogibajo pri tem venomer glave, kakor da bi delali drug drugemu in samci samicam kavalirske poklone, zraven pa stikajo v pozneji pomladi po črvih, škodljivih žuželkah, zlasti pa po gosenicah. To njihovo koristno početje daleko odtehta ono škodo, ki jo zagrešijo, če odkljujejo včasih res precej rudečih zrelih sadov v črešnji ali grozdov v vinogradu.

Škrjanček pa je pravi in glavni ptič-pevec našega širnega polja, njegovih razorov, ogonov in vzar; je pravi ptič-pevec solnčnega, zračnega in jasnega nebesnega svoda, ki se nad njim boči mogočno in veličastno. Na Koroškem in v Prekmurju ga imenujejo tudi goliber in koroška narodna pravi:

»Zdaj goliber v zrak zleti
in se tudi veseli;
stvarniku prepeva čast,
kteri daje zemlji rast.«

Kadar skaklja po brazdah ali pa sedi mirno v strnišču na polju, ga ne opaziš; prstenorjavo perje ga ne izda, saj je ravno takšne barve kakor tla, po katerih se giblje. V zgodnji pomladi je zanj dobro vsakovrstno semenje, ki ga pobira po njivah; nič se mu ne udira pri tem delu v mehki zemlji. Zato ima dolge prste in kremplje, na nazaj obrnjenem prstu nosi celo dolgo in močno ostrogo to mu povečava podporno ploskev, da lahko stopa tudi po zrahljani zemlji. Nič ne poseda kakor škorec po drevesih; poljska tla so njegovo torišče. V razoru si sam napravi gnezdo. S kremplji si izgrebe plitvo jamico, jo nastelje z bilkami in koreninicami, da niti gnezda niti jajčec ne moreš ločiti od prstene okolice. Kar je ribi voda, to je njemu neskončni zračni prostor, ki sega gori do sinjega nebesnega svoda. S tal se dvigne samec, zdaj tu, zdaj tam, drug za drugim. V velikih krogih leta in se dviga više in više; gostoli in žvrgoli tako iskreno, glasno in jasno, da ti sega do srca. Ozreš se za njim, pa ga ne vidiš več; v takke sinje višave se je povzpel; samo njegov slavospev, ki ga še vedno čuješ, izdaja mesto, kjer leta. Začne se spuščati niže; z njim njegova pesem. Kmalu se prikaže sam; z vrtoglavih višav pada v lokih počasi niže, še vedno gostoleč in žvrgoleč; naenkrat zgane peruti in pade kakor kamen na zemljo. V življenju naših ptic ni kmalu lepšega prizora, kakor je tak pomladanski škrjančev polet in njegovo žvrgolenje. Lepo pravi o njem koroška:

»Škrjanček se vzdiguje, se solnca veseljuče,
ker pride kmet orat, pšenico sejat.
Škrjanček se vzdiguje, se s kosci veseljuje,
ker lepo pojejo in si kose brusijo.«

Škorec pa, tako rekoč njegov sopotnik, pa bi rad pel; rad poje, pa kaj, ko zna od doma samo piskati, žvižgati in klicati; svoje lastne pesmi in melodije pa nima. Pač pa ima dober posluh in si kmalu zapomni tuje napeve, če niso predolgi, pa naj jih čuje od drugih ptic ali od ljudi; rad jih posnema in s tem razodeva resno prizadevanje, da bi v petju napredoval. In če čuje stalno ista zarjavela vrata škripati ali isti mlinček ropotati, se takoj potrudi, da tudi to škripanje in ropotanje obdrži v spominu in ga skuša posnemati. Pridruži se dobrim in priznanim pevcem, da bi se od njih naučil lepših pesmi in bi jih v petju celo dosegel. Mnogo si prizadeva in se trudi revež. Pa kaj, ko ga ponosni in samozavestni pevci hitro spoznajo, se razsrdijo, ker se štuli med nje in kvari njihovo petje, pa ga preziraje in zaničujejo, dokler se sam ne skrije v košato krošnjo, v kateri visi njegova hišica-valilnica. Škorčevka opravlja svoje delo in vali. Ko dozore črešnje, samec še vedno kliče svoj: »Juhu, juhu, juhé« nizko, skrivši in potuhnjeno leta na sosedov vrt, tam kljuje in pokuša najdebelejše in najsočnejše črešnje, pa zgine zopet prav kakor tat, ki si je v svesti svojega grešnega dejanja. Pa če ga pri tem delu zalezuješ, se ne bo več izdal s svojim: »Vi, Vi,« temveč se bo potuhnil in skrit v košati krošnji vrtal črešnje; škrjanček samec pa bo še vedno visoko nad poljem v sinjih višavah žvrgolel in pel svojo prosto in odkritosrčno pesem.

Med neštetimi ponesrečenci

Jutrovega nezgodnega zavarovanja ni bilo niti enega, kjer bi od Zavarovalnice »Triglav« izplačana zavarovana vsota po Din 10.000.— ne pomenila za preostale veliko, če ne vsega. Naročite »Jutro«, zagotovite svojcem podporo.

Zlogovnica

Iz naslednjih 93 zlogov:

a, a, a, a, al, al, augs, ba, bij, br, burg, ce, davs, deb, der, draš, du, e, e, er, gal, gaz, gned, go, gov, grad, hla, ho, hra, hru, i, i, ja, jag, je, je, jo, ka, kle, ko, ko, koš, la, lek, li, liv, lja, lub, lus, ma, ma, na, nas, ni, nis, nje, nje, noč, nog, o, o, o, o, par, pe, pec, pij, pol, ra, re, re, ri, rie, ru, sal, san, sip, so, sta, sto, ška, taj, tev, ti, ti, to, tros, tu, ver, vo, vo, vrah, zak je sestaviti 41 besed s pomenom: 1. francoska kolonija v Afriki, 2. lesni odpadki pri sekanju, 3. posel, 4. del voza, 5. krilati konj, 6. Dvořakova opera, 7. svetopisemska oseba, 8. sadno drevo, 9. rusko-mongolsko mejno gorstvo, 10. drevo, 11. evropski kralj, 12. goba, 13. rastlina, 14. cremonska rodbina izdelovalcev goslí v 16. in 17. stoletju, 15. vrsta perutnine, 16. prehodne v dan, 17. skorja, 18. južni morski ptič, 19. zacelj̑ena rana, 20. moško krstno ime, 21. medmet, 22. močan dež, 23. mladič domače živali, 24. redka zemlja, 25. slovenski skladatelj madrigalov, 26. poljsko delo in reka v Afriki, 27. ptič, 28. posoda, 29. mamilo, 30. italijanski slikar iz dobe baroka, 31. drevo, 32. greh, 33. gora pesnikov, 34. del glave, 35. mesto v Nemčiji, 36. noga majhnega velikana, gora v Rodopah, 38. Krpanov nasprotnik, 39. jezero v Severni Ameriki, 40. vrsta stonoge, 41. hunski kralj. Prve in poslednje črke od zgoraj navzdol dajo kitico iz Župančičeve pesmi.

je od nekod dovlekel šop bankovcev. Ravno tako Gustelj, ki se je zraven tega pogodil še s Trebčevim Vencljem, da nas za šestdeset kron potegne do Starega trga in nazaj. Z eno besedo: ko smo v sredo zvečer sedeli za mizo pod jaslicami v Zgončevi kuhinji, smo bili oboroženi — kaj zato, četudi samo za nekaj ur — z okroglo vsoto treh tisočakov.

Gostilničar Andrej se je sicer muzal in zbijal neslanosti, ko smo se mu zaupali in ga prosili za svet. Ali nam je vendarle na dolgo in široko razlagal iz katekizma o konjskih barantijah vsa ona obširna in zapletena poglavja, ki govore o spoznavanju nog, repa in zob in oči, o poštatljivosti, smrkavosti, garjah, ušeh in drugih malih in cesarskih tadlih. »Ampak — računajmo — računajmo — kaj bi vam govoril! Za take posle vi niste in niste!« je konča', zapiraje vrata za nami in nam po vrsti prijateljski segel v roke. »Računajmo — da morebiti res kaj kupite. Dosti prida živinče, stavim, da ne bo. Ali bo šepasto ali brljavo. Najbrž oboje v eni torbi. Pa brez zamere, no, in — računajmo — lahko noč!«

Iz oblačnega večera je priletela črna skrb in se kakor cent težka mora zavalila na četvero src. Ali ko smo se spet zvrstili okrog brleče leščerbe v domači kuhinji, pregledovali in z željnimi prsti tipali one svilnato šušteče plave stotake; ko je Dolfe postavil pred vsakega porcijon črne kave in smo potonili v srebrne oblake tobakovega dima; ko je Rude smehljaje izdal zadnja povelja in nasvete, so se znova zjasnila zmedena lica, razbistrile so se žalostne oči.

»Jutri zvečer, ko jih priženemo — vsaj dva, če ne tri — privezane z vsake strani samca, zavriskamo na Peščeniku, da bo odmevalo vse doli do Vidma in Sv. Roka. V petek zjutraj z njimi, s konjički, čez Borovniško goro v Ljubljano. Pri Figovcu jih postavimo na dvorišče in kupci se bodo za njih zlasali. Dalmatinci in Bosanci in Hrvajte. Ako ne zaslužimo treh tisočakov, mi v soboto razbijte nos!« —

★

V četrtek je deževalo. Izpod nizkega neba je žuborelo v gostih nitih, ki so se skozi obleko prebijale do same žive kože. Javorniki so bili zagrnjeni v sivino, nad jezerom se je vlačila megla in Slivnica se je kadila, kakor da tli za Hrenovo žago grmada sirovega dračja.

»Slabo vreme in slab dan smo izbra'i,« je godrnjal Trebčev Vencelj, zakomotan v star soldaški plašč in je nevoljno stopical okrog težkega samca in konj. »Najrajši bi obrnil in pognal nazaj v hlev!«

»Slab začetek — dober konec!« je tolažil Rude in se popel na voz. »Nič ne maraj, Vencelj! Zvečer ga stresemo pri Žumrovih pet litrov. No sedaj pot pod noge. Šest je. Do Starega trga je tri ure. Kaj se ti obiraš kakor mokra kavka v vreči?« je vrgel meni. »Imaš vse s seboj?«

»Imam. — Vencelj, poženi v imenu božjem!«

Vencelj je čemerno pripovedoval, kako je večer še daleč, ampak je Rude obljubil, da na Bloški polici toliko ustavimo, da si bodo konji oddahnili in mi najdemo mokrote, ki bo prijetnejša od deževnice. »Raztrgalo se bo in prenehalo,« se je ozrl na nebo. »Še sonca dobimo, preden bomo nad Žirovnico. Čisto gotovo, pravim —«.

Tesneje smo pritegnili debele odeje okrog nog in jih podvili pod sedeže. Spustili krajevce na klobukih. Bič je tlesknil po konjskih rebrih. Kobilici sta potegnili in vseh šest: mrhi, samec Vencija in naju dva z bratom je vzelo predpomladno jutro — —

Točno ob devetih dopoldne se je voziček ustavil v Starem trgu pred gostilno, kjer se je — po oklicu občinskega Janeza — morala vršiti konjska dražba.

★

»Preklet' mački! Vš—šc! Vš—šc! Ali ne greste? Kam vas vrag nosi ravno pod tistole klop in mizo. Dajte jima mir! Kaj ne vidite, da sta oba trudna in bolna? Vš—šc!«

V petek zjutraj je Zgončev Andrej, gostilničar, z brezovo metlo rogovolil po veliki pivski sobi okrog peči, pod mizami, pod stoli. Zgončeva mama je stala v kuhinjskih vratih, natakarica Ivanka je slonela na velikih, onih na hodnik. In vsi trije so od smeha jokali.

»Nehaj! Prosim te, Andrej, nehaj! Mrena mi poči v trebuhu. Glava me boli. — Prosim te —«.

»Gospodar, dosti je! Gospodar!« je hlipala Ivanka.

»Všš—ššc!« je gospodar še bolj raztegnil in loputnil po okrogli mizi v kotu. »O—o! Dobro jutro — računajmo — gospoda! Dober dan, konjarji! Ne zamerita! Mačke bi, računajmo — rad pregnal —. Sem vaju vznemiril? Prebudil? Ne jezita se! Devet je minilo. Bi ostala, računajmo —«.

Rude, glavo zložena na prekrižanih rokah, je hripavo zaprosil: »Vode!«, se zravnal s pleči, omahnil vznak na zid za seboj: »Go-o-ri!« in smrčal dalje.

»Takoj, takoj! Ivanka, poklici hlapca. Poln škaf naj prinese z vodnjaka. Sveže. In z nogami naj natlači, da ne bi zmanjkalo. Zvrhano mero reci!« je Andrej mokrih lic zapovedal v krčih se zvijajoči natakarici.

Poribal sem oči, premaknil se na sedežu in zaječal: »Čaja s citrono mi dajte! in steklenico piva —«.

»Da! Veliki lonec pristavi, stara! Pivo lahko takoj zliješ v čaj. Najprej vroče, za vročim hladno — ne velja. Še obisti bi si — računajmo — prehladil. Vse skupaj naenkrat! Podrobljeno!«

»Kaj je, Andrej? Vi ste?« sem se razgledal po izbi. »Doma smo?«

»Planka! — Ho-o! — Vseh devet! Vseh devet!« je v srcu menil Rude.

»Že od snoči. Od polnoči!« je odgovoril Andrej. »Vencelj vaju je zložil. Naš Tone je pomagal. Sem dejal, da ste si vsi trije polomili roke in noge. Taki ste bili. Prave vinske brente —«. Iz omare je vzel zelenko z žganjico in tri šilca. Natočil dve čaši kisle vode. »Menda se ne boste branili. V pajdašiji izpijemo vsaki eno za srečen likof. Ne bo škodilo. Računajmo — na zdravje naše in konjsko —. No, ne boste? Prijatelji smo. Učil sem vas, kako se konji kupujejo. Nič ne bom računal. Na zdravje!«

Z ledeno mrzlimi prsti sem zlil žganje v suhi golt. Poplahnil ga s kiselico. O, glej! V glavi se je zasvetlikalo. Zdanilo se. Počasi. Pa hitreje. Vse hitreje. Kakor izza daljnih visokih gora. Nekakšno bleščeče okno se je v možganih odpiralo na stežaj. Resničnost in resnica sta potrkala na otopelo čelo. »Še enkrat, Andrej!« sem se napol iztreznjen vrgel na noge. »Tako! — Rude! Zbudi se! Vstani!« sem stresel brata za vrat. »Rude, vstani!«

»A?« je vzdihnil Rude. »Postavi, smrkavec!«

»Je že postavljeno! Kar vrzite!« se je reglja! Andrej in tudi sebi napolnil drugo šilce. »Bova oba naenkrat? Ho-o-ruk! Spet vseh devet!«

»Hudiča!« je momljal Rude. »Goljufate!«

»O ne! Čisto nič! Poštena roba je to. Naravna slivovka. Sam sem jo žgal. Na zdravje, Rude!«

Rude je zaprtih vek posegel za kozarčkom. Spavaje ga je pritresel do ust. Zaletelo se mu je, da je ves zaripel v obraz. »Vo—de!«

»Na!« sem mu porinil čašo z vodo v pest. »Tu imaš! Pij! Pa domov!«

»Domov? Nikoli! Kje je Vencelj? Čez pol ure, ko bo partija končana — naj zaprže —«.

»Strela božja, strezni se! Stajaj se! Rude!«

ZA HIŠO IN VRT

za cesto in šport

VICTORIA

platneni čevlji z gumi podplatom v beli in sivi barvi.

Ugodna fazona, trpežni podplati, porozno.

POPULARNE CENE:

22—27	28—34	35—41	42—46
24.—	**28.—**	**34.—**	**40.—**

DOMAČ IZDELEK — Na podplatu zašč. znak

1894 WIMPASSING Ges. m. b. H.

Dobi se v vseh trgovinah čevljev, a na veliko pri SEMPERIT, Zagreb, Pošt. pretinac 102 5279

Kmetijski vestnik

Poletno negovanje breskev in marelic

Breskev in marelica sta dve drevesi, ki najbolj krasita naše vrtove, predvsem pa zidovje ob hišah, ko sta v polnem cvetju. Nevarnost pozebe zaradi snega in naglega padca temperature je te dni k sreči brez posebne škode prešla in ker je pohlevni dež presušeno zemljo že dovolj namočil, se bo pričel sad naglo razvijati.

Ker smo najhuje menda že prestali, moramo zdaj ta kakor tudi druga vrtna drevesa, ki so že odcvetela, odnosno ki bodo kmalu odcvetela, obvarovati rastlinskih in živalskih škodljivcev. Posebno morajo oni, ki svojih dreves niti pozimi niti pomladi niso škropili z učinkovitim arborinom ali vsaj mazali z apneno zmesjo, zaradi česar je ostalo na deblu in vejicah nad skorjo in pod njo neštevilno škodljivcev nepokončanih, v bodočih mesecih pridno negovati drevje.

Spalirji ob zidovih, zlasti breskve in marelice, so navadno polni ščitnega kaparja, to je ušice z rjavimi ščiti. Ti se strnejo po gotovih delih vej v okroglih rjavih ščitih in srkajo tam kožni sok, a pomladi se lotijo še drugih ozelenelih delov. Kaparje preženemo in pokončamo z zmečkanjem in s strganjem in z namazanjem ostrganih delov z arborinom ali z apnenim beležem.

Breske in marelice postanejo kaj rade smolikave. Iz raznih, osobito iz ranjenih delov lesa prične teči smola, ki se kopiči strjena na tistem mestu in se tam posuši. Pozneje postane smolikavo tudi sadje, ko dorašča in dozoreva. To preprečimo, če okrog takih dreves, ne preblizu debla in korenin, zakopljemo plitvo nekoliko zdrobljenega živega apna ali pa gnojilnega gipsa.

Breskve še posebej napadejo razne listne uši in listne glive, ki liste skrtavičijo, dalje listna plesen, ki liste popolnoma posivi ter jih zveriži, odnosno jih posuši zaradi pokvarjenja listnih asimilacijskih organov.

Proti listnim ušem škropimo ali pomakamo posamezne vejice v razredčeno razstopino tobačnega ekstrakta. Krtavičenja se pa ubranimo s škropljenjem z bordološko mešanico (modra galica in gašeno apno) in z žveplanjem. Morebiti že napadene vršičke in liste odrežemo in jih zažgemo.

Breskovo listje tudi kaj rado zbledi in drevo zastane v rasti, zaradi česar se tudi sadje ne more nadalje razvijati ter počasi odpade. Naposled se pričnejo tako pri breskvah kakor pri marelicah vršički na posameznih vejicah sušiti. Vzroka bledice ali kloroze sta prevelika vlaga in pomanjkanje železa v zemlji, sušenje vejic pa povzroča neprikrajševanje bujno rastočih vrhov, ki se morajo vsako leto pri breskvah in marelicah primerno prirezovati. Sušenje povzroči lahko lesni črv (vrbar), ki se zarije v notranjost veje. Nadalje so lahko vzrok zimski mraz, poletna globoka sončna ali drugačna opeklina in naposled slaba, peščena ali kamnita, suha zemlja.

Bledico odpravimo z odvajanjem odvišne vode in s tem, da nasujemo okrog drevesa železne galice, ki jo na rahlo zagrebemo ter polijemo še z razredčeno gnojnico.

Posušene dele kar odrežemo, čeprav je drevo v polni rasti. V šele navrtanih vejah pa uničimo črve, če suvamo v dotične luknjice z žico ali ošiljenim lesom, dokler jih ne prebodemo, kar se spozna na mokrem koncu izvlečene žice.

Slabo zemljo moramo izboljšati z gnojenjem, poleti najbolje z razredčeno gnojnico ali pa s čilskim solitrom, razstopljenim v vodi, da se drevo še pravočasno opomore.

Proti boleznim in drugim škodljivcem škropimo celo drevo enkrat maja in enkrat junija z bordološko mešanico (to je 1 in pol kg razstopljene modre galice in 1 in pol do 2 kg gašenega, ne posušenega apna na 100 litrov vode). Na ta način ohranimo zdravo tudi sadje, ki dobi lepšo zunanjost po barvi in debelosti.

Tako poletno ravnanje, osobito pa škropljenje, velja tudi za druge sadne vrste, zlasti za one, napadene od škrluba ali fusikladija, in za trte žlahtnih vrst, katerim sicer peronospora listje in grozdje popolnoma uniči, ako jih nič ne škropimo in ne žveplamo.

Kdor v Ljubljani ali bližnji okolici nima za ta dela potrebnih priprav, ali če se v tem nič ne spozna, naj se obrne tozadevno na podružnico Sadjarskega in vrtnarskega društva v Ljubljani, Zvonarska ulica, ki mu tako škropljenje po svojem nastavljencu natančno izvrši za malenkostno odškodnino.

Fr. Gč.

Kako je ravnati s kokljami

Proti pomladi se zbudi tudi pri naših starejših kokoših materinski čut kakor pri drugih pticah. Naše dobre gospodinje z veseljem sprejmejo prve koklje v svoje varstvo in jim podložijo primerna jajca za valjenje. Prva pomladna piščeta so gotovo zelo odporna in tudi najsposobnejša v vseh ozirih, tako za plemenske svrhe kakor tudi za klanje. Četudi nastopi hladnejše vreme pomladi, se piščeta kljub temu dobro razvijajo, ker so izredno krepke narave.

V teku pomladi pa pričnejo naše kmečke kokoši počasi kar zaporedno kokati. Nesnost jajc občutno pada in s tem, da zasedajo koklje vsa gnezda, ovirajo še ostale kokoši. Kokanje je naravni nagon, ki je osobito pri naših podeželskih pasmah, ki živijo bolj v naravi, zelo razvit, medtem ko je pri žlahtnih pasmah, kakor pri leghornkah, orpingtonkah, rhodeislandkah najti razmerno le malo kokelj. Opaža se, da postopajo nekateri perutninarji s kokljemi, ki jih ne potrebujejo, zelo surovo. Koklje, ki leže po več dni v gnezdu, vržejo kratkomalo ven ali pa jih od časa do času mučijo s tem, da jih polivajo z mrzlo vodo ali pa kar mečejo vanjo. Nekateri pokrivajo živali tudi v temnih prostorih na golih tleh po več dni s košarami in jih pustijo tako brez hrane in vode. Poslužujejo se še drugih sredstev, s katerimi mučijo te živali.

Napreden perutninar pa gleda na koklje iz drugih vidikov. Zaveda se, da je to pri kokoših naravni nagon, katerega ne smemo nasilno zatirati, in ve, da je glavno sredstvo proti kokanju dobra in zadostna krma. Jajčnik koklje se z zgodnjim nesenjem namreč v teku zime izčrpa. Potrebno je torej zadosti krme, da se ta nedostatek pri živali popravi. Koklja se tedaj prav za prav nahaja v nekakem bolnem stanju, katerega moramo s pravilnim kmljenjem okrepiti. Zato namesti umen perutninar koklje v kletke, tako da vise od tal. V kletke pa dene vodo in krmo. V visečih kletkah živali ne morejo polegati, zato že po nekaj dneh pri njih kokanje preneha, ker ne morejo razvijati primerne toplote. Počasi dobijo kokoši rdečkaste rože, gladkejše perje in se sploh vidno popravijo v vseh pogledih. Večkrat se tudi vidi, da devajo nekateri po več kokelj v en kurnik na tla in med nje zaprejo živahnega petelina. Čim prične koklja ležati, je umevno, da jo petelin ne pusti pri miru. Koklja mora stati vedno pokonci. Po preteku nekaj dni se živali prav dobro med seboj sporazumejo, zlasti če smo jim dobro postregli. Nikakor ne kože tudi dvakrat zaporedno dajata jajca eni in isti koklji, ker se večkrat zgodi, da živali medtem silno shirajo, odnosno tudi poginejo na jajcih med valjenjem.

Za kokljo odberemo samo starejše in dobro razvite živali. Običajno damo pod kokoš 13, 15 ali 17 jajc. Pod pure, ki so za našega podeželskega perutninarja pravi domači valilni aparati, denemo tudi 25, 27 in celo 29 jajc. Nikdar se ne smejo jajca podkladati na pare, ker ni to v skladu z obliko kokošjega trupla. Koklja ne more vseh jajc zadostno pokriti s svojim truplom in jih primerno ogrevati.

Važno je tudi, kje namestimo koklje za valjenje. Najboljši je kak bolj temen prostor, kjer imajo živali mir. Gnezda postavimo nekoliko od tal in jih nasteljemo z mehkim senom. Pridne koklje sede nepremično po več dni na jajcih, ne da bi se premaknile. Čim to opazimo, je dobro, da jih po nekaj dneh za kratek čas prislonimo iz gnezda, da se nahranijo, napijejo in očedijo.

Priporočljivo je tudi, da koklje pred nasadom dobro posujemo s mrčesnim praškom in jih na ta način zavarujemo pred nadležnimi ušmi, ki jih mučijo med valjenjem.

Perutninar, ki skrbno ravna s kokljami, ima največje veselje, ko se mu po preteku 3 tednov izvalijo piščeta. V največji meri pa je uspeh valjenja odvisen od kakovosti jajc. Za valjenje moramo vzeti kvečjemu 8 dni stara jajca, ki so sredaje debela in s katerimi moramo zelo previdno ravnati. Vsak večji stresljaj pri prenosu ali prevažanju že škoduje jajcem za valjenje. Nikdar nismo torej dovolj previdni, ko odbiramo jajca od najboljših kokoši za valjenje.

F. K.

PERJE

puhasto kg 32.— Din, belo 45.—, pub 140.— razpošilja po povzetju. Lepo volno in žimo najceneje prodaja

SEVER

Marijin trg štev. 2

DAME POZOR!

Trajno ondulacijo

z aparatom na dva sistema po 100 Din izvršuje salon **POLANC** Kopitarjeva ulica 1. 4826

Cenjenemu občinstvu naznanjam, da sem pričela točiti zopet v lastni režiji. Vodila bom izborno kuhinjo in točila le prvovrstna vina. Abonma za hrano dnevno 12 Din s čašo vina. Se priporoča lastnica A. Šmid,

restavracija „ROŽA“

Židovska ulica 6. 5335

TOVORNE AVTO

1½ do 3 ton nosilnosti, rabljene, v najboljšem stanju, po nizki ceni

PRODA

JUGOŠKODA d. d.

ZAGREB, Martićeva št. 13.

Zastopnik: 5266

E. ROSA, Ljubljana, Poljanska c. 13.

Spored najcenejšega in najlepšega izleta na morje

Sobota, 3. junija: Odhod iz Ljubljane z vlakom ob 13.55 uri. Nedelja, 4. junija: Prihod v Split ob 7.20 uri. Pred prihodom v Split je iz postaje Labin krasen razgled, ki postaja vedno lepši in lepši, dokler se končno ne dospe do Kaštel stari. Od tu je videti vso kaštelansko rivijero, Trogir, otoke Brač, Šolta, Čiovo, v ozadju pa Hvar in morje. Na kopnem sta Kozjak in Mosor planina, kateri čuva starodavna trdnjava Klis, rezidenca junaških Šubičev. Po prihodu v Split je zajutrk v kavarni »na novi obali«. Ob 7.45 uri je odhod iz Splita v Komižo s parnikom. Kosilo na parniku. Parnik potuje iz Splita v Supetar, Omiš, Jelsa, Bol, Starigrad in Hvar, kamor prispe ob 17.30 uri. Od tu nadaljuje pot proti Komiži, kamor pridemo ob 21.30 uri. Večerja in prenočišče v hotelu.

Ponedeljek, 5. junija: **Komiža**. Ogled mesta, tovarne sardin, Biševo (modra špilja), kopanje, izleti po želji. Opoldne kosilo. Po kosilu odhod na Vis z motornim čolnom ali jadrnico. **Vis**. Ogled mesta in njegovih znamenitosti, spomenik bitke na Visu, kopanje. Skupna večerja. Prenočišče na Visu.

Torek, 6. junija: Zjutraj ob 5. uri odhod na Hvar. Ob prihodu zajutrk, razmeščanje po hotelih. Ogled mesta in njegovih znamenitosti. Skupno kosilo. Po kosilu ogled okolice. Skupna večerja in zabava. Prenočišče na Hvaru.

Sreda, 6. junija: Odhod iz Hvara v Split, kamor dospemo ob 8.15 uri. Po zajutku ogled mesta. Znamenitosti: Marjan. Po volji kopanje. Skupno kosilo ob 12. uri. Ob 14.22 uri odhod iz Splita za Ljubljano. Ob 3.31 uri prihod v Karlovac. Ob 3.52 uri odhod iz Karlovca in prihod v Ljubljano ob 8.45 uri dne 8. junija 1933.

V primeru z daljavo so tudi stroški zanj v resnici minimalni, saj je cena za prvi prostor le 950 Din, za drugi 850 Din, a podmladek plača le 500 Din. Kdor se prijavi, plača četrtino takoj, drugo četrtino do 10. maja, ostalo polovico zneska pa do 25. maja. Prijaviti se mora najmanj 100 oseb, kar se pa gotovo tudi zgodi, saj je polovico tega števila že dosežena. Po 25. maju dospelih prijav gotovo ne bo mogoče več upoštevati, sedaj pa prijave še sprejema pisarna JS v Gledališki ulici 8.

Vremenski pregled

Invazija polarnega zraka, ki se je bila zaključila ob koncu prejšnjega tedna, je povzročila znatno škodo. Zakaj tudi ko je dotok mrzlega zraka prenehal, in se je vreme umirilo, so ostale mrzle zračne mase in se spričo izžarevanja v jasnih nočeh še nadalje shladile, tako da se je temperatura znižala pod ničlo. Nastopila je pozeba, slana je padla v mnogih predelih Evrope, kakor pri nas tudi v večini ostalih Alp, pa tudi po drugod, tudi v razmeroma topli Franciji je povzročila prav veliko škodo, na trtah, na sadnem drevju, pa tudi na posevkih.

Šele polagoma se je ozračje toliko segrelo, da se toplina čez noč ni več spustila pod ničlo. Pri nas se je tako mirnejše in toplejše vreme uveljavilo v začetku tedna. Toda vremenska situacija tudi za naprej ni prinesla popolnega preobrata na toplo vreme. Sredozemska depresija, ki je vlekla nase mrzli zrak od severne strani, se je bila počasi prestavljala proti vzhodu, potujoč s svojim jedrom čez južni Balkan in ožine na Črno morje, pa še dalje proti Kaspijskemu morju. Ves ta čas je med našimi kraji in odhajajočo depresijo seveda še vedno prevladoval zračni tok od severa, zato se temperatura ni mogla znatneje dvigniti.

Nad Atlantskim oceanom se je pojavila ogromna nova depresija ter pričetkom tedna krepko prodirala proti celini. Toda na njo ni mogla prodreti, pod njenim vplivom sprožen južnozapadni veter je mogel preplavljati samo zapadne dele kontinenta ter jih založiti znova z višjo toploto, pa s padavinami. Gospodstvo nad osrednjimi deli Evrope je ohranil visok zračni tlak, in v njegovem območju je ostalo vreme bolj mirno in pretežno jasno, pa vendarle še vedno razmeroma hladno. V tem tednu se sploh nikjer v Evropi ne morejo pohvaliti s posebnop rijetnimi dnevi, temperatura nikjer ni bogvekako visoka. Vreme je povsod precej spremenljivo, tudi prve nevihte so že nastopile, zlasti na severni strani Alp, z njimi vred pa vedno znova občutna ohladitev.

Ob zaključku tedna se poroča celo, da je udrla iznad Grönladije poplava ledenomrzlega zraka, ki se razliva nad severni Atlntski ocen, tja proti Skandinaviji in Velikobritanskemu otočju. Ta polarna fronta bi mogla doseči Evropo in znova povzročiti znatno ohladitev.

Drva in premog

pri

IV. SCHUMI

Dolenjska cesta Telefon št. 2951

Avtoprevozništvo

IVAN MOLK, Ljubljana

Idrijska ulica 7. — Telefon štev. 21—26.

Priporoča se za prevažanje vsakovrstnega blaga: kuriva, strojev, pohištva i. t. d. v Ljubljani in izven Ljubljane z najmodernejšim avtomobilom. 5332

Za preobleko zof

foteljev itd. najlažje kupite blago iz krasne zaloge po konkurenčnih cenah pri

R. SEVER

Marijin trg štev. 2

Zavese, odeje, perje puh.

Išče se za takoj marljiv

ZASTOPNIK

s provizijo, z lastnim vozilom, ki je dokazano dobro vpeljan pri avtopodjetjih, avtodelavnicah itd. Prvovrstna moč ter obvladanje drž. jezikov. Ponudbe pod »D. D.« na podružnico »Jutra«, Maribor

Pristopajte k Vodnikovi družbi

Ne zamudite prilike!

ZARADI OPUSTITVE TRGOVINE KUPITE najmodernejše lestence, likalnike in vsa svetila ter električne potrebščine pri tvrdki 5322

SLAVKA PETAN, Ljubljana

Sv. Petra cesta 25. Hotel Tratnik.

UBITIH VAZ, FIGUR,

ter vsakovrstnih porcelanastih posod, itd. nikar ne zavrzite, ker jih boste lahko zopet uporabljali, če jih zlimate z CELOFIX-om najboljšim porcelan kitom, kateremu voda ne škoduje. Dobi se edino pri: **FRANJO ZRNEC, steklarstvo, LJUBLJANA, Cankarjevo nabrežje 5.** 5321

Trostanovanjska

VILA

z vrtom na Bleiweisovi cesti se proda tudi proti hranilni knjižici Mestne hranilnice ljubljanske. Informacije: Tehnični biro, Gradišče št. 13. 5333

Barvati lase...?

Enostavno in lahko s šamponom v tekočini

„Savoréal“

kateri barva. Da lasem prekrasen in naraven sijaj. Dobiva se v vseh niansah od črne do zlatoplave — v vseh v to stroko spadajočih trgovinah.

Depot: Cosmochemia, Zagreb Smičiklasova ulica 23

Umrl nam je naš srčno ljubljeni soprog, preblagi oče, stari oče, stric in tast, gospod

Mihael Kosmač

upokojenec v pokoju

v 71. letu starosti, previden s tolažili sv. vere.

Pogreb nepozabnega pokojnika bo v ponedeljek, dne 1. maja 1933, ob 4. uri popoldne iz mrtvaške veže splošne bolnice na pokopališče k Sv. Križu.

V Ljubljani, dne 29. aprila 1933.

5340

Žalujoči ostali.

Občina Ljubljana Mestni pogrebni zavod

V hudih časih

so »Jutrovi« mali oglasi najcenejša nakupovalnica potrebščin. Danes priobčite oglas, jutri že prejmete številne ponudbe.

Tujsko-prometno društvo v Kranjski gori

RAZPISUJE

oddajo restavracije

v kopališču »Jasna« ob Pišenci pri Kranjski gori za 3 leta v najem. Pogoji kakor tudi vsa pojasnila se dobijo vsak dan v društveni pisarni. Pismene ponudbe v zaprtih kuvertah naj se vložijo najkasneje do nedelje, dne 7. maja 1933. 5311

»Sto kron — Ve-velja —«.

Nazaj na mizo je položil roke. Nagnil glavo na sklenjene dlani in se sladko zažagal v pijano spanje pijanega človeka —.

★

Tako preprosta je bila naša povest. Tako navadna in vsakdanja kakor mnogo drugih iz tistih blaznih povojnih dni. Drugačna niti ni mogla biti. Greh bi se bil storil ali čudež, če se ne bi bila spletla in razvila in končala tako, kakor se je.

Občinski Janez je razglasil v nedeljo po prvi maši pod trško lipo, da se bo v četrtek dopoldne ob desetih vršila v Starem trgu prodaja vojaških konj, ki so jih pustile za seboj soške armade. Janez je bral in objavljal svoje oklice samo — poudarjeno bodi — samo ob nedeljah zjutraj. Čez teden jih po vasi razbobnati ni mogel, ker se je na občinskem bobnu raztrgala koža ali kaj. Trobente za take posle občina ni imela na razpolago, lajne tudi ne. In če bi jih bila tudi imela, lajno in trobento, se jih Janez ne bi bil smel posluževati. Nikakor ne. Iz povsem enostavnih razlogov ne. Če bi bil namreč Janez med tednom zatrobil na vasi, bi bili ljudje izleteli na ulice gledat, kje gori. Doma požara ne bi bilo in bi se bili gotovo razbežali po sosednih vaseh, če se ni morda tam naredila nesreča. In bi bil Janez zastonj vznemirjal celo požarno brambo in storil tako mnogo škode. Če bi se bil Janez z lajno pojavil na cesti, bi ga bile ženske napodile z burkljami. Beračev pri nas ne trpe. Da naj bi bil Janez kričal kakor črednik in z vpitjem zganjal ljudi iz hiš na poslušnost in posluh? Bi bila rekla in ustanovila soseska: »Občinski Janez je znorel!« in bi ga bili zvezali in poslali na Studenec.

V torek je bila — tisti torek po tisti nedelji — ona prodaja v Starem trgu preklicana in odložena za druge lepše dni. Mi štirje konjarji nismo vedeli tega. Na licu mesta pri Levičniku so nam razložili. In nas je Levičnikov ata gostoljubno povabil z dvorišča najprej v sobo na tečen golaž, krhke žemljice in ravnokar nastavljeno pivo. Za pivom, ker se je bilo vreme zares zvedrilo in segrelo, kakor je bil Venciju obetal Rude, še na kegljišče. »Samo na eno partijo. Nekaj gospode je že tam —.«

Smo ubogali in smo šli. Vsi trije. In sva se z bratom pridružila kegljavcem. Vencelj je odbil.

Ena partija! Prva partija! — Razlika: dve kroni.

»Partija je dolgočasna,« je predlagal domač starološki gospod Napolgospod. »Ne bi rajši kaj drugega? Postavim: za pet kron lučaj na prvega. Ali na kmeta. Na katerikoli kegelj hočete!«

»Dajmo!« so pritrdili gospodje — napolgospodje. »Samo če sta gospoda zadovoljna —.«

»Zakaj ne?« sva se vdala z Rudolfom. Lahko rečem: se precej razumem na krogje, kegljišče in keglje. In na fanta, ki postavlja, tudi.

Smo začeli. Je šlo. Dobro. Po deset in dvajset kron lučaj še bolje. Pri petdesetih sva bila z Rudolfom v ognju.

»Devet sto kron je čistega. Za ceho, kolikor znaša, sem odbil,« sem zašepetal bratu med dvema vrčkoma piva.

»Kaj bi se toliko naživali s pivom,« je rekel starotrški polgospod. »Po čaju z rumom udarimo. Hladiti je pričelo. Izvolita gospoda tudi? Jaz plačam!«

»Ne bi bilo napačno,« je sprejel Rude.

»Ne branim se!« Hvala! Drugo rundo naročim jaz —« sem se odzval — — —

Od enajstih do dveh. — Od dveh do šestih. — Pri svetilkah še od šestih do osmih. Krogle so ropotale. Kegiji padali. Metali se bankovci. Kuhali se in žrli čaji. Čaji z rumom. — Vraga — Rum s čaji. — Hladile se razpaljene glave in s pobarvanim, verjetno celo s čistim špiritom prenapolnjeni želodci z vsebino pivskih steklenic na bataljone. — Metali se bankovci. — Majhni. — Veliki. — Barve vsake sorte. — Do osmih zvečer — Ko je pijani Vencelj zapovedal kratko in odločno:

»Konec, fanta! Zapreženo je že od petih. Ne čakam!«

Do osmih zvečer. — Ko naju je pijani Vencelj s pomočjo ljubeznivega Levičnika naložil na samec. — In pognal na belo cesto v jasno noč —.

»Konec! Konec, Rude! — Za vse so naju obrali! — Za vse!« sem pijano jokal na vozu in objemal brata. »Sto kron nama je ostalo. — Od treh — z dobičkom skoraj štirih tisočakov — samo sto kron. — Vse sva izgubila. — Rude! — Kaj sedaj?«

»Vseh devet —!« se je pijano zaletaval Rude v odgovor. »Vseh devet. — Za tri sto. — Kdo je smrt na kegljišču? — Kegljaška smrt —? Za tri sto. — V lučaju. — Vseh devet — —.«

★

V soboto popoldne smo z materjo in Franckom ostali v kuhinji sami. Oče je bil v uradu. Oni drugi so se razbežali vsak na svojo stran. Gustelj k Zgoncu na tri četrtinke. Rude k Meletovim na kegljišče. Dolfe je pri Kopitarju marjašal.

»Tako torej! Toliko sem trpela, se ubijala in stiskala na vse načine, da prihranim nekaj grošev. Vi pa — takole —« je pokazala z rokami —, »skozi okno —.« Mati je bridko zajokala. »Brez misli. Brez sleherne koristi skozi okno v blato, da uživajo drugi za moje žulje. Oh, jaz sirota, nesrečna.«

Zasmejal sem se surovo in brezsrčno in zaklel kakor kolne grobar, ko v pozimski čas koplje jamo in je zemlja zmrzla in trda. V grlu je vstajalo in peklo nekaj grenkega, grenkega in obraz se je pačil v ščemeči negibnosti. »Mama, ne jokajte! Mama! Sreče ni bilo. Toda vse vam povrnemo, mama. Le jokati nikar —!«

»Lepo si povedal. Sreče nismo imeli, mama. Mene so tudi ociganili za goldinar. Ampak kaj zato? Bom drugega zaslužil. Nič se ne žalostite, mama. Vrnemo vam vse. Pošteno in pravično vam vse vrnemo, mama,« je modroval kraj mene Francek in slastno srebal mleko iz velike skodelice.

Oglašujte v »Jutru«!

Modni kamgarn sportni ševjot

ZA FINE OBLEKE

Velika izbira, ugodne cene!

R. MIKLAUC

»Pri škofu«

LJUBLJANA

Iz življenja in sveta

Izvor premoga

Teorije, ki si precej nasprotujejo

Moderna kemija zelo vneto proučuje premog, ker si obeta, da bo utegnila na podlagi teh raziskovanj uporabljati premog ne samo kot kurivo, temveč tudi kot sirovino za druge svrhe. Pred vsem pa ji je seveda potrebno, da prouči, kako je premog sploh nastal. V tem oziru nikakor še nismo o vseh skrivnostih poučeni.

Dočim so smatrali v najstarejših časih premog za rudnino, ki se nahaja na zemlji od vsega početka, kakor pač vse rudnine, se je razširilo sredi 16. stoletja mnenje, da gre za zgoščeno zemeljsko olje. Skoraj istočasno se je rodila tudi teorija, da so bile rastlinske snovi, pred vsem les, izhodni material za premog. Točni dokaz za to teorijo pa sta podala tri stoletja pozneje skoraj istočasno Angležž Hutton in Nemec Link. Danes nihče več ne dvomi, da je to naziranje pravilno, dasi so do najnovejšega časa bili možje, ki so zagovarjali tudi druga mnenja, n. pr. to, da je premog vulkanskega izvora.

Tudi morske rastline (haluge itd.) so smatrali za prvotno obliko »črnega demanta«. O rastlinah, ki jim pripada ta čast, pa so nas dovolj jasno poučili rastlinski odtisi v plasteh, ki pokrivajo premogove žile, rastlinske okamenine v premogu samem itd. Črni premog sestoji v glavnem iz okamenelih ostankov trosnih rastlin oz. dreves iz vrst praproti, kalamit, preslic itd., krajinsko sliko formacije rjavega premoga pa so obvladovali pred vsem iglavci, kakor mamutova drevesa in močvirne ciprese, poleg smrek, jelk, borov, a tudi že hrasti, javorji, kostanji, bukve itd.

Dočim smo torej dovolj poučeni o tem, katere rastlinske vrste so kumovale premogu, še danes ne vemo zanesljivo, iz katerih rastlinskih delov in po katerem procesu je premog nastal.

Stara teorija, po kateri se rastlinski material spreminja v šoto, iz te v rjavi premog, iz tega v črni premog in končno v anatracit in celo grafit, je naletela na velike dvome. Šele z razvojem kemije rastlinskih snovi smo dobili jasnejši vpogled v način tega nastajanja. Kakor znano, sestoje rastline razen iz vode in pepela (rudninskih soli) v glavnem iz celuloze, ligninskih tolšč, smole in beljakovin. Lesni deli vsebujejo 60—70 odstotkov celuloze in zato so smatrali najprvo to za praobliko premoga. Po najnovejši teoriji pa je celuloza premalo odporna, da bi se predolgo upirala napadom bakterij. Vsekakor pa je dosti manj odporna nego lignin in zato je ta poleg drugega sirovinskega materiala glavni tvorec premoga. Po Wachsmannovih raziskovanjih tvorijo premog tudi produkti trohnenja, ki se sestavljajo iz dušikaste sintetične stanične snovi talnih mikroorganizmov. Drugi raziskovalci pripisujejo velik pomen spet plastem, ki krijejo premogovne plasti.

Kakor vidimo, je teoretika o premogu zelo pestra in mnoga naziranja si naravnost ugovarjajo, a to tem bolj dokazuje, da izvor premoga ni tako lahka reč in da bo treba še nekaj dela, preden ga bomo dobro razumeli.

Sladkor iz lesa

Prva tvornica v Mannheimu

Po desetletnem naporu je nemškemu profesorju Bergiusu uspelo najti način za pridobivanje sladkorja iz lesa, te dni pa je začela obratovati v Mannheimu prva tvornica, ki se bavi s tem pridobivanjem in ki ji bodo v kratkem sledile podružnice po vseh važnejših deželah sveta. Ni dvoma, da bo nova industrija zavzela v zmagoslavnem pohodu svet, kajti nobena druga sirovina ne dovoljuje tako popolne izrabe kakor les v tem oziru.

V poštev prihajajo vse vrste lesa, tudi njegovi odpadki. Spreminjanje v sladkor se vrši na ta način, da se les drobno zmelje in nato popolnoma osuši. Nato ga obdelujejo z visoko koncentrirano solno kislino in po nekaterih drugih manjših procedurah se spremeni v lesni sladkor. Po kratkem čistilnem procesu je že uporabljiv kot visokovredna krma za živino, predelati pa se da tudi v čisti grozdni sladkor, ki je uporabljiv v živilski industriji, zlasti za izdelavo slaščic. Lesni sladkor se da uporabiti tudi za pripravljanje špirita in kvasa, za stranska produkta, octovo kislino in lignin pa so dane isto tako velike gospodarske možnosti. Lignin je mogoče predelati n. pr. v briket za kurjavo.

Zemlja brez koristi

Prebivalstvo in gostota poseljenosti

Na zemlji je še dovolj prostora za vse ljudi in tem prav za prav ne bi bilo potrebno, da se brepirajo in pretepajo za vsak kotiček. To jim je žal potrebno le zaradi tega, ker zemljo nezaslišano slabo izkoriščajo in ker so še dobro izkoriščeni prostor tako nezaslišano slabo med seboj razdeljili.

Tako je kvadratni kilometer ozemlja na razpolago 15 Angležem ali 8 Francozom ali 7 Rusom ali 6 Belgijcem ali 132 Nemcem. Seveda so tu vračunana tudi kolonialna ozemlja, toda ta ozemlja so vendar prostor za preobilice prebivalstva.

Povsem nezmiselna je tudi razdelitev zemeljskega prebivalstva z ozirom na površino zemlje. Od približno 2 milijard ljudi jih živi kakšnih 60 odstotkov na površini 11 milijonov kilometrov, nekako na površini Sibirije; na približno enako veliki površini Avstralije pa živi komaj 6 milijonov ljudi! Šest desetin vseh ljudi živi torej komaj na desetini obljudene zemeljske površine (približno 128 milijonov kilometrov), ostale 4 desetine zemljanov pa na 9 desetinah zemeljske površine! Po današnjem stanju tehnike in kulture bi Avstralija sama n. pr. preživela lahko 450 milijonov ljudi, Evrazija 2080 milijonov, Afrika 2320 milijonov, Severna Amerika 1120 milijonov, Južna Amerika 2000 milijonov. Že iz teh številk je razvidno, kako slabo mora biti človeško gospodarjenje na zemlji, da se še tisti dve bori milijardi, ki obljudujeta danes zemljo, ne moreta sporazumeti med seboj in izvršujeta v imenu potrebe po prostoru na zemlji najbolj krvave in bedaste medsebojne zločine, rope in vojne.

Stric iz Amerike

Bajka in resnica o dedščinah onkraj morja

Skoraj vsak mesec se bere, da je ta ali oni izseljenec v Ameriki ostavil ogromno dedščino, ki pripade njegovim revnim sorodnikom v stari domovini. Prej ali slej pa se izkaže, da takšne dedščine ni ali pa da je tako majhna, da ni vredna besedi. Še v primerih, da gre za večje vsote, lahko prisežemo na to, da se najde v Ameriki sami cel trop sorodnikov, ki morejo svojo pravico do zapuščine uspešno uveljaviti.

Kadar čitajo ljudje o zapuščinah strica iz Amerike, bi si morali biti pred vsem na jasnem, da ni bilo v Ameriki niti v času največje prosperitete skoraj nič bogatih in vplivnih ljudi iz naših krajev. Večinoma so le majhni in prav majhni ljudje, ne pa kakšni veletovarnarji, bankirji, veletrgovci ali sliči nabobi. Če je sorodstvo v stari domovini imelo že pravico do kakšne zapuščine, tedaj so bile običajno le neznatne vsote okrog 2000 do 3000 dolarjev ali še manj. Pri tem je treba opozoriti na to, da je izročitev takšnih vsot zvezana z dolgotrajnimi procedurami in formalnostmi, tako da preteče prej po eno leto in še več. V sedanjih razmerah pa zaradi deviznih odredb in drugih omejitev sploh ni pričakovati, da bi se tako majhne vsote likvidirale. Stric iz Amerike je tedaj bolj nego kdaj prej sanjska pojava brez realnega ozadja.

Proti sončnim pegam

Izogibaj se poleti direktne sončne svetlobe.

Nosi poleti vedno širok klobuk, in sicer po možnosti v rumenordečkasti ali rumenozelenkasti barvi.

Rdečkast ali zelen pajčolan pred obrazom ščiti damo pred kemično učinkovitimi sončnimi žarki; modri pajčolani pospešujejo nastajanje peg.

Uporabljaj rdeč sončnik ali kakšen drug senčnik.

Preden greš iz hiše in tudi sicer čez dan, ovlaži si obraz in roke z 10-odstotno raztopino taninskega ali kininskega alkohola.

Na prostem si namaži obraz s kakšno pasto zoper svetlobne žarke, kakršno lahko kupiš. Dobro mazilo te vrste je 5 odstotno mazilo kininovega sulfata s cinkom, ki ga pobarvaš narahlo z umbro. Drugo mazilo si sestaviš naslednje: 1 in pol g eskulina, 1 in pol g dvojnokislega kinina pomešaš v 50 gramov vazelina in 50 g lanolina.

Ljudje, ki so nagnjeni k sončnim pegam in se čutijo zaradi tega nesrečne, bi morali vedeti, da sigurnih pripomočkov zoper pege ni, če so se že pojavile. Najbolje je, če se jih skušamo obraniti že v naprej.

Bikoborba iz avtomobila

V Španiji se že daljša časa kaže tendenca, da se pri običajnih bikoborskih produkcijah nadomestijo konji z avtomobili.

Množica, pravijo, se nikakor ne misli odreči zanimivim fazam bikoborbe, zato je nekdo sprožil misel, naj bi se konji nadomestili z avtomobilskimi mehanizmi. Namestu konj bi stali pikadorjem nasproti avtomobili. V avtomobilu bi moral bikoborec sam voditi vozilo in sedeti pri krmilu, ki bi ga upravljal z levico, dočim bi z desnico vihtel sulico proti razdraženemu sovragu v pesku. Seveda se najdejo tudi ljudje, ki sprašujejo, kdaj se bodo Španci kakor konj usmiljali tudi bikov, ki so prav tako kakor konjske pare vredni usmiljenja in obzirnosti.

Polet čez južni tečaj

Angleški polarni raziskovalec sir Hubert Wilkins, ki se bo priključil Ellsworthovi odpravi na južni tečaj, se je pred kratkim peljal skozi Southhampton ter je povedal, da je Ellsworthovo podjetje preračunano na leto dni. Ekspedicija odrine z Norveške letos 1. avgusta ter prispe približno sredi septembra v Kapsko mesto. Iz Afrike se bo napotila na Novi Zeland, katerega bo zapustila predvidoma sredi decembra.

Na Novem Zelandu bodo podvzeli vse potrebno za temeljito organizacijo odprave. Pregledali bodo natančno ekspedicijsko ladjo in Ellsworthovo letalo, ki bo s svojim lastnikom skušalo preleteti zračno črto od Rossovega do Weddelovega morja. Letalo bo najpada opremljeno s fotografsko kamero, ki bo posnela pokrajino pod seboj. Ellsworth upa, da bo s tem lahko dobil novo važno gradivo o južnem tečajnem ozemlju. Dolžina zračne črte, ki jo kani preleteti, je preračunana na 5500 km. Polet bo brez vmesnega pristanka.

Podvig, ki ga pripravlja junaški letalec, predstavlja drznost brez primere, saj gre vendar za polet čez ozemlje, ki je najnevarnejše v viharnem območju južnega tečaja. Wilkins bo Ellswortha po možnosti spremljal na tej raziskovalni vožnji in če se srečno vrne v domovino, bo takoj začel pripravljati lastno ekspedicijo na južni tečaj. To odpravo si zamišlja s podmornico. Pravi tudi, da je z izsledki in izkušnjami, ki si jih je pridobil svojčas z »Nautilom« na severnem tečaju, izredno zadovoljen. Tedanji poskusi so ga prepričali, da nudi ekspedicija s podmornico največ izgledov za uspešno raziskovanje polarnega ozemlja. Wilkinsova žena, bivša avstralska igralka Suzana Bennettova, se bo pridružila Wilkinsovi ekspediciji kot kuharica, najbrže zato, ker hoče delit usodo svojega moža za vsako ceno z njim ter noče čakati v neizvestnosti, če se ji mož vrne živ in zdrav ali če podleže na potu.

SPOMLADANSKE OBLEKE

za gospode, površnike in velika izbera sukna modernih vzorcev še vedno najceneje pri

Drago Schwab, Ljubljana

Letošnje poletje

Vreme pred sto leti — Vroče leto bo 1934

Francoski meteorolog dr. Memery se bavi v nekem članku z vprašanjem, kakšno bo letošnje poletje. Kakor znano, je znižanje temperature v precejšnjem skladu s padanjem števila sončnih peg, naraščanje temperature pa z naraščanjem tega števila. Pri tem so opazili, da se iste vremenske prilike vračajo precej vzporedno s periodo sončnih peg, ki traja 11 let, tako da se ista vremena ponavljajo tudi približno vsakih sto let.

Seveda so vremenske napovedi na tej podlagi dovolj hipotetične in nezanesljive že zato, ker še danes ne vemo, kaj povzroča sončne pege in kaj obvladuje sončno periodo. Če vemo tedaj, da so bili meseci maj, junij in oktober v l. 1833. topli, ni s tem še rečeno, da se bo isto ponovilo tudi letos, pač pa je to verjetno z drugimi besedami: pravo poletje (julij, avgust) letos ne bo toplo, verjetno je pa, da bo zelo vroče prihodnje leto, kajti tako je bilo tudi l. 1834. Nezanesljivost takšnih vremenskih napovedi na dolg rok pa je treba še enkrat poudariti in vsekakor to nima nič opraviti z običajnimi kratkoročnimi in vsakodnevnimi napovedmi, ki bazirajo na povsem drugih, prijemljivejših podlagah.

Tretji dvig v stratosfero

Fizik Cosyns bo skušal doseči 20.000 m višine

Tiho in neopazno je prof. Piccard dovršil zadnje priprave za nov polet v stratosfero, ki se izvede v najkrajšem času. Tega poleta se znameniti raziskovalec sam ne bo udeležil, temveč se bosta dvignila v višino samo njegov asistent Max Cosyns in neki pilot, v drugem balonu pa bo ravnal dviganje drug pilot. Kakor rečeno, se bo start izvedel v najkrajšem času in sicer v Horhavennu v Belgiji, dan in ura pa sta odvisna sedaj samo od ugodnih vremenskih razmer, ki jih bodo o pravem času sporočile vremenoslovne postaje. Pri startu 14.000 kub. m. obsegajočega balona bo sodeloval prof. Piccard, ki mu je belgijska vlada dala v pomoč 250 vojakov — kakor tudi vsa finančna sredstva za ta poskus.

Kakor pri prvih dveh poletih gre tudi sedaj za proučevanje kozmičnih žarkov, za kar pa ne zadostuje več toliko in toliko vsakovrstnih precizijskih instrumentov. Treba bi bilo doseči možnost, da bi se balon ustavil v različnih višinah dalj časa — problem, ki ga normalna aeronavtika doslej še ni rešila. Rešila sta ga pa prof. Piccard in Cosyns na zelo umen način. Z velikim balonom bo namreč sklopljen in s telefonskim vodom zvezan drug balon s prostornino 2200 kub. m, miniatura večjega balona. Ravnal ga bo v njegovi gondoli poseben pilot. Ta balon bo rabil večjemu za nekakšno zavoro in sicer bo skrbel za to, da se ustavi v višini 4000 m, potem v višii 7000 m in končno v višini 10.000 m. Tu se bo odklopil od večjega balona, ki se bo nato svobodno dvignil še višje, sam pa se bo vrnil na zemljo. Pilot v manjšem balonu bo opremljen z aparatom za dihanje, kakršnega je uporabljala zadnja angleška ekspedicija na Mount Everest. Po vseh računih se bo večji balon dvignil vsaj v višino 20.000 m ali za 4000 m več nego pri zadnjem dvigu v stratosfero. Kako se bo izvršil ta polet in kakšni bodo njegovi uspehi, vzbuja sedaj zanimanje vsega sveta.

Japonski samomori

Prostovoljna smrt v ognjeniškem žrelu

Po statističnih podatkih o samomorih je Japonska dežela, v kateri se jih primeri največ. Japonske oblasti so proti temu brez moči in nihče ne ve, kaj tira toliko človeških bitij prav za prav v prostovoljni pobeg na oni svet, kajti samomorilci tam nimajo navade, da bi ostavljali za seboj kakšna pojasnila o motivih svojega dejanja.

Kakor drugod so samomori tudi na Japonskem najrazličnejše vrste, a vendar imajo svoje posebne poteze. Posamezniki si po starem, strogem ritusu še vedno radi razparajo trebuh, harakiri je torej še vedno v časteh. V zadnjem času pa se množijo primeri, da se zaljubljeni pari poslovijo s sveta na ta način, da se mečejo o ognjeniška žrela. Prvi primer te vrste je vzbudil svoječasno veliko senzacijo. Mlado dekle iz imovite rodbine na otoku Kijušiju se je vrglo v žrelo ognjenika Asana. To je postalo zelo privlačno za druge obupance nad življenjem, kajti kratko nato so morali našteti že tucat zaljubljenih parov, ki so sklenili življenje na isti način. Oblasti so postavile na Asanu straže, da bi preprečile ponovitve takšnih samomorov, a zaleglo ni nič, kajti potem so si samomorilni kandidati izbrali pač vseh 62 ostalih delujočih vulkanov na Japonskem za pristanišče svoje ljubezenske smrti. In tako je ostalo to do danes.

Farma za metulje

Sto tisoč lahkokrilcev v kletkah

Na Angleškem imajo več farm, ki gojijo metulje; največja je v grofiji Kentski. V poletnem času redijo tam do 100.000 metuljev angleških vrst in neštevilno eksotičnih eksemplarjev. Živali goje v kletkah, ki stoje z nogami v vodi, da pajki in drugi, zarodu nevarni škodljivci ne pridejo do njih. Uspeh vse skrbi se vidi najbolje v tem, da se iz jačec razvije do 98 odst. zaroda, dočim znaša v naravi ta odstotek komaj 1.

Kaj delajo z vsemi temi metulji? Kdor misli, da jih goje samo zaradi poezije, se zelo moti. Najrazličnejši zoološki vrti so stalni odjemalci teh metuljev in sam zoološki vrt v Londonu jih za svoje kletke kupuje na stotine. Mnogo je tudi vrtov in ljudi, ki potrebujejo velike množine gosenic ter jajčec za krmitev določenih vrst ptic, kuščarjev itd. Šole potrebujejo metulje istotako za pouk, po umetnostnih akademijah jih potrebujejo za »modele«, dalje je na Angleškem močno razvita industrija, ki izdeluje iz metuljih kril vsakovrstne okraske, mnogi prijatelji narave kujejo cele koše lahkotnih živali, ki jih spuščajo v svoje parke in vrtove, o zbiralcih na niti ne govorimo.

Pomladne nevroze

Utrujenot in pobitost, vzrok samomorov

Novo življenje v naravi v pomladnem času spodbuja v splošnem tudi ljudi k večji delavnosti, pri marsikakšnem človeku pa se kažejo tudi povsem nasprotni učinki. Med te je šteti znano pomladansko utrujenost, ki je pač glavni vzrok povečanega števila samomorov v pomladnem času in ki nikakor ne napada samo pesnikov in zaljubljencev. Proti nji poznamo izvrstno sredstvo: marljivo delo.

Bržkone v kakšni zvezi s to melanholijo bo občutek utrujenosti in izčrpanosti, ki se poloti skoraj vsakega, neodvisno od telesnega dela, ob nastopu toplejše letne dobe, zlasti če se je ta nastop izvršil nenadoma in izdatno. Vpliv spremenjenih vremenskih razmer je tu pač očiten in ni dvoma, da je v zvezi tudi z nenaravnim načinom življenja, ki se mu vdajaja ljudje zlasti po mestih. Če bi skrbeli bolj za izvrševanje temeljnih higienskih pravil, ki zahtevajo tudi v zimskem času zadostnega gibanja na svežem zraku in soncu, bi bili ljudje pač manj občutljivi za te dobrine v najlepši letni dobi.

Noseče matere morajo skušati vsako zagatenju odpraviti z uporabo naravne **»Franz Josefove« grenčice.** Predstojniki univerzitetnih ženskih klinik soglasno hvalijo pristno **»Franz Josefovo« vodo,** ker se lahko použije in se milo odpirajoči učinek zanesljivo pokaže v kratkem času brez neprijetnih stranskih pojavov. **»Franz Josefova« grenčica** se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Nezgoda brazilskega predsednika

Brazilskemu državnemu predsedniku Vargasu se je primerila huda nezgoda. Ko se je te dni peljal z avtomobilom v okolico Ria de Janeira, se je nenadoma utrgala skala nad strmo cesto, priletela v avtomobil in odtrgala predsedniku obe nogi. Tudi predsednikova žena je ranjena, predsednikovega pribočnika pa je kamen ubil.

Plaz zasul šest tihotapcev

Iz Lugana poročajo, da je hotelo šest italijanskih tihotapcev prekoračiti prelaz Crodo, ki leži v višini 2500 m. Tihotapce pa je na poti prestregla lavina, ki jih je zasula in odnesla s seboj. Šele nekaj ur po nesreči se je posrečilo reševalni koloni, da je odgrnila šest mrličev. Ležali so pod 12 metrov debelim snegom.

Pegavec v Sibiriji

Iz Harbina poročajo, da je izbruhnila v bližini Bajkalskega jezera epidemija pegavca. Doslej je umrlo 400 ljudi. Mandžurska vlada je izdala najstrožje ukrepe, da se bolezen ne zanese na njeno ozemlje. Potniki se morajo na meji podvreči zdravniški preiskavi, šele potem smejo nadaljevati potovanje.

ANEKDOTA

Grof Duvernois, ki je znan po vsem kontinentu kot velik dirkač in požiralec kilometrov, vodi nekega obiskovalca skozi grad svojih očetov. Stopita v lovsko dvorano, ki je po stenah okrašena z neštevilnimi rogovji. »Strela!« se začudi gost, »in vse te ste sami povozili?«

Vsak dan ena

»Prisegam, da ti bom izpolnil vsako željo, ki jo bom bral v tvojih očeh...«

»In kaj bereš zdaj??«

»Da hočeš z menoj na Gregoričev fotoizlet v Belo Krajino!«

Mnogi ne vedo...

... da je kupil lastnik londonskega lista »Daily Mail« na Novi Fundlandiji cel gozd, da bi njegovemu listu dobavljal sirovino za papir. Gozd meri 7500 kv. km in je torej le za polovico manjši od dravske banovine.

*

... da so londonske »Times« najtežji list na svetu, da ima številka ob delavnikih 32 strani z 1,400.000 črk, da dela v tiskarni 2000 oseb, med njimi 300 stavcev in da iztisnejo rotacijski stroji vsako uro 25.000 izvodov.

*

... da šteje dunajska »Neue Freie Presse« okrog 30 urednikov, londonske »Times« 130, pariški »Matin« 150.

*

... da so si dali ameriški listi zadnjo papeževo encikliko, ki šteje 20.000 besed, s stroškom nad 50.000 lir brzojaviti preko velike luže. Oddajanje se je pričelo ob 10. dopoldne in je bilo ob 13. končano; tako se je moglo zgoditi, da so veliki newyorški listi imeli angleški tekst v času, ko ni imelo papeževo glasilo »Osservatore Romano« še niti italijanskega prevoda.

*

... da je bilo na osmem zasedanju Društva narodov v Ženevi l. 1927. zastopanih 289 listov in 30 tiskovnih agentur. Med nekim zasedanjem Društva narodov so izdali 44 protokolov po 40 strani, 143 dokumentov in — 70 komunikejev.

*

... da so »Times« med bursko vojno poslale 19 posebnih poročevalcev v vojno ozemlje in da so za eno samo brzojavko iz Johannisburga plačali nekoč preko 200 tisoč dinarjev!

*

... da ima ta čas najvišjo naklado angleški nedeljnik »News of the Norld« s 3 milijoni izvodov. »Petit Parisien« ima naklado 2.5 milijonov, »Daily Mail« 2 milijona.

*

... da plačujejo »Times« svojemu glavnemu uredniku letno 100.000 švicarskih frankov, za primer delovne nesposobnosti pa 50.000 frankov. Njih poročevalec v Parizu prejema letno 75.000 švicarskih frankov. Urečnik »Berliner Tageblatta« pa ima letne plače 25.000 mark.

*

... da imajo listi angleškega kralja tiska lorda Northcliffea skupno tedensko naklado 36 milijonov izvodov in da ima ameriški kralj tiska Hearst 384 listov. Hearst zaposluje preko četrt milijona nameščencev. S 14.000 novinarji ima pogodbo, ki pravi med drugim: »Če obsega kakšen stavek nad 3 vrste, je njegovemu avtorju odpovedati takoj in brez vsake odpravnine.

*

... da si je Hearst med San Franciscom in Los Angelesom zgradil pravljičen grad, velik muzej na prostem, zoološki vrt. Njegovim gostom so na razpolago tri vile in — posebni vlak z dvema spalnima vozovoma in jedilnim vozom.

*

... da pripada 70 odst. angleških dnevnikov petim velikim trustom. Prvi obsega 35 dnevnikov, med temi dnevnike z najvišjo naklado, drugi ima 40 dnevnikov, zadnji 8.

*

... da računa »Dailyu Mail« za celostranski inserat na naslovni strani 1760 funtov in da so ameriški založniki l. 1919. prejeli od inseratov 500 milijonov, l. 1929. pa 800 milijonov dolarjev.

*

... da je v Ameriki v časništvo investiranih 25 do 32 milijard švicarskih frankov in da je skupna naklada vseh listov znašala l. 1929. 44 milijonov izvodov — na vsako poldrugo družino po en dnevnik.

*

... da je panamski škandal veljal ustanovitveno družbo v celoti 1400 milijonov frankov. Od teh je prejel tisk 65 milijonov frankov.

*

... da plačuje reklamni urad igralne banke v Monte Carlu francoskemu tisku letno 2 do 3 milijone frankov za priporočanje in za — zamolčevanje.

*

... da se je hotela neka švicarska tvrdka na naslednji način prepričati, da-li ljudje čitajo oglase: Dala je v različne liste oglas, ki je vseboval namenoma težke pogreške proti zgodovini in zemljepisju. V enem samem tednu je prejela 4000 dopisov, s katerimi so ji pripadniki najrazličnejših slojev izrazili svoje začudenje, da tako znana tvrdka ne posveča večje skrbi svojim objavam.

*

... da se po ugotovitvah nekega nemškega statistika objavi komaj desetina rokopisov, ki jih prejmejo listi.

W. MECKAUER: 51

Hana išče poti

Roman.

Doktor Schröter se je za trenutek z zaprtmi očmi naslonil nazaj, in sestra je urno pristopila ter mu dala pomirjevalnih kapljic.

»Ali naj se oddahnemo?« je ustrežljivo vprašal predsednik.

A Schröter se je pobramil: »Ne, ne! Dokler ne povem vsega, ne bom imel miru.«

In nadaljeval je: »Pomoč, ki mu jo je bila izkazala Elza Vollscheidtova, ga je jela sčasoma težiti. Mučna mu je bila misel, da je ženski dolžnik za vse. Toda ona ga je znala vseej spet pomiriti in mu je prigovarjala, da se ji tako in tako lahko oddolži, ko bosta spet v Evropi. Povsod ga je predstavljala kot svojega bodočega moža, in tako tudi meni, ko sem prišel v New York.«

»Ali niste bili kasneje sami zaročeni z njo? Počakajte malo, priča. Izkusite se spomniti in odgovorite mi natančno na vprašanje: ali se vam je zdelo, da je imel gospod Köster kdaj namen, rešiti se pokojnice in poriniti vas na svoje mesto?«

»Ne, ni bilo tako. Do nesreče z ladjo je bilo še vse nejasno.«

»Do kakšne nesreče z ladjo?«

»Do nesreče z ladjo ‚Cordelia'. Na povratku se je ladja poškodovala, in midva sva zašla pri tem v strahovit položaj, ki je za nekaj časa popolnoma izpremenil najino medsebojno razmerje ...«

»Kako za nekaj časa?«

Schröter je iskal besed. Köster je spet obrnil glavo in ga srepo pogledal. Izraz njegovega lica je bil napet.

»Mislim, da mi je gospod Köster zameril neko napako,« je počasi odvrnil Schröter, tehtaje vsako besedo.

»Kakšno napako?«

»O tem nisem še nikoli govoril, gospod predsednik. Preganjal me je— a to bi bila prehuda beseda. Ogibal se me je, in ko me je v Berlinu vendar spet srečal, je Elza vplivala nanj. Moral se je videvati z menoj, naj je hotel ali ne, in tako je nazadnje pokopal vso reč. Prav za prav je ni pokopal. Samo videti je bilo tako. V resnici je zadeva tlela dalje in samo iskala prilike za vzbuh. Jaz sem pa mislil, da je zdavnaj vse pozabljeno.«

»Ne razumem vas več, priča. Kako naj spremljam vaša izvajanja? Ali vam je obtoženec kdaj v kaki reči stopil na pot?«

»Ne, ne!« je Schröter odločno mahnil z rokami in se ozrl na Kösterja, ki se je bil privzdignil s klopi in mu je bral sleherno besedo z ust. »Ali, gospod predsednik, zdi se mi, da sem zašel predaleč v stran... Še nedavno tega — —«

Premolknil je in njegovih zadnjih besed ni bilo moči razumeti. Köster se je počasi spustil na svoje mesto.

»Ali je ta napetost med vama v kaki zvezi z gospodično Vollscheidtovo?«

»Ne, najinega razmerja do gospodične Vollscheidtove to ne zadeva.«

»Za označbo obtoženca je važno, ali se je kasneje poizkušal otresti svojih obveznosti do pokojnice?«

»Kolikor morem presoditi, se mu je godilo takisto kakor meni. Nekaj časa sva se ji dala voditi za nos, zakaj igrala se je z nama obema, in Bog si ga vedi kako resno ni mislila ne tu ne tam. A pozneje sva nehala občutiti svojo zavezo do nje kot kako posebno breme. Mnogokrat sva odkrito govorila z njo o možnosti razhoda, in časih sva kar zabavno razpravljala, koga izmed nju prav za prav misli in ali nju ne bo nekega dne obeh poslala k vragu. Bila je — kako naj rečem? — moška natura in je razumela prijateljstvo, ne pa ljubezni.«

»To je pa res ameriško!« je menil predsednik. »Dekle si zaveže dva moža, a jima ničesar ne da, niti od njju ničesar ne zahteva!«

»Prav tako je bilo. Zato je domneva, da bi se bil moral Köster s silo braniti svojih dolžnosti do nje, popolnoma neosnovana. A vse to je odveč. Dovolite mi, da nadaljujem, pa se bo samo po sebi izkazalo, kako je bilo.«

Pomolčal je. Köster je spet mirno sedel na svojem mestu in držal v roki papir, ki mu ga je bil podal zagovornik.

»Kako je bilo torej s tistim pismom, ki ste ga dobili od pokojnice, gospod doktor?«

»Če dovolite, gospod predsednik, bi ga prebral. To bo skrajšalo razpravo.« Schröter je vzel iz žepa ovoj. Hana, ki je sedela v predzadnji klopi, je takoj spoznala pismo, ki je bilo padlo v sanatoriju iz žepa njegovega jopiča. Srce ji je jelo razbijati. Schröter se ji je zdel pravi junak. Kako jasne so postajale vse te zmedene reči, odkar je bil stopil v dvorano!

In zdaj je jel brati:

»Dragi tovariš! Drugega naslova ti ne dam, zakaj danes hočem biti resna. Danes me je pograbilo, in mislim, da je zadeva to pot dokončna. Veš, dragi, življenje mi je presedlo. Ne maram se več moriti z njim. Vse to mi je kar od sile vrlo in urejeno. Človek brca in se oteplje, a koristi mi videti nikjer. Amerika mi je prepusta in predolgočasna. Berlin me pa vznemirja s svojo poštenostjo. Ali se ti ne zdi, da bi bilo onkraj velike rimske ceste pravo torišče zame? Sklenila sem, da se nastanim kot poročevalka na Martu. Good bye! Drevi startam na polet. Elza.«

Pripisek: »Nikar naj te vest ne peče; ne misli, da me je stiska tvojega ljubečega srca tako presunila.«

Razburjeno šepetanje je nastalo med gledalci, in tudi sodniki so bili očividno presenečeni. To je bil nov vidik, in podmena o umoru ameriške novinarke se je zazdela vsem močno omajana.

»In kaj ste storili, ko ste dobili to pismo?«

»Takrat je bilo že prepozno. Ob tistem času sem bil še v sanatoriju profesorja Wittiga, in z velikim trudom se mi je posrečilo, da sem se smel v svojem slabem stanju peljati na stanovanje Elze Vollscheidtove. Dan je bil za takšno pot zelo neprimeren, ker je hudo deževalo.«

Hana je napeto prisluhnila. To je bil tisti dan, ko je ona obupala in ko se je njena vera v doktorja Schröterja zamajala!

»Ko sem se pripeljal na Elzino stanovanje, je bilo njeno truplo že zaseženo. Prišel sem prepozno in ji nisem mogel več pomagati.« Doktor Schröter je globoko zasopel.

»Da,« je vzdihnil. »Očitkov vesti se seveda ni manjkalo. Od tistega dne nisem več videl žene, zaradi katere sem bil pisal Elzi svoje zadnje pismo. Dotlej me je vsak dan obiskovala, in zdaj se mi je zdelo kakor kazen, da se ni več zmenila zame. Zakaj vzlic vsemu sem se čutil krivega. Bilo mi je, kakor da sem tudi jaz pripomogel k Elzinemu strašnemu sklepu, in ko sem nato dobil poziv in zvedel natančnejše okolnosti, kako se je ob istem času tudi Köster odvrnil od nje, se mi je zdelo, da jasno vidim: pognala sva jo bila v smrt, s tem, da sva jo bila pustila osamljeno. Krivo sva razumela njeno igravost in njeno nagnjenje do neresnih razgovorov. Tako sem mislil še pred tremi dnevi. Nato sem pa zdajci spoznal, da je bilo drugače.«

Otvoritev 3. maja

PRODAM HIŠO

v sredini mesta pod zelo ugodnimi pogoji, hiša obstoji iz ene enanadstropne in ene pritlične podkletene hiše z več skladišči, lepim velikim hlevom in prostornim dvoriščem z električno razsvetljavo in telefonom. Vprašanja na ogl. oddelek »Jutra« pod »Ugodni pogoji«. 5326

Zdrave noge lepe oblike!
Vse bolečine v nogah takoj odstranite!

Ako vas noge peko in bole, ako vam oteka sklep ali nart (otekanje nog), si bo isti večer okopljete noge v kopelji, ki je v njej raztopljena sol sv. Roka. Vzemite prave sv. Roka sol (v zelenem omotu) dve polni žlici in jih vsujte v umivalnik vroče vode. Takoj nastane belozamski mleč zmest slična raztopina ki vsebuje mnogo kisika.

V tej raztopini si kopljete noge približno četrt ure. Takoj začutite blagodejno olajšanje in gibčnost, ki jo daje sv. Roka sol. Bolne in utrujene noge bo kakor prerojena. Rožnata kurja očesa in otekline vam omehča že prva kopelj s sv. Roka soljo toliko, da jih lahko tudi brez noža lahko izluščite. Ako boste negovali noge s sv. Roka soljo, vam postanejo zdrave, močne in majhne, da se boste dobro počutili tudi v tesnih čevljih. Sv Roka sol se dobiva po lekarnah, drogerijah in parfumerijah po 16 Din. 182

VRTNE SONČNIKE

izdeluje

B. Fettmann

Zagreb, Masarykova 9

Zahtevajte brezplačni cenik! 157

Modna trgovina

v centrumu mesta, izborno vpeljana z najboljšo stranko, ter mesečnim dohodkom cca 10.000 Din se proti gotovini proda. Ponudbe na ogl. oddelek »Jutra« pod »Potrebni kapital cca 300.000«. 5325

Občina Ljubljana
Mestni pogrebni zavod

V globoki žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem žalostno vest, da je naš iskreno ljubljeni soprog, sin, brat, stric in svak, gospod

IVAN SITAR

zobotehnik

dne 28. t. m. po kratki in mukepolni bolezni Bogu vdan preminul.

Pogreb blagopokojnika bo v nedeljo, dne 30. aprila 1933 ob 3. uri popoldne izpred mrtvaške veže splošne bolnice na pokopališče k Sv. Križu.

Ljubljana, dne 29. aprila 1933.

Žalujoči ostali.

5315

Občina Ljubljana
Mestni pogrebni zavod

V neizmerni žalosti naznanjamo tužno vest, da je naša iskreno ljubljena soproga, mamica, stara mamica, sestra, teta in tašča, gospa

Česnik Frančiška

soproga žel. uradnika

dne 28. t. m. po kratkem in mukepolnem trpljenju, previdena s tolažili svete vere, mirno preminula.

Pogreb nepozabne bo v nedeljo, dne 30. aprila 1933 ob 5. uri popoldne izpred mrtvaške veže splošne bolnice na pokopališče na Viču.

Vič — Ljubljana, dne 29. aprila 1933.

5316 Žalujoči rodbini ČESNIK — GLUŠIČ.

Potrtih src javljamo vsem svojim sorodnikom, prijateljem in znancem žalostno vest, da je naša nepozabna soproga, oziroma hči, sestra, gospa

Marija Valentič

roj. Pavlin

danes v petek 28. aprila ob 21. uri po kratkem trpljenju preminila v 34. letu svojega življenja.

Pogreb se bo vršil v nedeljo, dne 30. aprila ob 3.30 popoldne iz mrtvaške veže splošne bolnice na pokopališče pri Sv. Križu.

Ljubljana-Podbrezje, 28. IV. 1933

ERVIN, soprog in ostalo sorodstvo

5313

Ne zapravljaj denarja

KUPUJ

SHELL

AVTO OLJE v steklenicah

CENEJE,

KER PLAČAŠ SAMO OLJE!

SIGURNEJE,

KER VIDIŠ, KAJ KUPIŠ!

4972

Uvedli smo prodajo avto olja v plombiranih steklenicah po 1 lt., katerih vsebina se takoj izliva v motor in torej steklenice ne zaračunavamo.

ANGLO-JUGOSLOVENSKO PETROLEJSKO D. D.

Za daljše potovanje — se oskrbite s specialno posodo.

Cene malim oglasom

Zenitve in dopisovanja, vsaka beseda Din 2.— ter enkratna pristojbina za šifro ali za dajanje naslova Din 5.—. Oglasi trgovskega in reklamnega značaja: vsaka beseda Din 1.—. Po Din 1.— za besedo se zaračunajo nadalje vsi oglasi, ki spadajo pod rubrike »Kam po kam«, »Auto-moto«, »Kapital«, »V najem«, »Posestvo«, »Lokali«, »Stanovanja odda«, »Stroji«, »Vrednote«, »Informacije«, »Živali«, »Obrt« in »Lese« ter pod rubrikama »Trgovski potniki« in »Zaslužek«, če se z oglasom nudi zaslužek, oziroma, če se išče potnika. Kdor si pa pod temo rubrikama išče zaslužka ali službe, plača za vsako besedo 50 par. Pri vseh oglasih, ki se zaračunajo po Din 1.— za besedo, se zaračuna enkratna pristojbina Din 5.— za šifro ali za dajanje naslova. Vsi ostali oglasi socialnega značaja se računajo po 50 par za vsako besedo. Enkratna pristojbina za šifro ali za dajanje naslova pri oglasih, ki se zaračunajo po 50 par za vsako besedo, znaša Din 3.—.

Najmanjši znesek pri oglasih po 50 par za besedo, je Din 10.—, pri oglasih po 1 Din za besedo pa Din 15.—.

Vse pristojbine za male oglase je plačati pri predaji naročila, oziroma ih je vposlati v pisma obenem z naročilom.

Mali oglasi

Za odgovor 3 Din v znamkah

VI ZAMORETE DOMA

ne da bi zanemarili svoj redni poklic, izpopolniti svoje praktično izkušnjo s teoretičnim znanjem sodobne tehnike ali sebi zasigurati donosen položaj v industriji in tehničnih strokah z učenjem na

Jugoslovenski sekciji Politehničnega instituta v Parizu, ki nudi potom pismenega (dopisnega) pouka vsaki osebi možnost, brez ozira na starost, poklic, predhodno stopnjo izobrazbe, materijelno stanje, da dobi potrebno znanje v elektro-strojni in arhitektonsko-stavbeni stroki in to: **monterja, risarja, nadzornika, pomočnika inženerja in inženerja.** Tečaji so pisani razumljivo in v jugoslovenskem jeziku. Po dovršitvi studija in položenih izpitih dobe učenci odgovarjajoče diplome. Vpis v posamezne sekcije se vrši stalno. Za vsa potrebna pojasnila o programu »B« itd., ki jo damo brezplačno, se obrnite na **Institut Polytechnique, Paris XVI., 66, Bd. Exelmans.** 94

Službo dobi

Vsaka beseda 50 par; za dajanje naslova ali za šifre pa 3 Din. (1)

Voditeljico podružnice, pe možnosti e kavcijo, v lepem kraju blizu mesta, sprejmem. — Ponudbe na oglasni oddel. »Jutra« pod »Trgovina mešanega blaga«. 13631-1

Natakarica mlada, dostojna, marljiva, vešča tudi nemščine, dobi takoj nameščenje. Ponudbe na ogl. oddel. »Jutra« pod »Poštena in prikupljiva«. 13611-1

Sezijsko kuharico močnatih jedi (Mehlspeakochen) in serviro s prvovrstnimi hotelskimi spričevali išče Penzion Vovk, Bled. 13616-1

Pek, poslovodja s lastnim obrtnim spričevalom dobi službo. Prednost imajo kavcije zmožni. Ponudbe na oglas. oddel. »Jutra« pod »Poslovodja«. 13618-1

Gospodično z znanjem nemščine in klavirja sprejmem takoj k trem otrokom v Ljubljani. Naslov v oglasnem oddel. »Jutra«. 13595-1

Boljšo natakarico potrebuje boljši hotel v Dalmaciji. Ponudbe s sliko na oglasni oddelek »Jutra« pod »Plačilna«. 13597-1

Brivski pomočnik prvovrsten, solsiden in inteligenten, vojaščine prost, dobi stalno mesto z vso oskrbo v hiši in plačo po dogovoru. Ondulerji imajo prednost. Nastop 15. maja 1933. — Kreutz, Sevnica. 13378-1

Dekle ki je zmožno kuhe, gospodinjskega dela ter malo šivanja, sprejmem takoj. — Ponudbe na ogl. oddelek »Jutra« pod šifro »Dekle za vse«. 13690-1

Manufakturist mlajši in dobro izvežban dobi takoj službo. Obširne ponudbe s prepisi spričeval in sliko takoj poslati na oglas. oddelek »Jutra« pod šifro »Manufaktura«. 13724-1

Služkinjo ljubiteljico otrok, ki zna tudi šivati, staro nad 20 let, sprejme trgovska hiša na deželi. Naslov v oglas. oddelku »Jutra«. 13.65-1

Prodajalko s kavcijo, sprejmem takoj za vinotoč in delikatesno. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 13675-1

Natakarico pridno in zanesljivo iščem. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 13726-1

Brivskega pomočnika praktikanta in enega kot vodjo s 4000 Din gotovine takoj sprejme »Rapid«, Kolodvorska 35 (ali zraven trafika). 13470-1

Brivskega pomočnika dobro izurjenega, po možnosti ondulerja, sprejme Ivan Prešern v Radovljici. Plača in nastop po dogovoru. 13176-1

Mehanika zanesljivega in spretnega, ki ima skušnje pri popravilu benzinskih in Dieselmotorjev, strojev za obdelovanje lesa in ki zna upravljati parni stroj, sprejmem v stalno službo, s prostim stanovanjem. V ponudbah je navesti dosedanje službovanje in najnižje mesečni zahtevek. Ponudbe, ki teh podatkov ne navedejo, se ne bo upoštevalo niti nanje odgovorilo. Ponudbe je nasloviti na ing. Milan Lenarčič, Ribnica na Pohorju. 13091-1

Ključavničarja 28—35 let starega, vestnega in resnega, izvežbanega v izdelovanju gesenkov, sprejmemo v stalno službo. Nudi se prilika za napredovanje do mojstra. — Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod »Štajerska«. 13564-1

Vzgojiteljico z znanjem nemškega jezika in ki razume delo pri gospodinjstvu, sprejmem k 2 otrokoma. Ponudbe na ogl. oddelek »Jutra« pod šifro »Resna«. 13272-1

Poslovodja strokovnjak za pohištvo — zmožen kavcije, se sprejme. Ponudbe na podruž. Jutra v Mariboru pod »Takoj«. 13442-1

Plačilno natakarico sprejme hotel Stara pošta v Kranju. Kavcija pogoj, stalna služba, ponudbe s sliko. 13507-1

Vzgojiteljico išče boljša družina na Gorenjskem k dvema dečkoma, v starosti 5 in 8 let. Reflektira se le na prvovrstno moč z veljetno prakso in otroškim vrtcem. Predstaviti se je 1. maja popoldne v Cegnarjevi ul. št. 4. 13478-1

Prodajalko snažno, za samostojno vodstvo trgovine v Beogradu ali Ljubljani, s kavcijo iščemo za takoj. Takojšnje ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Dobra moč 88«. 13425-1

Fotografskega pomočnika agilnega, s samostojnim nastopom, ki je zunanji in notranji operater, sprejmem takoj. Ponudbe s sliko in spričevali na oglasni oddelek »Jutra« v Ljubljani pod značko »Dobra plača«. 13582-1

Čevljar. pomočnika specijalista v izdelavi opank išče K. Poljanec v Ljutomeru. 13575-1

2 pek. pomočnika mlajša, ki sta voljna raznašati kruh, sprejme takoj pekarna Požar, Cerklje pri Kranju. 13708-1

Mlajši kemik se sprejme. Ponudbe z zahtevo plače na oglasni oddelek »Jutra« pod značko »Textil«. 13739-1

Šivilja zmožna samostojnega vodstva, sprejmem takoj kot družabnico. — Pismene ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod »Šivilja«. 13788-2

Dekle staro nad 16 let, zdravo, dobi takoj službo pri mali družini. Zglasiti se dopoldne. Zelena jama, Ljubljanska ulica 17a. 13811-1

Mizarja podjetnega, mlajšega, mogoče z izpitom ali obrtom sprejme vpeljano podjetje kot družabnika. Hitre ponudbe pod šifro »Radi smrti« na ogl. odd. »Jutra«. 13744-1

Kuharico za domačo kuho na deželo sprejmem s 1. ali 15. majem, stara ne pod 30 let. Naslov se izve v podr. »Jutra« v Celju. 13867-1

Služkinjo pridno in pošteno, vajeno kuhe, hišnih in zunanjih del išče tričlanska družina. — Natančne ponudbe poslati na oglasni oddelek »Jutra« pod »Na deželi«. 13888-1

Mladenič od 16 do 18 let star s predizobrazbo najmanj 4 razrede gimnazije ali obrtno šolo, ki bi imel posebno veselje za prikrojevanje rokavic se takoj sprejme. Ponudbe na Aloma Company, d. z o. z., Ljubljana. 13783-1

Čevlj. pomočnika za fina damska čivana dela sprejmem takoj. — Zarnik Alfonz, Gatova ulica 9. 13855-1

Službo šoferja k tovornemu avtomobilu dobi, kateri položi do 10.000 Din gotovine ali hranilno knjižico za 15.000 Din. Služba stalna in plača dobra. Ponudbe pod »Dobra garancija« na podružnico »Jutra«, Maribor. 13874-1

Instrumentarka za zobozdravniško ordinacijo v Celju dobi zaposlitev takoj. Naslov v podr. »Jutra« v Celju. 13869-1

Služkinjo zanesljivo, čisto in zdravo, katera okusno kuha mešano hrano, natančno pospravlja fine parketirane sobe, pere in lika malo perilo, in ima veselje služiti pri fini mestni družini, staro 23 do 30 let, sprejmem. Naslov v ogl. oddelku »Jutra« 13866-1

Črkoslikarja ki je obenem pleskar ali sobolikar, išče Martin Šefran, slikarski mojster v Mariboru, Slovenska ulica št. 16. 13437-1

G. Th. Rotman:

Vrtismrček in Šilonoska spet na delu

34.

Ali — pozor! Tisti mah je Tone vstal, si oprhal prah s kolen in hotel dejati klobuk na glavo. A vrli mož se je kakor nalašč neznansko bal miši; in komaj naju je zagledal, je urno vrgel klobuk čez plot, kakor da bi bil zvrhom poln strupenih kač!

35.

Na oni strani je sedela na vrtu Kristina, služkinja pri Klobasnikovih. Namestu da bi trebila fižol, kakor so ji bili naročili, je brala »Slovenski Narod«. S širokimi očmi in odprtimi usti se je pravkar grozila nad opisom strašnega umora v Dolgi jami ... uh, Mati božja in vsi svetniki!

Služba išče

Vsaka beseda 50 par; za dajanje naslova ali za šifre pa 3 Din. (2)

Gospodična se nudi damam za štopanje damskih in moških nogavic in vse vrste ostalega v to vrsto spadajočega popravila. Gre lahko na dom. — Cenj. ponudbe prosim na ogl. odd. »Jutra« pod šifro »Lepo delam«. 13648-2

Šofer s prakso in vsestransko dober, vojaščine prost, želi mesta kjerkoli. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 13621-2

Slaščičar išče službo, gre tudi za sezijo. Rudolf Wistan, Maribor, Meljska cesta 33. 13607-2

Plačilna natakarica želi menjati službo. Nastop 15. maja. Reflektira na boljša mesta, razpolaga s kavcijo v gotovini. Ponudbe na oglasni oddel. »Jutra« pod šifro »Poštena in priljubljena«. 13615-2

Kuharica 30 let stara, pridna, poštena, vajena dobre kuhe, išče službo k manjši družini ali staremu gospodu. Naslov v oglas. oddelku »Jutra«. 13544-2

Brivski pomočnik dober delavec in bubi štucer, išče službo. Ponudbe na podružnico »Jutra« v Celju pod značko »Nekdilec«. 13561-2

10.000 Din položim ako dobim kakršnokoli službo. Naslov v podr. »Jutra« v Mariboru. 13577-2

Službo šoferja iščem pri osebnem ali tovornem avtopodjetju. Imam večletno prakso in sem zmožen do 30.000 Din kavcije. Ponudbe na podružnico »Jutra« v Mariboru pod »Delaven 29«. 13578-2

Sobarica začetnica išče mesto pri boljši družini. Naslov v oglas. oddel. »Jutra«. 13576-2

Boljše dekle želi službo k dvema osebama. Zna tudi dobro kuhati. Naslov v ogl. oddel. »Jutra«. 13574-2

Šofer mehanik išče službo h kateremkoli avtomobilu, vešč vseh popravil. Je trezen in zanesljiv vozač; zmožen tudi vrtnarije. Cenjene ponudbe na oglasni oddel. »Jutra« pod šifro »Mehanik«. 13531-2

Pridno dekle ki zna kuhati, fine sobe pospravljati, želi službo s 1. majem, gre tudi za čez dan. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Lepa spričevala«. 13557-2

Mizarski pomočnik vojaščine prost in zmožen vseh finih del, z lastnim orodjem, išče kakršnokoli zaposlitev. Naslov v oglas. oddelku »Jutra«. 13274-2

Šofer-mehanik zmožen kavcije, želi službo Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 13364-2

Gospodična zmožna slovenskega, nemškega in srbohrv. jezika, vešča strojepisja in nemške stenografije, želi mesto uradnice. Gre tudi kot vzgojiteljica v poljubno mesto Slovenije. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 13441-2

Dekle staro 16 let, išče službo k otrokom, ali v pomoč gospodinji. Naslov v oglas. oddelku »Jutra«. 13468-2

Trgovski pomočnik kot praktikant želi namestitev v trgovini mešanega blaga. Gre nekaj časa brezplačno. Cenj. ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod »Praktikant 88«. 13466-2

Trg. prodajalka želi premeniti službo. V poštev pride stalno mesto s prijaznim zavnanjem. Ima 3 leta pomočniške dobe, je marljiva, prijazna in poštena. Cenj. ponudbe prosi na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Stalno 22«. 13474-2

Krojač dober delavec, išče moško ali damsko delo na dom. Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod »Krojač«. 13494-2

Brivski pomočnik 21 let star, dober bubi štucer, išče mesto v boljši brivnici. Ivica Lončarević, brivski pomočnik, Varaždin — frizerski salon Kristek. 13471-2

Slaščičar z obrtno pravico, išče družabnika. Gre tudi kot poslovodja. Ponudbe na ogl. oddelek »Jutra« pod šifro »Agilen 25«. 13715-2

Fotograf. pomočnik zmožen vseh del, išče namestitev v boljšem atelieju — tudi izven Ljubljane. Ostalo po dogovoru. Pismene ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Dobra moč«. 13713-2

Kot gospodinja kjerkoli išče službo ženska srednje starosti, skrbna in snažna, z znanjem kuhe. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 13683-2

Prodajalka prvovrstna moč z večletno prakso, zmožna vodstva vsake mešane trgovine, izvrstna aranžerka izložb — želi premeniti mesto. Cenj. ponudbe prosi na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Garancija zmožna«. 13297-2

Vsa elektrodela brezplačno izvršim tistemu podjetju, ki me sprejme kot slugo, inkasanta ali skladiščnika. Dopise na oglasni oddelek »Jutra« pod »Vsestransko zmožen« 13313-2

Mesto hišnika iščeta zakonca brez otrok. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 13685-2

Absolvent državne trgovske šole sposoben vseh pisarniških del, kot knjigovodstva — enostavnega in dvostavnega, amerikanskega, po nemški in italijanski metodi, slov., srbohrv. in nemške korespondence, stenografije in strojepisja, izvežban tudi v izvrševanju občinskih poslov, želi zaposlenje proti minimalni mesečni nagradi. Gre tudi kot lesni manipulant, skladiščnik, expediter, ali event. kot trgovski pomočnik. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod »Vesten 267«. 13465-2

Mesto poslovodje ali skladiščnika bi prevzel v mestu ali na deželi, vešč tudi samostojno voditi trgovino. Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod šifro »Zanesljiv«. 13463-2

Absolvent-odličnjak 4. razreda meščan. šole poštenjak, pedanten, išče primerno službo — v začetku prakse. Vesel ga tudi občinsko-pisarn. služba. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod »Absolvent« 13748-2

Preprosto dekle ki zna kuhati in opravljati vse hišna dela, vešča nemščine, želi službo pri boljši družini. Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod šifro »Cedna«. 13767-2

Žagar mlad fant, vajen tudi parketov, bi šel kot žagar ali sluga ali kaj podobnega. Naslov v ogl. odd. »Jutra« pod »Gorenje«. 13746-2

Mesto hišnice ali gospodinje išče vdova. — Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod šifro »Sama«. 13774-2

Brivski pomočnik prvovrsten delavec, dober bubi štucer, ki govori nemško, išče za takoj namestitev. Ivan Reih, Maribor, Mlinska 8. 13797-2

Natakarica stara 19 let, bi šla najraje v kavarno; sprejela pa bi tudi kako drugo službo. — Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 13796-2

Maser išče zaposlenje. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod »Maser«. 13795-2

Delavec, ozir. sluga zmožen kavcije, išče mesto Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod »Pošten 35«. 13794-2

Trg. naobražena gospodična išče kakršnokoli namestitev z lastnim pisalnim strojem, vešča vseh pisarniških del, obenem tudi prodaje v trafiki z velikim prometom Cenjene ponudbe prosi na oglas. oddelek »Jutra« pod »Skromna«. 13786-2

Postrežnica želi zaposlenje. Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod šifro »Mlada«. 13792-2

Brivski pomočnik star 22 let, išče stalne službe, ne reflektira na plačo. Dober brivec in bubi-štucer. Nastop po dogovoru. J. V. pri g. Bukovčan, brivec, Celje. 13865-2

Šofer s 5 letno prakso, civilnim in vojaškim izpitom, vešč vseh popravil išče službo h kakršnemkoli avtu. Govori slov., srbohrvatsko in nemško. Naslov pove oglasni odd. »Jutra«. 13820-2

Mlada natakarica išče službo na Bledu. — Naslov v ogl. oddelku »Jutra«. 13818-2

Gospodična prikupne zunanjosti z nekajletno pisarniško prakso, želi mesta v pisarni ali kot blagajničarka. — Ponudbe pod »Vestna« na podružnico »Jutra«, Trbovlje. 13821-2

Mehanik vešč popravil koles, motorjev in magnetov, dober lakirar, želi službe. Event. bi šel k ključavničarstva. Cenj. ponudbe na ogl. odd. »Jutra« pod »Grem za malo plačo«. 13778-2

Mlada gospodična s perfektnim znanjem nemščine in klavirja, vajena gospodinjskih poslov, želi kakršnekoli zaposlitve pri boljši hiši. Gre tudi kot prodajalka. Ponudbe na ogl. odd. »Jutra« pod šifro »Najrajši izven dravske banovine«. 13859-2

Mlajši trg. pomočnik mlajša moč, mešane stroke, želi premeniti mesto. Nastopil bi tudi kot praktikant za dva meseca proti hrani in stanovanju. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra« pod »Pošten 292« 13776-2

Vajenci

Učenca pridnega, močnega in zdravega, poštenih staršev, s primerno šolsko izobrazbo — sprejme takoj trgovina Franc Ocet jun., Vransko. 13628-44

Učenko s primerno šolsko izobrazbo, staro do 16 let, z oskrbo v hiši, sprejme B. Hrabrič, frizerski salon, Karlovac, Rečka ulica 1. 13617-44

Vajenca iz poštene hiše, s primerno šolsko izobrazbo, sprejme A. Rednak, trgovina z mešanim blagom, Tehanje-Celje. 13448-44

Učenca s primerno šolsko izobrazbo, s stanovanjem in hrano v hiši sprejme Rudolf Železnik, trgovina mešanega blaga, Zidani most. 13500-44

Učenca sprejme Bergodac & Co., trgovina elektrotehn. predmetov, Dalmatinova ul. 10 13737-44

Vajenca sprejme mehanična delavnica Stane Rakoš, Društvena ulica — Moste pri Ljubljani. 13194-44

Vajenca-mehanika ki si želi skrbi hrano in stanovanje sam, sprejme Ivan Legat, Ljubljana, Prešerna ul. Specijalna popravljalnica in trgovina pisarniških strojev. 13340-44

Učenko za prešivanje čevljarskih gornjih delov (štepartico) sprejmem takoj. Mokorel Jože, Ljubljana, Mirje 2. 13735-44

Zaslužek

Kdor išče zaslužka, plača za vsako besedo 50 par; za naslov ali šifre 3 Din. — Kdor nudi zaslužek, pa za vsako besedo 1 Din, za dajanje naslova ali za šifre pa 5 Din. (3)

Pokončevanje mrčesa z dvaindvajset let preizkušenim sredstvom, brez strupenih plinov. Stanovanje takoj zopet porabno! Miroslav Zor, Dunajska 1a/IV. 154-3

Entlanje 1 m 1 Din ažur 1 m 2 Din plisiranje, montaža bridgestor, pranje in likanje vezenin, ročno vezenje, monogrami, strojno vezenje in preditisk najmodernejših vzorcev. Dunajska cesta Ia/IV. 155-3

Delo za mezdo pri groben pletilnem stroju (IV V) oddam Gameer, Zagreb, Ilica 55. 13488-3

Posojilnica išče delavne obiskovalce privatnih strank. — Ponudbe z znamkami za odgovor nasloviti na: Mobilna zadruga, Ljubljana, pp. 307. 166-3

Pouk

Beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifre 5 Din. Dijaki, ki iščejo instrukcije, plačajo vsako besedo 50 par; za šifre ali za dajanje naslova 3 Din. (4)

Matematiko višjo in nižjo, instruira visokošolka. — Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod »Enačba«. 13501-4

Nemščino angleščino, francoščino, italijanščino in klavir poučuje dipl. učiteljica. Kolodvorska ulica št. 11, pritličje. 13584-4

Šofer. šola E. Čeh Tyrševa (Dunajska) cesta št. 36. Zahtevajte prospekt

Zavod za svetlobno prerisovanje in razmnoževanje ter strojepisna dela. Šola za strojepisje. Pouk posa mezniков v trg. stroki. — Kovač, Maribor, Krekova ulica 6. 11520-4

Oblastveno koncesijonirana

šoferska šola I. Gaberščik, bivši komisar za šoferske izpite, Bleiweisova cesta 52. 13490-4

Nemško govoriti in teorijo se nauče vsi hitro in dobro po moji najnovejši metodi. Uspeh zajamčen. Fr. Ljutova, Salendrova ulica 4/II. 13327-4

Potniki

Kdor išče mesto potnika, plača za vsako besedo 50 par; za dajanje naslova ali za šifre 3 Din. — Kdor sprejema potnike, plača besedo po 1 Din; za dajanje naslova ali za šifre pa 5 Din. (5)

Potniku obiskujočemu redno in pogosto trgovine in gostilne na bivšem Kranjskem se poveri prodaja prvovrstne naravne mineralne vode. Ponudbe z referencami na oglas. oddel. »Jutra« pod »Lep postranski zaslužek«. 13632-5

Agilne poverjenike za vse kraje bivše Kranjske sprejme pod ugodnimi pogoji »Kreditni zavod«. — Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod »Poverjenik«. 13396-5

Pomoč pride! s senzacijo vzbujajočim predmetom za gospodinjstvo. Dober predmet išče dobre prodajalce. Velikansko razpečavanje. 50 odst. zaslužek! Gotova eksistenca. »Picoe«, Tyrševa 36. 13803-5

Potnike za obisk krojačev in krojačic — za epohalni izum, katerega vsak kupi, iščem za vso državo. Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod značko »Dober zaslužek«. 13841-5

Prodam

Oglasi trg. značaja po 1 Din beseda; za dajanje naslova ali za šifre 5 Din. — Oglasi socialnega značaja vsaka beseda 50 par; za dajanje naslova ali za šifre pa 3 Din. (6)

Škropilni voz za škropljenje cest kupi Tujsko-prometno društvo v Kranjski gori. 5311-6

Stružnica uporabljiva za pletenje žice, s tečajno pripravo in ležiščem prodam. Radešinsky, Pobrežje, Tržaška cesta 1, Maribor. 13634-6

Vrtne škropilnice iz prima pocinkane pločevine, solidno delo, vsebine 10 litrov, komad 28 Din, 12 litrov 32 Din, 15 litrov 34 Din, tudi Matija Jankovič, splošno kleparstvo — Rimska cesta 19. 13603-6

Diabolo posnemalnik popolnoma nov, prodam ali zamenjam za kravo. Križnar Anton, Stražišče pri Kranju. 13271-6

Otroške vozičke in kolesa kupite dobro in poceni pri S. Rebolj & drug, Vošnjakova 4. 171-6

Razprodaja otoman, žimnic, spalnih foteljev itd. pri Delničarju v St. Vidu, nasproti cerkve. 13428-6

Daljnogled Zeiss 6 × v torbici, dobro ohranjen, skoraj nov naprodaj. Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod šifro »Ugodna cena«. 13479-6

Leseno verando z 12 okni, primerno za gostinško verando ali vrtno lopo, po ugodni ceni prodam. — Ogledati Cesta na Rožnik št. 5. 13566-6

Otroški vozček dobro ohranjen, prodam. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 13555-6

Francoski salon pozlačen, ugodno prodam. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 13651-6

Otroški vozček na peresih, dobro ohranjen, poceni prodam. Opekarska št. 54. 13666-6

Modnega blaga veliko zalogo prodam za knjižico Kmetske, Mestne ali Ljudske posojilnice, z vlogo 75.000 Din. — Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod značko »Prav ugodno«. 13704-6

Sobno kredenco pripravno za gostilno, in omaro za obleko prodam. — Istotam pa tudi oddam **prazno sobo** Gregorčičeva ulica 17 b/I. 13681a-6

Banjo in bojler kompletno — skoraj novo proda Tribuč, Glince, Tržaška cesta 6, telefon 2605. 13722-6

Vrtne stole zložljive, proda Tribuč, Glince, Tržaška cesta 6, telefon 2605. 13721-6

Šamotni material star, prvovrsten, različne fasonske komade in strojne dele ter armature poceni naprodaj. Ljubljanska mestna plinarna. 12261-6

Pubasto perje 12 Din, šobano 20 Din, peh 120 Din kg ter **volno in žimo** za madrace izredno poceni prodaja Šega Wolfova ulica štev. 12 (dvorišče) 113-6

Statve za tkanje perzijskih preprog, 1.10 m široke, naprodaj na Resljevi cesti 22/I. 13733-6

Premog in drva prodaja Jezeršek, Vodmat 200

Prodam 15 oken s šipami in okvirji 1.15 × 1.60, pletilni stroj »Wedermann« 8/50, 2 nitovoda, vodno sesalko in črpalko za štirno, vse v najboljšem stanju, po zelo ugodni ceni. — Ponudbe na ogias. oddelek »Jutra« pod značke »Res vredno«. 12978-6

Voz na peresih 2 lepe konjske prsne opreme in 2 kompletna komata prodam. Pavel Košenina, — Ljubljana, Kol. ul. 6. 13727-6

Najcenejša kurjava so suhi odpadki od žage, katere ima vedno v zalogi Ivan Šiška, tovarna parketov, Metelkova ulica 4, telefon 22-44. 13394-6

Daljnogled »Zeiss« osemkratni, skoraj nov, zelo ugodno naprodaj v Ljubljani, Poljanska cesta št. 13/II, levo. 13286-6

2 izložbeni omarici poceni naprodaj. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 13758-6

Trgovski pult steklene podstavke, ročni vozček, pitije kletke in steklje prodam. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra« 13772-6

Voigtländer 9 krat 12 4.5 Kompux, dvojni izteg, prodam ali zamenjam z manjšim. Naslov v ogl. odd Jutra«. 13716-6

Otroški vozički najelegantnejši francoski modeli v raznih barvah, nadalje igračni vozički, otroški tricikliji in skiro po najnižjih cenah pri F. Batjel, — Ljubljana, Karlovška c. št. 4. 13718-6

Na javni dražbi ugodno naprodaj:

1 PAR VOLOV, 1000 l vina, dne 4. maja 1933 ob 10. uri, Boštanj 1 pri Grosuplju.
1 BRUSILNI STROJ, 1 pisalni stroj, 1 reskalni stroj in drugo, dne 4. maja 1933 ob pol 9., Vižmarje 80 pri Št. Vidu.
RAZNO POHIŠTVO in gramofon, dne 4. maja 1933 ob 11. uri, Medvode št. 8.
2 NASLONJAČA in drugo pohištvo, dne 3. maja 1933 ob 16. uri, Ljubljana, Dalmatinova 13.
1 MOŠKO KOLO, pisalni stroj, 1 tehtnica in drugo, dne 2. maja 1933, ob 14 in pol, Ljubljana, Frankopanska ul. 26.
NOVE ŠČETKE omela, pisalne mize in drugo, dne 2. maja ob 15. uri, Ljubljana, — Resljeva c. 2 in Gosposka ul. 10.
1 MOŠKO KOLO, dne 5. maja 1933 ob 11. uri, Kranj 54.
85 m³ SMREKOVIH desk, dne 5. maja 1933 ob 10. uri na Gorenji Savi na skladišču pri Kranju.
20 TESANIH TRAMOV, dne 10. maja 1933 ob 11. uri v Gradu 28 pri Kranju.
2 KLEPARSKA STROJA 1 pisalni stroj in razni predmeti za vodovodno instalacijo, dne 6. maja 1933 ob 11. uri, Kranj 10.
1 PISALNI STROJ (Ideal), 5. maja 1933 ob 8 in pol uri, Kranj št. 97.
1 MOŠKO KOLO, lahki voz in drugo, dne 1. maja 1933 ob 15. uri na Obrežju 35, Studenci pri Mariboru.
2 BRIVSKA STROJA, dne 3. maja 1933, ob 14. uri, Maribor, Gosposka ul. 15.
1 ŠIVALNI STROJ, 1 moško kolo, gramofon in drugo, dne 4. maja 1933 ob 9. uri v Kotu 4 pri Vel. Laščah.
1 PISALNI STROJ, pisalna miza in drugo pohištvo, dne 2. maja 1933, ob pol 13. uri, Topolščica 165 pri Šoštanju.
1 KLAVIR in drugo, dne 2. maja 1933, ob 16. uri, Šoštanj, Grajska c. 6.
1 HAMONIKA na meh. kredenca in drugo, dne 2. maja 1933, ob 17. uri, Šoštanj, Prešernov trg 1.
1 ŠIVALNI STROJ, 1 kredenca in drugo, dne 6. maja 1933, ob pol 9. uri, Dol. Lendava, Cerkveni trg 6.
3 KRAVE, 2 svinji in drugo, dne 4. maja 1933, ob 14. uri na Sejanci 4 pri Ormožu.
1 MOŠKO KOLO, 1 ostružna klop in drugo, dne 6. maja 1933, ob 10. uri, Poljčane 9.
1 DIVAN in drugo pohištvo, dne 6. maja 1933, ob 11. uri, Poljčane 5.
1 MOŠKO KOLO, 1 dec. tehtnica in drugo, dne 2. maja 1933, ob pol 8. uri v Žiških 31, Črenšovci pri Dol. Lendavi.
2 PRASETA in 20 hrastovih desk, dne 1. maja 1933, ob 11. uri, Ljutomer 177. 13733-6

Otroške vozičke globokе, najnovejše, športne bele, igralne vozičke in vozičke dobite najceneje v **trgovini M. Tomšič** Ljubljana, Sv. Petra c. 52. 13436-6

Peč za lakiranje kompletno, ugodno prodam. Leopold Šušteršič, Dunajska 41. 13749-6

20 gramofon. plošč malo rabljene, za 250 Din proda Reje, krojač v Cerkveni ulici 21. 13787-6

Kletke praktično izdelane za parenje kanarčkov, ugodno prodam. Stanetova štev. 20 podpritličje. 13851-6

Otroški vozček dobro ohranjen, prodam. Naslov: F. Erjavec, Zidovska ul. 3. 13813-6

»Kadus« - aparat za trajno kodranje, nov, 30 svitkov, na niklastem stojalu, transformator in originalne preparate z vsemi pritiklinami poceni naprodaj. Ogledati pri Osenjak V, Maribor, Trubarjeva 5. 13239-6

V istini fini damastni namizni prti 40 Din, šestdelni likerni servis 40 Din, težkosvilnate kravate 20 Din, čisti sukanec, damske in otroške rokavice 10 Din, gramofoni 250 Din, gramofonske plošče 15 dinarjev. »Omnia«, Tyrševa 36. 13802-6

Otroški vozček (Korbwagen) skoraj nov naprodaj v Lavričevi 9/I. 13879-6

Šivalni stroj znamke »Singer« in konjiška za otroke proda Reboli, Vodovodna cesta 68. 13887-6

Pisalna miza skoraj nova, naprodaj za 1000 Din. Naslov v oglas. oddelku »Jutra«. 13854-6

Otroški vozček (Korbwagen) na peresih, poniklljan, zelo dobro ohranjen, se poceni proda. Naslov v ogl. odd. »Jutra«. 13876-6

Fotoaparat 9 krat 12 in 5 koset za 160 Din proda Dravlje 130, Rokova pot. 13877-6

Kupim

Oglasi trg. značaja po 1 Din beseda; za dajanje naslova ali za šifre 5 Din. — Oglasi socialnega značaja vsaka beseda 50 par; za dajanje naslova ali za šifre pa 3 Din. (7)

Nosilce železniške ali stavbne, stare, rabljene, kupim za pogozdene vesi Rogačico. — Ivan Globevnik, Škocjan. 13627-7

Pisalni stroj rabljen, kupi Majerović, Cosopija. Mesto denarja da perja. 13247-7

Prešo za seno v dobrem stanju kupim ali vzamem na posodo. — Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Preša«. 13551-7

Strešno opeko (okroglo) rabljeno, okrog 2000 komadov kupim. Ponudbe na naslov: Vrhovec, Ljubljana, Za gradom 9. 13416-7

Akumulatorsko baterijo celo ali samo par elementov kupi Kuhar, Mokronog. 13377-7

Štedilnik (ločen) z 2 pečnjakoma in kotlom, dobro ohranjen kupim proti gotovini. Ponudbe do torka opoldne na oglas. oddelek »Jutra« pod »Ločen«. 13316-7

Omaro za led manjšo, izvrstno ohranjeno, kupim. — Ponudbe na naslov: Lavrenčič, Ljubljana, Poljanska cesta 13/II levo. 13285-7

Bukovega oglja 1 vagon, kupim franko vagon proti takojšnjemu plačilu. Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod šifro »Ogilje«. 13800-7

Omaro za led dobro in prostorno, kupim ali vzamem čez poletje v najem. Ponudbe na naslov: Delikatesa Zevnik, Tyrševa cesta 41. 13850-7

Stare spomenike kupimo. Ponudbe na ogl. oddelek »Jutra« pod šifro »Spomenik«. 13420-7

Peč za kopalnico kupim. Cenjene ponudbe z navedbo cene na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Peč«. 13849-7

Železne sode pocinkane, rabljene ali nove, prvovrstne, kupi vsako množino Ivan Ravnikar, Celje. 13870-7

Drobilec kamenja (Steinbrecher) dobro ohranjen, ki dela na uro vsaj 4 m³ gramoza, in za pogon električni motor 10—16 Ks, 220 volt, s čim najmanjšim obratom, kupim proti takojšnjemu plačilu. Ponudbe s točnim opisom in navedbo cene na naslov Ivan Banko, Domžale. 13379-7

Radio

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali šifre

Dieselmotor
35 HP, malo rabljen, brezhiben, ugodno naprodaj. — Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod znako »Climax«. 13670-10

Nadomestne dele
za avtomobile nudi najceneje Brama Amerikan Import, Ljubljana, Dunajska cesta 36. 74-10

Buick avto
petosedežna limozina, v najboljšem stanju zelo ugodno naprodaj. Za delni ali celotni znesek se vzame tudi hranilne knjižice nekaterih denarnih zavodov. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 13273-10

Motorno kolo
brezhibno, znamke »F. N.« 350, prodam. — Istotam tudi prodam ali zamenjam luksezni
poltovorni avto.
Vse informacije v gostilni Novak, Ljubljana, Rimska cesta 19. 13566-10

Avto naprodaj
Zaradi premajhnega prometa prodam še malo rabljen mali t o v o r n i avtomobil znamke B. M. W., spredaj dvosedežen, v dobrem stanju, zadaj zaprt. Pripraven za prevoz suhomesnatih izdelkov, peciva ali kaj podobnega. Rate 6 l bencina. Poizve se v Mostah pri Ljubljani, Zaloška cesta 36 13459-10

Ford avto
poltovorni, prodam ali zamenjam za dvosedežnega. — Kolodvorska ulica št. 27, gostilna »Francija«. 13588-10

Zaradi preselitve
prodam skoro nov avto Chevrolet, 6 cilindrski, poltovorni. Nosilnost do 1000 kg. Prevozil 3500 kilometrov. Naslov v ogl. odd. »Jutra«. 13741-10

Dražba »Forda«
tovorni, 1½ tone, n o v a karoserija, jako dober. — Licitacija v ponedeljek 1 maja ob 14.30. Ing. Guzelj, Ljubljana VII, Jernejeva c. št. 8. 13785-10

3 pnevmatike
skoro nove, 600/17, garantirane za 50.000 km — ter
»Willis« motor
osemcilindrski, s šasijo, tudi skoro nov, u g o d n o naprodaj. Naslov v oglas. oddelku »Jutra«. 13833-10

Akumulatorji
magnetiki, agregat, centrifugalen, 40 cm, za pralnice, motorji na olje, kompressor - cirkularko na vozu, cirkularne ležaje, železne postelje, motorna kolesa, moška in damska kolesa. Kroglični ležaji, peresa za avtodele, avtomobilski, naprodaj po nizkih cenah. Drobilec kupim. Franc Kristan, Ljubljana, Dunajska 54. 13866-10

Motorno kolo
»Puch«, zelo dobro ohranjeno, prodam. — Za plačilo sprejmem tudi vložno knjižico, specerijsko in manufakturno blago. Ponudbe na ogl. od. »Jutra« pod »Puh-motor«. 13805-10

Tatra-avto
6 sed., 4 cil. v najboljšem stanju zamenjam za dva in pol do tritonski tovorni avto za takojšnjo uporabo. Ponudbe na ogl. odd. »Jutra«, Maribor, pod »Tovorni avto«. 13873-10

Les

Vsaka beseda 1 Din; za lajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (15)

Razpisujemo dobavo
160 vagonov zdravih, suhih bukovih drv (cepanic) brez okroglic in klad, franko nakladalna postaja. — Pismene ponudbe z navedbo cene v kilogramih na naslov: Nabavljalna zadruga uslužbencev državne železnice v Ljubljani. 13707-16

Vagon suhih desk
smrekovih, kupi mizarstvo »Sava«, Kolodvorska ul. 18 Telefon 2789. 13700-15

Oblačila

Trg. oglasi po 1 Din beseda; za dajanje naslova ali za šifro 5 Din Oglasi socialnega značaja vsaka beseda 50 par; za dajanje naslova ali za šifro 5 Din. (18)

Dve obleki
temno-modri, za dečka od 10—13 let, skoro novi, z dolgimi hlačkami, ugodno naprodaj na Dvornem trgu št. 1/II. 11318-18

Dva ženska plašča
lahka, črna, zelo p o c e n i prodam. Naslov v oglas. oddelku »Jutra«. 13891-12

Pohištvo

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (18)

Pohištvo
se dobi na obroke in na hranilne knjižice pri mizarstvu »Sava«, Kolodvorska 18, ali Miklošičeva 6. Telefon št. 27-80.

Sperane spalnice	3000 Din
spalnice	1800 „
omare	380 „
postelje	200 „
kuhinjske oprave	850 „
kuh. kredence	450 „

Sprejemajo se vsa popravila po konkurenčnih cenah ter se priporočamo. 13702-12

Spalnico
iz mehkega esa, d o b r o ohranjeno prodam. Naslov v oglasnem oddelku Jutra. 13506-12

Krasno jedilnico
iz orehove korenine, tudi proti hranilni knjižici prodam. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 13672-12

Spalnice
masivne politurane 5000
šperane 3200
pleskane, kompletne z delom in ogledalom 2000
V zalogi imam vedno vse moderne spalnice in kuhinje po najnižjih cenah. Sprejemam naročila. M. Andlovic, strojno mizarstvo, Komenskega ul. 34. 11565-12

Mahagoni jedilnico
starinsko, zelo lepo, obstoječo iz mize, 8 stolov, kredence in 2 vitrin, ugodno prodam. Posebej je še naprodaj: komoda (Marija Terezija), starinska salonska miza in nekaj drugega pohištva. Vprašati in ogledati v Radovljici, v vili Fost. 13548-12

Spalnico
dobro ohranjeno, radi selitve proda gosp. Feistner, Klunova ulica št. 6 — Kodeljevo. 13546-12

Pohištvo
stalnico in kuhinjsko opremo, v dobrem stanju kupim takoj. Ponudbe na naslov: Mavrič, Dunajska cesta 38. 13406-12

Stanovanjsko opremo
obstoječo iz jedilnice, spalnice in kuhinje zaradi odpotovanja poceni prodam. 13734-12

Prehrana

Kdor n a d i prehrano plača za vsako besedo 1 Din; kdor išče prehrano pa za besedo 50 par; za dajanje naslova ali šifro 3 Din, oziroma 5 Din. (14) Trgovski oglasi 1 Din

Otroka
sprejmem v dobro popolno oskrbo. Pojasnila v trgovini Fale, Kranj. 13454-04

Pumčko
staro 3 leta, o d d a m za svojo dobrim ljudem. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 13763-14

Kapital

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (16)

Družabnico
za dobro vpeljano trgovino z mešanim blagom, z Din 50.000 gotovine ali s knjižico — sprejmem. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod »Družabnica«. 13629-16

Knjižico
Mestne, Kmetske ali Ljudske posojilnice, tudi majhno vlogo, kupim. Ponudbe na oglasni oddel. »Jutra« pod »Gotovina takoj«. 13559-16

Zaposlena gdč.
v trenutni s t i s k i, prosi plemenitega gospoda za majhno posojilo. Dopise na podružnico »Jutra« v Mariboru pod »Rešena«. 13329-16

Družabnika
s 150—200.000 Din vzamem k dobremu podjetju. Lepi čisti denar. Dopise na ogl. oddelek »Jutra« pod šifro »Družabnik«. 13579-16

50 do 70.000 Din
posojila iščem za najdalj 1 leto, vknjižba na prvo mesto nove enonad. vile v Ljubljani. Ponudbe na ogl. odd. »Jutra« pod šifro »Tudi v večjih obrokih«. 13609-16

150.000 Din posojila
(tudi kratkoroč.), proti primernim obrestim, z vknjižbo na prvo mesto, iščem. Posojilo krito z visoko vrednostjo. Varnost popolna. Ponudbe na ogl. odd. »Jutra« pod »Varno naložen denar«. 13664-16

Kot družabnik
želim pristopiti k samostojni gospodični ali vdovi z dobro idočo trgovino. Cenj. dopise pod »Trgovec 54.000« na ogl. odd. »Jutra«. 13752-16

Brezobrestna posojila
za nakup premičnin in nepremičnin, doto, razdolžitev itd., proti poroštvu, zaznambi ali vknjižbi dajejo: »Kreditne zadruge«, Ljubljana, pošt. predal 307 — Sprejmejo zastopnike. 136

Zagotovite si
lastno domačijo in brezskrbno bodočnost. Brezobrestno posojilo za zidavo lastnega doma, odplačilo obrestnih dolgov, izplačilo dedščine in dote dosežete kot član zadruge Moj Dom, Ljubljana, Tyrševa cesta 31/I. 105-16

Vložne knjižice
Jugoslavenske banke, za 450.000 Din kupim. — Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod »Jugobanka«. 12865-16

Družabnika
ali financerja iščem za lepo in zdravo trgovino v centru mesta. Ponudbe z višino kapitala na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Edina v tej stroki«. 13426-16

Vložnjo knjižico
Kmetske, Ljudske ali pa Mestne hranilnice, z vlogo 60.000 Din prevzamem proti sigurnemu mesečnemu odplačilu. Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod šifro »Sigurno odplačilo«. 13703-16

4000 Din posojila
iščem za povečanje obrti. Ponudbe pod znako »Sigurno rentabilno« na oglas. oddelek »Jutra«. 13895-16

200—250.000 Din
posojila v gotovini iščem na novo hišo vredno 800 tisoč Din. Vknjižba prvo mesto. Ponudbe na oglasni odd. »Jutra« pod »Ostalo po dogovoru«. 13633-16

Delnice Priv. Zanat. banke
kupim. Ponudbe z navedbo cene na ogl. oddelek Jutra pod šifro »Bančne«. 13793-16

Posojila v gotovini
od 10.000 do 400.000 Din proti zadostnemu jamstvu na dolgoročno amortizacijo dajemo pod najugodnejšimi pogoji. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Gotovina«. 13865-16

Lokali

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (19)

Lokal
v prometni ulici centra — prostoren 250 m², pripraven za vsako večjo delavnico, skladišče itd. oddam s 1. majem. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 13200-19

Vinotoč Fontana
v Rošpohu pri Mariboru je zopet otvorjen. 13608-19

Gostilna na prodaj
Znana gostilna Fuchs v Novi vasi pri Mariboru, obstoječa iz hiše, gospodarskih poslopij z živinskimi in svinjskimi hlevi, kegljišča, gostilniškega vrta in velike s a v b n e parcele, ob mestni avtobusni progi, je z gostilniškim inventarjem in pohištvom vred na prodaj. Pojasnila daje odvetniška pisarna dr. Stokarja Karla, Maribor, Aleksandrova cesta 12/I. 13699-19

Lokal
za trgovino mešanega blaga vzamem v najem v katerem koli kraju Slovenije na deželi ali predmestju. Cenjene dopise na oglasni oddelek »Jutra« pod »Dober promet 300«. 13383-19

Trgovski lokal
takoj oddam na Trižaški c. št. 26 — Vič-Glince. 13490-19

Trgovski lokal
s skladiščem in stanovanjem oddam v najem s 1. junijem. Ponudbe na naslov: A. Kravanja, Begunje pri Cerknici. 13462-19

Lokal
trisobni, takoj oddam v Florijanski ulici 15. 13695-19

Dvoriščni lokal
velik, v centru mesta takoj oddam. Naslov v ogl. oddel. »Jutra«. 13602-19

Lokal na tlico
Selenburgovo, Prešernovo, Stritarjevo, Aleksandrovo ali Tyrševo do »Evrope«, iščemo s 1. avgustom t. l. Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod znako »Točna najemnina«. 13681-19

Trafika
s papirno trgovino, v stregem centru Zagreba naprodaj. Čisti donos 5000 Din mesečno. Dopise na oglas. oddelek »Jutra« pod šifro »Dobro idoče«. 13725-19

Trgovski lokal
prostoren, zračen, z velikim skladiščem, na zelo prometni točki v Ljubljani oddam takoj — tudi z blagom vred. — Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod šifro »10«. 12616-19

Trgovino
dobro idočo, z vsem inventarjem, brez zaloge, takoj oddam na zelo prometnem kraju na deželi. V hiši se nahaja posta in mlekarna. Resni reflektanti naj se zglase na ogl. odd. »Jutra« pod šifro »Dobro idoča«. 13812-19

Lokal s sobo
na Miklošičevi cesti takoj odda drogerija »Hermes«, Miklošičeva 30. 13396-19

Lokal
z 2 prostoroma, na prometnem kraju v pasaži na Aleksandrovi cesti oddam za 1500 Din mesečno. Poizve se v trafiki Klander, nasproti hotela Strukelj. 13346-19

Kuhinjo
na prometnem kraju oddam takoj. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Upeljana«. 13532-19

Lep svetel lokal
za trgovino ali obrt — v centru mesta takoj oddam. Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod šifro »Svetel«. 13558-19

Lokal na Bledu
v Parkhotelu oddam. Pojasnila daje K. Soss, Mestni trg 18/19. 13434-19

Lokal
v Kolodvorski ulici št. 6 s 1. junijem o d d a Ivan Košenina. 13738-19

Gostilno v Zagrebu
takoj oddam zaradi smrtnega slučaja proti odkupu inventarja. Gostilna »Zvonimir«. — Zvonimirova 44. 13736-19

Lokal
na prometnem kraju v sredini mesta takoj oddam. — Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 13799-19

Trgovski lokal
blizu nebotičnika na Dunajski cesti ugodno oddam. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 13856-19

Nov lokal
7 × 5 m, s skladiščem, na najprometnejši točki v centru Jesenic, 2 minuti od kolodvora, prikladen za krašnokoli trgovino ali pisarno, takoj o d d a m. Ponudbe na naslov: Janez Vilman, Jesenice, Gospoveteka. 13853-19

Obširen lokal
v Ljubljani, Mestni trg 17 v I. nadstropju, pripraven za pisarne, skladišče, restavracijo ali mesnico, takoj oddam. Pojasnila v trgovini Kenda. 11692-19

Lokal z inventarjem
za manufakturo, v Ljubljani takoj oddam. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod »Komisija«. 13656-19

Zelo ugodni lokali
za vsako obrt in skladišča v središču veleindustrije, v bližini postaje oddam v najem. Ponudbe na ogl. oddelek »Jutra« pod »742«. 13742-19

Brivnico
za dame in gospode v industrijskem mestu Štajerske prodam zaradi odhoda. Ponudbe pod znako: »Poceni« na podr. »Jutra« v Celju. 13368-19

Trgovino
krasno opremljeno, primerno za delikatesno ali sadno
oddam takoj na Bledu.
Naslov pove oglas. oddelek »Jutra«. 13697-19

Pekarno
popolnoma na novo urejeno s stalnimi odjemalci prodam zaradi upokojitve. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod št. »909« 13777-19

Trgovski lokal
na zelo prometni cesti oddamo 1. avgusta t. l. Vprašati: Miklošičeva cesta 15/I. 13892-19

Poslovne prostore
centralna lega, pro nadstropje, prostorni in svetli, posebno primerni za zobotehnika, zdravnika, fotografsko zalogo, modni atelje itd. takoj oddam. — Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 13888-19

V najem

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (17)

Natakarici
ali dobri kuharici srednje starosti, prikupljive zunanjosti, ki bi bila zmožna samostojno voditi večjo gostilno z več tujskimi sobami za poznike in letoviščarje, v večjem prometnem in letoviščarskem kraju v savinjski dolini, dam na račun. Naslov v ogl. oddelku »Jutra«. 13109-17

Pekarno
na prometnem kraju oddam takoj v najem zaradi družinskih razmer. Potreben kapital Din 5000. Poizvedati pri gospodu Trilerju, gostilna »Stolc« pri kolodvoru Žirovnica. Gorenjsko. 13625-17

Gostilno
vzamem v najem, najraje v okolici Ljubljane ali Kranja. Prevzamem tudi prevžitkarja v oskrbo. Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod »Gostilničarka«. 13624-17

Usnjarji-trgovci
Staroznana trgovina z nenjem in čevljarskimi potrebščinami, na zelo prometnem kraju v Ljubljani se odda v najem po prav ugodnih pogojih. Za odkup zaloge potrebnih cca. 100.000 Din. Mesečna najemnina nizka, tako da je nepeh agilnemu trgovcu zagotovljen. Eventualno oddam lokal in skladišče tudi za drugo trgovino ali kako drugo podjetje v najem. Informacije v oglas. oddelku »Jutra«. 13585-17

Trgovino
staro, vpeljano, o d d a m veled preselitve s 1. julijem v najem ali na račun. Josip Kosmus, Loka pri Zusmu. 13238-17

Gostilno
dobro idočo, vzamem v najem v Ljubljani, Celju ali okolici. Ponudbe z navedbo letne najemnine na oglas. oddelek »Jutra« pod znako »61«. 13309-17

Iščem gostilno
najraje v Mariboru iščem v najem ali na račun. — Zmožna sem kaveije in imam osebno pravico. Ponudbe na podružnico Jutra v Mariboru pod »Gostilna« 13443-17

Trgovino
z mešanim blagom in trafiko oddam takoj v najem agilni osebi. Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod znako »15.000 Din«. 13514-17

Mehanično delavnico
vzamem kjerkoli v najem. Ponudbe na podruž. »Jutra« v Trbovljah pod šifro »Mehanika«. 13543-17

Mesnico
kompletno, oddam v najem. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 13668-17

Mesnico
dobro vpeljano, oddam s 1. julijem v najem. Naslov v ogl. oddel. »Jutra«. 13536-17

Nagrado dam
onemu, ki mi preskrbi dobro gostilno na račun ali v najem, v okolici Ljubljane ali na Gorenjskem. — Dopise na oglasni oddelek »Jutra« pod »Podjetna«. 13720-17

Gostilno
z inventarjem, v prometnem kraju blizu Ljubljane oddam s 1. julijem v najem. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Podjeten gostilničar«. 13178-17

Ključavničarsko delavnico
z orodjem oddam v najem ali prodam na prometnem kraju. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 12518-17

Ugodna prilika!
za prodajalce premoga in drv. Vsled bolezni se proda ali odda v najem dobro vpeljana trgovina v Ljubljani, za prodajo kuriva na drobno, z inventarjem, t. j. konje in vozove, ali brez inventarja. Odstopi se tudi lepo suho skladišče. Seznam istnega prometa je resnim reflektantom na razpolago. Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod šifro »Ugodna prilika 22«. 13720-17

Gostilno na deželi
vzamem v najem. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod znako »Gostilna«. 13743-17

Pekarno
oddam pod ugodnimi pogoji v n a j e m v bližini Ljubljane. Naslov v oglas. oddelku »Jutra«. 13798-17

Specerij. trgovino
išče mlad trgovec. — Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Takoj gotovina«. 13862-17

Kam pa, kam?

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (16)

V restavraciji Marinšek
v Prešni ulici 6, se dobi najboljši cvilek z Gačove peči, dobijo se tudi različna dobra jedila. Se priporočamo cenjenim gostom. 13660-18

Posest

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (20)

Posestvo
v lepem kraju, nedaleč Ljubljane, ugodno prodam. Ponudbe na oglasni oddel. »Jutra« pod »Tlačilo«. 13637-20

Hišo
dvostanovanjsko, z lepim vrtom, prodam. Naslov v ogl. oddel. »Jutra«. 13646-20

Stavbišče
1372 kvad. metrov, prodam v Glinski ulici tik tramvaja na Trižaški cesti. Solnčna lega, ugodna cena. — Pojasnila: Sušnik Ivan — Krekov trg 10. 13645-20

Parcelo
12.780 kvad. metrov, primerno tudi za tovarno, prodam na kranjskem polju tik državne ceste. Polovica plačljiva v hranilnih knjižicah. Lastnik Bogomir Čadež, Kranj 185. 13619-20

Hiša
štiristanovanjska, novozidana, z večjim vrtom, v Mariboru, magdalensko predmestje, je takoj na prodaj. Naslov v oglas. oddel. »Jutra«. 13605-20

Velik zaraščen gozd
v izmeri preko 200 oralov je proti gotovini in hranilni knjižici na prodaj. Informacije v oglasnem odd. »Jutra« pod »Sigurna naložitev«. 13550-20

Dvostanovanjsko hišico
kupim na prometnem kraju. Plačam nekaj v gotovini, ostalo na hranilne knjižice. Ponudbe na ogl. odd. »Jutra« pod »Hiška«. 13547-20

Malo posestvo
ugodno na prodaj za Din 39.000. Primerno za upokojenca ali rokodelca. Potrebno samo polovico kapitala. — Pojasnila daje Kumero Franc, Maribor, Taborska ulica 10. 13578-20

Hiša
obstoječa iz 3 sob, shrambe, kuhinje, veže, kleti in malo gospodarsko poslopje, vse v dobrem stanju, dalje vrt za zelenjavo, okrog pol orala njive, studenec z dobro pitno vodo, v mestu Slov. Bistrica ugodno na prodaj. Pojasnila daje Anton Pernič, trgovec, Slov. Bistrica. 13541-20

Enostanovanj. vila
9 sob, veranda, 1200 m² vrta, v sredini Ljubljane naprodaj. Ponudbe na ogl. oddelek »Jutra« pod šifro »700.000«. 13222-20

Novo hišo
na Vrhovcih, 10 minut od tramvaja, v krasni solnčni legi, proda Jože Peklenk, Vrhovci, pošta Dobrova pri Ljubljani. 13654-20

Hišo ali vilo
kupim v Ljubljani — Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod »Podkleteno«. 13714-20

Novo hišo
enonadstropno, za 160.000 Din prodam. Poizve se v trgovini Angele Bezovičar v Dravljah. 13731-20

V najem dam hišo
in zemljišče za obdelovanje vrta, na lepem kraju Trsata, takoj po dogovoru. Pojasnila daje Franjo Studenac, Trsat - Sušak, Strmički put 17. 13576-20

Novo vilo
z več sobami, na letoviškem in kopališkem kraju ob Savi pod Smarno goro Brod 28, o d d a m takoj v najem. Informacije v vili 13745-20

Enonadstropno hišo
ali polovično s štirimi stanovanji, podkleteno, elektrika, vodovod prodam v Sp. Šiški, Dermotova 28. 13770-20

Trgovino v Severni Ameriki
dobro vpeljano, zamenjam za posestvo v dravski banovini. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Trgovina«. 13847-20

Celo tretje nadstropje
od 16 sob, vse lepo opremljeno prodam. — Stanarina nizka, tik Jelačičevega trga, vedno vse dobro oddamo. Proda se zaradi bolezni. Zagreb, Petrinska ulica št. 4/III. Lončar. 13751-20

Enostanovanj. hišo
v mestu ali bližnji okolici kupim. Ponudbe z navedbo cene in kupnih pogojev na oglas. oddelek »Jutra« pod znako »Za jesen«. 13820-20

Parcelo
vsestransko pripravno, pod ugodnimi pogoji prodam. Pojasnila se dobi Podmilščakova ul. št. 11 za Bežigradom. 13816-20

Posestvo
gostilna, mesarija, nekaj zemljišča, velika delavnica za kakršnokoli obrt v okolici Celja se proda ali odda v najem. V hiši elektrika. Ponudbe na ogl. odd. »Jutra« pod »Prometa«. 13823-20

Hišo
na prometni točki v Ljubljani prodam na hranilne knjižice. Ponudbe pod »Trgovec« na ogl. odd. »Jutra«. 13862-20

Hišo
s 3 sobami, kuhinjo, drugimi pritiklinami in zelenjadnim vrtom oddam v najem. V hiši električna razsvetljava. Lega ugodna, vsakdanja avtobusna zveza z mestom — pol ure. Naslov v ogl. odd. »Jutra«. 13822-20

Parcelo
na Ježici ugodno prodam. Naslov v ogl. oddelku »Jutra«. 13819-20

Solnčno parcelo
874 m² veliko p r o d a m v Vodmatu. Naslov v oglas. oddelku »Jutra«. 13880-20

V Celju ali Mariboru
kupim proti gotovini dvo- ali tristanovanj. hišo, oziroma vilo. Špekulacija izključena. Natančne ponudbe do torka na podružnico Jutra v Celju pod šifro »Poseste«. 13840-20

Veliko izbiro hiš, vil posestev in stavbnih parcel
v Ljubljani in na periferiji nudi kupovalcem za gotovino kakor tudi za hranilne knjižice pod najugodnejšimi plačilnimi pogoji realitetna pisarna F. Videnič, Stari trg. 13887-20

Stanovanjska hiša
z gospodarskim poslopjem ter velikim sadnim in zelenjadnim vrtom se proda. Spodnje Radvanje 4. Vprašati je pri Kolnik Maksu, Studenci, Aleksandrova cesta 5. Sprejmejo se tudi hranilne knjižice kot plačilo. 13572-20

Hišo ali vilo
v trgu ali mestu. Cena do 150.000 Din kupim. Ponudbe na podr. »Jutra« v Mariboru pod »Denar«. 13871-20

Hišo
z velikim ograjenim vrtom in električko, blizu kolodvora Dev. Mar. v Polju prodam za 75.000 Din. — Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 13886-20

Stanovanje odda

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (31)

Stanovanje
2 ali 3 sob oddam za maj na Vodovodni cesti 77. 13641-21

Trisob. stanovanje
s kabinetom in pritiklinami oddam takoj. Ljubljana 7, Frankopanska 9. 13610-21

Za podaljšanje življenja
ven iz mesta. Krasno večsobno stanovanje z vsem komfortom, tik železniške postaje, v res lepem in mirnem kraju takoj oddam Naslov pove oglas. oddelek »Jutra«. 13283-21

Štirisob. stanovanje
elegantno, z vsemi pritiklinami, etažno kurjavo in vrtom poceni oddam. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 13186-21

Enosob. stanovanje
s pritiklinami o d d a m v Orlovi ulici štev. 19. 13408-21

Dvosob. stanovanje
s pritiklinami oddam z majem. Poizve se v Stožicah št. 134. 13485-21

Stanovanje
2 krasnih sob v visokem pritličju — oddam. Ponudbe na oglasni odd. »Jutra« pod znako »Za maj«. 13603-21

Stanovanje
sobe, kuhinje in pritiklin. oddam v Stožicah štev. 120 — Dunajska cesta. Avtopostaja pred hišo. 13407-21

Krasno stanovanje
komfortno, šest ali petsobno, moderno urejeno, oddam. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Strogi center«. 13692-21

Trisob. stanovanje
komfortno, solnčno, s vrtom, oddam za avgust. — Cena ugodna. Ogled od 5. do 6. ure popoldne. Žitnikova, vila »Lastva donja«. 13001-21

Dvosob. stanovanje
s pritiklinami oddam za 325 Din v Stožicah št. 138. — Vprašati pri Ramovšu. 13502-21

Štirisob. stanovanje
komfortno, takoj oddam. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 13405-21

Dvosob. stanovanje
solnčno in suho, z vsemi pritiklinami in preselico — oddam takoj. (Okolica Stadiona). Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 13000-21

Stanovanje
3 sob, kopalnice in pritiklin oddam takoj v Pražakovi ulici št. 10, pritličje. Več se poizve istotam v I. nadstropju. 13706-21

Trisob. stanovanje
z vrtom, kletjo in podstrešjem, v bližini Stadiona oddam s 1. avgustom. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 13698-21

Stanovanje
solnčno, obstoječe iz dveh sob, kuhinje in pritiklin, oddam takoj. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 13697-21

Stanovanje
2 sob, kabineta in vseh pritiklin oddam takoj ali s 1. junijem na Kodeljevem, Povšetova ulica 16. 13674-21

Dvosob. stanovanje
z vsemi pritiklinami takoj oddam z majem ali junijem v Sp. Šiški, Železnikarjeva 10. 13684-21

Trisob. stanovanje
solnčno, z vsem komfortom in centralno kurjavo oddam s 1. avgustom ali prej. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 13719-21

Dvosob. stanovanje
s pritiklinami oddam s 1. junijem v Vodmatu, Cigljerjeva ulica štev. 14. 13730-21

Dvosob. stanovanje
s kopalnico in balkonom, 5 minut od pošte oddam z avgustom. Ponudbe na ogl. oddelek »Jutra« pod šifro »Krasen razgled«. 13766-21

Enosob. stanovanje
z verando oddam za 200 Din, brez verande pa za 200 Din na Ilovici, Jurčkova pot 35. 13757-21

Trisob. stanovanje
s kuhinjo in shrambo, poleg sodišča oddam. Natančne ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Mesečno Din 1200«. 13756-21

Stanovanje
obstoječe iz 5 sob in pritiklin takoj o d d a m v I. nadstropju hiše »Evrope«, Gosposvetska cesta št. 2. Pojasnila v isti hiši pri hišniku na Gosposvetski c. št. 2. 13761-21

Stanovanje
sobe, kuhinje in pritiklin takoj oddam manjši družini v Zg. Šiški, Vodnikova cesta 184. 13761-21

Stanovanje
obstoječe iz 3 sob in pritiklin, takoj oddam v hiši »Evropa«, Tyrševa c. 15. Pojasnila v isti hiši pri hišniku, Gosposvetska c. 2 13712-21

Pristopajte
k Društvu stanovanj. najemnikov. Vegova ulica 8. 373-21

V vili v Tivoliju
oddam z majem sobo in
solnčno stanovanje
2 sob, poseluke sobice, kuhinje, pritiklin, kopalnice in pralnice za 800 Din Pita, elektrika in vodovod Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 11452-21

Enosob. stanovanje
parketirano, za 350 Din oddam z junijem na Pokopališki cesti 38. Pojasnila daje hišnik. 13375-21

Trisob. stanovanje
lepo in solnčno, s pritiklinami, v visokem pritličju na Bleiweisovi cesti (vis-a-vis banovine) oddam s 1. majem. Naslov pove oglas. oddelek »Jutra« ali telefon št. 25-92. 13226-21

Trisob. stanovanje
s kopalnico, zelo solnčno oddam z majem na Cesti v Rožno dolino 26. 13571-21

Dvosob. stanovanje
s pritiklinami, solnčno in lepo, takoj oddam. Pojasnila na Erjavčevi c. 21/III. 13502-21

Štirisob. stanovanje
z etažno kurjavo in solnčno teraso, v novi vili sredi mesta oddam. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 10630-21

Dvosob. stanovanje
komfortno, o d d a m takoj blizu glavnega kolodvora. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 13458-21

Celo vilo
s 6 sobami, 2 kuhinjama, 2 kopalnicama in vrtom — pri Tivoliju oddam za avgust enemu ali dvema interesentoma za 2000 Din mesečno. — Pojasnila daje »Poseste«, Miklošičeva c. 4. 13538-21

Trisob. stanovanje
s stekleno verando in kopalnico — ter
dvosobno stanovanje
obe v Šentjakobskem okraju (Rožna ul. 27/I) oddam z avgustom. 13773-21

Trisob. stanovanje
za 600 Din mesečno oddam s 1. majem v Veliki šolski ulici 19. 13792-21

Lepo stanovanje
štirisobno, z vsem komfortom, v neposredni bližini opere oddam takoj ali pozneje. Pojasnila da trgovina Klein, Wolfova ulica 4 12936-21

2 stanovanji
dvosobno in enosobno, blizu tramvajske postaje odda Zaje, Rožna dolina — Cesta na Brdo štev. 2. 13829-21

Dvosob. stanovanje
bližina magistrata oddam z majem, 700 Din. Naslov v ogl. oddeleku »Jutra«. Ogled od 14. do 16. ure. 13863-21

Dvosob. stanovanje
s kuhinjo o d d a Sebelič, Tyrševa cesta štev. 60. 13889-21

Sobo in kuhinjo
oddam s 1. junijem stranki brez otrok v Mostah, Ribniška 7. 13878-21

Komfortno stanovanje
3 sob in lepih pritiklin takoj oddam. Naslov v ogl. oddelku »Jutra«. 13882-21

Dvosob. stanovanje
vse pod enim ključem, z vrtom oddam poleg šole v Zg. Šiški št. 215. 1394-21

Stanovanja išče

Vsaka beseda 50 par; za dajanje naslova ali za šifro 3 Din. (21-a)

Stanovanje
enosobno s pritiklinami, v mestu, iščem za avgust ali prej. Naslov v oglas. odd. »Jutra«. 13644-21a

Trisob. stanovanje
s kopalnico in pritiklinami, vrt dobrodošel, v centru ali neposredni bližini za avgustov termin išče solidna uradniška družina 4 odraslih oseb. Ponudbe na ogl. oddel. »Jutra« pod značko »Točen plačnik«. 13518-21a

Dvosob. stanovanje
s pritiklinami, event. z vrtom, išče mirna uradniška družina odraslih za avgust ali pozneje v mestu, odnosno neposredni bližini. Ponudbe z navedbo cene na oglas. oddelek »Jutra« pod »Upokojenec«. 13475-21/a

Stanovanje
dvo- ali trisobno, s pritiklinami, išče mirna in zelo čista tričlanska rodbina. Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod »Solnce«. 13511-21/a

Stanovanje
dvo- ali enosobno, s kabinetom, solnčno in s u h o, išče z julijem ali avgustom mirna odrasla dvočlanska družina. Ponudbe z navedbo cene na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Točno plačilo«. 13467-21/a

Mlad zakonski par
brez otrok išče stanovanje 2 sob in kuhinje, po možnosti v mestu. Ponudbe na oglasni oddel. »Jutra« pod »Dober plačnik«. 13667-21a

Upokojenka
išče stanovanje sobe in kuhinje. Ponudbe na oglasni oddel. »Jutra« pod značko »Sama«. 13659-21a

Zakonca
mirna in solidna, i š č e t a
eno- ali dvosob. stanovanje
za junij ali pozneje. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Točna in snažna«. 13843-21/a

Dvosob. stanovanje
išče stranka 2 oseb za avgust. — Takojšnje ponudbe na oglasni oddelek Jutra pod »Snažna stranka«. 13762-21/a

Dvosob. stanovanje
s kabinetom in sobico za služkinjo, išče z avgustom državni uradnik. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Poletje«. 13769-21/a

Dvosob. stanovanje
s pritiklinami, išče mirna stranka — točen plačnik. Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod »Za avgust«. 13424-21/a

Boljša stranka
treh odraslih oseb, čista in mirna, točna plačnica, išče za avgust stalno, po zmerni ceni, solnčno in zračno stanovanje dveh sob, predsobe in ostalih pritiklin. Veranda na vrt ima prednost — v bližini centra, do 20 minut od glavne pošte. Ponudbe prosi do 5. maja na oglas. oddelek »Jutra« pod šifro »Red in mir«. 13597

Državni uradnik
išče z avgustom dvo- ali trisobno stanovanje. Točen plačnik, stalna stranka. — Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod »Banovina«. 13682-21/a

Stanovanje
tri- ali dvosobno s pritiklinami išče drž. uslužbenec v bližini Tabora ali sv. Jožefa, z junijem. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« p

Cenjenemu občinstvu naznanjam, da bom prevzel jutri, 1. maja, v svoji hiši na Mestnem trgu 11, vsem dobro znano

RESTAVRACIJO „POD SKALCO“

POZOR!

Opozarjam uradnike in javne nameščence, ki nimajo lastnega gospodinjstva, da se abonirajo v restavraciji »Pod skalco« na dobro domačo in dunajsko kuhinjo po zelo nizki ceni. Vedno sveža topla in mrzla jedila kakor tudi ribe. Srbske specialitete: ražnjiči, ćevapčici itd. V zalogi imam prvovrstna štajerska, dolenjska in dalmatinska vina, direktno od vinogradnikov, po jako nizkih cenah. Raznovrstne likerje in žganje imam vedno v zalogi. Opozarjam cenjena društva, da imam sobe, prikladne za sestanke. V zabavo dobrodošlim gostom vsak večer klavirski koncert. Priporočam se za obilen obisk

JOSIP CIGLIČ.

Prijazno sobico
čisto in parketirano, z oskrbo ali brez, s posebnim vhodom, v centru mesta oddam boljšemu gospodu ali gospodični. Ravnikar, modni salon, Gregorčičeva št. 5, dvorišče I. nadstr. 13858-23

Sostanovalko
sprejmem. — Florjanska 17/I. 13815-23

Opremljeno sobo
s posebnim vhodom oddam s 1. majem. Naslov v ogl. odd. »Jutra«. 13864-23

Opremljeno sobo
strogo separirano, oddam v centru mesta. Naslov v ogl. odd. »Jutra«. 13825-23

Čisto sobo
oddam mirni osebi. — Bleiweisova 4, pritličje, levo. 13559-23

Sobo
oddam 2 gospodoma ali gospodinjama v Staničevi ulici štev. 15 — Bežigrad. 13881-23

Opremljeno sobo
s posebnim vhodom, v centru mesta oddam solidni osebi s 15. majem. Istotam oddam tudi prazno sobo s 1. majem. Naslov v ogles. oddelku »Jutra«. 13884-23

Lepo sobo
s posebnim vhodom, elektriko in parketom oddam gospodični na Karlovški c. št. 20 desno. 13890-23

Poleg glavne pošte
takoj oddam tri sobe v I. nadstropju. Pripravne za pisarno, trgovino ali boljšo obrt. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 13828-23

Sobe išče

Vsaka beseda 50 par; za dajanje naslova ali za šifro 3 Din. (23-a)

Šivilja
išče dan odstopa. Ponudbe na oglasni odd. »Jutra« pod »Mirna«. 13642-23a

Letovišče
V kraju kjer je priložnost za kopanje, iščem sobo z 2—3 posteljami in hrano — ali s kuhinjo. Ponudbe z natančnimi podatki na ogl. oddelek »Jutra« pod šifro »Zrak in voda«. 13512-23/a

Lepo sobo
s prav dobro hrano in vso ostalo oskrbo, iščem na Mirju ali v bližini. — Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Pačam poštenoc 13831-23/a

Ženitve

Vsaka beseda 2 Din; za dajanje naslova ali šifre pa 5 Din. (25)

Gospod
cerkveno ločen, 40 let star, simpatičen, posestnik z dobro obrtjo, želi znanja z damo, ki ima posestvo ali 150.000 Din gotovine. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod »Trezen 666«. 13381-25

Poročim
gospodično ali vdovo brez otrok, s kapitalom. Starost in zunanjost postranska stvar. Dopise s polnim naslovom na podruž. Jutra v Celju pod značko »Tehnikar 55«. 13287-25

Dopisi

Vsaka beseda 2 Din; za dajanje naslova ali šifre pa 5 Din. (24)

M. Elsa!
Pričakujem 17. 5. Prosim odgovori. 13606-24

Tehničar
išče radi pomanjkanja znanja tem potom gospodično iz boljše družine, prijetne zunanjosti, za izlete s kolesom in peš, slovensko-nemško konverzacijo — iz Maribora ali okolice. Dopise na podružnico Jutra v Mariboru pod »St. 20«. 13446-24

Prijatelja
inteligentnega vdovca, starega nad 50 let, želi dobro situirana gospodična. Dopise pod »Kraseni maj 100« na oglasni oddelek »Jutra« 13679-24

Mlada dama
išče gentlemena. — Neanonimne dopise na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Kavalir«. 13790-24

Gospa
nesrečna v zakonu, posestnica, gostilničarka brez otrok, simpatična varčna, želi spoznati boljšega, starejšega, dobrosrčnega, solidnega gospoda, iskrenega prijatelja, s kapitalom, posestnikom, upokojencem. Ponudbe na ogl. oddelek »Jutra« pod »Strogo tajno 45«. 13824-24

Dama v zelenem!
videna 29. aprila ob 4. uri popoldne na Dunajski cesti, naj sporoči sestanek na ogl. oddelek »Jutra« pod šifro »Kolo«. 13817-24

Blond damo
ki jo je v soboto ob 10. uri pozdravil moj gospod, ko je šla na tramvaj za v Šiško, prosi, če je poznanstvo možno, za naslov na oglasni oddelek »Jutra« od »Zagreb«. 13857-24

Simpatična gdč.
stara 33 let, s trgovino, išče znanja s poštenim, zdravim in dobrosrčnim, 33—40 let starim gospodom v svrho možitve. — Resne ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod »Iskrenost«. 13839-24

Gospodična
inteligentna, plemenitega značaja želi dopisovati z istotakim gospodom (30 do 36 let) v svrho razvedrila. Neanonimne dopise na oglas. odd. »Jutra« pod »Majski sen«. 13875-24

Glasbila

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (26)

Klavirji
pianini

Kupujte na obroke
od Din 400.—
prve svetovne fabrikate Bösendorfer, Steinway, Förster, Petrof, Hölzl, Stingl itd. ki so neseporno najboljši! — Lahka precizna mehanika. Prodaja jih izključno le sodni izvedenec in bivši učitelj Gl. Matice

ALFONZ BREZNIK
Aleksandrova cesta 7
(vogal Beethovnove ulice).

158 **Izposojamo**
plošče in gramofone »SLAGER«
Aleksandrova cesta 4 prehod Viktorija palače

Pozor, pevska društva in šole
Pianine in harmonije dobite najceneje v tovarni Iv. Kacin, Domžale. — Zahtevajte cenik. 11836-26

Klavir
dobro ohranjen, prodam za 3500 Din. V račun vzamem event. tudi
rabljen šivalni stroj
Glince, cesta VII/31, hiša Bizjan. 13784-26

Klavir
križem strunan, proda Bajde, Gospovetska cesta 12. 13781-26

Živali

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (27)

Kanarčkov
harških, odlikovanih, imam še nekaj na prodaj. Piskar Alojz, Sv. Petra c. 52/I. 13647-27

Psico
volčje pasme, zelo lepo, poceni proda Binder, pošta Črensovci. 13384-27

Kunce
črni ali modri reks, beli orjak za pleme, kupi R. Abruč, Dovje-Mojstrana. 13385-27

Iščem psa
pasme: svilen pinč. Naslov v oglasnem oddelku Jutra 13717-27

Močvirskih bobrov
(nutrija) 30 parov za pleme oddamo gospodarstvu ki ima ribnike potoke ali močvirja na svojem posestvu proti percentualni razdelitvi zaroda. Vprašanja na: Zvonimir Mühlstein, Zagreb, Hercegovačka 106. 12779-27

Ženina — nevesto
Vam zanesljivo in strogo diskretno preskrbi koncesionirana pisarna za ženitno posredovanje »Fortuna«, Ljubljana, poštni predal 221. Za prospekt pošljite 10 dinarjev. 13804-25

Jazbečarje
mlade, prodam. Potrve se cvetličarna Bizovičar, Miklošičeva 7. 13861-27

Psa
ovčarja ali volčjaka, ne izpod 6 mesecev starega kupi Skala, Brežice. 13868-27

Izgubljeno

Vsaka beseda 50 par; za dajanje naslova ali za šifro pa 3 Din. (28)

Zlata zapestnica
je bila izgubljena pretečene nedeljo okrog 3. ure popoldne v Radovljici od Sokolskega doma do kolodvora. Pošten najditelj naj jo odda proti dobri nagradi v občinski pisarni v Radovljici. 13690-28

Stroji

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din (29)

Pisalni stroj
rabljen, dobro ohranjen, kupi Združenje obrtnikov Sv. Lenart v Slov. goricah 13436-29

Mizarski in kombiniran stroj
s priključenim električnim motorjem kupi mizarstvo »Sava«, Kolodvorska ul. 18 — Telefon 27-80. 13701-29

Več šivalnih strojev
ženskih, krojaških in čevljarskih proda Peruzzi Emil — Celovška cesta štev. 94. 13842-29

Pisalni stroj
rabljen, v dobrem stanju kupim ali zamenjam za kak drug predmet, proti naplačilu z ene ali druge strani. Dr. F. K., Nunska ulica št. 19/I, Ljubljana. 13732-29

Več čevljar. strojev
za zgornje in spodnje dele, šivalno mizo za 4 stroje, transmisijo 45 mm premera z ležišči in kotačami ter druge pritiklne prav ugodno proda Jos. Klofutar v Tržiču. 13153-29

Pisalni stroj
Smith & Bross, dobro ohranjen, in skoraj nov
Rollfilm aparat
6 × 9, Tessar 4,5, zelo ugodno prodam ali zamenjam za motocikel. Naslov v oglasnem oddelku Jutra 13084-29

Drobilec
za kamenje, napravi 5 kub. metrov na uro.
Mlin
za pesek z bencin-motorjem, napravi 3 kub. metrov na uro. Oboje ugodno naprodaj. Ponudbe na ogl. odd. »Jutra« pod šifro »Ekonomija«. 13807-29

Mizarski stroj
kombiniran, že rabljen, Dieselmotor 4 do 10 HP, dinamo z akumulatorjem do 100 žarnic kupimo. Ponudbe Treppo, Brežice. 13814-29

Obrt

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (30)

Slava Gril
Izdel. hig. predmetov se je preselila iz Rimske c. v Beethovnovo ulico 15, parter (vis-a-vis nebotičnikovih zgradb). Kozmetični salon. 13141-30

Avtotaksi št. 64
se vljudno priporoča — telefon 3390. 12638-30

Miloštiva!
Vaš krzneni plašč čez poletje najkrbneje konzervira tvrdka L. Rot, Mestni trg 5, Ljubljana. Obenem ietega tekom poletja za polovično ceno popravi in modernizira. Plačujejo šele jeseni pri prevzemu. 12246-30

Dame, pozor!
Priporoča se modni atelje Roza Medved, Ljubljana, Mestni trg štev. 24/I, za točno izvršitev damskih oblek, plaščev, kostumov itd. po najnovejših modelnih krojih in zmerni ceni. Dobijo se vsakovrstni kroji po meri. Istotam se vrši redni pouk v krojenju damskih oblek. 13374-30

Trajno kodranje
po 80 Din izvršuje Drago Dinter, pri cerkvi sv. Petra v Ljubljani. 13759-30

Avtotaksi koncesijo
prodam v Ljubljani. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 13760-30

Slamnike
in popravila dobite najceneje v salonu Milo, — Florjanska 6. 13809-30

Pridelki

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (33)

Jabolka
dobra ca. 300 kg po Din 3 prodam skupno ali 20 kg naprej franko Velenje po povzetju. Anton Čok, Velenje. 13542-33

Seno
prvovrstno, sladko, domače, v balah po približno 50 kg za Din 40 v trgovini Josip Krempl, samo Zg. Radvanjska cesta št. 68 (desno mimo kadetnice). 13580-33

Izvrstno vino
lastnega pridelka, od 5 litrov dalje v zaprtih steklenicah po 5 Din liter se dobi v prodajalnicah mlekarne Bernhard, Maribor, Aleksandrova cesta 51 in Koroška cesta štev. 10. 13445-33

Gostilničarji, pozor
Več tisoč hektolitrov zelo finega štajerskega sortirana tvrdka L. Rot, Mestni trg 5, Ljubljana. Obenem ietega tekom poletja za polovično ceno popravi in modernizira. Plačujejo šele jeseni pri prevzemu. 12246-30

50 hl vina
rdečega in belega, finega bizeljčana po 3 Din prode Postržin, Krško. Posredovalec dobi nagrado. Posodim tudi posodo. 13481-33

Suhe hruške
mehke, zelo sladke »maslenke« in slive, 10 kg Din 50, 100 kg Din 350, franko mesto kupca povzetje prodaja Postržin, Krško. 13480-33

5000 kg mrve
proda družba Gradi dom, Sredina 15. 13685-33

Informacije

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (31)

Častna izjava
Spodaj podpisana preklinjeva s tem vse protičastne izjave v gostilni Skieber v Staleerjih in izjavljava, da so bile brez vzroka in prevdarka proti umrlemu velespoštovanemu gosp. šolskemu upravitelju Franen Högleriu, in se zahvaljujeva gospe naduč. Högler, na odstopa od sodnijskega postopanja. — Staleerje pri Kočevju, 21. aprila 1933. Georg Skieber in Vrabič Rudolf l. r. 13779-31

Potujem
za nekaj dni v Nemčijo (Berlin) in prevzamem lahko ureditev trgovskih poslov proti mali odškodnini. Ponudbe do 6. maja t. l. na naslov: Joško Babnik, Ljubljana, Kolodvorska ul. št. 34, parter levo. Telefon št. 34-50 13671-31

Naznanjam,
da sem otvoril ekspresčevljarsko delavnico v Vošnjakovi ulici št. 2, kjer izvršujem vsa v čevljarsko stroko spadajoča dela po najnižjih cenah. Manjša popravila izvršujem takoj. Se vljudno priporoča Alojzij Klavžer.

Preselitveno naznanilo
Cenj. gostom vljudno naznanjava, da sva se preselila iz gostilne Svetina v staroznano gostilno pri Keržišniku (Trebušniku) v Žirovnici ter bova cenj. gostom vedno postregla s pristnim dolenjskim cvičkom in izbranimi štajerskimi vini in domačo kuhinjo ter se priporočata cenj. gostom še za nadaljnji obisk. — Mici in Herman Burger. 13620-31

Tvrdka Singer
šivalni stroji d. d., se je preselila v Kokrško predmestje št. 51, v hišo gospe Omerza (puškarna) nasproti Narodnega doma. 13686-31

Poravnave
z dobaviteljі posredujem najkulantneje. Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod »Uspešen posredovalec«. 13898-31

Sporočam
vsem cenj. gospodinjam, da sem otvoril na vogalu Slomškove ul. št. 9 in Resljeve ceste trgovino z mešanim blagom in delikatesso. Imam tudi južno sadje, zelenjavo, kakor tudi vse druge domače potrebščine. Potrudil se bom, da vse cenj. odjemalce postrežem z vso pozornostjo in vedno z najboljšim in svežim blagom. Za obilen obisk se vljudno priporoča Josip Bračko. 13662-31

Preklic
Podpisani Hanzel Srečko preklicujem vse vesti, katere sem širil o tvrdki Cvetič Janez in drug v Murski Soboti, ker so iste neresnične ter se g. Cvetiču zahvaljujem, da je odstopil od tožbe. — Hanzel Srečko, potnik tv. Sifter Ludovik, Murska Sobota. 13775-31

Jajnine Pekatete

se dobe v kakovosti kakor doslej

Dražbe

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din (32)

Prostovoljna dražba
čistega pohištva, kompletnih postelj, omar, miz, stolov, starinske ure, pletilnega stroja, kopalne banje, briljantnega pesnika, stekla in porcelana bo v torek dne 2. maja ob 9. uri dopoldne v hiši št. 5 na Novem trgu v Ljubljani — v III. nadstropju desno. 13510-32

Vrednote

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (35)

Srebrne krone
staro zlato in srebro
kupuje rafinerija dragih kovin v Ljubljani, Ilirska ulica štev. 36 — vhod iz Vidovdanske ceste, pri gostilni Možina. 70

Vsakovrstno zlato
kupuje po najvišjih cenah
ČERNE — juvelir
Ljubljana, Wolfova ulica 3.

Vse, kar želite,
dobite v »Jutrovem« malem oglasniku.

Zdravstvo

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (40)

Rekonvalescent
ki se je vrnil z Gorenjiške za daljši čas sobo, po možnosti s celotno oskrbo, v kraju z okoli 800 m ali več nadmorske višine. Ponudbe z natančnimi podatki in pogoji je poslati na ogl. oddel. »Jutra« pod »Samski«. 13604-40

Občutek sigurnosti
dosežen s pravilno nego kože, vam daje posebno dražest. Z uporabo Thiosept mila boste tudi vi to dosegli. 169-40

Najboljša okrepitev
po hripi ali živčni bolezni. — Hotel-pension »Triglav«, Bohinjska Bistrica, Slovenija. 10dnevno bivanje 400 Din, v sezoni 450 Din. 13473-40

Bled, hotel »Grad«
daje kompl. penzion z inc. zdr. takso za 30 Din. Šolski izletniki in turisti plačajo za celodnevno prehrano in prenočišče 25 Din. 13476-40

Šmarješke Toplice
jugoslovenski »Gastein« pri Novem mestu se otvorijo 1. maja. Jako uspešne pri večini bolezni. Zelo znižane cene. Prospekti na zahtevo zastonj. 12390-40

Velika izbira **svile** v vseh modnih barvah, gladka in vzorčasta, različne kakovosti, za obleke, bluze in perilo.

R. Miklauc „Pri škofu“ Ljubljana

Kolesa

po najnižjih cenah, tenis-rakete, nogometne potrebščine, najugodnejše kupite le pri

„Tehnik“ JOSIP BANJAI
Ljubljana, Miklošičeva cesta 20

ZALOGA GRAMOFONOV IN RADIO APARATOV 5319

Tobralco?

TOBRALCO *je tkanina, ki sama o sebi govori*
TOBRALCO *se izdeluje iz egiptskega bombaža*
TOBRALCO *nadomestuje platno, cefir in svilo*
TOBRALCO *je zajamčeno perilna tkanina*
TOBRALCO *je praktična moda*
TOBRALCO *je blago elegantnih dam in preprostih žena*
TOBRALCO *je perilna tkanina za otroške oblekice*
TOBRALCO *je ceneno blago za večerne obleke, za posete in za vsak dan*
TOBRALCO *je izdelan v vseh barvah in čudovitih vzorcih*
TOBRALCO *ne pozna krize*
TOBRALCO *je izdelek slovečih angleških tvornic*

dobi se pri tvrdki **A. & E. Skaberne Ljubljana**

NEKADILEC

na mah za vedno lahko postanete z uporabo

ANTIFUMINA

Antifumin je tekočina, ki, uporabljana za izpiranje ust, ustvarja veliko odvratnost napram tobaku in daje priliko tudi najbolj strastnemu kadilcu, da se na najlažji način in v najkrajšem času odvadi grde razvade kajenja.
Cena originalni steklenici 40.— Din, s poštnino 45.— Din.

Depo za Jugoslavijo:
Dvorska lekarna Bogojevića, Skoplje

Dobi se tudi v Ljubljani v lekarni g. Ramora, Miklošičeva cesta; v Murski Soboti v drogeriji Andercha Josipa in v mnogih lekarnah in drogerijah v naši kraljevini. 178

POZOR! ZARADI PRESELITVE POZOR!

se vrši

prodaja manufakture

po globoko znižanih cenah

pri tvrdki MARA RAMOVŠ v Tavčarjevi ulici št. 2, I. nadstropje.

Navajamo cene raznega blaga:

Šifon 80 cm	po Din	5.—	
Šifon 80 cm	„ „	8.—	
Najfinejši šifon	„ „	11.—	
Platno za rjuhe 150 cm	„ „	19.—	
najfinejše domače platno 150 cm	„ „	21.—	
platno za brisače	„ „	7.50	
Oksford 80 cm	„ „	5.50	
Črn koton 80 cm	„ „	5.—	
frotirke	„ „	8.75	
Poplin za damsko perilo	„ „	13.—	
najfinejši svileni poplin	„ „	17.50	
ostanki svile	„ „	7.—	
Poldeleni za damske obleke	po Din	7.50	
Poldeleni boljše kvalitete	„ „	10.—	
Volneni deleni s svilnatimi karo vzorci	„ „	11.—	
Švic. etamin črn, siv in moder	„ „	13.—	
Svileni poplin za damske obleke	„ „	11.—	
Angleški poplini za moške srajce	„ „	18.—	
Crep de chine boljše kvalitete	„ „	38.—	
Ia blago za trenchcoate	„ „	70.—	
Ia češko blago za moške obleke	„ „	70.—	
Najfinejši angleški kamgarni	„ „	160.—	
Sportne hlače moške 1 komad	„	120.—	

Ostanki angleških kamgarnov od m 2.90 do m 3.20, ves ostanek 400.— Din.
Trgovcem in krojačem poseben popust.
Vsak se lahko prepriča brezobvezno o kvaliteti in ceni blaga. 5327

ZAHVALA

Za premnoge dokaze iskrenega sočutja in sožalja, ki smo jih prejeli povodom smrti našega nad vse ljubljenega soproga, ateka, sina, brata, strica, svaka, gospoda

Viljema de Costa

trgovskega poslovodje

se vsem najiskreneje zahvaljujemo. Posebno zahvalo smo dolžni g. dr. Jamarju, g. dr. Rusu za njih trud in požrtvovalnost, čč. duhovščini, pevskemu društvu nižjih poštnih uslužbencev, vsem darovalcem cvetja in vsem, ki so dragega pokojnika spremili na njegovi zadnji poti. 5328

V Ljubljani, dne 30. aprila 1933.

Žalujoči ostali.

V globoki žalosti naznanjamo, da je naša ljubljena mamica, stara mama, teta in tašča, gospa

ANA ÖRKER

vdova

dne 27. t. m. po daljšem trpljenju, previdena s tolažili sv. vere mirno v Gospodu zaspala.

Pogreb bo v nedeljo, dne 30. t. m., ob 9. uri dopoldne izpred hiše žalosti na domače pokopališče v Črešnjevcu.

Črešnjevec, dne 29. aprila 1933.

Žalujoči

Največji uspeh med poletnimi obutvami so dosegle do danes

Maja opanke

s svojo ljubkostjo in lepoto, prikladno za vsako priliko. Te imajo na vsakem podplatu vtisnjen gornji zaščitni žig, ki jamči, da so pristne.

Mehanična tovarna opank in obutve

PETAR M. DUMITROV, PANČEVO.

VLOŽNE KNJIŽICE

se kupijo za odplačilo vknjiženega dolga pri sledečih denarnih zavodih. Plača se ⅓ vsote takoj, ostale ⅔ se vknjiži na isto mesto, in sicer na veliko trgovsko hišo v Mariboru, za dobo enega leta, proti 8% obresti. **Posojilnica Narodni dom, Maribor, Spodnje štajerska posojilnica, Maribor, Zadružna gospodarska banka Ljubljana ali Maribor.** Ponudbe na upravo »Jutra« Maribor pod »Sigurnost kapitala«. 5304

KLEPARSKA DELAVNICA

ANTON FUCHS

GOSPOSVETSKA CESTA ŠT. 16 »pri Levu«

Vam izvrši vsa kleparska dela kakor tudi raznovrstne ravne strehe in strelovode, prav po Vaši želji, najsolidneje in po zmernih cenah

Spolna slabost, izmučenost, nespečnost, utrujenost, nervoznost

so posledica preranega staranja. Organizem boste osvežili in mladost ter zdravje sem vam vrneta z uporabo **APARATA PELITHE Z RADIOM!** Prve svetovne kapacitete so se zelo ugodno izjavile o **PELITHE.** Zdravljenje brez bolečin. Aparat deluje, medtem ko vi spite. **PELITHE** je odobren z odlokom ministrstva za socialno politiko in narodno zdravje, štev. 9141 od 28. V. 1932. Za diskretne informacije in prospekte se obrnite na **»PELITHE«, Ljubljana, poštni predal št. 139.** 5045

LEPE GRUDI

čvrste in normalne polnosti dosežete v 4—5 tednih pri

NERAZVITIH GRUDIH

ali kadar prsa usahnejo zaradi bolezni ali otroške postelje z zunanjo uporabo garniture »JOLIFEMME« po prof. dr. med. Bieru. Pri tem se ne okrepe telo in boki. Naravno, popolnoma uspešno in zajamčeno neškodljiv preparat 135 Din.

PRI MLAHAVIH IN MEHKIH

prsih zadebelite s preparatom »J U N O« (po sijajni oceni in priporočilu dr. med. Funke-ja in dr. med. H. Mayerja) zopet elastičnost in čvrstost. Garnitura 70 Din. — Originale SCHRÖDER-SCHENKE razpošilja »OMNIA«, oddelek 1/3 **Zagreb, Draškovićeva ulica 27**

Poštnina pri naročilu v naprej 6 Din. po povzetju 12 Din. 4091

Zahtevajte brezplačno ilustrovan cenik.

Usnjarji - trgovci!

Staroznana trgovina z usnjem in čevljarskimi potrebščinami, na zelo prometnem kraju v Ljubljani se odda v najem po prav ugodnih pogojih. Za odkup zaloge potrebnih cca 100.000 Din. Mesečna najemnina nizka, tako da je uspeh agilnemu trgovcu zasiguran. Eventuelno oddam lokal in skladišče tudi za drugo trgovino ali kako drugo podjetje v najem. Informacije v oglasnem oddelku »Jutra«. 5300

USODA LJUDI!

Znameniti astrolog prof. Helén se je odločil brezplačno izdelati Vam horoskop. Njegova priznana sposobnost videti prihodnost v življenju drugih, ne glede na razdaljo, meji na čudovitost. Prof. Helén Vam pove po resnici vso Vašo usodo; napove Vam, kdaj lahko dosežete uspeh ali najdete srečo itd. Njegov popis minulih, sedanjih in bodočih dogodkov gotovo vzbudi Vaše začudenje in presenečenje. Ne bodite otožni, ne jadikujte, vse se obrne na bolje.

Čitajte, kaj Vam piše prof. Helén:

Spoštovani prijatelji! Že sama objava, da bom izdeloval horoskope brezplačno, je povzročila, da je moj tukajšnji zavod naravnost preplavljen s takimi prošnjami. Smatram za svojo dolžnost, da se Vam tem potom zahvalim za Vaše zaupanje. Svoje sposobnosti dajem sedaj na razpolago vsem. Sporočite mi svoje naslove, poklic, dan, mesec in leto rojstva in povem Vam o Vaši bodočnosti, sedanjosti in preteklosti več, nego bi Vi smatrali za možno. Samo za izdatke priložite v pismo 10 Din. Dopise naslovite na moj zavod: Astrol. labor. K. Havelka, Praga 31 — Vinohrady, poštni predal 28, J.—350. Upam, da Vam pokažem boljšo pot v bodočnost in ostajam Vaš prijatelj

prof. Helén, astrol.

SPOLNE BOLEZNI

sifilis, kapavica, beli tok so ozdravljive brez strupenih injekcij, brez živega srebra in **salvarzana,** priprostim, toda radikalnim potom. Tisoči žen in mož se zahvaljujejo za popolno ozdravljenje in trajno zdravje ravno tej kuri. **Tisoči zahvalnih pisem.** Uspeh v vsakem slučaju zajamčen. Kura je zdravju neškodljiva. Ne trpite dalje! Pišite nam in mi Vam pošljemo zastonj razpravo, kako se iznebite bolezni. In tako se boste šteli med srečnike. **Laboratorij Havelka, Praha 65-Nusle, Božetechova ulica 10, J. 17. ČSR.** 162

Cenjenemu občinstvu sporočam, da sem vzela v zakup

HOTEL „PLESNIK“

v Logarski dolini

ter ga otvorim v nedeljo, dne 30. aprila. Svojim cenjenim gostom bom postregla s prvovrstno hrano in izborno kapljico. Priporočam se za obilen obisk

5251 **VERA KENDA.**

Poznate to plavolasko?

Tako vprašujejo moški, kjerkoli se pojavi. S svojimi prekrasnimi svetloplavimi lasmi očara vso svojo okolico. Njen uspeh je istočasno tudi uspeh

SPECIJALNEGA ŠAMPONA S. Y. S

ki varuje svetle lase nevšečnega potemnevanja in daje potemnelim lasem tudi brez sijaja svetel blesk in svilnato mehkobo. Že prvi poskus vas bo prepričal o tem!

Oprema za enkratno uporabo . . . . . Din 6.—
Oprema za trikratno uporabo . . . . . Din 12.—
Dobiva se povsod. Poskusite še danes, a zahtevajte izrecno

S. Y. S specijalni šampon za plavolaske.

Prodaja na debelo: »COSMOCHEMIA«, Zagreb, Smičiklasova ul. 23.

Društvo „POROKA“

reg. pom. blagajna z o. z., MARIBOR, STOLNA ULICA 5

sprejema po vsej Dravski banovini redne člane v zavarovanje na pohištvo kot nagrado ob poroki (ženitvi). Zahtevajte prospekte ali poset potnika. **Sprejemajo se v vseh srezih Slovenije mizarski in pleskarski mojstri v produktivno članstvo.** Rešite se brezposelnosti!

POZOR, FRIZERJI!

Potrebno predizobrazbo za pomočniške in mojstrske izpite v damsko-frizerski stroki: barvanje las, lasničarstvo in drugo vam nudijo

oblastno dovoljeni strokovni tečaji v Mariboru pri

M. FETTICH - FRANKHEIM

Prijave vsak čas. Za pism. pojasnila je priložiti znamke za odgovor.

Najnovejši modeli dvokoles, otroških in igračnih vozičkov, prevoznih tricikljev, motorjev in šivalnih strojev. Velika izbira. Najnižje cene. Ceniki franko.

»TRIBUNA« F. B. L., tovarna dvokoles in otroških vozičkov, Ljubljana, Karlovška c. 4.

Znajti se je treba v tem težkem času

Mi nudimo vsakomur priliko, da zaslužiti — kdor hoče delati. Uredite si domačo pletarno, ker mi damo vsakomur posla, a odkupimo gotovo pleteno blago. Prejo za pletenje dobavljamo in posebej honoriramo pletenje, kar dokazujejo mnoge zahvalnice ljudi, ki so na ta način našli zaposlenja in zaslužka. Z zaupanjem zahtevajte brezplačne prospekte od tt. Domače pletarske industrije Josip Tomažič, Maribor, Krekova 16. 142

Specijelni enteljblek, ažuriranje, predtisk, najhitrejša postrežba, najfinejše delo pri

Matek & Mikeš, Ljubljana

poleg hotela Štrukel.

Vezenje raznovrstnih monogramov, perila, zaves, pregrinjal; entlanje, izdelovanje gumbnic. Vsled najmodernejše ureditve podjetja — najnižje cene. 79

Žične vloge po 109 Din

Žične vloge iz izvanredno trde žice Din 159. Samo po povzetju, franko vsaka železniška postaja. Preprodajalci dobijo popust. Pri naročilu se prosi, da se navede natančna notranja mera postelje.

„WEKA“, MARIBOR 9.

Med mestom in deželo

posreduje »Jutrov« mali oglasnik.

PRIČAKOVANJA

bodo nadkriljila izvrstna

glazbila

največje domače odpremne tvrdke

F. SCHNEIDER

KRALJEVSKI DVORNI DOBAVITELJ

PROIZVOD GLAZBIL IN PRIBORA

ZAGREB

Nikolićeva ul. 12/c

Violine ... od Din 71·— dalje
Gitare ... » 158.— »
Mandoline ... » 108.— »
Harmonike ... » 75.— »

Havajske gitare, kromatične harmonike, trube, saksofoni i.t.d. po najnižjih cenah.

ZAHTEVAJTE brezplačni poučni CENIK

ZA USTANOVITEV

VEČJE MODERNE KAVARNE

na jako ugodnem prostoru se ustanavlja delniško društvo z deleži po 10.000 do 20.000 Din. Interesenti naj vpošljejo svoj naslov podružnici »Jutra« v Mariboru pod šifro »Dobro naložen kapital«. Sprejemajo se tudi vložne knjižice dobrih zavodov. 5302

Na pljučih bolni

VEČ TISOČEV OZDRAVLJENIH.

Zahtevajte takoj knjigo o moji novi umetnosti hranjenja, ki je že mnoge rešila. More se uporabljati v vsakem načinu življenja in pomore, da bolezen naglo premagamo. Nočno potenje in kašelj ponehata, telesna teža se zviša, a postopno ovapnenje konča bolezen.

RESNI MOŽJE

zdravniške vede potrjujejo odličnost moje metode ter jo radi priporočajo. Čim prej počnete z mojim načinom prehranjevanja, tem bolje.

POVSEM ZASTONJ

dobite mojo knjigo, iz katere boste lahko črpali mnogo koristnega. Ker znaša moja naklada za brezplačno odpošiljanje samo 10.000 komadov, pišite takoj, da se boste tudi Vi lahko prištevali med njene srečne dobitnike. — Zbiralno poštno mesto:

GEORG FULGNER, Berlin-Neukölln Ringbahnstrasse 24, Abt. 490. 2796

tudi z **MEŠANICO BENCINA** vozite bolje te uporabljate

UPPER CYLINDER LUBRICANT

olje za mazanje gornjih delov cilindrov in ventilov

Zahtevajte ga pri vseh Mobiloil prodajalcih

VACUUM OIL COMPANY D. D.

NARODNI MAGACIN

SPLOŠNA TEKSTILNA D. D.

LJUBLJANA, MESTNI TRG 17

Vam nudi po neverjetno nizkih cenah 5233

pol delene	Din 8.— 11.—	volneno blago za kostime .	Din 59.—
volnene delene	Din 20.—	blago za moške obleke od .	» 52.—
češka svila 100 cm široka . .	» 20.—	angleško blago za moške .	» 200.—
moderne frotire za obleke .	» 22.50	češki kamgarn	» 114.—
moderne vzorčaste Bemberg .	» 43.—	kontenina, rjava	» 6.—
Crêpe de Chine vseh barv . .	» 40.—	šifon 80 cm širok	» 7.—
volneno blago za dam. obleke	» 40.—	češko platno za kapne 100 cm	» 30.—

zgotovljene moške obleke .	Din	430.—
» trenchcoate .	»	660.—
» pump hlače . .	»	100.—
» otroške obleke .	»	114.—
» marinar. oblekce	»	185.—

PRIDITE IN PREPRIČAJTE SE, DA TO NI SAMO PRAZNA REKLAMA.

Zelo prikladen objekt za tekstilno industrijo prodam.

Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod »Gorenjska proga«. 5273

OSEM PROSTOROV

večjih in manjših, v I. nadstropju, v Prizrenski ulici 5 (pri hotelu Moskva) **v Beogradu,** prikladnih za pisarne, podjetja, delavnice, in dvorišče za skladiščno blago **damo ugodno v najem.** Obrnite se na **M. Milića, Beograd, Prizrenska 5.**

PERJE

KOKOŠJE, PURJE, GOSJE in RAČJE NAVADNO, S STROJEM ČIŠČENO in ČOHANO

PO ZNATNO NIŽJIH CENAH.

★

VZORCI SE POŠILJAJO BREZPLAČNO in FRANKO

★

DOBAVLJA V VSAKI MNOŽINI

E. Vajda, Čakovec

Telefon 59, 60, 3, 4.

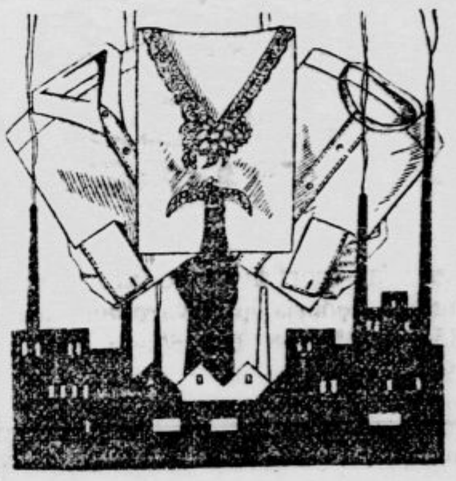

PERILO

direktno iz tovarne.

Oksford srajca	Din	27.—
Poplin srajca	»	36.—
Touring srajca	»	42.—

samo

TRGOVSKI DOM

Sternecki

TOVARNA PERILA IN OBLEK

CELJE št. 26

Veliki ilustrirani cenik zastonj. Kar ne ugaja, se zamenja ali pa se vrne denar.

Spomladi nimate pravega veselja

brez novih čevljev

Z našimi novimi cenami smo omogočili letos vsakomur, da se lahko dobro obuje po potrebi, vremenu in za vsak poklic.

OTROKOM:

19.-

Vrsta 4431-00

Lahki otroški čeveljčki za vsakdanjo nošnjo ob toplih dnevih. Izdelani so iz platna z gumijastim podplatom.

35.-

Vrsta 3661-00

Najdražjim — najboljše! Za Vaše ljubljenčke te močne in udobne čeveljčke iz najfinejšega usnja.

39.-

Vrsta 2942-00

Zračne in lahke sandale s podplatom iz crep-gumija. Za tople sončne dni neobhodno potrebne.

45.-

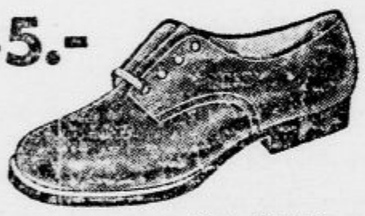

Vrsta 3922-00

Za nemirne dečke nizke čevlje iz boksa z močnim podplatom iz krupona. Zelo trpežni. Štev. 35—38 Din 69.—

49.-

Vrsta 5851-30

Za Vaše ljubljenčke te kombinirane čeveljčke iz laka ali v rjavi barvi. Zelo lepi in okusni.

69.-

Br: 27-34 Vrsta 5842-40

Za deklice te udobne, kombinirane fleksibl-čeveljčke, iz laka ali rjavega boksa.

ŽENAM:

49.-

Vrsta 3335-10

Ženski sivi platneni nizki čeveljčki z gumijastim podplatom. Za lepe sončne dni.

69.-

Vrsta 3925-23

Za hišne gospodinje, kadar gredo kupovati na trg, te praktične in trpežne čevlje iz boksa z gumijastim podplatom.

69.-

Vrsta 3945-03

Praktičen in udoben čevelj iz črnega boksa z gumijastim podplatom. Nenadomestljiv za vsakdanjo uporabo.

79.-

Vrsta 8865-11

K lahki letni obleki te idealne in okusno kombinirane opanke. Zelo so zračne, lahke in udobne. Rdeče in modre.

99.-

Vrsta 2845-11

Za navadne dni te čevlje iz črnega ali rjavega boksa. Ravnotake iz laka za nedeljo in praznik za Din 99.—.

129.-

Vrsta 1805-68

Eleganten lakast čeveljček kombiniran z usnjenim podplatom. Idealen čevelj za vsako damo, kadar gre v družbo ali na obiske.

129.-

Vrsta 2605-16

Zelo okusno okrašeni čevlji k sportnemu kostimu. Izdelani so iz temnorjavega boksa.

129.-

Vrsta 9645-38

Eleganten čevelj iz rjavega boksa ali črnega laka s kombinacijo iz kačje kože.

149.-

Vrsta 9505-97

Jedno eleganten pems-čeveljček iz laka ali rjavega boksa z okusnim okraskom.

MOŽEM:

69.-

Vrsta 2947-00

Sandale, ki ne žulijo ne nog ne žepa. Zelo so lahke zračne in udobne. Ženske Din 49.—.

89.-

Vrsta 2927-41

Zračne in lahke sandale s chrom-podplatom neobhodno potrebne za tople dni.

89.-

Vrsta 1937-29

Iz močnega boksa z elastičnim gumijastim podplatom. Za vsakdanjo uporabo. Rjavi ali črni.

129.-

Vrsta 1637-21

Nizki čevlji iz dobrega črnega ali rjavega boksa z usnjenim podplatom.

149

Vrsta 1637-80

Nizki čevlji iz prvovrstnega telečjega boksa, okrašeni s perforacijo. Nosijo se k sportni obleki. Usnjena peta.

99.-

Vrsta 3967-22

Visoki čevlji iz močnega boksa s široko in udobno obliko in z močnim gumijastim podplatom. Zelo trpežni.

NAŠI SPORTNI ČEVLJI, PRAKTIČNI IN POCENI

DIN. 29

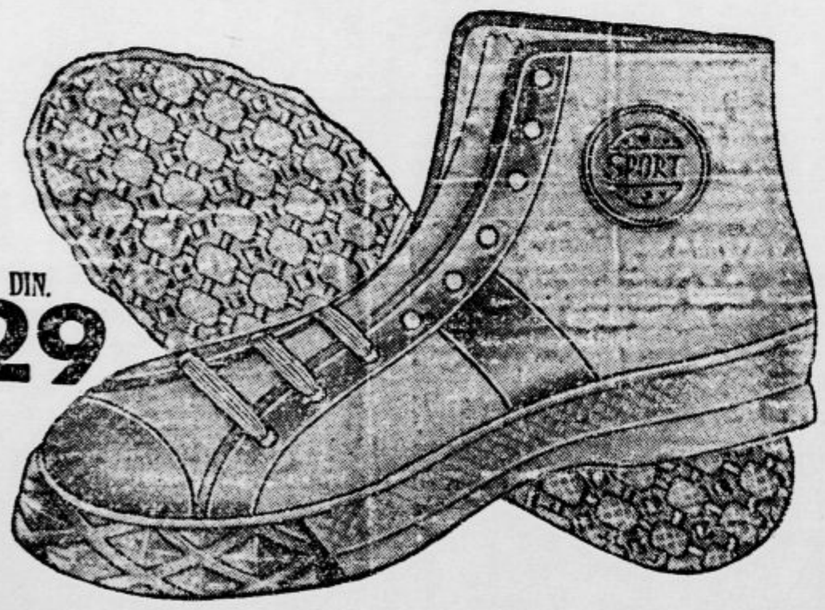

Vel. 24—28. Najidealnejša obutev za vsak sport in vsako igro v prirodi. S temi čevlji boste prištedili mnogo denarja in obvarovali Vaše usnjene čevlje. Vel. 29—34 Din 35.—, 35—38 Din 39.—, moški Din 49.—.

CENENE NOGAVICE IZ PRVOVRSTNEGA MATERIJALA:

OTROŠKE NOGAVICE:

Dolge bombažaste 8, 10 in 12 Din
Kratke iz sukanca Din 7.—, 9.—
Za sport Din 10.—, 12.—

MOŠKE NOGAVICE:

Iz sukanca ali polsvile . . . . Din 15.—
Egiptovski bombaž z deseni . . . Din 10.—
Polsvilene . . Din 7.—
Močne bombažaste 5.—

Čistite svoje čevlje z našo kremo. 1 škatla Din 4.

ŽENSKE NOGAVICE:

Najfin. svilene Din 29.—
Svilene viscosa » 25.—
Svilene . . . . » 19.—
Ia flor . . . . . » 19.—
Bombažaste . . » 15.—
Bombaž., normal » 9.—
Iz sukanca za sport 10.—

Bata

Urejuje Davorin Ravljen. Izdaja za konzorcij »Jutra« Adolf Ribnikar. Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarnarja Franc Jezeršek. Za inseratni del je odgovoren Alojz Novak. Vsi v Ljubljani.